බුද්ධජයන්තීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 46.

අභිධර්මපිටකයෙහි

පස්වන ග්‍රන්ථය

කථාවස්තුප්‍රකරණය

තෘතීය භාගය

ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අහංගම විද්‍යාචන්ද්‍ර පරිවෙණාධිපති

පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලෝක

නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ලංකා ආණ්ඩුව මගින් ප්‍රකාශිත යි.

බු: ව: 2512

ක්‍රි: ව: 1969

Buddha Jayanthi Tripitaka Series: Volume XLVI

THE FIFTH BOOK

IN

THE ABHIDHARMAPITAKA

KATHAVASTUPRAKARANA

PART III

WITH SINHALA TRANSLATION

BY

THE VENERABLE

PANDITA KODAGODA NANALOKA THERA

CHIEF HIGH PRIEST OF SOUTHERN CEYLON,
PRINCIPAL, VIDYACHANDRA PRIVENA, AHANGAMA.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF

THE GOVERNMENT OF CEYLON

BE 2512
ÇE 1969

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

තතියො භාගො

අභිධර්මපිටකයෙහි

කථාවස්තුප්‍රකරණය

තෘතීය භාගය

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො"

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුනේ නො බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත – හරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

පාළිහෝඩිය — PALI ALPHABET IX

සඞ්කේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS XI

ශුද්ධිපත්‍රය XII

විෂයසූචි XIII

පෙළ හා පරිවර්තනය 2-519

I ආගත සුත්තනාමානුක්කමණිකා 523

II සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා 526

III ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා 527

IV විසෙසපදානුක්කමණිකා 530

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ e ඔ o

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඪ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya ර ra ල la ව va ස sa හ ha ළ ḷa අං ṃ

ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ gē	ගො gō

Conjunct - Consonants

ක්ක kka	ඤ්ඤ ñña	ත්‍ර tra	ම්ඵ mpha
ක්ඛ kkha	ණ්හ ṇha	ද්ද dda	ම්බ,ඹ mba
ක්‍ය kya	ඤ්ච ñca	ද්ධ ddha	ම්භ mbha
ක්‍රි kri	ඤ්ඡ,ඤ‍්ඡ ñcha	ද්‍ර dra	ම්ම mma
ක්ව kva	ඤ්ජ,ඦ ñja	ද්ව,ද‍්ව dva	ම්හ mha
ඛ්‍ය khya	ඤ්ඣ ñjha	ධ්ව dhva	ය්‍ය,ය්ය yya
ඛ්ව khva	ට්ට ṭṭa	න්ත nta	ය්හ yha
ග්ග gga	ට්ඨ,ට‍්ඨ ṭṭha	න්ථ ntha	ල්ල lla
ග්ඝ ggha	ඩ්ඩ ḍḍa	න්ද nda	ල්‍ය lya
ඞ්ක ṅka	ඩ්ඪ ḍḍha	න්ධ ndha	ල්හ lha
ග්‍ර gra	ණ්ණ ṇṇa	න්න nna	ව්හ wha
ඞ්ඛ ṅkha	ණ්ට ṇṭa	න්හ nha	ස්ස ssa
ඞ්ග ṅga	ණ්ඨ ṇṭha	ප්ප ppa	ස්ම sma
ඞ්ඝ ṅgha	ණ්ඩ,ණ‍්ඩ ṇḍa	ප්ඵ ppha	ස්ව sva
ච්ච cca	ණ්හ ṇha	බ්බ bba	හ්ම hma
ච්ඡ ccha	ත්ත tta	බ්භ bbha	හ්ව hva
ජ්ජ jja	ත්ථ ttha	බ්‍ර bra	ළ්හ ḷha
ජ්ඣ jjha	ත්ව tva	ම්ප mpa	

ා ā ි i ී ī ු u ූ ū ෙ e ො ō

සඞ්කෙත නිරූපණය

ABBREVIATIONS

[ග්‍රන්ථයෙහි යෙදී ඇති සඞ්කෙත]

ස. පු: ... සකවාදී පුච්ඡා,

ප. පටිඤ්ඤා: ... පරවාදී පටිඤ්ඤා,

ස. අනු: ... සකවාදී අනුයොගො,

ප. පටි: ... පරවාදී පටික්ඛෙපො,

ප. පු: ... පරවාදී පුච්ඡා,

ස. පටිඤ්ඤා: ... සකවාදී පටිඤ්ඤා:

ප. අනු: ... පරවාදී අනුයොගො,

ස. පටි: ... සකවාදී පටික්ඛෙපො,

අනු. ඨ: ... අනුලොම ඨපනා,

අනු. පා: ... අනුලොම පාපනා,

අනු. ආ: ... අනුලොම ආරොපනා,

පටි. ඨ: ... පටිලොම ඨපනා,

පටි. පා: ... පටිලොම පාපනා,

ස. නි: ... සකවාදී නිග්ගහො,

ප. නි: ... පරවාදී නිග්ගහො,

ස. නිග: ... සකවාදී නිගමනං,

ප. නිග: ... පරවාදී නිගමනං,

ස. වි: ... සකවාදී විස්සජ්ජනා,

ප. වි: ... පරවාදී විස්සජ්ජනා.

පොත්ථක සඞ්කෙත

සී. මු: ... සීහළක්ඛර - මුද්දිත පොත්ථකං,

ස්‍යා: ... ස්‍යාමක්ඛර - මුද්දිත පොත්ථකං,

මජ්සං: ... මරම්මජට්ඨසඞ්ගීතිපිටක - පොත්ථකං,

PTS. .... Pali Text Society Edition.

ශුද්ධිපත්‍රය

පිටු	පේළි	අශුද්ධ	ශුද්ධ
3	2	සානුයහ	සානුශයහ
3	5	මහාසාඞ්ඝික	මහාසඞ්ඝික
3	9	විපාකයෝ, අව්‍යාකෘතයහ	විපාකාව්‍යාකෘත වෙත් ද?
3	9	ක්‍රියා, අව්‍යාකෘතයහ	ක්‍රියාව්‍යාකෘත වෙත් ද?
4	11	අබ්‍යාකතොති	අබ්‍යාකතොති
13	16	සංස්කාරන්ධය	සංස්කාරස්කන්ධය
14	10	අමන්තා	ආමන්තා
16	17, 24	-ප- -ප-	-පෙ- -පෙ-
21	3	මහාඞ්ඝිකයන්ගේ	මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ
25	34	එකරුණත්	එකරුණින්
26	6	පඤ්ඤු	පඤ්ඤඤු
42	13	රතනන්දිවාති	රතතින්දිවාති
58	11	කිරියබ්‍යාකතා	කිරියාබ්‍යාකතා
69	38	එයෙන්	එයින්
85	24, 28	මොනරපිල්	මයූරකපිඤ්ජර
87	24, 28	,,	,,
90	13, 26	තිට්ඨ්‍යාති	තිට්ඨය්‍යාති
107	4	නිවුතකයෙහි	නිවුතකථායෙහි
139	11	මවුතුසැ	මවුතුසැ
142	17	අපණිදහන්තස්ස	අපණිදහන්තස්ස
199	14	අනාස්‍රවයහ	අනාස්‍රවයහ
224	8	සබ්‍යාපජ්ඣමපි	සබ්‍යාපජ්ඣමපි
335	27	සුවඳ දැසේ	සුවඳදූ සේ
362	19	කණ්ඨකො	කණ්ටකො
380	5	අත්තනියෙන	අත්තනියෙන
385	1	සාමඤ්ඤඵලකථා 16· 9	සාමඤ්ඤඵලකථා 19. 3
481	13	අනෙඤ්ජයෙහි	ආනෙඤ්ජයෙහි
519	8	සුයුවැනි	සිව්වැනි

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණපාළියා

තතියභාග - විෂයසූචි

විෂය			පිටඞ්කා
ඒකාදසමො වග්ගො			2 - 48
1. තිස්සොපි අනුසයකථා	...	...	2 - 18
2. ඤාණකථා	...	...	20 -
3. ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා	...	...	22 - 26
4 ඉදං දුක්ඛන්තිකථා	...	...	28 - 32
5. ඉද්ධිබලකථා	...	...	34 - 38
6. සමාධිකථා	...	...	40 - 42
7. ධම්මට්ඨිතතාකථා	...	...	44 -
8. අනිච්චතාකථා	...	...	46 - 48

ඒකාදසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

ද්වාදසමො වග්ගො			50 - 88
1. සංවරොකම්මන්තිකථා	...	...	50 - 54
2. කම්මකථා	...	...	56 - 60
3 සද්දොවිපාකොතිකථා	...	...	62 - 64
4. සළායතනකථා	...	...	66 - 68
5. සත්තක්ඛත්තුපරමකථා	...	...	70 - 74
6 කොලංකොලකථා	...	...	76 -
7. එකබීජිකථා	...	...	78 -
8. ජීවිතාවොරොපනකථා	...	...	80 - 82
9. දුග්ගතිකථා	...	...	84 - 86
10. සත්තමභවිකකථා	...	...	88 -

ද්වාදසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තෙරසමො වග්ගො			90 - 128
1. කප්පට්ඨකථා	...	...	90 - 92
2. කුසලපටිලාභකථා	...	...	94 -
3. අනන්තරාපයුත්තකථා	...	...	96 - 98
4. නියතස්සනියාමකථා	...	...	100 -
5 නිවුතකථා	...	...	102 - 104
6. සම්මුඛීභූතකථා	...	...	106 - 108
7. සමාපන්නොඅස්සාදෙතිකථා	...	...	110 - 112
8. අසාතරාගකථා	...	...	114 - 116
9 ධම්මතණ්හාඅබ්‍යාකතාතිකථා	...	...	118 - 122
10. ධම්මතණ්හානදුක්ඛසමුදයොතිකථා		...	124 - 128

තෙරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

විසයො		පිට්ඨඞ්කා
	චුද්දසමොවග්ගො	**130 – 176**
1.	කුසලාකුසලපටිසන්දහනකථා	130 – 136
2.	සළායතනුප්පත්තිකථා	138 – 140
3.	අනන්තරපච්චයකථා	142 – 150
4.	අරියරූපකථා	152 –
5.	අඤ්ඤො අනුසයොතිකථා	154 – 158
6.	පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා ...	160 –
7.	පරියාපන්නකථා	162 – 168
8.	අබ්‍යාකතකථා	170 – 174
9.	අපරියාපන්නකථා	176 –
	චුද්දසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	පණ්ණරසමො වග්ගො	**178 – 224**
1.	පච්චයකථා	178 – 184
2.	අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා	186 – 188
3.	අද්ධාකථා	190 – 194
4.	ඛණ-ලය-මුහුත්තකථා	196 –
5.	ආසවකථා	198 –
6.	ජරාමරණකථා	200 – 202
7.	සඤ්ඤාවෙදයිතකථා	204 –
8.	දුතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා	206 –
9.	තතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා	208 – 212
10.	අසඤ්ඤසත්තුපිකකථා	214 – 216
11.	කම්මූපචයකථා	218 – 224
	පණ්ණරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	
	තතියො පණ්ණාසකො	
	සොළසමො වග්ගො	**226 – 274**
1.	නිග්ගහකථා	226 – 228
2.	පග්ගහකථා	230 – 232
3.	සුඛානුප්පදානකථා	234 – 236
4.	අධිගය්හමනසිකාර කථා	238 – 244
5.	රූපං හෙතූතිකථා	246 – 248
6.	රූපං සහෙතුකන්තිකථා	250 – 252
7.	රූපං කුසලාකුසලන්තිකථා	254 - 258
8.	රූපං විපාකොතිකථා	260 – 262
9.	රූපං රූපාවචරාරූපාවචරන්තිකථා ...	264 – 266
10.	රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො, අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නොතිකථා ...	268 – 274
	සොළසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.	

විසයං **පිට්ඨඞ්කා**

සත්තරසමො වග්ගො **276 – 320**

1. අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති කථා ... 276 – 278
2. නත්ථි අරහතො අකාලමච්චුතිකථා ... 280 – 282
3. සබ්බමිදං කම්මතොතිකථා ... 284 – 286
4. ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා ... 288 – 290
5 ඨපෙත්වා අරියමග්ගන්තිකථා ... 292 – 294
6. න වත්තබ්බං සඞ්ඝොදක්ඛිණං පටිග්ගණ්හාතීතිකථා 296 – 298
7. න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා 300 – 302
8. න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීතිකථා ... 304 – 306
9. න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්තිකථා 308 – 310
10. න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්තිකථා 312 – 314
11. දක්ඛිණාවිසුද්ධි කථා ... 316 – 320

සත්තරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

අට්ඨාරසමො වග්ගො **322 – 368**

1. මනුස්සලොකකථා ... ... 322 – 324
2. ධම්මදෙසනාකථා ... ... 326 – 328
3. කරුණාකථා ... ... 330 – 332
4. ගන්ධජාතකථා ... ... 334 –
4. එකමග්ගකථා ... ... 336 – 340
6. ඣානසඞ්කන්තිකථා ... ... 342 – 350
7. ඣානන්තරිකකථා ... ... 352 – 358
8. සමාපන්නො සද්දං සුණාතීතිකථා ... 360 – 362
9. චක්ඛුනා රූපං පස්සතීතිකථා ... 364 – 368

අට්ඨාරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

එකූණවීසතිමො වග්ගො **370 – 416**

1. කිලෙසජහනකථා ... ... 370 – 374
2. සුඤ්ඤතාකථා ... ... 376 – 380
3. සාමඤ්ඤඵලකථා ... ... 382 – 384
4. පත්තිකථා ... ... 386 – 390
5. තථතාකථා ... ... 392 – 394
5. කුසලකථා ... ... 396 – 398
7. අච්චන්තනියාමකථා ... ... 400 – 408
8. ඉන්ද්‍රියකථා ... ... 410 – 416

එකූනවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

විසයො | පිට්ඨඞ්කා

වීසතිමො වග්ගො 418 – 448

1. අසඤ්චිච්චකථා ... ... 418 – 424
2. ඤාණකථා ... ... 426 – 428
3. නිරයපාලකථා ... ... 430 – 434
4. තිරච්ඡානකථා ... ... 436 – 438
5. මග්ගකථා ... ... 440 – 444
6. ඤාණකථා ... ... 446 – 448

වීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

එකවීසතිමො වග්ගො 450 – 472

1. සාසනකථා ... ... 450 – 452
2. අවිවිත්තකථා ... ... 454 –
3. සඤ්ඤොජනකථා ... ... 456 –
4. ඉද්ධිකථා ... ... 458 – 460
5. බුද්ධකථා ... ... 462 –
6. සබ්බදිසාකථා ... ... 464 –
7. ධම්මකථා ... ... 466 – 468
8. කම්මකථා ... ... 470 – 472

එකවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

ද්වාවීසතිමො වග්ගො 474 – 500

1 පරිනිබ්බානකථා ... ... 474 –
2. කුසලචිත්තකථා ... ... 476 – 478
3. ආනෙඤ්ජකථා ... ... 480 – 482
4. ධම්මාභිසමයකථා ... ... 484 –
5. තිස්සොපි කථා ... ... 486 –
8. අබ්‍යාකතකථා ... ... 488 – 490
9. ආසෙවනපච්චයකථා ... ... 492 – 496
10. ඛණික කථා ... ... 498 – 500

ද්වාවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තෙවීසතිමො වග්ගො 502 – 516

1. එකාධිප්පායකථා ... ... 502 –
2. අරහන්තවණ්ණකථා ... ... 504 –
3. ඉස්සරියකාමකාරිකාකථා ... ... 506 – 510
4. පතිරූපකථා ... ... 512 –
5. අපරිනිප්ඵන්නකථා ... ... 514 – 516

තෙවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

තතියො භාගො

අභිධම්මපිටකෙ

කථාවත්ථුප්පකරණං

තතියො භාගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

එකාදසමො වග්ගො

11. 1.

තිස්සොපි අනුසයකථා

1. ස. පුච්ඡා: අනුසයා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනුයොගො: විපාකාබ්‍යාකතා කිරියාබ්‍යාකතා, රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටික්ඛෙපො: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: කාමරාගානුසයො අබ්‍යාකතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං -පෙ- කාමච්ඡන්දනීවරණං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගානුසයො අකුසලො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අභිධර්මපිටකයෙහි

කථාවස්තුප්‍රකරණය

තෘතීය භාගය

ඒ භගවත් අර්හත් සම්මාසම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

ඒකාදශ වර්ගය

11. 1.

තිසොපි අනුසයකථා.

[යම් හෙයෙකින් පෘථග්ජන තෙම කුශලාව්‍යාකෘත සිත් පවතිත් මැ ‘සානුසයහ’ යි කියැයුතු වේ ද, එකෙණෙහි ඔහුගේ යම් හෙතුයෙක් ඇද් ද, ඒ හෙතුයෙන් අනුශය ධර්මයෝ සහෙතුක නො වෙත්. ඒ චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත ද නො වෙත්. එහෙයින් ඒ ධර්මයෝ ‘අව්‍යාකෘත යහ, අහෙතුකයහ, චිත්තවිප්‍රයුක්තයහ’ යි ලබ්ධි ගත් මහාසාංඝික-සම්මිතිය නිකාය වාසීන්ගේ වාද බිඳුනට ‘තිසොපි අනුසයකථා’ එයි.]

1. ස. පුච්ඡා: අනුශයයෝ අව්‍යාකෘත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනුයොග: විපාකයෝ අව්‍යාකෘතයහ, ක්‍රියා අව්‍යාකෘත හ, රූප, නිර්වාණ, චක්ෂුරායතන ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2 ස. පු: කාමරාගානුශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගය කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථානය කාමරාගසංයොජනය කාමෞඝය කාමයොගය කාමච්ඡන්ද නීවරණය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: කාමරාගය කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථානය ... කාමච්ඡන්ද-නීවරණය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගානුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: පටිඝානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: පටිඝං පටිඝපරියුට්ඨානං පටිඝසඤ්ඤොජනං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: පටිඝං පටිඝපරියුට්ඨානං පටිඝසඤ්ඤොජනං අකුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස අනු: පටිඝානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: මානානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මානො මානපරියුට්ඨානං මානසඤ්ඤොජනං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: මානො මානපරියුට්ඨානං මානසඤ්ඤොජනං අකුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු මානානුසයො අකුසලො'ති.
ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: දිට්ඨානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දිට්ඨි දිට්ඨොඝො දිට්ඨියොගො දිට්ඨිපරියුට්ඨානං දිට්ඨිසඤ්ඤොජනං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: දිට්ඨි දිට්ඨොඝො දිට්ඨියොගො දිට්ඨිපරියුට්ඨානං දිට්ඨිසඤ්ඤොජනං අකුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දිට්ඨානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ප්‍රතිඝානුශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රතිඝය ප්‍රතිඝපර්‍ය්‍යුත්ථානය ප්‍රතිඝසංයෝජනය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ප්‍රතිඝය ප්‍රතිඝපර්‍ය්‍යුත්ථානය ප්‍රතිඝසංයෝජනය අකුශල වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රතිඝානුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: මානානුශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: මානය මානපර්‍ය්‍යුත්ථානය, මානසංයෝජනය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: මානය, මානපර්‍ය්‍යුත්ථානය, මානසංයෝජනය අකුශල වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: මානානුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: දිට්ඨානුසය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටි, දෘෂ්ටිඔඝ, දෘෂ්ටියොග, දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන, දෘෂ්ටිසංයෝජන අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: දෘෂ්ටි, දෘෂ්ටිඔඝ, දෘෂ්ටියොග, දෘෂ්ටිපර්‍ය්‍යුත්ථාන, දෘෂ්ටි සංයොජන අකුශල වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිඅනුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: විචිකිච්ඡානුසයො අබ්‍යාකතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විචිකිච්ඡා විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං විචිකිච්ඡානීවරණං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: විචිකිච්ඡා විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං විචිකිච්ඡාසඤ්ඤොජනං විචිකිච්ඡානීවරණං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විචිකිච්ඡානුසයො අකුසලො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: භවරාගානුසයො අබ්‍යාකතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: භවරාගො භවරාගපරියුට්ඨානං භවරාගසඤ්ඤොජනං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: භවරාගො භවරාගපරියුට්ඨානං භවරාගසඤ්ඤොජනං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: භවරාගානුසයො අකුසලො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො අබ්‍යාකතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො අකුසලො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: විචිකිච්ඡානුශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපර්‍යුත්ථාන, විචිකිච්ඡාසංයෝජන, විචිකිච්ඡානීවරණ අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: විචිකිච්ඡා, විචිකිච්ඡාපර්‍යුත්ථාන, විචිකිච්ඡාසංයෝජන, විචිකිච්ඡා නීවරණ අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විචිකිච්ඡානුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: භවරාගානුශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භවරාගය, භවරාගපර්‍යුත්ථානය, භවරාගසංයෝජනය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

13. ස. පු: භවරාගය, භවරාගපර්‍යුත්ථානය, භවරාගසංයෝජනය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භවරාගානුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: අවිද්‍යානුශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යාඔඝ, අවිද්‍යායොග, අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන, අවිද්‍යාසංයෝජන, අවිද්‍යානීවරරණ අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යාඔඝ, අවිද්‍යායොග, අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන, අවිද්‍යාසංයෝජන, අවිද්‍යානීවරණ අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යානුශය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ප. පු: න වත්තබ්බං: අනුසයා අබ්‍යාකතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: "පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සානුසයො"ති වත්තබ්බො'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: කුසලා'කුසලා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි අනුසයා අබ්‍යාකතා'ති.[1]

17. ප. පු: "පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සරාගො"ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: කුසලා'කුසලා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි රාගො අබ්‍යාකතො'ති.

18. ස. පු: අනුසයා අහෙතුකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. ස. පු: කාමරාගානුසයො අහෙතුකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමච්ඡන්දනීවරණං[2] අහෙතුකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං -පෙ- කාමච්ඡන්දනීවරණං සහෙතුකන්ති.[3]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගානුසයො සහෙතුකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. අනුසයො අබ්‍යාකතො'ති - සීමු. 2 කාමරාගනීවරණං - PTS.
3 අහෙතුකා'ති - සීමු

16. ප. පු: 'අනුශයයෝ අව්‍යාකෘත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: "පෘථග්ජන තෙම කුශල අව්‍යාකෘත චිත්තය පවත්නා කල්හි සානුශය වේ"යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කුශලාකුශල ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එසේ වී නම් අනුශය ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත වෙති.

17. ප. පු: "පෘථග්ජන තෙම කුසලාව්‍යාකෘත සිත පවත්නා කල්හි සරාග වේ"යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කුශලාකුශල ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් රාගය අව්‍යාකෘත වෙයි.

18. ස. පු: අනුශයයෝ අහෙතුක වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය නිර්වාණ චක්ෂුරායතන ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

19. ස. පු: කාමරාගානුශය අහෙතුක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගය කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථාන, කාමරාගසංයොජන, කාමච්ඡන්දනීවරණ අහෙතුක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

20. ස. පු: කාමරාග, කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථාන ... කාමච්ඡන්දනීවරණ සහෙතුක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගානුශය සහෙතුක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

21. ස. පු: පටිඝානුසයො -පෙ- මානානුසයො -පෙ- දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො -පෙ- භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අහෙතුකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජාපරියුට්ඨානං අවිජ්ජාසඤ්ඤොජනං අවිජ්ජානීවරණං අහෙතුකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො -පෙ- අවිජ්ජානීවරණං සහෙතුකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො සහෙතුකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනුසයා අහෙතුකා'ති[1]

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: 'පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අනුසයා තෙන හෙතුනා සහෙතුකා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි අනුසයා අහෙතුකා'ති.

24. ප. පු: 'පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සරාගො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රාගො තෙන හෙතුනා සහෙතුකො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප ආ: තෙන හි රාගො අහෙතුකො'ති.

25. ස. පු: අනුසයා චිත්තවිප්පයුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. අනුසයො අහෙතුකො'ති - සීමු

21. ස. පු: ප්‍රතිඝානුශය ... මානානුශය ... දෘෂ්ටයනුශය ... විචිකිත්සානුශය ... භවරාගානුශය ... අවිද්‍යානුශය අහෙතුක වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යාඕඝ, අවිද්‍යායොග, අවිද්‍යාපර්‍යුත්ථාන, අවිද්‍යාසංයොජන, අවිද්‍යානීවරණ අහෙතුක වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

22. ස. පු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යාඕඝ, ... අවිද්‍යා නීවරණ සහෙතුක වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යානුශය සහෙතුක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැ යුතු යැ ...

23. ප. පු: 'අනුශයයෝ අහෙතුක වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: 'පෘථග්ජන තෙම කුශලාව්‍යාකෘත චිත්තය පවත්නා කල්හි සානුශය වේ' යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අනුශයයෝ ඒ හෙතුවින් සහෙතුක වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් අනුශයයෝ අහෙතුක වෙති.

24. ප. පු: 'පෘථග්ජන තෙම කුශලාව්‍යාකෘත සිත පවත්නා කල්හි සරාග වේ' යයි කියයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: රාගය ඒ හෙතුවින් සහෙතුක වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එ කරුණින් රාගය අහෙතුක වෙයි.

25. ස. පු: අනුශයයෝ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වෙත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය, නිර්වාණ, චක්ෂුරායතන ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

26 ස පු: කාමරාගානුසයො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරියුට්ඨානං කාමරාගසඤ්ඤොජනං කාමොඝො කාමයොගො කාමච්ඡන්දනීවරණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

27. ස. පු: කාමරාගො –පෙ– කාමච්ඡන්දනීවරණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගානුසයො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

28. ස. පු: කාමරාගානුසයො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

29. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

30. ස. පු: කාමරාගානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

31. ස. පු: කාමරාගො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තසම්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමරාගානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තසම්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

26. ස. පු: කාමරාගානුශය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගය කාමරාගපර්යවස්ථානය කාමරාගසංයෝජනය කාමඕඝය කාමයෝගය කාමච්ඡන්දනීවරණය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

27. ස. පු: කාමරාගය ... කාමච්ඡන්දනීවරණය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගානුශය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

28. ස. පු. කාමරාගානුශය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,

ස. අනු: කවර ස්කන්ධයෙක පර්යාපන්න වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධයෙහි පර්යාපන්න වෙයි.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

29. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය සංඥාස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

30. ස. පු: කාමරාගානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්යාපන්න වූයේ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගය සංස්කාරස්කන්ධපර්යාපන්න වූයේ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

31. ස. පු: කාමරාගය සංස්කාරස්කන්ධපර්යාපන්න වූයේ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාගානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්යාපන්න වූයේ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

32. ස. පු: කාමරාගානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තවිප්පයුත්තො, කාමරාගො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධ-පරියාපන්නො චිත්තසම්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

33. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො[1] එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්ප-යුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

34. ස. පු: පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචිකිච්ඡානුසයො භවරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො -පෙ- අවිජ්ජානීවරණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

35. ස. පු: අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො -පෙ- අවිජ්ජානීවරණං චිත්තසම්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො චිත්තසම්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

36. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. විඤ්ඤාණක්ඛන්ධො - PTS.

32. ස. පු: කාමරාගානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්යාපන්න වූයේ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වෙයි. කාමරාගය සංස්කාරස්කන්ධ පර්යාපන්න වූයේ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

33. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනාස්කන්ධය, සංඥාස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

34. ස. පු: ප්‍රතිඝානුශය, මානානුශය දෘෂ්ටිඅනුශය, විචිකිත්සානුශය, භවරාගානුශය, අවිද්‍යානුශය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යාඕඝ, අවිද්‍යා යොග ... අවිද්‍යා නීවරණ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

35. ස. පු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යා ඕඝ, අවිද්‍යායොග ... අවිද්‍යානීවරණ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ස අනු: අවිද්‍යානුශය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

36. ස. පු: අවිද්‍යානුශය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ස. අනු: කවර ස්කන්ධයෙකැ ඇතුළත් වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධයෙහි ඇතුළත් වෙයි.

ස අනු: සංස්කාරස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

37. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

38. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා චිත්තවිප්පයුත්තා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

39. ස. පු: අවිජ්ජා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා චිත්තසම්පයුත්තා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තසම්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -ප-

40. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො චිත්තවිප්පයුත්තො, අවිජ්ජා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා චිත්තසම්පයුත්තා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො, එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -ප-

41 ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො සඤ්ඤාක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

37. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එ සේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය සංඥස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

38. ස. පු: අවිද්‍යානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වූයේ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වූවා චිත්තවිප්‍ර-යුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

39. ස. පු: අවිද්‍යා සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වූවා චිත්ත-සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වූයේ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

40. ස. පු: අවිද්‍යානුශය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වූයේ චිත්තවිප්‍රයුක්ත යැ, අවිද්‍යා සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යා-පන්න වූවා චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

41. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වේදනාස්කන්ධය සංඥස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්ත සම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

42. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනුසයා චිත්තවිප්පයුත්තා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අනුසයා තෙන චිත්තෙන සම්පයුත්තා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප.ආ: තෙන හි අනුසයා චිත්තවිප්පයුත්තා'ති.

43. ප. පු: 'පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සරාගො'ති වත්තබ්බොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රාගො තෙන චිත්තෙන සම්පයුත්තො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි රාගො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

තිසෝ'පි අනුසයකථා නිට්ඨිතා.

42. ප. පු: ‘අනුශයධර්මයෝ චිත්තවිප්‍රයුක්තයහ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: පෘථග්ජන තෙමේ කුශලාව්‍යාකෘත චිත්තය පවතින් මැ සානුශය වේ යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: අනුශයයෝ ඒ චිත්තය හා සම්ප්‍රයුක්ත වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් අනුශයයෝ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වෙති.

43. ප. පු: පෘථග්ජනයා කුශලාව්‍යාකෘත චිත්තය පවතින් මැ ‘සරාග’ යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: රාගය ඒ චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එ කරුණින් රාගය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වෙයි.

තිසෝසා’පි අනුසයකථා නිමි.

11. 2.

ඤාණකථා

1. ස. පු: අඤ්ඤාණෙ විගතෙ ඤාණවිප්පයුත්තෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ න වත්තබ්බං "ඤාණී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගෙ විගතෙ න වත්තබ්බං: වීතරාගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අඤ්ඤාණෙ විගතෙ ඤාණවිප්පයුත්තෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ න වත්තබ්බං "ඤාණී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දොසෙ විගතෙ -පෙ- මොහෙ විගතෙ -පෙ- කිලෙසෙ විගතෙ න වත්තබ්බං: නික්කිලෙසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රාගෙ විගතෙ වත්තබ්බං: වීතරාගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤාණෙ විගතෙ ඤාණවිප්පයුත්තෙ චිත්තෙ වත්තමනෙ වත්තබ්බං: ඤාණී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: දොසෙ විගතෙ -පෙ- මොහෙ විගතෙ -පෙ- කිලෙසෙ විගතෙ වත්තබ්බං: නික්කිලෙසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤාණෙ විගතෙ ඤාණවිප්පයුත්තෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ වත්තබ්බං: ඤාණී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: අඤ්ඤාණෙ විගතෙ ඤාණවිප්පයුත්තෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ වත්තබ්බං: ඤාණී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අතීතෙන ඤාණෙන ඤාණී, නිරුද්ධෙන විගතෙන පටිප්පස්සද්ධෙන ඤාණෙන ඤාණී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ඤාණකථා නිට්ඨිතා

11. 2.

ඤාණකථා.

[මාර්ගඥානයෙන් අඥානය විගත කල්හිදු චක්ෂුර්විඥානාදි වශයෙන් ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තය ඇති කලැ ඒ මාර්ගචිත්තය නැත්තේ වේ ද, එහෙයින් 'ඤාණී' යයි නො කියැයුතු වෙයි යන මහාසඞ්ඝිකයන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඤාණකථා' එයි.]

1. ස. පු: අඥානය විගත කලැ ඥානවිප්‍රයුක්තචිත්තය පවතිත් මැ 'ඥානී' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාගය විගත කලැ 'වීතරාග' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අඥානය විගත කලැ ඥානවිප්‍රයුක්තචිත්තය පවතිත් මැ 'ඥානී' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්වෙෂය විගත කලැ ... මොහොය විගත කලැ ... කෙලශ විගත කලැ 'නිෂ්කෙලශ' යයි නො කියැ-යුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රාගය විගත වත් මැ 'වීතරාග' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඥානය විගත වත් මැ ඥානවිප්‍රයුක්තචිත්තය ඇති කලැ 'ඥානී' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ද්වෙෂය විගත වත් මැ ... මොහය විගත වත් මැ ... කෙලශ විගත වත් මැ 'නිෂ්කෙලශ' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඥානය විගත වත් මැ ඥානවිප්‍රයුක්තචිත්තය ඇති කලැ 'ඥානී' යයි කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: අඥානය විගත වත් මැ ඥානවිප්‍රයුක්තචිත්තය ඇති කලැ 'ඥානී' යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අතීත වූ ඥානයෙන් 'ඥානී' වේ ද? නිරුද්ධ වූ විගත වූ සන්හිඳීගිය ඥානයෙන් 'ඥානී' වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ඤාණකථා නිමි.

11. 3.

ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා.

1. ස. පු: ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං.

ප. පටී: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගො චිත්තසම්පයුත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඤාණං චිත්තසම්පයුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කතමක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ප. වි: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො, සඤ්ඤාක්ඛන්ධො චිත්තවිප්පයුත්තො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. 3.

ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා.

[චක්ෂුර්විඥානාදියෙන් සමන්විත අහිත් නමත් ලැබූ මාර්ගඥානය නිසා 'ඥානී'යයි කියනු ලැබුව ද ඔහුගේ ඒ මාර්ගඥානය ඒ චිත්තය හා සම්ප්‍රයුක්ත නො වනුයෙන් ඥානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත ය'යි ලබ්ධි ගත් පූර්වශෛලීය නිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති' කථා එයි.]

1. ස. පු: ඥානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ෂේ: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද, නිර්වාණය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ඥානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ෂේ: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රඥා, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය, ප්‍රඥාබල, සම්‍යග්දෘෂ්ටි, ධර්මවිචය-සම්බොධ්‍යඞ්ග චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ප්‍රඥා, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය, ප්‍රඥාබල, සම්‍යග්දෘෂ්ටි, ධර්මවිචය-සම්බොධ්‍යඞ්ග චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ෂේ: එසේ යැ.

ස. අනු: ඥානය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඥානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ෂේ: එසේ යැ.

ස. අනු: කවර ස්කන්ධයෙකැ ඇතුළත් වේ ද?

ප. වි: සංස්කාරස්කන්ධයෙහි ඇතුළත් වෙයි.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටික්ෂේ: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනාස්කන්ධ සංඥාස්කන්ධ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ඤාණං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ඤා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා චිත්තවිප්පයුත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පඤ්ඤා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා චිත්තවිප්පයුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඤාණං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නං චිත්තසම්පයුත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ඤාණං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නං චිත්තවිප්පයුත්තං, පඤ්ඤා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා චිත්තසම්පයුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො, එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනාක්ඛන්ධො, සඤ්ඤාක්ඛන්ධො එකදෙසො චිත්තසම්පයුත්තො එකදෙසො චිත්තවිප්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්ත'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: "අරහා චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී ඤාණී'ති වත්තබ්බො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ඤාණං තෙන චිත්තෙන සම්පයුත්ත'න්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

6\. ස. පු: ඤාණය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ චිත්ත-විප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රඥ සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූවා චිත්තවිප්‍ර-යුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7\. ස. පු. ප්‍රඥ සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූවා චිත්ත-විප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඤාණය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වූයේ චිත්ත-සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8\. ස. පු: ඤාණය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වැ චිත්තවිප්‍ර-යුක්ත වෙයි. ප්‍රඥ සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

9\. ස. පු: සංස්කාරස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනාස්කන්ධය සංඥස්කන්ධය එකදෙශ වැ චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකදෙශ වැ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10\. ප. පු: ‘ඤාණය චිත්තවිප්‍රයුක්ත යැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් චක්ෂුර්විඥන සමඞ්ගත වැ ‘ඤානී’ යයි කිවයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඤාණය ඒ සිතින් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් ‘ඤාණය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වෙයි.’

11. ප. පු: අරහා චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී පඤ්ඤවා'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පඤ්ඤා තෙන චිත්තෙන සම්පයුත්තා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි පඤ්ඤා චිත්තවිප්පයුත්තා'ති.

ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති කථා නිට්ඨිතා.

11 ප. පු: රහත් චක්ෂුර්විඥානසමඞ්ගත වූයේ ප්‍රඥාවත් යැයි කියයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙපය: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රඥාව ඒ චිත්තයෙන් සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් ප්‍රඥාව චිත්තවිප්‍රයුක්ත වෙයි.

ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති කථා නිමි

11. 4

ඉදං දුක්ඛන්තිකථා.

1. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අයං සමුදයො'ති[1] වාචං භාසතො 'අයං සමුදයො'ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අයං නිරොධො'ති[2] වාචං භාසතො 'අයං නිරොධො'ති[2] ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. අයං මග්ගො'ති වාචං භාසතො 'අයං මග්ගො'ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අයං සමුදයො'ති වාචං භාසතො න ච 'අයං සමුදයො'ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අයං නිරොධො'ති[1] වාචං භාසතො න ච 'අයං නිරොධො'ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. දුක්ඛසමුදයොති - සීමු, මජ්සං 2. දුක්ඛනිරොධොති - සීමු, මජ්ඣං.

1, අයං නිරොධොති අයං මග්ගො'ති - මජ්ඣං.

11. 4.

ඉදං දුක්ඛන්තිකථා

[යොගාවචර ලොකොත්තරමාර්ගක්ෂණයෙහි දී 'මේ දුක්‍ඛය'යි බස් බෙණෙයි. එයින් ඔහුට 'මේ දුක්‍ඛය'යි ඥානය ඇත යන ලබ්ධි ඇති අන්ධකයන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඉදං දුක්ඛන්ති කථා' එයි.]

1\. ස. පු: 'මේ දුක්‍ඛය'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ දුක්‍ඛය'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මේ සමුදය යැ'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ සමුදය යැ'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ස. පු: 'මේ දුක්‍ඛය'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ දුක්‍ඛය'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මේ නිරොධ යැ'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ නිරොධ යැ'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3\. ස. පු: 'මේ දුක්‍ඛය'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ දුක්‍ඛය'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මේ මාර්ග යැ'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ මාර්ග යැ'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4\. ස. පු: 'මේ සමුදය යැ'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ සමුදය නො වේනී'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මේ දුක්‍ඛය'යි බස් බණනා යොගාවචරයාහට 'මේ දුඃඛ නො වේනී'යි ඥානය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5\. ස. පු: 'මේ නිරොධ යැ'යි බස් බණනුවහට 'මේ නිරොධ නො වෙනී'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මේ දුක්‍ඛය'යි බස් බණනුවහට 'මේ දුක් නො වෙනී'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අයං මග්ගෝති වාචං භාසතො න ච 'අයං මග්ගො'ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං අනිච්චන්ති වාචං භාසතො 'රූපං අනිච්ච'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති වාචං භාසතො 'විඤ්ඤාණං අනිච්ච'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'රූපං අනත්තා'ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති ඤාණං පවත්තතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: 'මේ මාගී යැ' යි බස් බණනුවහට 'මේ මාගී නො වෙති'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'මේ දුකැ'යි බස් බණනුවහට 'මේ දුකැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: 'මේ දුකැ'යි බස් බණනුවහට 'මේ දුකැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපය අනිත්‍ය යැ'යි බස් බණනුවහට 'රූපය අනිත්‍ය යැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: 'මේ දුකැ'යි බස් බණනුවහට 'මේ දුකැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'වෙදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥනය අනිත්‍ය යැ'යි බස් බණනුවහට 'විඥනය අනිත්‍ය යැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: 'මේ දුකැ'යි බස් බණනුවහට 'මේ දුකැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපය අනාත්ම යැ'යි බස් බණනුවහට 'රූපය අනාත්ම යැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: 'මේ දුකැ'යි බස් බණනුවහට 'මේ දුකැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'වෙදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥනය අනාත්ම යැ'යි බස් බණනුවහට 'විඥනය අනාත්ම යැ'යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: රූපං අනිච්චන්ති වාචං භාසතො 'න ච රූපං අනිච්චන්ති' ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති වාචං භාසතො 'න ච විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති' ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: රූපං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'න ච රූපං අනත්තාති' ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති වාචං භාසතො න ච විඤ්ඤාණං අනත්තාති' ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච ඉදං දුක්ඛන්ති ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො ඉදං දුක්ඛන්ති ඤාණං පවත්තතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: 'ඉ' ඉති ච[1] 'දං' ඉති ච 'දු' ඉති ච[2] 'ඛං' ඉති ච[3] ඤාණං පවත්තතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ඉදං දුක්ඛන්ති කථා නිට්ඨිතා.

---

1. ඊති ච - සෑ, PTS, ඉති, ච - සීමු, මජසං.
2. දූති ච - සයා, PTS
3. ක්ඛන්ති, ච - සීමු.

11. ස. පු: ‘රූපය අනිත්‍ය යැ’යි බස් බණනුවහට ‘රූපය අනිත්‍ය නො වෙති’යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘මේ දුක්‌ යැ’යි බස් බණනුවහට ‘මේ දුක් නො වෙති’යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: ‘වෙදනා ... සංඥ .. සංස්කාරයෝ ... විඥනය අනිත්‍ය යැ’යි බස් බණනුවහට ‘විඥනය අනිත්‍ය නො වෙති’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘මේ දුක්‌ යැ’යි බස් බණනුවහට ‘මේ දුක් නො වෙති’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: ‘රූපය අනාත්ම යැ’යි බස් බණනුවහට ‘රූපය අනාත්ම නො වෙති’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘මේ දුක්‌ යැ’යි බස් බණනුවහට ‘මේ දුක් නො වෙති’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නොකියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ‘වෙදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥනය අනාත්ම යැ’යි බස් බණනුවහට ‘විඥනය අනාත්ම නො වෙති’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ,

ස. අනු: ‘මේ දුක්‌ යැ’යි බස් බණනුවහට ‘මේ දුක් නො වෙති’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15 ස. පු: ‘මේ දුක්‌ යැ’යි බස් බණනුවහට ‘මේ දුක්‌ යැ’යි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘ඉ’ යයි ද, ‘දං’ යයි ද, ‘දු’ යයි ද, ‘ඛං’ යයි දැයි ඥනය පවත්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ඉදං දුක්ඛන්ති කථා නිමි.

11. 5

ඉද්ධිබලකථා

1. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉද්ධිමයිකො සො ආයු, ඉද්ධිමයිකා සා ගති, ඉද්ධිමයිකො සො අත්තභාවපටිලාභො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතං කප්පං තිට්ඨෙය්‍ය, අනාගතං කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ කප්පෙ තිට්ඨෙය්‍ය, තයො කප්පෙ තිට්ඨෙය්‍ය, චත්තාරො කප්පෙ තිට්ඨෙය්‍යා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ තිට්ඨෙය්‍ය, අසති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ තිට්ඨෙය්‍යා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ තිට්ඨෙය්‍යා’ති.

අනු: ඨ: හඤ්චි සති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ තිට්ඨෙය්‍ය,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා”ති.

අසති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ තිට්ඨෙය්‍ය,[1] මතො තිට්ඨෙය්‍ය, කාලං කතො තිට්ඨෙය්‍යා’ති [2]

---

1. තිට්ඨෙය්‍යා’ති - සීමු, මජසං, PTS, සසා
2. න හෙවං වත්තබ්බෙ - සීමු, මජසං, PTS, සසා, අභිසං

11. 5.

ඉද්ධිබලකථා

[සෘද්ධිපාදභාවනානාශංසයාගේ අඪිය නුනුවණින් ගෙන සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ යැ යි මහාසඞ්ඝික නිකාය වාසීන් සෙසින් ලබධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ඉද්ධිබලකථා එයි.]

1. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ (මහ) කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ආයු සෘද්ධිමය වේ ද, ඒ ගති සෘද්ධිමය වේ ද, ඒ ආත්මභාවප්‍රතිලාභ සෘද්ධිමය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අතීත කල්පයක් සිටුනේ ද, අනාගත කල්පයක් සිටුනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙකපක් සිටුනේ වේ ද, තුන්කපක් සිටුනේ වේ ද, සතරකපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතාවශෙෂයෙහි සිටුනේ ද, ජීවිතය නැති කල්හි ජීවිතාවශෙෂයෙහි සිටුනේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතාවශෙෂයෙහි සිටුනේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දිවි ඇති කල්හි ජීවිතාවශෙෂයෙහි සිටුනේ නම්,

අනු. පා: භවත ‘සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ යැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

දිවි නැති කල්හි ජීවිතාවශෙෂයෙහි සිටුනේ නම්, මළේ සිටුනේ යැ, කාලුරිය කෙළේ සිටුනේ යි.

5. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පන්නො ඵස්සො මා නිරුජ්ඣී'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: උප්පන්නා වෙදනා -පෙ- උප්පන්නා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පන්නා චෙතනා -පෙ- උප්පන්නං චිත්තං -පෙ- උප්පන්නා සද්ධා -පෙ- උප්පන්නං විරියං -පෙ- උප්පන්නා සති -පෙ- උප්පන්නො සමාධි, -පෙ- උප්පන්නා පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣී'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිච්චං හොතූ'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං නිච්චං හොතූ'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජාතිධම්මා සත්තා මා ජායිංසූ'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ජරාධම්මා සත්තා මා ජීයිංසූ'ති[1] -පෙ- ව්‍යාධිධම්මා සත්තා මා ව්‍යාධියිංසූ'ති -පෙ- මරණධම්මා සත්තා මා මීයිංසූ'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. ජිරිංසූ'ති - මජසං, PTS.

5. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උපන් ස්පර්ශය 'නහමක් නිරුද්ධ වේවා'යි සෘද්ධියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අල්ලා නවතා ගන්නට) හැකි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: උපන් වේදනා... උපන් සංඥා උපන් චේතනා... උපන් සිත.. උපන් ශ්‍රද්ධා... උපන් වීර්‍ය්‍යය.. උපන් ස්මෘතිය ... උපන් සමාධිය ... උපන් ප්‍රඥාව නහමක් නිරුද්ධ වේ ව යි සෘද්ධියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අල්ලාගන්නට) ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපය නිත්‍ය වේවා'යි සෘද්ධියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්-නට (අනිත්‍යබව නවතා ලන්නට) ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: 'වේදනා ... සංඥා...සංස්කාරයෝ... විඥානය නිත්‍ය වේවා'යි සෘද්ධියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්වාගත වූයේ කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ජාතිස්වභාවය ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් උපදිත්-වා'යි සෘද්ධිබලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: 'ජරාස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් දිරත්වා'යි... 'ව්‍යාධිස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් ව්‍යාධිත වෙත්වයි ... මරණස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් මියෙත්වා'යි සෘද්ධිබලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ප. පු: න වත්තබ්බං ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "යස්ස කස්සචි ආනන්ද චත්තාරො ඉද්ධිපාදා භාවිතා බහුලීකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා සො ආකඞ්ඛමානො[1] කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍ය කප්පාවසෙසං වා"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

9. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චතුන්නං භික්ඛවෙ ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. කතමෙසං චතුන්නං: ජරාධම්මො මා ජීරී'ති නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. ව්‍යාධිධම්මො මා ව්‍යාධියීති -පෙ- මරණධම්මො මා මීයීති -පෙ- යානි ඛො පන තානි පුබ්බෙ කතානි පාපකානි කම්මානි සංකිලෙසිකානි පොනොභවිකානි[2] තිස්සාරානි[3] දුක්ඛවිපාකානි ආයතිං ජාති ජරා මරණීයානි, තෙසං විපාකො මා නිබ්බත්තී'ති නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චතුන්නං ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මි"න්ති[b] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං 'ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ඉද්ධිබලකථා නිට්ඨිතා.

---

1 අකඞ්ඛමානො සො ආනන්ද - PTS

a. දීඝනිකාය-මහාපරිනිබ්බානසුත්ත, ඉද්ධිපාදසංයුත්ත-චාපාලවග්ග - චෙතියසුත්ත, උදානපාළි.

2. පොනොබ්භවිකානි - මජසං.

3. සදරානි - මජසං

චතුක්කඞ්ගුත්තර - පාටිභොගසුත්ත

8\. ප. පු: 'සෘද්ධිබලයෙන් සමන්නාගත වූයේ කපක් සිටුනේ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නූ: "ආනන්දය, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාදයෝ භාවිත වෙත් ද, බහුලීකෘත වෙත් ද, යෙදූ යානයක් මෙන් කරන ලද වෙත් ද, ප්‍රතිෂ්ඨා කරන ලද වෙත් ද, අධිෂ්ඨිත වෙත්ද, පරිචිත වෙත්ද, මනාකොට ප්‍රගුණ කරන ලද වෙත් ද, හේ කැමැතියේ කල්පයක් හෝ කල්පාවශෙෂයක් හෝ සිටූනේ යැ"යි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සෘද්ධිබලයෙන් සමන්නාගත වූයේ කපක් සිටූනේ යැ.

9\. ස. පු: සෘද්ධිබලයෙන් සමන්නාගත වූයේ කපක් සිටූනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නූ: "මහණෙනි, සතරධර්ම කෙනකුන්ට-ශ්‍රමණ වේවයි බ්‍රාහමණ වේවයි දෙව වේවයි මාර වේවයි බ්‍රහම වේවයි ලොකයෙහි අනෙකෙක් වේවයි ඇපවන කිසිවෙක් නැත. කවර සතර දෙනකුනට යත්: 'ජරාසවභාව ඇතියේ නහමක් දිරාව'යි කියා මහණ හෝ බමුණු හෝ දෙවි හෝ මර හෝ බඹ හෝ ලොව අන් කිසිවෙක් හෝ ඇපවන කිසිවෙක් නැත 'ව්‍යාධිසවභාව ඇතියේ නහමක් ව්‍යාධිත වේව'යි ... 'මරණසවභාව ඇතියේ නහමක් මියේව'යි ... සංකෙලශයට හිත වූ පුනර්භවයට වැටෙන නිස්සාර දුඃඛවිපාක ඇති අනායෙහි ජාති ජරා මරණයට හිත පෙර කළ යම් පාපකර්මයෝ ඇද්ද, උන්ගේ විපාක නහමක් උපදීව'යි කියා ශ්‍රමණ හෝ බ්‍රාහමණ හෝ දෙව හෝ මාර හෝ බ්‍රහම හෝ ලෝකයෙහි අන් කිසිවෙක් හෝ ඇපවන කිසිවෙක් නැත. මහණෙනි, මේ සතර ධර්මයනට ඇපවන ශ්‍රමණ හෝ යැ බ්‍රාහමණ හෝ යැ දෙව හෝ යැ මාර හෝ යැ බ්‍රහම හෝ යැ ලොකයෙහි අන් කිසිවෙක් හෝ නැති"යි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් සෘද්ධිබලයෙන් සමන්නාගත වූයේ කපක් සිටූනේ යයි නො කියැයුතු යැ.

සෘද්ධිබලකථා නිමි.

11. 6.

සමාධිකථා

1. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අතීතා චිත්තසන්තති සමාධී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනාගතා චිත්තසන්තති සමාධී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.[1]
ස. අනු: නනු අතීතං නිරුද්ධං අනාගතං අජාතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි අතීතං නිරුද්ධං අනාගතං අජාතං,
අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "චිත්තසන්තති සමාධී"ති.

4. ප. පු: එකචිත්තක්ඛණිකො සමාධී'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී සමාපන්නො'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. අනු: සොතවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී -පෙ- ඝානවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී -පෙ- කායවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී -පෙ- අකුසලචිත්තසමඞ්ගී -පෙ- රාගසහගතං -පෙ- දොසසහගතං -පෙ- මොහසහගතං -පෙ- අනොත්තප්පසහගතං චිත්තසමඞ්ගී සමාපන්නො'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 චිත්තසන්තති -පෙ- ආමන්තා- PTS. ඌනං

11. 6.

සමාධිකථා.

[එකචිත්තක්ෂණයෙහි උපන් එකාග්‍රතාව සමාධානාර්ථයෙන් 'සමාධි වෙති'යි නො ගෙන චිත්තසන්තතිය සමාධි නම්'යි ලබ්ධි ගත් සබ්බත්ථි-වාද උත්තරාපථක නිකායවාසීන් ගේ ලබ්ධි බිඳුනට සමාධිකථා එයි.]

1. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීත චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගත චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය නිරුද්ධ වූයේ අනාගතය නූපන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අතීතය නිරුද්ධ වී නම් අනාගතය නූපන්නේ වී නම්,

අනු. පා: භවත "චිත්තසන්තති සමාධි වේ" යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු: සමාධි එකචිත්තක්ෂණික වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: චක්ෂුර්විඥානසමඞ්ගී වූයේ සමාපන්න (සමාහිත) වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥානසමඞ්ගී වූයේ ... ඝ්‍රාණවිඥානසමඞ්ගී වූයේ . ජිහ්වාවිඥානසමඞ්ගී වූයේ ... කාය විඥාන සමඞ්ගී වූයේ අකුසලචිත්තසමඞ්ගී වූයේ ... රාග-සහගත ... ද්වේෂසහගත මෝහසහගත ... අනපත්‍රපාසහගත චිත්තසමඞ්ගී වූයේ සමාපන්න වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලචිත්තසන්තති සමාධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: රාගසහගතා -පෙ- දොසසහගතා -පෙ- මොහසහගතා -පෙ- අනොත්තප්පසහගතා චිත්තසන්තති සමාධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ප. පු: න වත්තබ්බං 'චිත්තසන්තති සමාධී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "අහං බො ආවුසො නිගණ්ඨා[1] පහොමි අනිඤ්ජමානො[2] කායෙන, අභාසමානො වාචං, සත්ත රත්තින්දිවානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරිතු''න්ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි 'චිත්තසන්තති සමාධී'ති.

සමාධිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. නිගණ්ඨ - සීමු, - PTS.
2. අනිච්චමානො - සීමු.
a. මජ්ඣිමනිකාය - චූළදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්ත.

5. ස. පු: චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලචිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

ස. අනු: රාගසහගත ... ද්වේෂසහගත ... මෝහසහගත ... අනපත්‍රපාසහගත චිත්තසන්තති සමාධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: 'චිත්තසන්තති සමාධි වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "ඇවැත්නි නිගණ්ඨයෙනි, මම වනාහි කයින් නො සැලෙනුයෙම්, බස් නො බණනුයෙම්, සත් දවරැයක් මුළුල්ලෙහි ඒකාන්තසුඛ විඳිනුයෙම් වාස කරන්නට පොහොසත්මි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් 'චිත්තසන්තති සමාධි වෙයි.'

සමාධිකථා නිමි.

11. 7.

ධම්මට්ඨිතතාකථා

1. ස. පු: ධම්මට්ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තාය ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තාය ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රූපස්ස ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තාය ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු. තාය ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: වෙදනාය ඨිතතා -ප- සඤ්ඤාය ඨිතතා -පෙ- සඞ්ඛාරානං ඨිතතා -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තාය ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: තාය ඨිතතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටුපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ධම්මට්ඨිතතාකථා නිට්ඨිතා.

11. 7.

ධම්මට්ඨිතතාකථා

[“ඨිතාව සා ධාතු” යන වචනය නිසා ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාද සඞ්ඛ්‍යාත ධර්මස්ථිතතාව ද අවිද්‍යාදිය මෙන් පරිනිෂ්පන්න වෙති යි ලබ්ධි ගත් අන්ධකනිකායවාසීන්ගේ වාද බිඳුමට ධර්මස්ථිතතාකථා එයි]

1\. ස. පු: ධර්මස්ථිතතාව පරිනිෂ්පන්න (හෙතුසමුත්පන්න) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතාවට (අවිද්‍යාදිය හැර තදන්‍ය) පරිනිෂ්පන්නස්ථිතතායෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ස. පු: (තොප කියන) ඒ ස්ථිතතාවට තදන්‍ය පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතායෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ හෙතුපරිනිෂ්පන්නස්ථිතතායෙන් මැ (මෙසේ හෙතුපරම්පරාව නො සිඳෙන කල්හි) දුඃඛයාගේ අන්තකිරියාවෙක් නැද්ද, වට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාදා පරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3\. ස. පු: රූපයාගේ ස්ථිතතාව පරිනිෂ්පන්න ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ස්ථිතතාවට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතායෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4\. ස. පු: ඒ ස්ථිතතාවට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතාවෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ඒ පරිනිෂ්පස්ථිතතායෙන් මැ දුඃඛයාගේ අන්ත-කිරියායෙක් නැද්ද, වට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාදා පරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5\. ස. පු: වෙදනාවට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතායෙක් .. සංඥාවට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතායෙක් .. සංස්කාරයනට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතායෙක් .. විඥානයට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතායෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එයට පරිනිෂ්පන්න ස්ථිතතා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6\. ස. පු: එයට පරිනිෂ්පන්නස්ථිතතායෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එයින් එයින් මැ දුඃඛයාගේ අන්තකිරියායෙක් නැද්ද, වට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාදා පරිනිර්වාණ-යෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ධම්මට්ඨිතතාකථා නිමි.

11. 8.

අනිච්චතා කථා

1. ස. පු: අනිච්චතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය අනිච්චතාය අනිච්චතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තාය අනිච්චතාය තාය අනිච්චතා පරිනිප්ඵන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා නත්ථි වට්ටූපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ජරා පරිනිප්ඵන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය ජරාය ජරා පරිනිප්ඵන්නා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: තාය ජරාය ජරා පරිනිප්ඵන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටූපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මරණං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස මරණස්ස මරණං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: තස්ස මරණස්ස මරණං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ථි දුක්ඛස්ස අන්තකිරියා, නත්ථි වට්ටූපච්ඡෙදො, නත්ථි අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. 8

අනිච්චතාකථා

[අනිත්‍ය වූ රූපාදීන්ගේ අනිත්‍යතා ද රූපාදීන් සෙයින් පරිනිෂ්පන්නය'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත් අන්‍ය-වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට 'අනිච්චතාකථා' එයි.]

1. ස. පු: අනිත්‍යතාව පරිනිෂ්පන්න (හෙතුසමුප්පන්න) වේද?

 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

 ස. අනු: ඒ අනිත්‍යතාවට තදන්‍ය පරිනිෂ්පන්න අනිත්‍යතා ඇද්ද?

 ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2 ස. පු: ඒ අනිත්‍යතාවට ද තදන්‍ය අනිත්‍යතාවට ද පරිනිෂ්පන්න අනිත්‍යතා ඇද්ද?

 ප. පටිඤ්ඤ. එසේ යැ.

 ස. අනු: ඒ ඒ (පරිනිෂ්පන්න) අනිත්‍යතායෙන් මැ දුඃඛයාගේ අන්තකිරියායෙක් නැද්ද, වට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාදපරිනිර්වාණයෙක් නැද්ද?

 ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

3. ස. පු: ජරාව පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

 ස. අනු: ඒ ජරාවට තදන්‍ය පරිනිෂ්පන්න ජරා ඇද්ද?

 ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඒ ජරාවට තදන්‍ය පරිනිෂ්පන්න ජරා ඇද්ද?

 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

 ස. අනු: එයින් එයින් මැ දුඃඛයාගේ අන්තකිරියායෙක් නැද්ද, වට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිර්වා-ණයෙක් නැද්ද?

 ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ .

5. ස. පු: මරණය පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

 ස. අනු: ඒ මරණයට තදන්‍ය පරිනිෂ්පන්න මරණ ඇද්ද?

 ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ඒ මරණයට තදන්‍ය පරිනිෂ්පන්න මරණ ඇද්ද?

 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

 ස. අනු: එයින් එයින් මැ දුඃඛයාගේ අන්තකිරියායෙක් නැද්ද වට සිඳීමෙක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිර්වාණ-යෙක් නැද්ද?

 ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රූපං පරිනිප්ඵන්නං. රූපස්ස අනිච්චතා අත්ථී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනිච්චතා පරිනිප්ඵන්නා. අනිච්චතාය අනිච්චතා අත්ථී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රූපං පරිනිප්ඵන්නං. රූපස්ස ජරා අත්ථී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ජරා පරිනිප්ඵන්නා, ජරාය ජරා අත්ථී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: රූපං පරිනිප්ඵන්නං. රූපස්ස භෙදො අත්ථි, අන්තරධානං අත්ථී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මරණං පරිනිප්ඵන්නං. මරණස්ස භෙදො අත්ථි, අන්තරධානං අත්ථී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං පරිනිප්ඵන්නං. විඤ්ඤාණස්ස අනිච්චතා අත්ථී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.
ස. අනු: අනිච්චතා පරිනිප්ඵන්නා. අනිච්චතාය අනිච්චතා අත්ථී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: විඤ්ඤාණං පරිනිප්ඵන්නං. විඤ්ඤාණස්ස ජරා අත්ථී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු. ජරා පරිනිප්ඵන්නා. ජරාය ජරා අත්ථී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: විඤ්ඤාණං පරිනිප්ඵන්නං. විඤ්ඤාණස්ස භෙදො අත්ථි, අන්තරාධානං අත්ථී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මරණං පරිනිප්ඵන්නං. මරණස්ස භෙදො අත්ථි, අන්තරධානං අත්ථී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනිච්චතාකථා නිට්ඨිතා.

එකාදසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං

අනුසයා අබ්‍යාකතා අහෙතුකා චිත්තවිප්පයුත්තා
ඤාණෙ විගතෙ ඤාණී ඤාණං චිත්තවිප්පයුත්තං
යත් සද්දො ඤාණං පවත්තති
ඉද්ධිබලෙන සමන්නාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍ය
චිත්තසන්තති සමාධි ධම්මට්ඨිතතා අනිච්චතා'ති.

7. ස. පු. — රූපය පරිනිෂ්පන්න වෙයි. රූපයට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤ: — එසේ යැ.
ස. අනු: — අනිත්‍යතා පරිනිෂ්පන්න වෙයි. අනිත්‍යතාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු. — රූපය පරිනිෂ්පන්න යැ. රූපයට ජරා ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤ: — එසේ යැ.
ස. අනු: — ජරාව පරිනිෂ්පන්න වෙයි. ජරාවට ජරා ඇද්ද?
ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: — රූපය පරිනිෂ්පන්න වෙයි. රූපයාගේ බිඳීමෙක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤ: — එසේ යැ.
ස. අනු: — මරණය පරිනිෂ්පන්න වෙයි. මරණයට බිඳීමෙක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇදද?
ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: — වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාර ... විඥන පරිනිෂ්පන්න වෙයි. විඥනයට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤ: — එසේ යැ.
ස. අනු. — අනිත්‍යතාව පරිනිෂ්පන්න වෙයි. අනිත්‍යතාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: — විඥනය පරිනිෂ්පන්න යැ. විඥනයට ජරා ඇද්ද?
ප: පටිඤ්ඤ. — එසේ යැ.
ස. අනු. — ජරාව පරිනිෂ්පන්න යැ. ජරාවට ජරා ඇද්ද?
ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: — විඥනය පරිනිෂ්පන්න යැ. විඥනයාගේ බිඳීමෙක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤ: — එසේ යැ.
ස. අනු: — මරණය පරිනිෂ්පන්න වෙයි. මරණයට බිඳීමෙක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: — එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අනිච්චතාකථා නිමි.

එකාලොස් වන වග නිමි.

එහි උදානය:

අනුසයකථා යැ, ඤණකථා යැ, ඤණං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා යැ, ඉද දුක්ඛන්තිකථා යැ, ඉද්ධිබලකථා යැ, සමාධිකථා යැ, ධම්මට්ඨිතතා කථා යැ, අනිච්චකථා යි.

ද්වාදසමො වග්ගො

12. 1.

සංවරො කම්මන්තිකථා

1\. ස. පු: සංවරො කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ඝානින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ජිව්හින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු: කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3\. ස. පු. කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ඝානින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ජිව්හින්ද්‍රියසංවරො ජිව්හාකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ස. පු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ද්වාදශ වර්ගය

12. 1.

සංවරො කම්මන්තිකථා

["චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති, න නිමිත්තග්ගාහී හොති" යන සූත්‍ර වරදවා ගෙන 'සංවරයත් අසංවරයත් කර්ම වෙති' යි මහාසඞ්ඝික නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට සංවරො කම්මන්තිකථා එසි.]

1.	ස. පු:	සංවරය කර්ම වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	චක්ෂුරින්ද්‍රියසංවරය චක්ෂුඃකර්ම වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
	ස. අනු:	ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියසංවරය ... ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රියසංවරය ... ජිහ්වෙන්ද්‍රියසංවරය .. කායෙන්ද්‍රියසංවරය කාය-කර්ම වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2.	ස. පු:	කායෙන්ද්‍රියසංවරය කායකර්ම වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	චක්ෂුරින්ද්‍රියසංවරය චක්ෂුඃකර්ම වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
3.	ස. පු.	කායෙන්ද්‍රියසංවරය කායකර්ම වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියසංවරය ... ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රියසංවරය ... ජිහ්වෙන්ද්‍රියසංවරය ජිහ්වාකර්ම වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
	ස. අනු:	මනින්ද්‍රියසංවරය මනඃකර්ම වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4.	ස. පු:	මනින්ද්‍රියසංවරය මනඃකර්ම වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	චක්ෂුරින්ද්‍රියසංවරය චක්ෂුඃකර්ම වේ ද?
	ප පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො –පෙ– ඝානින්ද්‍රියසංවරො –පෙ– ජිව්හින්ද්‍රියසංවරො –පෙ– කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු. අසංවරො කම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියඅසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: සොතින්ද්‍රියඅසංවරො –පෙ– ඝානින්ද්‍රියඅසංවරො –පෙ– ජිව්හින්ද්‍රියඅසංවරො –පෙ– කායින්ද්‍රියඅසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු. කායින්ද්‍රියඅසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියඅසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: කායින්ද්‍රියඅසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතින්ද්‍රියඅසංවරො –පෙ– ඝානින්ද්‍රියඅසංවරො –පෙ– ජිව්හින්ද්‍රියඅසංවරො ජිව්හාකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: මනින්ද්‍රියඅසංවරො මනොකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: මනින්ද්‍රියඅසංවරො මනොකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියඅසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: මනින්ද්‍රියසංවරය මනඃකම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියසංවරය ... ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රියසංවරය ... ජිහෙවන්ද්‍රියසංවරය ... කායෙන්ද්‍රියසංවරය කාය-කම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අසංවරය කම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුරින්ද්‍රියඅසංවරය චක්‍ෂුඃකම් වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියඅසංවරය ... ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රියඅසංවරය ... ජිහෙවන්ද්‍රියඅසංවරය ... කායෙන්ද්‍රියඅසංවරය කායකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කායෙන්ද්‍රියඅසංවරය කායකම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුරින්ද්‍රියඅසංවරය චක්‍ෂුඃකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කායෙන්ද්‍රියඅසංවරය කායකම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියඅසංවරය ... ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රියඅසංවරය . ජිහෙවන්ද්‍රියඅසංවරය ජිහ්වාකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: මනින්ද්‍රියඅසංවරය මනඃකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: මනින්ද්‍රියඅසංවරය මනඃකම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්‍ෂුරින්ද්‍රියඅසංවරය චක්‍ෂුඃකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: මනින්ද්‍රිය අසංවරො මනොකම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතින්ද්‍රිය අසංවරො -පෙ- ඝානින්ද්‍රිය අසංවරො -පෙ- ජිව්හින්ද්‍රියඅසංවරො -පෙ- කායින්ද්‍රියඅසංවරො කායකම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න වත්තබ්බං සංවරො'පි අසංවරො'පි කම්මන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- න නිමිත්තග්ගාහී හොති. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නිමිත්තග්ගාහී හොති -පෙ- න නිමිත්තග්ගාහී හොතී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි "සංවරො'පි අසංවරො'පි කම්මන්ති.

සංවරො කම්මන්තිකථා නිට්ඨිතා.

a. **මජ්ඣිමනිකාය,** මූලපණ්ණාසක - මහාගොපාලකසුත්ත.

10. ස. පු: මනින්ද්‍රිය අසංවරය මනඃකර්ම වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය අසංවරය ... ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය අසංවරය .. ජිහෙව්න්ද්‍රිය අසංවරය ... කායෙන්ද්‍රිය අසංවරය කායකර්ම වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ප. පු: "සංවරයත් අසංවරයත් කර්ම වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ඇසින් රූපයක් දැක නිමිති ගන්නේ වෙයි ... නිමිති නො ගන්නේ වෙයි. කනින් ශබ්දයක් අසා ... මනසින් ධර්මාලම්බනයක් දැන නිමිති ගන්නේ වෙයි ... නිමිති නො ගන්නේ වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සංවරයත් අසංවරයත් කර්ම වෙයි. (ද්වාරසංවරය-අසංවරය) මිස කර්මභාවය නො කියන හෙයින් අසාධක යි.)

සංවරො කම්මන්තිකථා නිමි.

12. 2.

කම්මකථා.

1. ස. පු: සබ්බං කම්මං සවිපාකන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකා'ති
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: විපාකාබ්‍යාකතා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කිරියාබ්‍යාකතා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමාවචරා විපාකාබ්‍යාකතා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපාවචරා අරූපාවචරා අපරියාපන්නා විපාකා-බ්‍යාකතා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමාවචරා කිරියාබ්‍යාකතා චෙතනා සවිපාකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 2.

කම්මකථා.

["නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං" ආදි සූත්‍රපද නිසා 'හැම කර්ම සවිපාක වෙති'යි මහාසංඝික නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට කර්මකථා එයි.]

1. ස. පු: හැම කර්ම සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (අව්‍යාකෘත සඳහා ප්‍රතික්‍ෂිප්ත යි)

2. ස. පු: හැම චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාකඅව්‍යාකෘතචෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: හැම චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ක්‍රියාව්‍යාකෘතචෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: හැම චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමාවචර විපාකාව්‍යාකෘත චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: හැම චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපාවචර අරූපාවචර අපර්‍යාපන්න විපාකාව්‍යා-කෘත චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: හැම චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු කාමාවචර ක්‍රියාව්‍යාකෘත චෙතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7 ස. පු: සබ්බා චෙතනා සවිපාකාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපාවචරා අරූපාවචරා කිරියාබ්‍යාකතා චෙතනා සවිපාකාති’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. අනු: විපාකාබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි විපාකාබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “සබ්බා චෙතනා සවිපාකා”ති.

ස. අනු. කිරියබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා’ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කිරියාබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “සබ්බා චෙතනා සවිපාකා”ති.

ස. අනු: කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාවචරා අපරියා-පන්නා විපාකාබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අපරියාපන්නා විපාකාබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “සබ්බා චෙතනා සවිපාකා”ති.

ස. අනු: කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාවචරා කිරියා-බ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අරූපාවචරා කිරියාබ්‍යාකතා චෙතනා අවිපාකා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “සබ්බා චෙතනා සවිපාකා”ති.

7. ස. පු: හැම චේතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,

ස. අනු: රූපාවචර අරූපාවචර ක්‍රියාව්‍යාකෘත චේතනා සවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. අනු: විපාකාව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් විපාකාව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වේ නම්,

අනු. පා: හවත, "හැම චේතනා සවිපාක වෙති"යි. නො කියැයුතු මැ යැ,

ස. අනු: ක්‍රියාව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ක්‍රියාව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වේ නම්,

අනු. පා: හවත "හැම චේතනා සවිපාක වෙති"යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: කාමාවචර රූපාවචර අරූපාවචර අපයඝ්‍රාපන්න විපාක අව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අපයඝ්‍රාපන්න විපාක අව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වී නම්,

අනු. පා: හවත "හැම චේතනා සවිපාක වෙති"යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: කාමාවචර රූපාවචර අරූපාවචර ක්‍රියා අව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අරූපාවචර ක්‍රියා අව්‍යාකෘත චේතනා අවිපාක වී නම්,

අනු. පා: හවත "හැම චේතනා සවිපාක වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ප. පු: න වත්තබ්බං සබ්බං කම්මං සවිපාකන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා බ්‍යන්තීභාවං වදාමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙව ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ''ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි ''සබ්බං කම්මං සවිපාක''න්ති.

කම්මකථා නිට්ඨිතා.

[a]. දසකඞ්ගුත්තර - පඨමසඤ්චෙතනිකසුත්ත

8. ප. පු: ‘හැම කම් සවිපාක වෙති’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නු: ‘මහණෙනි, කරනලද රැස් කරනලද සඤ්චෙතනික කර්‍මයන්ගේ විපාක නො විඳ (ඒ කර්‍මයන්ගේ) විගතාන්තභාවය මම නො කියමි. එ ද මෙ අත් බැව්හි හෝ දෙ වැනි අත්බැව්හි හෝ අපරපර්‍ය්‍යායෙහි හෝ වේයයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අා: එකරුණින් ‘හැම කම් සවිපාක වෙයි. (“නාහං භික්ඛවෙ” යනාදි සූත්‍රය ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් මැ දෘෂ්ටධර්‍මාදි විපාකප්‍රතිසංවේදනය සඳහා වදාරන ලද යැ. එහෙයින් අසාධක වෙයි.)

කර්‍මකථා නිමි.

12. 3.

සද්ධා විපාකොතිකථා

1. ස. පු: සද්ධා විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛවෙදනීයො දුක්ඛවෙදනීයො අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයො, සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො, ඵස්සෙන සම්පයුත්තො වෙදනාය සම්පයුත්තො සඤ්ඤාය සම්පයුත්තො චෙතනාය සම්පයුත්තො චිත්තෙන සම්පයුත්තො සාරම්මණො. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා ආභොගො සමන්නාහාරො මනසිකාරො චෙතනා පත්ථනා පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ[1] -පෙ-

ස. අනු: නනු න සුඛවෙදනීයො න දුක්ඛවෙදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සුඛවෙදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සද්ධා විපාකො'ති.

2. ස. පු: ඵස්සො විපාකො, ඵස්සො සුඛවෙදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා-පෙ- පණිධී'ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්ධා විපාකො, සද්ධා සුඛවෙදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ආමන්තා - PTS.

12. 3

සද්දො විපාකොතිකථා

[“සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා උස්සන්නත්තා විපුලත්තා බ්‍රහ්මස්සරො හොති” ආදි සූත්‍ර නුනුවණින් ගෙන “ශබ්දය විපාක වෙති”යි මහාසාංඝිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘සද්දෝ විපාකො’ති කථා එයි.]

1. ස පු: ශබ්දය විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ශබ්දය) සුඛවේදනීය වේ ද? දුඃඛවෙදනීය, අදුඃඛාසුඛවෙදනීය, සුඛවෙදනා හා සම්ප්‍රයුක්ත, දුඃඛවෙදනා හා සම්ප්‍රයුක්ත, අදුඃඛාසුඛවෙදනා හා සම්ප්‍රයුක්ත, ස්පර්ශය හා සම්ප්‍රයුක්ත, වෙදනාව හා සම්ප්‍රයුක්ත, සංඥාව හා සම්ප්‍රයුක්ත, චෙතනාව හා සම්ප්‍රයුක්ත, චිත්තය හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද? සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ආභොග සමන්වාහාර මනස්කාර චෙතනා ප්‍රාර්ථනා ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සුඛවෙදනීය නො වනුයේ දුඃඛවෙදනීය නො වනුයේ ... අනාලම්බන වනුයේ නො? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සුඛවෙදනීය නො වී නම් ... අනාලම්බන වී නම්, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

අනු. පා: හවත, ‘ශබ්දය විපාක වේය’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) ශබ්දය විපාක වෙයි. ශබ්දය සුඛවෙදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: සද්දො විපාකො, සද්දො න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: එසෙසා විපාකො, එසෙසා න සුඛවේදනීයො න දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ප. පු: න වත්තබ්බං 'සද්දො විපාකො'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා උස්සන්නත්තා විපුලත්තා බ්‍රහ්මස්සරො හොති කරවීකභාණී"ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි 'සද්දො විපාකො'ති.

සද්දො විපාකොතිකථා නිට්ඨිතා.

---

a දීඝනිකාය - ලක්ඛණසුත්ත

3\. ස. පු: (තොප මතයෙහි) ශබ්දය විපාක වෙයි. ශබ්දය සුඛවෙදනීය නො වනුයේ ... අනාලම්බන වනුයේ වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනීය නො වනුයේ දුඃඛවෙදනීය නො වනුයේ .... අනාලම්බන වනුයේ වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4\. ප. පු: 'ශබ්දය විපාක වේය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු? 'හෙ එ කම් කළ බැවින් රැස්කළ බැවින් උත්සන්න බැවින් විපුල බැවින් කුරවිකෙවිල්ලනට බඳු වචන ඇතියේ බ්‍රහ්මස්වර වේ' යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. ආ: එ කරුණින් 'ශබ්දය විපාක' වෙයි.

සද්දො විපාකොතිකථා නිමි.

12. 4

සළායතනකථා

1. ස. පු: චක්ඛායතනං විපාකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛවෙදනියං දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- සාරම්මණං. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සුඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සුඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'චක්ඛායතනං විපාකො'ති.

2. ස. පු: එසො විපාකො, එසො සුඛවෙදනියො -පෙ- සාරම්මණො. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා-පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං විපාකො, චක්ඛායතනං සුඛවෙදනියං-පෙ- සාරම්මණං. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා-පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: චක්ඛායතනං විපාකො, චක්ඛායතනං න සුඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එසො විපාකො, එසො න සුඛවෙදනියො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 4.

සළායතනකථා

[යම් හෙයෙකින් කර්මය කළ බැවින් ෂඩායතනය උපන්නේ වේ ද, එහෙයින් 'ෂඩායතනය විපාක වේය'යි මහාසාංඝිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සළායතනකථා' එයි.]

1. ස. පු:	චක්‍ෂුරායතනය විපාක වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	(චක්‍ෂුරායතනය) සුඛවෙදනීය දුඃඛවෙදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	සුඛවෙදනීය නො වනුයේ .. අනාලම්බන වනුයේ නො? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් සුඛවෙදනීය නො වේ නම් ... අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණිධි නැත් නම්,
අනු. පා:	භවත 'චක්‍ෂුරායතන විපාක වේය'යි නො කියැ-යුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනීය ... සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	(තොප මතයෙහි) චක්‍ෂුරායතන විපාක වෙයි, චක්‍ෂුරායතනය සුඛවෙදනීය වේ ද ... සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. පු:	චක්‍ෂුරායතනය විපාක වෙයි. චක්‍ෂුරායතනය සුඛවෙදනීය නො වනුයේ ... අනාලම්බන වනුයේ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනීය නො වනුයේ වේ ද, ... අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිවහාය-තනං -පෙ- කායායතනං විපාකො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛවෙදනීයං දුක්ඛවෙදනීයං -පෙ- සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සුඛවෙදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සුඛවෙදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “කායායතනං විපාකො’’ති.

5. ස. පු: එසෙසා විපාකො, එසෙසා සුඛවෙදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායායතනං විපාකො, කායායතනං සුඛවෙද-නීයං -පෙ- සාරම්මණං. අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6 ස. පු: කායායතනං විපාකො, කායායතනං න සුඛවෙද-නීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එසෙසා විපාකො, එසෙසා න සුඛවෙදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං සළායතනං විපාකො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සළායතනං කම්මස්ස කතත්තා උප්පන්නන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සළායතනං කම්මස්ස කතත්තා උප්පන්නං,

අනු. පො: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “සළායතනං විපකො’’ති.

සළායතන කථා නිට්ඨිතා.

4. ස. පු: ශ්‍රොත්‍රායතනය ... ඝ්‍රාණායතනය ... ජිහ්වායතනය ... කායායතනය විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (කායායතනය) සුඛවෙදනීය දුඃඛවෙදනීය ... සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සුඛවෙදනීය නො ... අනාලම්බන නො, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සුඛවෙදනීය නො වී නම් ... අනාලම්බන වී නම්, එයට අවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

අනු. පා: හවත 'කායායතන විපාක වේය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනීය වේ ද ... සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) කායායතනය විපාක වෙයි, කායායතනය සුඛවෙදනීය වේ ද, සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: (තොප මතයෙහි) කායායතනය විපාක වෙයි, කායායතනය සුඛවෙදනීය නො වේ ද ... අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවෙදනීය නො වේ ද, ... අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: 'සළායතනය විපාක වේය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සළායතනය කර්මය කළ බැවින් උපන්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සළායතනය කර්මය කළ බැවින් උපන්නේ වී නම්,

අනු. පා: හවත එකරුණින් "සළායතනය විපාක වේය"යි කියැයුතු මැ යැ. (මනායතනය විපාක වෙයි. සෙස්ස හුදෙක් කම්මසමුට්ඨානය විපාක නො වේ. එයෙන් අසාධකයි.

සළායතනකථා නිමි.

12. 5.

සත්තක්ඛත්තුපරමකථා

1. ස. පු: සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තු-පරමතා නියතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. මාතා ජීවිතා වොරොපිතා, පිතා ජීවිතා වොරො-පිතො, අරහා ජීවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන චිත්තෙන තථාගතස්ස ලොහිතං උප්පාදිතං, සඞ්ඝො භින්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තු-පරමතානියතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අභබ්බො අනන්තරං ධම්මං අභිසමෙතුන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අභබ්බො අනන්තරං ධම්මං අභිසමෙතුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. මාතා ජීවිතා වොරොපිතා, පිතා ජීවිතා වොරො-පිතො, අරහා ජීවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන චිත්තෙන තථාගතස්ස ලොහිතං උප්පාදිතං, සඞ්ඝො භින්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තු-පරමතානියතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන[1] සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තු-පරමතානියතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 අත්ථි සො නියමො යෙන නියමෙන - සීමු.
අත්ථි සො නියමො යෙන නියමෙන - මජසං

12. 5.

සතතකඛතතුපරමකථා

[**'සතතකඛතතුපරම' යනු නුනුවණින් ගෙන සතතකඛතතුපරම සොතාපනනපුදගල සතතකඛතතුපරමතායෙන් නියත යැයි (සත්වරක්ම ඉපද පිරිනිවේ යයි) උතතරාපථකයන් සෙයින් ලබධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සතතකඛතතුපරමකථා' එයි.**]

1. ස. පු: සතතකඛතතුපරම පුදගල සතතකඛතතුපරමතායෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඔබ විසින්) මව දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, පියා දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, රහත් දිවියෙන් ගලවනලද වේ ද, දුෂට සිතින් තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරිරින් ලෙහෙ සලනලද වේ ද, සඞසයා බිඳුනාලද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (මේ මිචඡතතනියාමය ඔහුට නැත.)

2. ස. පු: සතතකඛතතුපරම පුදගල සතතකඛතතුපරමතායෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤඤ එසේ යැ.

ස. අනු: සත්වර අතර ධර්මය අභිසමය කරන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අතර ධර්මය අභිසමය කරන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: (සතතකඛතතුපරම විසින්) මව දිවියෙන් ගලවනලද වේ ද, පියා දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, රහත් දිවියෙන් ගලවනලද වේ ද, දුෂට සිතින් තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරිරින් ලෙහෙ සලනලද වේ ද, සඞසයා බිඳුනාලද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (මේ අභව්‍ය කරුණු ඔහුට නැත.)

4 ස. පු: සතතකඛතතුපරම පුද්ගල සතතකඛතතුපරමතායෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් නියාමයෙකින් සතතකඛතතුපරම පුද්ගල සතතකඛතතුපරමතායෙන් නියත වේ නම් එබඳු (සමමතත) නියාමයෙක් (ඔහුට) ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අත්ථි තෙ සතිපට්ඨානා -පෙ- සම්මප්පධානා -පෙ- ඉද්ධිපාදා -පෙ- ඉන්ද්‍රියා -පෙ- බලා -පෙ- තෙ බොජ්ඣඞ්ගා යෙහි බොජ්ඣඞ්ගෙහි සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: නත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතා නියතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො"ති.

6. ස. පු: නත්ථි තෙ සතිපට්ඨානා -පෙ- තෙ බොජ්ඣඞ්ගා යෙහි බොජ්ඣඞ්ගෙහි සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි නත්ථි තෙ බොජ්ඣඞ්ගා යෙහි බොජ්ඣඞ්ගෙහි සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො"ති.

7. ස. පු: සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සකදාගාමිනියාමෙනා'ති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අනාගාමිනියාමෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. නියාමෙනාති - සීමු, මජසං.

ස. අනු:	ඒ සතිපට්ඨානයෝ ... සම්මප්පධානයෝ ... ඍද්ධි-පාදයෝ ... ඉන්ද්‍රියයෝ ... බලයෝ ... යම් බොධ්‍යඞ්ග කෙනකුන්ගෙන් සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතායෙන් නියත වේ නම්. ඒ බොධ්‍යඞ්ගයෝ ඇද් ද? (සතිපට්ඨානාදි යම් මාර්ගධර්ම නියාමයෙක් (ඔහුට) ඇද් ද?)
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු:	යම් නියාමයෙකින් සත්තක්ඛත්තු පරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තු පරමතායෙන් නියත වේ නම් එබඳු නියාමයෙක් නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු: ඨ:	ඉදින් යම් නියාමයෙකින් සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතායෙන් නියත වේ නම් එබඳු නියාමයෙක් නැත් නම්,
අනු. පා:	හවත, සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තු පරමතායෙන් නියත වේය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
6. ස. අනු:	ඒ සතිපට්ඨානයෝ ... යම් බොධ්‍යඞ්ගයෙකින් සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතා-යෙන් නියත වේ නම් ඒ බොධ්‍යඞ්ගයෝ නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් යම් බොධ්‍යඞ්ගයෙකින් සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතායෙන් නියත වේ නම්, ඒ බොධ්‍යඞ්ගයෝ නැත් නම්,
අනු. පා:	හවත සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තු-පරමතායෙන් නියත වේය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
7. ස. පු:	සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතා-යෙන් නියත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සකෘදාගාමිනියාමයෙන් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනාගාමිනියාමයෙන් වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු. අරහත්තනියාමෙනා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කතමෙන නියාමෙනා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: සොතාපත්තිනියාමෙනා’ති.

8. ස. පු: සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තු-පරමතානියතො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යෙ කෙචි සොතාපත්තිනියාමං ඔක්කමන්ති සබ්බෙ තෙ සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ප. පු: න වත්තබ්බං “සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සො සත්තක්ඛත්තුපරමො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සො සත්තක්ඛත්තුපරමො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො සත්තක්ඛත්තුපරමතානියතො’’ති.

සත්තක්ඛත්තුපරමකථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: අතීතභවනියාමයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කවර නියාමයෙකින් වේ ද?

ප. පටි: ශ්‍රොතාපත්තිනියාමයෙන් මැ වෙයි.

8. ස. පු: සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතා-යෙන් මැ නියත වේ ද?

ප: පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කිසි කෙනෙක් ශ්‍රොතාපත්තිනියාමයට බසිත් නම් එ හැම සත්තක්ඛත්තුපරමතායෙන් නියත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ..

9. ප. පු: 'සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතා නියත වේය'යි නො කියයුතු වේද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: හෙ සත්තක්ඛත්තුපරම නො?

ස. පටි: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් හෙ සත්තක්ඛත්තුපරම වේ නම්,

අනු. පා: හවත, එ කරුණින් 'සත්තක්ඛත්තුපරම පුද්ගල සත්තක්ඛත්තුපරමතානියත වේ' ය යි කියයුතු මැ යැ.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'සත්තක්ඛත්තුපරම' යනු සොතාපන්නයා සත්වරකට වඩා නූපදින බව කියනු සඳහා මිස භවනියමයක් සඳහා නො වදාළ හෙයින් සාධක නොවේ.)

සත්තක්ඛත්තුපරමකථා නිමි.

12. 6.

කොලංකොලකථා

1. ප. පු:	න වත්තබ්බං: කොලංකොලො පුග්ගලො කොලං-කොලතානියතො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු සො කොලංකොලො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
අනු. ඨ:	හඤ්චි සො කොලංකොලො,
අනු. පා	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "කොලංකොලො පුග්ගලො කොලංකොලතානියතො'ති.

කොලංකොලකථා නිට්ඨිතා.

12. 6.

කොලංකොලකථා

[මෙහි නිදානය සත්තක්ඛත්තුපරමකථායෙහි මෙනි.]

1. ප. පු. ‘කොලංකොල පුද්ගල කොලංකොලතායෙන් නියත වේය’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: හෙ කොලංකොල නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් හෙ කොලංකොල වී නම්,

අනු. පා: හවත, එකරුණින් ‘කොලංකොල පුද්ගල කොලංකොලතායෙන් නියත වේය’යි කියැයුතු මැ යැ.

කොලංකොලකථා නිමි.

12. 7.

ඒකබීජීකථා

1. ප. පු: න වත්තබ්බං "ඒකබීජී පුග්ගලො ඒකබීජිතා-නියතො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සො ඒකබීජී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සො ඒකබීජී,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "ඒකබීජී පුග්ගලො ඒකබීජිතානියතො"ති.

ඒකබීජීකථා නිට්ඨිතා.

12. 7.

එකබීජිකථා

[මෙහි නිදානය ද සත්තක්ඛත්තුපරමකථා සෙ මෙනි.]

1. ප. පු: 'එකබීජි' පුද්ගල එකබීජිතායෙන් නියත වේය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: හෙ එකබීජි නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් හෙ එකබීජි වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකාරුණින් 'එකබීජි පුද්ගල එකබීජිතායෙන් නියත වේය'යි කියැයුතු මැ යැ.

එකබීජිකථා නිමි.

12. 8

ජීවිතාවොරොපනකථා.

1\. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය -පෙ- පිතරං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය -පෙ- අරහන්තං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය -පෙ- දුට්ඨෙන චිත්තෙන තථාගතස්ස ලොහිතං උප්පාදෙය්‍ය -පෙ- සඞ්ඝං භින්දෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථරි අගාරවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- සික්ඛාය අගාරවො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථරි සගාරවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථරි සගාරවො,

අනු. පා. නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා'ති.

ස. අනු: නනු දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- සික්ඛාය සගාරවො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

12. 8.

ජීවිතාවොරොපන කථා.

[‘ප්‍රාණවධය ද්වේෂ සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයෙන් වෙයි. ද්වේෂය ද දෘෂ්ටි-සම්පන්නයාහට අප්‍රහීන යැ. ඒ හෙතුවින් දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන ප්‍රාණවධ කෙරේය’යි පූර්වශෛලීය අපරශෛලීය නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ජීවිතාවොරොපනකථා එයි]

1. ස. පු: දෘෂ්ටිසම්පන්න (සොතාපන්න) පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගළවන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල මව දිවි ගළවන්නේ වේ ද... පියා දිවි ගළවන්නේ වේ ද? ... රහත්හු දිවි ගළවන්නේ වේ ද ... දුෂ්ට සිතින් තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරයෙහි ලෙහෙ සලන්නේ වේ ද? ... සඞ්ඝභෙද කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගළ-වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (සොතාපන්නයා පිළිබඳ අස්ථාන කාරුණ්‍ය හෙයින් ප්‍රතික්ෂිප්තයි.)

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි අගෞරව ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ධර්මය කෙරෙහි ... සඟුන් කෙරෙහි ... ශික්ෂායෙහි අගෞරව ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි ගෞ-රව සහිත වේ නම්,

අනු. පා: භවත ‘දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගළවන්නේ යැ’ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල ධර්මය කෙරෙහි ... සඟුන් කෙරෙහි ... ශික්ෂායෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සික්ඛාය සගාරවො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා"ති.

3. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථරි අගාරවො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො බුද්ධථූපෙ ඔහදෙය්‍ය[1] ඔමුත්තෙය්‍ය නිට්ඨුභෙය්‍ය, බුද්ධථූපෙ අපබ්‍යාමතො[2] කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දො ඨිතධම්මො වෙලං නාතිවත්තති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යං මයා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං, තං මම සාවකා ජීවිතහෙතු'පි නාතික්කමන්තී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යා'ති.

ජීවිතා වොරොපන කථා නිට්ඨිතා.

---

1 ඔහනෙය්‍යා - සීමු ඔදහෙය්‍යා - අට්ඨකථා.

2. අසබ්භාකතො - සීමු

a අට්ඨකඞ්ගුත්තර - මහාවග්ග.

අනු. ඵ: ඉදින් දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල ශික්ෂායෙහි ගෞරව සහිත වේ නම්,

අනු. පා: භවත ‘දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගළවන්නේ යැ’ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි අගෞරව සහිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (අසති අමනසිකාර වශයෙන් අගෞරව සහිත වියහැකි හෙයින් ප්‍රතිඥාතයි.)

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල බුද්ධසතූපයෙහි මල- මූ- සෙම් බැහීම්කිස කරන්නේ වේ ද? බුද්ධසතූපයෙහි අප්‍රදක්ෂිණා කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (දැන දැන නොකරන හෙයින් ප්‍රතික්ෂිප්තයි.)

4. ස. පු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගළවන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, යම්සේ මහාසමුද්‍රය ස්ථිතස්වභාව ඇත්තේ වෙරළ නො ඉක්මපවත්තේ වේ ද, එසෙයින් මැ මහණෙනි, මා විසින් ශ්‍රාවකයනට යම් ශික්ෂාපදයෙක් පනවනලද වේ ද, එය මාගේ ශ්‍රාවකයෝ ජීවිතහෙතුවිත්‍රුදු නො ඉක්මෙති”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් ‘දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගළවන්නේ යැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ජීවිතාවොරොපනකථා නිමි.

12. 9.

දුග්ගතිකථා.

1. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජ්ජෙය්‍ය,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී"ති.

2. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගන්ධෙ-පෙ-රසෙ-පෙ-ඵොට්ඨබ්බෙ රජ්ජෙය්‍ය-පෙ- අමනුස්සිත්ථියා තිරච්ඡානගතිත්ථියා නාගකඤ්ඤාය මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, අජෙළකං[1] පටිග්ගණ්හෙය්‍ය,[2] කුක්කුටසූකරං[3] පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, හත්ථිගවාස්සවළවං[4] පටිග්ගණ්හෙය්‍ය[2], තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ජලං පටිග්ගණ්හෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො -පෙ- තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ජලං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය,[2]

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී"ති.

3. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගති, දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අමන්තා.

ස. අනු: අරහතො පහීනා දුග්ගති, අරහා ආපායිකෙ රූපෙ රජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. අජෙළකං - සීමු.
2. පටිග්ගණ්හෙය්‍ය - සීමු, මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS
3. කුක්කුළ සූකරං - PTS.
4. හත්ථිගවාස්සවලවං - සීමු.

12. 9.

දුගගතිකථා.

[දුගීතිය හා දුගීතිසක්ඛයන්ගේ රූපාදිය අරමුණු කොට ඇති තෘෂණාව හා දෙක මැ දුගීති විසින් ගෙන නැවත ඒ විභාග නො කොට – ඒ වෙන වෙන නො ගෙන අවිශෙෂයෙන් 'දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගලයාහට දුගීති ප්‍රහීණ' යැයි උත්තරාපථක නිකායවාසීන් සෙයින් වාද ගත්තවුන්ගේ ඒ වාද බිඳුනට දුගීතිකථා එයි.]

1. ස. පු: දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගලයාහට දුගීති ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගල ආපායික රූපයෙහි ඇලේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගල ආපායික රූපයෙහි ඇලේ නම්,

අනු. පා. භවත 'දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගලහට දුගීති ප්‍රහීණ' යැයි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගලයාහට දුගීති ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගල ආපායික ශබ්දයන් ... ගන්ධ–යන් ... රසයන් ... සප්‍රෂ්ටව්‍යයන් කෙරෙහි ඇලේ ද ... අමනුෂ්‍ය ස්ත්‍රිය හා සමග, තිරිසන්ගිය ස්ත්‍රිය හා සමග, නාගකන්‍යාව හා සමග මෛවුන්දම් සෙවුනේ වේ ද? එළුතිරෙළුවන් පිළිගන්නේ වේ ද, කුකුළුහුරන් පිළිගන්නේ වේ ද, ඇත් අස් වෙළඹුන් පිළිගන්නේ, තිත්වටු වටුවන් මොනරපිල් පිළි–ගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගල ... තිත්වටු වටු මොණරපිල් පිළිගන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගලයා හට දුගීති ප්‍රහීණ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගලයාහට (තොප මතයෙහි) දුගීති ප්‍රහීණ යැ. දෘෂ්ටිසමපන්න පුද්ගල ආපායික රූපයෙහි ඇලේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට දුගීති ප්‍රහීණ යැ. රහත් ආපායික රූපයෙහි ඇලේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගති, දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගන්ධෙ-පෙ- රසෙ-පෙ- ඵොට්ඨබ්බෙ-පෙ- තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ජලං[1] පටිග්ගණ්හෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො පහීනා දුග්ගති, අරහා -පෙ- තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ජලං[1] පටිග්ගණ්හෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අරහතො පහීනා දුග්ගති, න ච අරහා ආපායිකෙ රූපෙ රජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගති, න ච දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අරහතො පහීනා දුග්ගති, න ච අරහා ආපායිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගන්ධෙ -පෙ- රසෙ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බෙ රජ්ජෙය්‍ය, අමනුස්සිත්ථියා තිරච්ඡානගතිත්ථියා නාගකඤ්ඤාය මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය, අජෙළකං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, කුක්කුටසූකරං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, හත්ථිගවාස්සවළවං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ජලං පටිග්ගණ්හෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගති, න ච දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො -පෙ- තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ජලං පටිග්ගණ්හෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං "දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය -පෙ- තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජෙය්‍ය -පෙ- පෙත්තිවිසයං[2] උපපජ්ජෙය්‍යා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි "දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී"ති.

දුග්ගතිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. තිත්තිරවට්ටකමොරකපිඤ්ජලං - PTS
 ,, ,, කපිඤ්ජරං - මජ්සං
 ,, ,, කපිඤ්ජලං - සයා
2. පිත්තිවිසයං - සීමු, සයා, PTS.

4. ස. පු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගලයාහට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ. දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල ආපායික ශබ්දයෙහි ... ගන්ධයෙහි ... රසයෙහි ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙහි ඇලේ ද ... තිත්වටුවටු මයුරකපිඤ්ජර පිළිගන්නේ වේ ද?

ප. පඤ්ඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ. රහත් තිත්වටුවටුවත් මයුරකපිඤ්ජරයන් පිළිගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: රහත්හට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ. රහත් ආපායික රූපයෙහි නො ඇලෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගලයාහට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ. දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල අපායික රූපයෙහි නො ඇලෙන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රහත්හට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ. රහත් අපායික ශබ්දයෙහි ... ගන්ධයෙහි ... රසයෙහි ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙහි නො ඇලෙන්නේ වේ ද? නො මිනිස් මාගමක හා තිරිසන්ගිය මාගමක හා නාමෙණෙවියක හා ද මෙවුන්දම් නො සෙවුනේ වේ ද? එළු බැටළු නො පිළිගන්නේ වේ ද? කුකුළුඌරු නො පිළිගන්නේ වේ ද? ඇත්ගවඅස්වළඹුන් නො පිළිගන්නේ වේ ද? ... තිත්වටුවටුවත් මොනරපිල් නො පිළිගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගලයාහට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ. දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල ... තිත්වටුවටුවත් මොනරපිල් නො පිළිගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: 'දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගලයාහට දුර්ගති ප්‍රහීණ යැ'යි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගල නිරයට එළඹෙන්නේ වේ ද ... තිරිසන් යොනට එළැඹෙන්නේ වේ ද ... ප්‍රෙතවිෂයට එළඹෙන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් දෘෂ්ටිසම්පන්න පුද්ගලයාහට දුර්ගති ප්‍රහීණ වෙයි. (මෙයින් දුර්ගතිප්‍රහාණය හෝ දුර්ගතිගාමීතෘෂ්ණාප්‍රහාණය දැක්වූයේ වෙයි. දුර්ගතිසත්ත්වයන්ගේ රූපාදිය කෙරෙහිවූ තෘෂ්ණාප්‍රහාණය නොවේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

දුග්ගතිකථා නිමි.

12. 10.

සත්තමභවිකකථා.

1 ප. පු: න වත්තබ්බං: සත්තමභවිකස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සත්තමභවිකො පුග්ගලො නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය, තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජෙය්‍ය, පෙත්තිවිසයං. උපපජ්ජෙය්‍යා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි සත්තමභවිකස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගතී'ති.

සත්තමභවිකකථා නිට්ඨිතා.

ද්වාදසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං:

සංවරො කම්මං තථෙව අසංවරො සබ්බං කම්මං සවිපාකං
සද්දො විපාකො සළායතනං විපාකො සත්තක්ඛත්තුපරමො පුග්ගලො
සත්තක්ඛත්තුපරමතා නියතො කොලංකොලො පුග්ගලො
කොලංකොලතානියතො එකබීජී පුග්ගලො එකබීජිතානියතො
දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය
දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පහීනා දුග්ගති තථෙව සත්තමභවිකස්සා'ති.

12. 10.

සත්තමභවිකකථා.

[මෙහි නිදානය ද දුග්ගතිකථායෙහි මෙනි.]

1. ප. පු: 'සත්තමභවික (සෝතාපන්න) පුද්ගලයාට දුගීති ප්‍රහීණ' යෑ යි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යෑ.

ප. අනු: සත්තමභවික පුද්ගල නිරයට එළඹෙන්නේ වේ ද? තිරශ්චීන යෝනියට එළඹෙන්නේ වේ ද? ප්‍රෙත විෂයයට එළඹෙන්නේ වේ ද?

ස. පු: එසේ නො කියයුතු යෑ ...

ප. ආ: එකරුණින් සත්තමභවික පුද්ගලයාහට දුගීති ප්‍රහීණ වෙයි.

සත්තමභවිකකථා නිමි.

ද්වාදශවග්ගී නිමි.

එහි උද්දාන:

සංවරො කම්මන්ති කථා යෑ, කම්මකථා යෑ, සද්දො විපාකො'ති කථා යෑ, සළායතනකථා යෑ, සත්තක්ඛත්තුපරමකථා යෑ, කොලංකොලකථා යෑ, එකබීජිකථා යෑ, ජීවිතා වොරොපනකථා යෑ, දුග්ගතිකථා යෑ, සත්තමභවිකකථා යි.

තෙරසමො වග්ගො.

13. 1.

කප්පට්ඨකථා.

1. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පො ච සණ්ඨාති, බුද්ධො ච ලොකෙ උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පො ච සණ්ඨාති, සඞ්ඝො ච භිජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පො ච සණ්ඨාති, කප්පට්ඨො ච කප්පට්ඨියං කම්මං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පො ච සණ්ඨාති, කප්පට්ඨො ච පුග්ගලො, කාලං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අතීතං කප්පං තිට්ඨෙය්‍ය, අනාගතං කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

තෙළස්වනවග

13. 1.

කප්පට්ඨකථා.

["සඞ්ඝං සමග්ගං භෙත්වාන කප්පං නිරයම්හි පච්චති" යනු ගෙන සඞ්ඝභෙදක කපක් පුරා නිරයෙහි සිටුනේ'සි රාජගිරිකයන් සෙසින් ලබ්ධි ගතුවන්ගේ වාද බිදුනට කප්පට්ඨකථා එසි.]

1. ස පු: කල්පස්ථයා (සම්පූර්ණ මහා) කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කල්පයත් සිටුනේ වේ ද? බුදුහු ද ලොවැ උපදනාහු වෙත් ද? (සඞ්ඝභෙදය බුදුන් ඇති කලැමැ වන බව හැඟවී.)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: කල්පස්ථයා කල්පයක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කපත් හටගනී. ඒ හා මැ සඞ්ඝයාත් බිදේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කප හටගන්නා හා මැ කල්පස්ථයා කල්පස්ථායී කම් කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

4. ස. පු: කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කල්පය හටගන්නා හා මැ කල්පස්ථ පුද්ගලයා කාලුරිය කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

5. ස පු: කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතකල්පය සිටුනේ වේ ද? අනාගතකල්පය සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ කප්පෙ තිට්ඨෙය්‍ය, තයො කප්පෙ තිට්ඨෙය්‍ය, චත්තාරො කප්පෙ තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පට්ඨො කප්පෙ ඩය්හන්තෙ කත්ථ ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අඤ්ඤං ලොකධාතුං ගච්ඡතී'ති.

ස. අනු. මතො ගච්ඡති, වෙහාසං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: මතො ගච්ඡතී'ති.

ස. අනු: කප්පට්ඨියං කම්මං අපරාපරියවෙපක්කන්ති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: වෙහාසං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පට්ඨො ඉද්ධිමා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු. කප්පට්ඨො ඉද්ධිමා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කප්පට්ඨෙන ඡන්දිද්ධිපාදො භාවිතො විරියිද්ධිපාදො භාවිතො චිත්තිද්ධිපාදො භාවිතො වීමංසිද්ධිපාදො භාවිතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා· ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා

"ආපායිකො නෙරයිකො
කප්පට්ඨො සඞ්ඝභෙදකො,
වග්ගරතො අධම්මට්ඨො
යොගක්ඛෙමතො[2] ධංසති.
සඞ්ඝං සමග්ගං භෙත්වාන[3]
කප්පං නිරයම්හි පච්චතී"ති.[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි "කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා"ති.

කප්පට්ඨකථා නිට්ඨිතා

---

1. අපරාපරියං වෙ පක්කන්ති-PTS
2. යොගක්ඛෙමතො පධංසති - මජසං, සයා.
3. භින්දිත්වාන - සීමු, භින්දිත්වා - මජසං.

a. දසකඞ්ගුත්තර - උපාලිවග්ග

6. ස. පු: කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙකපක් සිටුනේ වේ ද? තෙකපක් සිටුනේ වේ ද? සිවුකපක් සිටුනේ වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කල්පස්ථයා කප දන කලැ කොහි යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: අන්‍ය ලොකධාතුවකට යෙයි.

ස. අනු: මළේ යේ ද, නොහොත් අහසින් යේ ද?

ප. පටි: මළේ යෙයි.

ස. අනු: කල්පස්ථායී කර්මය අපරාපරිය වෙදනීය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8 ස. පු: අහසට යේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කල්පස්ථයා ඍද්ධිමත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...(භාවනාමය ඍද්ධි නැති හෙයින් ප්‍රතික්‍ෂිප්තයි.)

9. ස. පු: කල්පස්ථයා ඍද්ධිමත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (ජාතිඍද්ධි ඇතියි ප්‍රතිඥතයි.)

ස. අනු: කල්පස්ථයා විසින් ඡන්දිද්ධිපාද භාවිත වේ ද, විරියිද්ධිපාද භාවිත වේ ද, චිත්තිද්ධිපාද භාවිත වේ ද, වීමංසිද්ධිපාද භාවිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (ජාතිඍද්ධි ඇති කල්හි ඍද්ධිපාදභාවනා කුමටැයි ප්‍රතික්‍ෂිප්තයි.)

10. ප. පු: 'කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ යැ'යි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "ආපායිකා වූ නෛරයිකා වූ කල්පස්ථායී වූ වගීරත වූ අධර්මිස්ථ වූ සඞ්ඝභෙදකා පුද්ගලයා යොගක්‍ෂෙම-යෙන් පිරිහෙයි. සමග සඟුන් බිඳ කපක් දවස් නිරයෙහි පැසේ''යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් කල්පස්ථයා කපක් සිටුනේ යැ. (කල්-පය අසූවට බෙදූ එයින් භාගයක් පමණ කල් නිරයෙහි සිටී. ඒ නිරයෙහි ආයුෂ්කල්පය සඳහා කියූයෙන් අසාධකය.)

කප්පට්ඨකථා නිමි.

13. 2.

කුසලපටිලාභකථා.

1. ස. පු: කප්පට්ඨො කුසලං චිත්තං න පටිලභෙය්‍යා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කප්පට්ඨො දානං දදෙය්‍යා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
අනු. ඨ: හඤ්චි කප්පට්ඨො දානං දදෙය්‍ය,
අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "කප්පට්ඨො කුසලං චිත්තං න පටිලභෙය්‍යා"ති.

2. ස. පු. කප්පට්ඨො කුසලං චිත්තං න පටිලභෙය්‍යා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කප්පට්ඨො චීවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ- සෙනාසනං දදෙය්‍ය -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙය්‍ය -පෙ- ඛාදනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- භොජනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- පානීයං දදෙය්‍ය -පෙ- චෙතියං වන්දෙය්‍ය -පෙ- චෙතියෙ මාලං ආරොපෙය්‍ය -පෙ- ගන්ධං ආරොපෙය්‍ය -පෙ- විලෙපනං ආරොපෙය්‍ය -පෙ- චෙතියං පදක්ඛිණං[1] කරෙය්‍යා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි කප්පට්ඨො චෙතියං පදක්ඛිණං[1] කරෙය්‍ය,
අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "කප්පට්ඨො කුසලං චිත්තං න පටිලභෙය්‍යා"ති.

3. ප. පු: කප්පට්ඨො කුසලං චිත්තං පටිලභෙය්‍යා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: තතො වුට්ඨානං කුසලං චිත්තං පටිලභෙය්‍යා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: රූපාවචරං -පෙ- අරූපාවචරං -පෙ- ලොකුත්තරං කුසලං චිත්තං පටිලභෙය්‍යා'ති.
ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

කුසලපටිලාභකථා නිට්ඨිතා.

1. අභිදක්ඛිණං - සීමු, මඡසං, ස්‍යා.

13. 2.

කුසලපටිලාභකථා.

[‘කල්පස්ථයා කාමාවචර කුශලයක් මැ ලබා’ යනු ස්වසමය යි. ‘කුසල්සිත් නො ලබා’ යයි උත්තරාපථකයන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘කුසලපටිලාභකථා’ එයි.]

1. ස. පු:	කල්පස්ථයා කුශලචිත්තය නො ලබන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස අනු:	කල්පස්ථයා දන් දෙන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් කල්පස්ථයා දන් දෙන්නේ වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, කල්පස්ථයා කුශලචිත්තය නො ලබන්නේ යැ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස පු:	කල්පස්ථයා කුශලචිත්තය නො ලබන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	කල්පස්ථයා සිවුරු දෙන්නේ ... පිඩුවා දෙන්නේ ... සෙනසුන් දෙන්නේ ... ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර දෙන්නේ ... ඛාද්‍ය දෙන්නේ ... භොජ්‍ය දෙන්නේ ... පැන් දෙන්නේ ... සෑ වඳනේ ... සෑයෙහි මල් පළඳනේ ... සුවඳ නංවන්නේ ... විලෙවුන් රුවන්නේ ... සෑ පැදකුණු කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
අනු. ඨ:	ඉදින් කල්පස්ථයා සෑ පැදකුණු කරන්නේ වේ නම්,
අනු. පා:	භවත ‘කල්පස්ථයා කුශලචිත්තය නො-ලබන්නේ යැ’ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.
3. ප. පු:	කල්පස්ථයා කුශලචිත්තය ලබන්නේ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	එයින් උත්ථාන කුශලචිත්තය ලබන්නේ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	රූපාවචර ... අරූපාවචර ... ලොකොත්තර-චිත්තය ලබන්නේ වේ ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

කුශලපටිලාභකථා නිමි.

13. 3.

අනන්තරාපයුත්තකථා.

1. ප. පු: අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මිච්ඡත්තනියාමඤ්ච සම්මත්තනියාමඤ්ච උභො ඔක්කමෙය්‍යා'ති.

ස. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප. පු: අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු තං කම්මං පයුත්තං කුක්කුච්චං උප්පාදිතං විප්පටිසාරියං ජනිතන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි තං කම්මං පයුත්තං කුක්කුච්චං උප්පාදිතං විප්පටිසාරියං ජනිතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමෙය්‍යා"ති.

3. ස. පු: අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො අභබ්බො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමිතුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මාතා ජීවිතා වොරොපිතා, පිතා ජීවිතා වොරොපිතො, අරහා ජීවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන චිත්තෙන තථාගතස්ස ලොහිතං උප්පාදිතං, සංඝො භින්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. 3.

අනන්තරාපයුත්තකථා.

[“කාමුන් මරණින් අනන්තර වැ විපාකදායක වූ ආනන්තර්‍ය්‍ය කර්‍මයක් පිණිස නියත ආණත්තියෙන් ඇණැවුම් ලැබූවෙක් මාතෘඝාතකාදි ඒ කර්‍ම කෙරේ නම්, ඇණැවුම් කළ තැනැත්තේ අපරාධකචේතනා උපදවාලූයෙන් මිථ්‍යාත්වනියත වෙයි. සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට අභව්‍ය වෙයි. අනියතාණත්තියකින් ඇණැවුම් ලැබූවෙක් ඒ කර්‍මය කෙරේ නම්, අණ කළ තැනැත්තේ අපරාධක-චේතනා නූපදවාලූයෙන් මිථ්‍යාත්වනියත නො වෙයි. සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට භව්‍ය වෙයි” යනු ස්වසමය යි. එතෙකුදු වුව අනියතාණත්තියෙන් අණ කළ ද සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට හේ අභව්‍ය වේ යයි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘අනන්තරාපයුත්තකථා’ එයි.]

1. ප. පු: අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා සම්‍යක්ත්වනියාමයට (ආයර්‍ය්‍යමාර්‍ගයට) බැසගන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මිථ්‍යාත්වනියාම (ආනන්තර්‍ය්‍යකර්‍ම) හා සම්‍යක්ත්ව-නියාම හා දෙකට මැ බැසගන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ප. පු: අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා සම්‍යක්ත්ව නියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ ආනන්තර්‍ය්‍යකර්‍මය ප්‍රයුක්ත නො වේ ද, කුකුස් උපදවනලද නො වේ ද, විපිළිසර උපදවනලද නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඒ කර්‍මය ප්‍රයුක්ත නම්, කුකුස් උපදවන ලද නම්, විපිළිසර උපදවන ලද නම්,

අනු. පා: භවත, ‘අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගල සම්‍යක්ත්වනියා-මයට බැස ගන්නේ යැ’ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අනන්තරාප්‍රයුක්ත (අනියතාණත්තිකළ) පුද්ගලයා සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඔහු විසින්) මවු දිවි තොර කරන ලදු ද, පියේ දිවි තොර කරන ලද්දේ ද, රහත් දිවි තොර කරන ලද්දේද, දුෂ්ට චිත්තයෙන් තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි ලෙහෙ සලන ලද්දේ ද, සඞ්ඝයා බිඳින ලද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො තං කම්මං පටිසංහරිත්වා කුක්කුච්චං පටිවිනොදෙත්වා විප්පටිසාරියං පටිවිනෙත්වා[1] අභබ්බො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමිතුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මාතා ජීවිතා වොරොපිතා පිතා ජීවිතා වොරොපිතො -පෙ- සඞ්ඝො භින්නො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො තං කම්මං පටිසංහරිත්වා කුක්කුච්චං පටිවිනොදෙත්වා විප්පටිසාරියං පටිවිනෙත්වා[1] අභබ්බො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමිතුන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තං කම්මං පටිසංහතං[2] කුක්කුච්චං පටිවිනොදිතං විප්පටිසාරියං පටිවිනීතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි තං කම්මං පටිසංහතං[2] කුක්කුච්චං පටිවිනොදිතං විප්පටිසාරියං පටිවිනීතං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො තං කම්මං පටිසංහරිත්වා කුක්කුච්චං පටිවිනොදෙත්වා විප්පටිසාරියං පටිවිනෙත්වා අභබ්බො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමිතු”න්ති.

6. ප. පු: අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමෙය්‍යා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු තං කම්මං පයුත්තො ආසී’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි තං කම්මං පයුත්තො ආසි,[2]

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමෙය්‍යා”ති.

අනන්තරාපයුත්තකථා නිට්ඨිතා.

---

1. පටිවිනොදෙත්වා - සීමු, PTS.
2. පටිසංහටං - මජසං, ස්‍යා

4. ස. පු: අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා ඒ අනියතාණත්ති- කර්මය හකුළුවා කුකුස් දුරු කොට විපිළිසර බැහැර කොට සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඔහු විසින්) මව දිවි තොර කරනලදු ද? පියේ දිවි තොර කරන ලද්දේ ද ... සඞ්ඝයා බිඳින ලද්දේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා ඒ කර්මය හකුළුවා කුකුස් දුරු කොට විපිළිසර බැහැර කොට සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ කර්මය හකුළුවන ලද්දේ නො වේ ද? කුකුස් දුරු කරන ලද්දේ නො වේ ද, විපිළිසර බැහැර කරන ලද්දේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. ඨ: ඉදින් ඒ කර්මය හකුළුවනලද වේ නම්, කුකුස් දුරු කරන ලද වේ නම්, විපිළිසර බැහැර කරන ලද වේ නම්,

අනු. පා: භවත ‘අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා ඒ කර්මය හකුළුවා කුකුස් දුරු කොට විපිළිසර බැහැර කොට සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නට අභව්‍ය වෙයි’ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. පු: අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ ආනන්තර්‍යයී කර්මය ප්‍රයුක්ත වූයේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඒ කර්මය ප්‍රයුක්ත වී නම්,

අනු. පා: භවත, ‘අනන්තරාප්‍රයුක්ත පුද්ගලයා සම්‍යක්ත්ව- නියාමයට බැසගන්නේ යැ’ යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

අනන්තරාපයුත්තකථා නිමි.

13. 4.

නියතස්ස නියාමකථා.

1\. ස. පු: නියතො නියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමති, සම්මත්තනියතො මිච්ඡත්තනියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2\. ස. පු: නියතො නියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුබ්බෙ මග්ගං භාවෙත්වා පච්ඡා නියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: පුබ්බෙ සොතාපත්තිමග්ගං භාවෙත්වා පච්ඡා සොතාපත්තිනියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: පුබ්බෙ සකදාගාමිමග්ගං –පෙ– අනාගාමිමග්ගං –පෙ– අරහත්තමග්ගං භාවෙත්වා පච්ඡා අරහත්තනියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: පුබ්බෙ සතිපට්ඨානං –පෙ– සම්මප්පධානං –පෙ– ඉද්ධිපාදං –පෙ– ඉන්ද්‍රියං –පෙ– බලං –පෙ– බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙත්වා පච්ඡා නියාමං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3\. ප. පු: න වත්තබ්බං නියතො නියාමං ඔක්කමතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: භබ්බො බොධිසත්තො තාය ජාතියා ධම්මං නාභිසමෙතුන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. ආ: තෙන හි "නියතො නියාමං ඔක්කමතී"ති.

නියතස්ස නියාමකථා නිට්ඨිතා.

13. 4.

නියතස්ස නියාමකථා.

[නියාමය දෙපරිදි වෙයි. එහි ආනන්තර්‍ය කර්‍මය මිථ්‍යාත්වනියාම වෙයි. ආර්‍ය්‍යමාර්‍ගය සම්‍යක්ත්වනියාමය වෙයි. මේ නියාමධර්‍ම දෙක හැර අන්‍ය නියාමයෙක් නැත. සියලු ත්‍රෛභූමකධර්‍මයෝ අනියතයහ. එයින් යුක්ත වූයේත් අනියත මැ වෙයි. බුදුවරුන් විසින් තමන්ගේ ඤාණබලයෙන් 'මේ සත්ත්වයා අනාගතයෙහි බුදු වෙති'යි ව්‍යාකෘත වූ බෝධිසත්ත්ව තෙමේ අත්‍යන්ත පින් ඇති හෙයින් නියත'යයි කියනු ලැබේ. මේ ව්‍යවහාර මාත්‍රය ගෙන 'පශ්චිමභවික බෝධිසත්ත්වයා ධර්‍මාභිසමයට භව්‍යය'යි යන අදහසින් 'නියත වූයේ ආර්‍ය්‍යමාර්‍ගී නියාමයට බැස ගන්නේ වේ ය'යි පූර්‍ව ශෛලීය අපරශෛලීය නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'නියතස්ස නියාමකථා' එයි]

1. ස. පු: නියත වූ සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාත්වනියත සත්ත්වයා සම්‍යක්ත්වනියාමයට බැස ගන්නේ වේ ද? සම්‍යක්ත්වනියත සත්ත්වයා මිථ්‍යාත්වනියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: නියත සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෙර මාර්‍ගය භවා පසු වැ නියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

ස. අනු: පෙර ශ්‍රොතාපත්ති මාර්‍ගී භවා පසු වැ ශ්‍රොතාපත්ති නියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: පෙර සෙදගැමි මග .. අනගැමි මග ... රහත්මග භවා පසු වැ අර්‍හත්ත්වනියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: පෙර සතිපට්ඨාන ... සම්‍යක්ප්‍රධාන ... ඍද්ධිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධ්‍යඞ්ග භවා පසු වැ නියාමයට බැසගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නොකියැ යුතු යැ ...

3. ප. පු: 'නියත සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ ය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: බොධිසත්ත්ව තෙමේ ඒ ජාතියෙහි ධර්‍මාභිසමයට භව්‍ය නොවන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ. එකරුණින් නියතසත්ත්වයා නියාමධර්‍මයට බැස-ගන්නේ යැ.

නියතස්ස නියාමකථා නිමි.

13. 5.

නිවුතකථා

1. ස. පු: නිවුතො නීවරණං ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: රත්තො රාගං ජහති දුට්ඨො දොසං ජහති මූළ්හො මොහං ජහති කිලිට්ඨො කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දොසෙන දොසං ජහති මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙහි කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: රාගො චිත්තසම්පයුත්තො, මග්ගො චිත්තසම්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

13. 5.

නිවුතකථා.

['ශුද්ධපුද්ගලයාහට ශුද්ධිකෘත්‍ය නැති බැවින් නීවරණයෙන් නිවෘත වූයේ (වෙළඹුණු පුද්ගලයා) නීවරණ දුරු කෙරේ' යයි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'නිවුතකථා' එයි.]

1. ස. පු: නීවරණයෙන් නිවෘත වූයේ නීවරණ හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රක්ත වූයේ රාගය හැරපියා ද? දුෂ්ට වූයේ ද්වේෂය හැරපියා ද? මූඪ වූයේ මෝහය හැරපියා ද? ක්ලිෂ්ට වූයේ ක්ලේශ හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද? ද්වේෂයෙන් ද්වේෂය හැරපියා ද? මෝහයෙන් මෝහය හැරපියා ද? ක්ලේශයෙන් ක්ලේශය හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

2. ස. පු: රාගය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද? මාර්ගය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ .. චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

3. ස. පු: රාගය අකුශල වේ ද? මාර්ගය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

4. ස. පු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පඨවී ච ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං -පෙ- තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා'ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී"ති.

5. ස. පු: නිවුතො නීවරණං ජහතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙතී"ති[b]. අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "නිවුතො නීවරණං ජහතී"ති.

6 ප. පු: න වත්තබ්බං නිවුතො නීවරණං ජහතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති-පෙ- අවිජ්ජාසවා'පි චිත්තං විමුච්චතී"ති.[c] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි නිවුතො නීවරණං ජහතී"ති.

නිවුතකථා නිට්ඨිතා

---

a. චතුක්කඞ්ගුත්තර - රොහිතස්සවග්ග
b c. දීඝනිකාය - සාමඤ්ඤඵලසුත්ත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු, "මහණෙනි, මේ සුවිදූරවිදූරයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහසත් පොළොවත් යන මෙදෙක පළමු වන සුවිදූර විදූරය යි. ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'කුශලාකුශල ... ධර්මයෝ සමමුඛීභාවයට එති'යි නො කියැයුතු මැ යැ,

5. ස. පු: නිවෘත වූයේ නීවරණ හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "හෙ මෙසේ සමාධිගත සිත පරිශුද්ධ වූ කල්හි පර්‍ය්‍යවදාත වූ කල්හි අනඞ්ගණ වූ කල්හි විගතොපක්ලෙශ වූ කල්හි මෘදු වූ කල්හි කර්මණ්‍ය වූ කල්හි ස්ථිතිප්‍රාප්ත කල්හි අකම්ප්‍යභාවයට පැමිණි කල්හි ආස්‍රවක්ෂයඥානය පිණිස සිත නමන්නේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'නිවෘත වූයේ නීවරණ හැරපියා'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. පු: 'නිවෘත වූයේ නීවරණ හැරපියන්නේ වේ" යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහට කාමාස්‍රවයෙනුදු සිත මිදෙයි ... අවිද්‍යාස්‍රවයෙනුදු සිත මිදේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු.

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් නිවෘත වූයේ නීවරණ හැරපියන්නේ වෙයි.

(සූත්‍රපාඨයෙන් දක්වෙන්නේ ආස්‍රවක්ෂය මිස නිවෘතයාගේ නීවරණ හැරලීමෙක් නොවේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

නිවුතකථා නිමි.

13. 6.

සම්මුඛීභූතකථා.

1. ස. පු: සම්මුඛීභූතො සඤ්ඤොජනං ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රත්තො රාගං ජහති, දුට්ඨො දොසං ජහති, මූළ්හො මොහං ජහති, කිලිට්ඨො කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දොසෙන දොසං ජහති මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙහි කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: රාගො චිත්තසම්පයුත්තො, මග්ගො චිත්ත-සම්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

13. 6.

සම්මුඛීභූතකථා

[මෙහි නිදානය ද නිවුතකායෙහි මෙනි.]

1. ස. පු: (සංයොජනයන්ගේ) සම්මුඛීභාවයට පැමිණියේ සංයොජන හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: රක්ත වූයේ රාගය හැරපියා ද? දුෂ්ට වූයේ ද්වෙෂය හැරපියා ද? මූඪ වූයේ මොහය හැරපියා ද? ක්ලිෂ්ට වූයේ ක්ලෙශයන් හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද? ද්වෙෂයෙන් ද්වෙෂය හැරපියා ද? මොහයෙන් මොහය හැරපියා ද? ක්ලෙශයෙන් ක්ලෙශයන් හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

2. ස. පු: රාගය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත යැ. මාර්ගය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ .. චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

3. ස. පු: රාගය අකුශල යැ, මාර්ගය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

4. ස. පු: කුශලාකුශල වූ ... ධර්මයෝ සම්මුඛීභාවයට පැමිණෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි. කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පඨවී ච, ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං -පෙ- තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා"ති.a අත්ථෙව සුත්තන්තොති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි වත්තබ්බං "කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී"ති.

5. ස. පු: සම්මුඛීභූතො සඤ්ඤොජනං ජහතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. නනු වුත්තං භගවතා "සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ -පෙ- ආසවානං ඛයඤ්ඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙතී"ති.b අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "සම්මුඛීභූතො සඤ්ඤොජනං ජහතී'ති.

6. ප. පු: න වත්තබ්බං "සම්මුඛීභූතො සඤ්ඤොජනං ජහතී"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති -පෙ- අවිජ්ජාසවා'පි චිත්තං විමුච්චතී"ති.c අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටි: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි සම්මුඛීභූතො සඤ්ඤොජනං ජහතී"ති.

සම්මුඛීභූතකථා නිට්ඨිතා.

a. චතුක්කඞ්ගුත්තර - රොහිතස්සවග්ග

b. දීඝනිකාය සාමඤ්ඤඵලසුත්ත.

c. දීඝනිකාය - සාමඤ්ඤඵලසුත්ත

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැනු: "මහණෙනි, මේ සුවිදූරවිදූරස්ථානයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මේ පළමු වන සුවිදූර-විදූරස්ථාන යි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැනු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'කුශලාකුශල වූ .. ධර්මයෝ සම්මුඛී-භාවයට එති'යි නො කියැයුතු යැ ...

5. ස පු: සංයොජනයන්ගේ සම්මුඛීභාවයට පැමිණියේ සංයොජන හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"හේ මෙසේ සමාහිත චිත්තය පරිශුද්ධ වත් මැ ... ආස්‍රවක්‍ෂයඥානය පිණිස චිත්තය නතු කෙරෙයි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'සම්මුඛීභූත වූයේ සංයොජන හරනේ යැ' යනු නො කියැ යුතු යැ.

6. ප. පු: 'සම්මුඛීභූත වූයේ සංයොජන හරනේ යැ' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාස්‍රව කෙරෙනුදු මිදෙයි ... අවිද්‍යාස්‍රව කෙරෙනුදු මිදේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටි: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සම්මුඛීභූත වූයේ සංයොජන හරනේ යැ.

සම්මුඛීභූතකථා නිමි.

13. 7.

සමාපන්නො අස්සාදෙතිකථා.

1. ස. පු: සමාපන්නො අස්සාදෙති, ඣානනිකන්ති ඣානා-රම්මණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තං ඣානං තස්ස ඣානස්ස ආරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තං ඣානං තස්ස ඣානස්ස ආරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඵස්සෙන තං ඵස්සං ඵුසති, තාය වෙදනාය තං වෙදනං වෙදෙති, තාය සඤ්ඤාය තං සඤ්ඤං ජානාති, තාය චෙතනාය තං චෙතනං චෙතෙති, තෙන චිත්තෙන තං චිත්තං චින්තෙති, තෙන විතක්කෙන තං විතක්කං විතක්කෙති, තෙන විචාරෙන තං විචාරං විචාරෙති, තාය පීතියා තං පීතිං පියායති, තාය සතියා තං සතිං සරති, තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤං පජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ඣානනිකන්ති චිත්තසම්පයුත්තා, ඣානං චිත්ත-සම්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: ඣානනිකන්ති අකුසලං, ඣානං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනපණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. 7.

සමාපන්නො අස්සාදෙති කථා.

[**'පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තදස්සාදෙති- ප්‍රථමධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යානලාභි පුද්ගල එය ආස්වාද කෙරෙයි' යනාදි වචන නිසා 'සමවන්නේ ආස්වාද කෙරේ' යයි ද, ඔහුගේ ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්බන වේ' යයි ද අන්ධක නිකායවංශීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සමාපන්නො අස්සාදෙති' කථා එයි.**]

1\. ස. පු: සමවත්නේ ආස්වාද කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය (ධ්‍යනාශාව) ධ්‍යානාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ධ්‍යානය ඒ ධ්‍යානයට ආලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ස. පු: ඒ ධ්‍යානය ඒ ධ්‍යානයට ආලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ස්පර්ශයෙන් ඒ ස්පර්ශය ස්පර්ශ කෙරේ ද? ඒ වෙදනායෙන් ඒ වෙදනාව විඳුනේ වේ ද? ඒ සංඥයෙන් ඒ සංඥව දන්නේ වේ ද? ඒ චෙතනායෙන් ඒ චෙතනාව සිතා ද? ඒ චිත්තයෙන් ඒ චිත්තය චින්තන කෙරේ ද? ඒ විතර්කයෙන් ඒ විතර්කය තර්කණ කෙරේ ද? ඒ විචාරයෙන් ඒ විචාරය විචාරනා කෙරේ ද? ඒ ප්‍රීතියෙන් ඒ ප්‍රීතිය පියායනා කෙරේ ද? ඒ සමාධියෙන් ඒ සමාධිය සමරණ කෙරේ ද? ඒ ප්‍රඥයෙන් ඒ ප්‍රඥව දනී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3\. ස. පු: ධ්‍යානනිකාන්තිය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, ධ්‍යානය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4\. ස. පු: ධ්‍යානනිකාන්තිය අකුශල යි. ධ්‍යානය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ල සප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සම්මුඛී භාවයට එත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි. කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පඨවී ච, ඉදං පඨමං සුවිදූර විදූරං -පෙ- තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා"ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්බුඛීභාවං ආගච්ඡන්ති'ති.

6. ප. පු: න වත්තබ්බං "සමාපන්නො අස්සාදෙති. ඣානනිකන්ති ඣානාරම්මණා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං-ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං අස්සාදෙති. තං නිකාමෙති. තෙන ච විත්තිං ආපජ්ජති. විතක්කවිචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො තං අස්සාදෙති. තං නිකාමෙති. තෙන ච විත්තිං ආපජ්ජතී"ති[b] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි "සමාපන්නො අස්සාදෙති, ඣානනිකන්ති ඣානාරම්මණා"ති.

සමාපන්නො අස්සාදෙතිකථා නිට්ඨිතා.

---

a. චතුක්කඞ්ගුත්තර - රොහිතස්සවග්ග.

5. ස. පු: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ල සප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සමමුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"මහණෙනි, මේ සුවිදූරවිදූරස්ථානයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මේ පළමු වන සුවිදූරවිදූර ස්ථාන යි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වෙයි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යානවද්‍ය වූ හීනප්‍රණීත වූ කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග වූ ධර්මයෝ සමමුඛීභාවයට එති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. පු: 'සමවන්නේ ආස්වාද කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්බන වෙයි' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු:

"මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් වැ මැ අකුසල්දහමින් වෙන් වැ සවිතර්ක සවිචාර විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යාන උපසම්පාදන කෙරෙයි. හේ ඒ දැහැන ආස්වාද කෙරෙයි. ඒ දැහැන කැමැති වෙයි. එයිනුදු ප්‍රීතියට පැමිණෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් ... ද්විතීයධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථධ්‍යාන උපසම්පාදන කෙරෙයි. හේ එය ආස්වාද කෙරෙයි. හේ ඒ කැමැති වෙයි. එයිනුදු ප්‍රීතියට පැමිණේ'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සමවන්නේ ආස්වාද කෙරෙයි˚ ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්බන වෙයි.

(ධ්‍යානලාභියා ධ්‍යානයෙන් නැගීසිට ධ්‍යානාස්වාද කෙරෙයි. සමවත්තුළ ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්බන නොවෙයි. එහෙයින් අසාධකයි.)

සමාපන්නාස්සාදෙතිකථා නිමි.

13. 8.

අසාතරාගකථා

1. ස. පු: අත්ථි අසාතරාගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛාභිනන්දිනො සත්තා අත්ථි කෙචි දුක්ඛං පත්ථෙන්ති පිහෙන්ති එසන්ති ගවෙසන්ති පරියෙසන්ති, දුක්ඛං අජ්ඣොසාය තිට්ඨන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. අනු: නනු සුඛාභිනන්දිනො සත්තා අත්ථි කෙචි සුඛං පත්ථෙන්ති පිහෙන්ති එසන්ති ගවෙසන්ති පරියෙසන්ති, සුඛං අජ්ඣොසාය තිට්ඨන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සුඛාභිනන්දිනො සත්තා අත්ථි කෙචි සුඛං පත්ථෙන්ති පිහෙන්ති එසන්ති ගවෙසන්ති පරියෙසන්ති, සුඛං අජ්ඣොසාය තිට්ඨන්ති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ථි අසාතරාගො'ති.[1]

2. ස. පු: අත්ථි අසාතරාගො'ති.[1]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, සුඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.

ස. අනු: නනු සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. අස්සාතරාගොති - සීමු.

13. 8.

අසාතරාගකථා.

[‘යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදියති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සො තං වෙදනං අභිනන්දති අභිවදති - සුඛ වේවයි දුඃඛ වේවයි අදුඃඛාසුඛ වේවයි යම් මැ වෙදනාවක් විඳුනේ වේ ද, හේ ඒ වෙදනාව අභිනන්දන කෙරෙයි. එයට සතුති කෙරෙයි’ යන සූත්‍රපාඨයෙහි දෘෂ්ටි අභිනන්දන වශයෙන් වදාළ ‘අභිනන්දති’ යන වචනය ගෙන දුඃඛ වෙදනාව පිළිබඳවත් රාගාභිවාද වශයෙන් අභිනන්දනයෙක් ඇත්තේ යි අසාතරාගය පිළිගත් උත්තරාපථකයන්ගේ වාද බිඳුනට ‘අසාතරාග කථා’ එයි]

1\. ස. පු: අසාතරාගය (දුඃඛවෙදනායෙහි මේ වෙදනා මට ඇත් නම් මැනැවැයි රජ්ජනායෙක්) ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුක පතන කැමැති වන සොයන ගවෙෂණය කරණ පයෙෂීෂණ කරණ, දුකෙහි බැස සිටුනා දුක අභිනන්දනා කරන යම් මැ සත්ත්ව කෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සුව පතන කැමැති වන එෂණා ගවෙෂණා පයෙෂීෂණා කරන සුවයෙහි බැස සිටුනා සුවය අභිනන්දනා කරන යම් මැ සත්ත්ව කෙනෙක් ඇත්තාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සුව පතන කැමැති වන එෂණා ගවෙෂණා පයෙෂීෂණා කරන සුඛයෙහි බැසසිටුනා සුඛය අභිනන්දනා කරන යම් මැ සත්ත්ව කෙනෙක් ඇත්තාහු නම්,

අනු. පා: භවත, ‘අසාතරාගයෙක් ඇත’ යනු නො කියායුතු මැ යැ.

2\. ස. පු: අසාතරාගයෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි,) දුඃඛවෙදනායෙහි රාගානුශය ලුහුබඳී, සුඛවෙදනායෙහි ප්‍රතිඝානුශය ලුහුබඳනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. අනු: සුඛවෙදනායෙහි රාගානුශය ලුහුබඳනේ දුඃඛ-වෙදනායෙහි ප්‍රතිඝානුශය ලුහුබඳනේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: හඤ්චි සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අසාතරාගො"ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං "අත්ථි අසාතරාගො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සො එවං අනුරොධ-විරොධං සමාපන්නො යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදියති.[1] සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සො තං වෙදනං අභිනන්දති අභිවදති අජ්ඣොසාය තිට්ඨතී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි 'අත්ථි අසාතරාගො'ති.

අසාතරාගකථා නිට්ඨිතා.

---

1. වෙදයති – මජ්ඣං.
a මජ්ඣිමනිකාය මූලපණ්ණාස – මහාතණ්හාසඞ්ඛයසුත්ත.

අනු. ඵ:	ඉදින් සුඛවේදනායෙහි රාගානුශය ලුහුබඳනේ වේ නම්, දුඃඛවේදනායෙහි ප්‍රතිඝානුශය ලුහුබඳනේ වේ නම්,
අනු. පා:	භවත, ‘අසාතරාගයෙක් ඇත, යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු:	‘අසාතරාගයෙක් ඇත’ යනු නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු? “හේ මෙසේ අනුරෝධවිරෝධයට පැමිණියේ සුඛ වේවයි දුඃඛ වේවයි අදුඃඛාසුඛ වේවයි යම් මැ වේදනාවක් විඳුනේ වේ ද, හේ ඒ වෙදනාව අභිනන්‍දන කොරෙයි, බෙණෙයි, බැසගෙන සිටී” යයි වදාළ සූත්‍රාන්‍තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
පටි. ආ:	එකරුණින් ‘අසාතරාගයෙක් ඇත’. (දිට්ඨිමඤ්ඤනා වසයෙන් දුඃඛවෙදනා අභිනන්‍දන කොරෙයි. එය අසාතරාගයට සාධක නො වේ.)

අසාතරාගකථා නිමි.

13. 9.

ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතාති කථා.

1. ස. පු: ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විපාකාබ්‍යාකතා කිරියාබ්‍යාකතා, රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං –පෙ– ඵොට්ඨබ්බායතන’න්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්දතණ්හා –පෙ– ගන්ධතණ්හා –පෙ– රසතණ්හා –පෙ– ඵොට්ඨබ්බතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: රූපතණ්හා අකුසලා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ධම්මතණ්හා අකුසලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: සද්දතණ්හා –පෙ– ඵොට්ඨබ්බතණ්හා අකුසලා’ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ධම්මතණ්හා අකුසලා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

13. 9.

ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතාතිකථා.

['රූපාදි සවදූරුම් තෘෂ්ණා කෙරෙහි හැමට පසු තෘෂ්ණාව යම් හෙයෙකින් 'ධම්මතණ්හා' සි කියන ලද්ද ද, එහෙසින් 'ධර්මතෘෂ්ණාව අව්‍යාකෘතය'සි පූර්වශෛලීය නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතාති කථා' එසි.]

1. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා (මනොද්වාරයෙන් සිතවන් අරමුණු කෙරෙහි තෘෂ්ණාව) අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාකයෝ අව්‍යාකෘත වෙති, ක්‍රියා අව්‍යාකෘත යැ, රූපය නිර්වාණය චක්ෂුරායතනය ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතනත් අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... ගන්ධතෘෂ්ණා ... රසතෘෂ්ණා සප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රූපතෘෂ්ණා අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

5. ස. පු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... සප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු තණ්හා අකුසලා වුත්තා භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි තණ්හා අකුසලා වුත්තා භගවතා,

ස. පං: නො ච වත රෙ, වත්තබ්බෙ ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා'ති.

7. ස. පු: ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ලොභො අකුසලො වුත්තො භගවතා, ධම්මතණ්හා ලොභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි ලොභො අකුසලො වුත්තො භගවතා, ධම්මතණ්හා ලොභො,

අනු. පං: නො ච වත රෙ, වත්තබ්බෙ 'ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා'ති.

8. ස. පු: ධම්මතණ්හා ලොභො අබ්‍යාකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපතණ්හා ලොභො අබ්‍යාකතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ධම්මතණ්හා ලොභො අබ්‍යාකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්දතණ්හා -පෙ- ගන්ධතණ්හා -පෙ- රසතණ්හා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හා ලොභො අකුසලො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සද්දතණ්හා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හා ලොභො අකුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ධම්මතණ්හා ලොභො අකුසලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෘෂ්ණා අකුශල යයි වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෘෂ්ණා අකුශල යයි වදාරනලද නම්,

ස. පා: භවත 'ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලෝභය අකුශල යයි වදාරනලද නො, ධර්මතෘෂ්ණා ලෝභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ලෝභය අකුශල යයි වදාරනලද වේ නම්, ධර්මතෘෂ්ණාත් ලෝභ වේ නම්,

අනු. පා: භවත ''ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණාව ලෝභ වූයේ අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපතෘෂ්ණාව ලෝභ වූයේ අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු. ධර්මතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... ගන්ධතෘෂ්ණා .. රසතෘෂ්ණා ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: “යායං තණ්හා පොනොභවිකා[1] නන්දිරාගසහගතා තත්‍රතත්‍රාභිනන්දිනී සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා”ති[a] අත්ථේව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං “ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා”ති

12. ප. පු: න වත්තබ්බං “ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා”ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සා ධම්මතණ්හා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සා ධම්මතණ්හා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා”ති.

ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතාතිකථා නිට්ඨිතා.

1. පොනොබ්භවිකා - මජසං
a දීඝනිකාය - මහාසතිපට්ඨානසුත්ත.

11. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "පුනර්භවය පිණිස වැටෙන නන්දිරාග සහගත වූ ඒ ඒ ගතියෙහි අභිනන්දනය කරන යම් තෘෂ්ණා-යෙක් ඇද්ද, ඔහු නම් කාමතෘෂ්ණා යැ භවතෘෂ්ණා යැ විභවතෘෂ්ණා යැ'' යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අා: එකරුණින් "ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

12. ප. පු: 'ධර්මතෘෂ්ණාව අව්‍යාකෘත යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඕ ධර්මතෘෂ්ණා නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ඕ ධර්මතෘෂ්ණා වේ නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් 'ධර්මතෘෂ්ණා අව්‍යාකෘත යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

('නනු සා ධම්මතණ්හා' යන පදයෙන් ධර්මාලම්බන නිසා පවත්නා තෘෂ්ණාව කියැ වේ. අව්‍යාකෘත-භාවය නො වේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතාතිකථා නිමි.

13. 10

ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොතිකථා

1. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සද්දතණ්හා -පෙ- ගන්ධතණ්හා -පෙ- රසතණ්හා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රූපතණ්හා දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස අනු: ධම්මතණ්හා දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සද්දතණ්හා -පෙ- ගන්ධතණ්හා -පෙ- රසතණ්හා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හා දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ධම්මතණ්හා දුක්ඛසමුදයො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති?
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නනු තණ්හා දුක්ඛසමුදයො වුත්තො භගවතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
අනු. ඨ: හඤ්චි තණ්හා දුක්ඛසමුදයො වුත්තො භගවතා,
අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො"ති.

13. 10.

ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොති කථා.

[**ධර්මතෘෂ්ණාව 'ධම්මතණ්හා' යයි කී හෙයින් එය දුක්ඛසමුදය නොවේ යයි පූර්වශෛලීයනිකාය වාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාදය බිඳිනට 'ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොති කථා' එයි.**]

1 . ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වනු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... ගන්ධතෘෂ්ණා ... රසතෘෂ්ණා ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය නො වනු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රූපතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4 ස. පු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... ගන්ධතෘෂ්ණා ... රසතෘෂ්ණා ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'තෘෂ්ණාව දුඃඛ–සමුදය'යි. වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'තෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය'යි වදාරනලද වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'ධර්මතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ලොභො දුක්ඛසමුදයො වුත්තො භගවතා, 'ධම්මතණ්හා ලොභො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ලොභො දුක්ඛසමුදයො වුත්තො භගවතා ධම්මතණ්හා ලොභො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො"ති.

7. ස. පු: ධම්මතණ්හා ලොභො න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපතණ්හා ලොභො න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ධම්මතණ්හා ලොභො න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්දතණ්හා -පෙ- ගන්ධතණ්හා -පෙ- රසතණ්හා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හා ලොභො න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස පු: රූපතණ්හා ලොභො දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ධම්මතණ්හා ලොභො දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සද්දතණ්හා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හා ලොභො දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ධම්මතණ්හා ලොභො දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලෝභය දුඃඛසමුදය'යි වදාරනලද නො? ධර්මතෘෂ්ණාව ලෝභ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඵ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලෝභය දුඃඛසමුදය'යි වදාරනලද වේ නම්, ධර්මතෘෂ්ණාත් ලෝභ වේ නම්,

අනු. පා: භවත 'ධර්මතෘෂ්ණාව දුඃඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණාව ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දතෘෂ්ණා ... ගන්ධතෘෂ්ණා ... රස තෘෂ්ණා ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: රූපතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුදය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුදය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ශබ්දතෘෂ්ණා... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛ-සමුදය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධර්මතෘෂ්ණා ලෝභ වූයේ දුඃඛසමුය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "යා යං තණ්හා පොනො-භවිකා[1] නන්දිරාග සහගතා තත්‍ර තත්‍රාභිනන්දිනී සෙය්‍යථිදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභව-තණ්හා"ති[a] අත්ථේව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛ-සමුදයො"ති.

12. ප. පු: න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සා ධම්මතණ්හා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඵ: හඤ්චි සා ධම්මතණ්හා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "ධම්මතණ්හා දුක්ඛසමුදයො'ති.[2]

ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොති කථා නිට්ඨිතා.

තෙරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං

කප්පට්ඨො කප්පං තිට්ඨෙය්‍ය, කප්පට්ඨො කුසලං චිත්තං න පටිලභෙය්‍ය, අනන්තරාපයුත්තො පුග්ගලො සම්මත්තනියාමං ඔක්කමෙය්‍ය, නියතො නියාමං ඔක්කමති, නිවුතො නීවරණං ජහති, සම්මුඛීභූතො සඤ්ඤොජනං ජහති, ඣානනිකන්ති, අසාතරාගො, ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතා, ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.

---

1 පොනොබ්භවිකා, මජසං.

2. න දුක්ඛසමුදයොති - මජසං, සිමු.

a. දීඝනිකාය - මහාසතිපට්ඨානසුත්ත

11. ස. පු: ධර්මතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය නො වේ ද?

ප. පටික්ඛේප: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "පුනර්භවය කරනසුලු වූ අභිනන්දන සඞ්ඛ්‍යාත නන්දිරාගයෙන් යුක්ත වූ ඒ ඒ ආත්මභාවයෙහි සතුටු වන යම් තෘෂ්ණාවක් ඇද්ද, ඔහු නම් කාමතෘෂ්ණා යැ භවතෘෂ්ණා යැ විභවතෘෂ්ණා යි" වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටික්ඛේප: එසේ ය.

ස. ආ: එකරුණින් 'ධර්මතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

12. ප. පු: 'ධර්මතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛේප: එසේ යැ.

ප. අනු: හො ධර්මතෘෂ්ණා නො?

ස. පටික්ඛේප: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් හො ධර්මතෘෂ්ණා වේ නම්,

අනු. පා: භවත, ධර්මතෘෂ්ණා දුඃඛසමුදය වේ යැ'යි නො කියැයුතු යැ.

ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොතිකථා නිමි.

කෙලෙස් වන වග නිමියේ යි.

එහි උද්දානය:

කප්පට්ඨකථා යැ කුසලපටිලාභකථා යැ අනන්තරාපයුත්තකථා යැ නියතස්ස නියාමකථා යැ නිවුතකථා යැ සම්මුඛීභූතකථා යැ සමාපන්නො අස්සාදෙති කථා යැ අසාතරාගකථා යැ ධම්මතණ්හා අබ්‍යාකතාතිකථා යැ ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොති කථා යි.

චුද්දසමො වග්ගො.

14. 1.

කුසලාකුසල පටිසන්දහනකථා.

1. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලන්ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සාව[1] කුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලං, න වත්තබ්බං යා අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සාව කුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලං අනාවට්ටන්තස්ස[2] උප්පජ්ජති -පෙ- අපණිදහන්තස්ස[3] උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කුසලං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිද-හන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කුසලං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූල"න්ති.

3. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලං[4] අයොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 සා ච - සීමු.

2. අප්පණිදහන්තස්ස - මජසං

3. අනාවට්ටෙන්තස්ස - මජසං

4. අකුසලමූලං - මජසං.

තුදුස්වනවග

14. 1.

කුසලාකුසලපටිසන්‍ධහනකථා

[කුශලය අකුශලයට අනතුරු ව හෝ අකුශලය කුශලයට අනතුරු ව හෝ ඉපදීමක් නැති හෙයින් උභයන්ගේ අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රතිසන්ධාන නො යෙදේ. එහෙත් 'එක් ම වස්තුයෙහි රජ්ජන විරජ්ජන වශයෙන් කුශලාකුශලයන්ගේ ප්‍රතිසන්ධාන ඇති'යි මහා සඞ්ඝිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු වෙද්ද ඔවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'කුසලාකුසල පටිසන්‍ධහනකථා' එයි]

1. ස. පු: අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්ධාන (එකිනෙක ගැළපීම) කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලයාගේ උත්පාදය පිණිස යම් ආවර්ජනා– යෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඕ මැ කුශලයාගේ උත්පාදය පිණිස ආවර්ජනා .. ප්‍රණිධි වේ ද,

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්ධාන කෙරේ ද, අකුශලයාගේ උත්පාදය පිණිස යම් ආවර්ජනා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද, ඒ මැ කුශලයාගේ උත්පාදය පිණිස ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලය ආවර්ජනා නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද, .. ප්‍රණිධි නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කුශලය ආවර්ජනා කරන්නහුට උපදනේ වේ ද? ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

අනු. ඨ: ඉදින් කුශලය ආවර්ජනා කරන්නහුට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්ධාන කෙරේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්ධාන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලය අයෝනිසොමනසිකාර කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුසලං අයොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු කුසලං යොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කුසලං යොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ජති.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලනති.

4. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කාමසඤ්ඤාය අනන්තරා නෙක්ඛම්මසඤ්ඤා උප්පජ්ජති, බ්‍යාපාදසඤ්ඤාය අනන්තරා අබ්‍යාපාදසඤ්ඤා උප්පජ්ජති, විහිංසාසඤ්ඤාය අනන්තරා අවිහිංසාසඤ්ඤා උප්පජ්ජති, බ්‍යාපාදස්ස අනන්තරා මෙත්තා උප්පජ්ජති, අරතියා අනන්තරා මුදිතා උප්පජ්ජති, පටිඝස්ස[1] අනන්තරා උපෙක්ඛා උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා කුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව[2] අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලං, යා කුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලං අනාවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- අපණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. පටිඝාය - සීමු.
2. සා ච - සීමු.

ස. අනු: කුශලය අයොනිසොමනසිකාර කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස අනු: කුශලය යොනිසොමනසිකාර කරන්නහුට උපදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කුශලය යොනිසොමනසිකාර කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමසංඥාවට අනතුරු වැ නිෂ්කාමසංඥාව උපදනේ වේ ද? ව්‍යාපාදසංඥාවට අනතුරු වැ අව්‍යාපාදසංඥාව උපදනේ වේ ද? විහිංසාසංඥාවට අනතුරුව අවිහිංසාසංඥාව උපදනේ වේ ද? ව්‍යාපාදයට අනතුරු වැ මෛත්‍රිය උපදනේ වේ ද? විහිංසාවට අනතුරු වැ කරුණාව උපදනේ වේ ද? අරතියට අනතුරු වැ මුදිතාව උපදනේ වේ ද? ප්‍රතිඝයට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාව උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලොත්පාදය පිණිස යම් ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද? ඒ මැ අකුශලොත්පාදයට ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6 ස. පු: කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ, කුශලොත්පාදය පිණිස යම් ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ අකුශලොත්පාදයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලය ආවර්තන නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද ... ප්‍රණිධාන නොකරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු[1] අකුසලං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ථෙ: හඤ්චි අකුසලං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ, "කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූල"න්ති

7. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලං යොනිසොමනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලං යොනිසොමනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස අනු: නනු අකුසලං අයොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ථෙ: හඤ්චි අකුසලං අයොනිසොමනසිකරොතො උප්පජ්ජති,

අනු. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලන්ති.

8. ස පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: නෙක්ඛම්මසඤ්ඤාය අනන්තරා කාමසඤ්ඤා උප්පජ්ජති, අබ්‍යාපාදසඤ්ඤාය අනන්තරා බ්‍යාපාදසඤ්ඤා උප්පජ්ජති, අවිහිංසාසඤ්ඤාය අනන්තරා විහිංසා සඤ්ඤා උප්පජ්ජති, මෙත්තාය අනන්තරා බ්‍යාපාදො උප්පජ්ජති, කරුණාය අනන්තරා විහිංසා උප්පජ්ජති, මුදිතාය අනන්තරා අරති උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛාය අනන්තරා පටිඝං උප්පජ්ජතී'ති

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. නනු - PTS ඌනතං

ස. අනු: අකුශලය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් අකුශලය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, කුශලමූලය අකුශලමූල ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ, යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: කුශලමූලය අකුශලමූල ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලය යොනිසොමනසිකාරයෙන් උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුසලය යොනිසොමනසිකාරයෙන් උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. අනු: අකුශලය අයොනිසොමනසිකාර කරන්නහුට උපදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු ඨ: ඉදින් අකුශලය අයොනිසොමනසිකාර කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, කුශලමූලය අකුශලමූල ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේයයි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිෂ්කාමසංඥාවට අනතුරු වැ කාමසංඥා උපදනේ වේ ද, අව්‍යාපාදසංඥාවට අනතුරු වැ ව්‍යාපාදසංඥා උපදනේ වේ ද, අවිහිංසාසංඥාවට අනතුරු වැ විහිංසාසංඥා උපදනේ වේ ද, මෛත්‍රියට අනතුරු වැ ව්‍යාපාදය උපදනේ වේ ද, කරුණාවට අනතුරු වැ විහිංසා උපදනේ වේ ද, මුදිතාවට අනතුරු වැ අරති උපදනේ වේ ද, උපෙක්ෂාවට අනතුරු වැ ප්‍රතිඝය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9 ප. පු: න වත්තබ්බං අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලං, කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලන්ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු යස්මිංයෙව වත්ථුස්මිං රජ්ජති, තස්මිංයෙව වත්ථුස්මිං විරජ්ජති, යස්මිංයෙව වත්ථුස්මිං විරජ්ජති තස්මිංයෙව වත්ථුස්මිං රජ්ජතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

අනු. ඨ: හඤ්චි යස්මිංයෙව වත්ථුස්මිං විරජ්ජති තස්මිංයෙව වත්ථුස්මිං රජ්ජති,[1]

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලං, කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූල"න්ති.

කුසලාකුසලපටිසන්දහනකථා නිට්ඨිතා.

1 රජ්ජතී - සීමු.

9. ප. පු: 'අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරෙයි, කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරෙයි' යනු නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටික්‍ෂේපය: එසේ යැ.

ප අනු: යම් මැ වස්තුයෙකැ ඇලේ ද, එ මැ වස්තුයෙහි නො ඇලෙන්නේ, යම් මැ වස්තුයෙකැ නො ඇලේ ද, එ මැ වස්තුයෙහි ඇලෙන්නේ නො?

ස. පටික්‍ෂේපය: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් යම් මැ වස්තුයෙකැ නො ඇලෙනුයේ එ මැ වස්තුයෙහි ඇලේ නම්,

අනු. පා: භවත එකරුණින් 'අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරෙයි, කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසන්‍ධාන කෙරෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

(මෙහි එක් මැ අරමුනෙහි රාගවිරාග උත්පත්තිය දක්විණ. කුසලාකුසල අනන්තරතා නො වේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

කුසලාකුසලපටිසන්‍ධානකථා නිමි.

14. 2.

සළායතනුප්පත්තිකථා.

1. ස. පු: සළායතනං අපුබ්බං අචරිමං මාතුකුච්ඡිස්මිං සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බඞ්ගපච්චඞ්ගා අහීනින්ද්‍රියො[1] මාතුකුච්ඡිස්මිං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන චක්ඛායතනං සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන හත්ථා සණ්ඨන්ති, පාදා සණ්ඨන්ති, සීසං සණ්ඨාති, කණ්ණා සණ්ඨාති, නාසිකා සණ්ඨාති, මුඛං සණ්ඨාති, දන්තා සණ්ඨන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං සණ්ඨාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන හත්ථා සණ්ඨන්ති, පාදා සණ්ඨන්ති, සීසං සණ්ඨාති, කණ්ණා සණ්ඨාති, නාසිකා සණ්ඨාති, මුඛං සණ්ඨාති, දන්තා සණ්ඨන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අහිනින්ද්‍රියො - සබ්බත්ථ.

14. 2.

සළායතනුප්පත්තිකථා.

[‘උපපත්තෙසිය – පිළිසඳ සිත සමග මැ ඔපපාතිකයනට ෂඩායතන උපදනේ යැ. ජරායුජ සත්ත්වයනට ප්‍රතිසන්ධික්ෂණයෙහි මනායතන කායායතන දෙදෙන මැ උපදනාහ. ආධ්‍යාත්මික ආයතනයන් කෙරෙහි ඉතිරි සතර ආයතන සත්සැත්තෑරයෙහි උපදිති. ඔහු ද ඒ ප්‍රතිසන්ධිකර්මය හෝ අනෙක් කර්මයක් හෝ කළ හෙයිනැ’යි ස්වසමයෙහි වාද යි. එතෙකුදු වුව ‘එකකර්මසමභවතාහෙතුයෙන් ශාඛාවිටපසම්පන්න වෘක්ෂාදීන්ගේ අඞ්කුරෝද්ගමනය සෙයින් මවුකුසැ ප්‍රතිසන්ධික්ෂණයෙහි දී මැ බීජමාත්‍ර ෂඩායතන ඇතී’යි පූර්වශෛලීය නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘සළායතනුප්පත්තිකථා’ එයි.]

1. ස. පු: ෂඩායතනය පෙර පසු නො වැ මවුකුසැ පිහිටා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම අඟපසඟ ඇති වැ අනූන ඉඳුරන් ඇති වැ මවුකුසැ සිටුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

2. ස. පු: උපපත්තෙසිය (ප්‍රතිසන්ධි) සිතින් චක්ෂුරායතනය පිහිටන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උපපත්තෙසිය සිතින් හස්තයෝ පිහිටත් ද, පාදයෝ පිහිටත් ද, ශීර්ෂය පිහිටා ද, කර්ණය පිහිටා ද, නාසිකාව පිහිටා ද, මුඛය පිහිටා ද, දන්තයෝ පිහිටත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

3. ස. පු: උපපත්තෙසිය සිතින් ශ්‍රොත්‍රායතනය … ඝ්‍රාණායතනය … ජිහ්වායතනය පිහිටන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: උපපත්තෙසිය සිතින් හස්තයෝ පිහිටත් ද, පාදයෝ පිහිටත් ද, ශීර්ෂය පිහිටා ද, කර්ණය පිහිටා ද, නාසිකාව පිහිටා ද, මුඛය පිහිටා ද, දන්තයෝ පිහිටත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

4. ප. පු: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා චක්ඛායතනං උප්පජ්ජ-තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මාතුකුච්ඡිස්මිං චක්ඛුපටිලාභාය කම්මං කරොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං උප්පජ්ජතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මාතුකුච්ඡිස්මිං ජිව්හායතනපටිලාභය කම්මං කරොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ප. පු: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නඛා දන්තා අට්ඨී උප්පජ්ජන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මාතුකුච්ඡිස්මිං අට්ඨිපටිලාභාය කම්මං කරොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: න වත්තබ්බං මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නඛා දන්තා අට්ඨී උප්පජ්ජන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා.

> "පඨමං කලලං හොති කලලා හොති අබ්බුදං
> අබ්බුදා ජායතෙ පෙසි පෙසි නිබ්බත්තති ඝනො
> ඝනා පසාඛා ජායන්ති කෙසා ලොමා නඛා'පි ච.
>
> යඤ්චස්ස භුඤ්ජතෙ[1]. මාතා අන්නං පානඤ්ච භොජනං
> තෙන සො තත්ථ යාපෙති මාතුකුච්ඡිගතො නරො'ති" [a]
> අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි "මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නඛා දන්තා අට්ඨී උප්පජ්ජන්ති"ති.

සළායතනුප්පත්තිකථා නිට්ඨිතා.

---

1. භුඤ්ජති සීමු.

a සංයුත්තනිකාය - සගාථසංයුත්ත - ඉන්දකසුත්ත.

4. ප. පු: මාතෘකුක්ෂිගතයාහට පසු වැ චක්ෂුරායතන උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මාතෘකුක්ෂියෙහි දී චක්ෂුෂ්ප්‍රතිලාභ පිණිස කර්ම කරන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: මාතෘකුක්ෂිගතයාහට පසු වැ ශ්‍රොත්‍රායතන ... ඝ්‍රාණායතන ... ජිහ්වායතන උපදනේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මාතෘකුක්ෂියෙහි ජිහ්වායතනප්‍රතිලාභ පිණිස කර්ම කරන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: මාතෘකුක්ෂිගතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිය දත් ඇට උපදනේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මාතෘකුක්ෂියෙහි දී අස්ථිප්‍රතිලාභ පිණිස කර්ම කරන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: 'මාතෘකුක්ෂිගතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිය දත් ඇට උපදනේ යැ'යි කියැයුතු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"පළමු වැ කලලරූපය වෙයි. කලලරූපයෙන් අර්බුද වෙයි. අර්බුදයෙන් පෙශි උපදී. පෙශියෙන් ඝන වෙයි. ඝනයෙන් ප්‍රශාඛයෝ ද කෙස් ලොම් නිය ද උපදිත්.

ඔහුගේ මව ආහාරපාන සඞ්ඛ්‍යාත යම් මැ බොජුනක් බුදී ද, ඒ මාතෘකුක්ෂිගත සත්ත්වයා එයින් යැපේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු ?

ප. පු: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'මාතෘකුක්ෂිගතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිය දත් ඇට උපදනාහු වෙත්.

සළායතනුප්පත්තිකථා නිමි.

14. 3.

අනන්තරපච්චයකථා

1. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා සොතවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව සොතවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා සොතවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජති,[1] න වත්තබ්බං 'යා චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව' සොතවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණි'ධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතවිඤ්ඤාණං අනාවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- අපණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සොතවිඤ්ඤාණං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සොතවිඤ්ඤාණං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා සොතවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී"ති

1 උප්පජ්ජතී'ති - සීමු, TPS.

14 3.

අනන්තරපච්චයකථා

[නෘත්‍යගීතාදියෙහි දී ඇති වන රූපදර්ශන ශබ්දශ්‍රවණාදීන්ගේ වහා සිදුවන පරිවර්තන දැක 'මේ විඥානයෝ උනුනට අනන්තර ව උපදිති'යි උත්තරාපථකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අනන්තරපච්චයකථා' එයි.]

1. ස. පු: චක්ෂුර්විඥනයට අනතුරු වැ ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥනයාගේ උත්පාදය පිණිස යම් ආවර්ජනායෙක් .. ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ ආවර්ජනා... ප්‍රණිධි මැ ශ්‍රොත්‍රවිඥනයාගේ උත්පාදය පිණිස ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: (තොප මතයෙහි) චක්ෂුර්විඥනයට අනතුරු වැ ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ යැ. චක්ෂුර්විඥනයාගේ උත්පාදය පිණිස යම් ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධි-යෙක් ඇද්ද ඒ මැ ශ්‍රොත්‍රවිඥනයාගේ උත්පාදය පිණිස ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වෙති'යි නො කියැ-යුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥනය ආවර්තනා නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද? ... ප්‍රණිධි නොකරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥනය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ නො වේ ද? ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ශ්‍රොත්‍රවිඥනය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, චක්ෂුර්ඥනයට අනතුරු වැ ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා සොතවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං රූපනිමිත්තං මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතවිඤ්ඤාණං රූපනිමිත්තං මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං රූපාරම්මණඤ්ඤෙව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතවිඤ්ඤාණං රූපාරම්මණඤ්ඤෙව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5 ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති සොතවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති සොතවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති සොතවිඤ්ඤාණන්ති" අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්ති" අත්ථේ'ව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු ඨ: හඤ්චි "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති චක්ඛුවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො,

අනු පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති සොතවිඤ්ඤාණ"න්ති.

3. ස. පු: චක්ෂුර්විඥනයට අනතුරු ව ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.

ස. අනු: චක්ෂුර්විඥනය රූපනිමිත්ත මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු. ශ්‍රොත්‍රවිඥනය රූපනිමිත්ත මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: චක්ෂුර්විඥනය රූපාලම්බන මැ වේද, අන්‍යාලම්බන නොවන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥනය රූපාලම්බන මැ වේ ද, අන්‍යාලම්බන නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා ශ්‍රොතවිඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: "චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැති.

ස. අනු: "චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් "චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා චක්ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ නම්,

අනු. පා: භවත, 'චක්ෂුසත් රූපාලම්බනයනුත් නිසා ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා සොතවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තඤ්ඤෙ'ව චක්ඛුවිඤ්ඤාණං තං සොතවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සොතවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා ඝානවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජති, ඝානවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා ජිව්හාවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජති, ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා කායවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි සා'ව කායවිඤ්ඤාණස්ස උප්පදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා කායවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජති, න වත්තබ්බං "යා ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව කායවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායවිඤ්ඤාණං අනාවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- අප්පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: තනු කායවිඤ්ඤාණං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කායවිඤ්ඤාණං ආවට්ටන්තස්ස උප්පජ්ජති, -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා කායවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී"ති.

10 ස. පු: ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා කායවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

7. ස. පු: චක්ෂුර්විඥනයට අනතුරු වැ ශ්‍රොත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ මැ චක්ෂුර්විඥනය ඒ ශ්‍රොත්‍රවිඥන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ශ්‍රොත්‍රවිඥනයට අනතුරු වැ ඝ්‍රාණවිඥනය උපදනේ වේ ද? ඝ්‍රාණවිඥනයට අනතුරු වැ ජිහ්වාවිඥනය උපදනේ වේ ද? ජිහ්වාවිඥනයට අනතුරු වැ කායවිඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජිහ්වාවිඥනයාගේ උපැත්මට යම් ආවර්තනා-යෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ කායවිඥන-යාගේ උපැත්මට අවර්තනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ජිහ්වාවිඥනයට අනතුරු වැ කායවිඥනය උපදී, ජිහ්වාවිඥනයාගේ උපැත්මට යම් ආවර්තනා-යෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ කායවිඥන-යාගේ උපැත්මට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කායවිඥනය ආවර්තනා නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද, ... ප්‍රණිධි නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කායවිඥනය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ නො, ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කායවිඥනය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණිධි කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු පා: හවත, 'ජිහ්වාවිඥනයට අනතුරු වැ කායවිඥනය උපදනේ ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: ජිහ්වාවිඥනයට අනතුරු වැ කායවිඥනය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: ජිව්හාවිඤ්ඤාණං රසනිමිත්තං මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායවිඤ්ඤාණං රසනිමිත්තං මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: ජිව්හාවිඤ්ඤාණං රසාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කායවිඤ්ඤාණං රසාරම්මණඤ්ඤෙ'ව න අඤ්ඤාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති ජිව්හාවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති කායවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති කායවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති කායවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. අනු: "ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති ජිව්හාවිඤ්ඤාණ"න්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති ජිව්හාවිඤ්ඤාණන්ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො,[1].

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති කායවිඤ්ඤාණ"න්ති.

---

1. සුත්තන්තො'ති - සීමු

ස. අනු: ජිහ්වාවිඥානය රසනිමිත්ත මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කායවිඥානය රසනිමිත්ත මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටික්ඛේප: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ජිහ්වාවිඥානය රසාලම්බන මැ වේ ද, අන්‍යාලම්බන නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කායවිඥානය රසාලම්බන මැ වේ ද, අන්‍යාලම්බන නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා ජිහ්වාවිඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා කායවිඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා කායවිඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා කායවිඥානය උපදිති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා ජිහ්වාවිඥානය උපදිති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා ජිහ්වා-විඥානය උපදිතියි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'ජිහ්වාත් රසාලම්බනයත් නිසා කාය-විඥානය උපදනේ වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

14. ස. පු: ජිව්හාවිඤ්ඤාණස්ස අනන්තරා කායවිඤ්ඤාණං උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤේ'ව ජිව්හාවිඤ්ඤාණං තං කාය-විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු: න වත්තබ්බං පඤ්චවිඤ්ඤාණා අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි කොචි නච්චති, ගායති, වාදෙති, රූපඤ්ච පස්සති, සද්දඤ්ච සුණාති, ගන්ධඤ්ච ඝායති, රසඤ්ච සායති, ඵොට්ඨබ්බඤ්ච ඵුසතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කොචි නච්චති, ගායති, වාදෙති, රූපඤ්ච පස්සති, සද්දඤ්ච සුණාති, ගන්ධඤ්ච ඝායති රසඤ්ච සායති, ඵොට්ඨබ්බඤ්ච ඵුසති,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පඤ්චවිඤ්ඤාණා අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සමනන්තරා උප්පජ්ජන්තී"ති.

අනන්තරපච්චයකථා නිට්ඨිතා.

14. ස. පු: ජිහ්වාවිඥානයට අනතුරු වැ කායවිඥානය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ජිහ්වාවිඥානය මැ ඒ කායවිඥානය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ප. පු: ‘පඤ්චවිඥානයෝ උත්‍පන්නට සමනන්තර වැ උපදිති’යි යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නටන, ගයන, වයන, රූ ද දක්නා, හඬ ද අසන, ගඳ ද අසන, රස ද ආස්වාද කරන, ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යය ද ස්පර්ශ කරන යමෙක් ඇත් නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: නටන, ගයන, වයන, රූ ද දක්නා, හඬ ද අසන, ගන්ධය ද ආඝ්‍රාණ කරන, රසය ද ආස්වාද කරන ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍යය ද ස්පර්ශ කරන යමෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් පඤ්චවිඥානයෝ උත්‍පන්නට අනතුරු වැ උපදනාහ’යි කියැයුතු මැ යැ.

(මෙහි නච්චතිගායති ආදි වචන අරමුණු හමුවීමෙහි ක්‍ෂණික පරිවර්තනය නිසා වන විඥානයන්ගේ ව්‍යකීර්ණභාවය මුත් ඔවුන්ගේ අනන්තර පච්චය භාවය නො කියති. එහෙයින් අසාධකයි.)

අනන්තරපච්චයකථා නිමි.

14. 4.

අරියරූපකථා.

1. ස. පු: අරියරූපං මහාභූතානං උපාදායා'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං කුසලන්ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: මහාභූතා කුසලා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: මහාභූතා අබ්‍යාකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං අබ්‍යාකතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අරියරූපං මහාභූතානං උපාදායා'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං අනාසවං අසංයොජනියං[1] අගන්ථනීයං[2] අනොඝනීයං [3]අයොගනීයං[4] අනීවරණියං අපරාමට්ඨං අනුපාදානියං අසංකිලෙසිකන්ති.[5]
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: මහාභූතා අනාසවා -පෙ- අසංකිලෙසිකා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: මහාභූතා සාසවා සංයොජනියා -පෙ- සංකිලෙසිකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං සාසවං සංයොජනියං -පෙ-සංකිලෙසිකන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අරියරූපං මහාභූතානං උපාදායා'ති.
ස. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යං කිඤ්චි භික්ඛවෙ රූපං චත්තාරි මහාභූතානි චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදාය රූප"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.
ස. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ප. ආ: තෙන හි "අරියරූපං මහාභූතානං උපාදායා"ති.[4]

අරියරූපකථා නිට්ඨිතා.

1. අසංයොජනීයං - PTS.
2. අගන්ථනීයං සීමු, මජසං, සයා.
3. අනොඝනියං - සීමු, මජසං, සයා.
4. අයොගනියං - සීමු, මජසං, සයා.
5. අසංකිලෙසියන්ති - මජසං.

a

14. 4.

අරියරූපකථා.

[සම්මාවාචා යැ සම්මාකම්මන්ත යැ යන මේ අරියරූපයැයි ගණිති. එ ද උපාදායරූප යයි උත්තරාපථකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අරියරූපකථා' එයි.]

1. ස. පු: ආයතීරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූප වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ආයතීරූප කුශල වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: මහාභූතයෝ කුශල වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: මහාභූතයෝ අව්‍යාකෘත වෙත් ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ආයතීරූප අව්‍යාකෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ආයතීරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූප වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ආයතීරූපය අනාස්‍රව, අසංයොජනීය, අග්‍රන්ථනීය, අනොඝනීය, අයොගනීය, අනීවරණීය, අපරාමෘෂට, අනුපාදානීය අසාංක්ලෙශික වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: මහාභූතයෝ අනාස්‍රව ... අසාංක්ලෙශික වෙත් ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: මහාභූතයෝ සාස්‍රව සංයොජනීය ... සාංක්ලෙශික වෙත් ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ආයතීරූපය සාස්‍රව, සංයොජනීය ... සාංක්ලෙශික වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: 'ආයතීරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූප වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නුː "මහණෙනි, සතර මහාභූතයෝ යැ සතර මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූපයෝ යැ'යි යම් මැ රූපයෙක් වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ප. ආ: එකරුණින් 'අරියරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදාය රූප' වෙයි. (ආයතීරූපය අසිද්ධ හෙයින් අසාධකයි.)

අරියරූපකථා නිමි.

14. 5.

අඤ්ඤං අනුසයොතිකථා.

1. ස. පු. අඤ්ඤො කාමරාගානුසයො අඤ්ඤං කාමරාග-පරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො කාමරාගො අඤ්ඤං කාමරාගපරියුට්ඨා-නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සෙව'ච කාමරාගො තං කාමරාගපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙව'ච කාමරාගානුසයො තං කාමරාගපරියුට්ඨා-නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අඤ්ඤො පටිඝානුසයො අඤ්ඤං පටිඝපරියුට්ඨා-නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤං පටිඝං අඤ්ඤං පටිඝපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: තඤ්ඤෙව පටිඝං තං පටිඝපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සෙව'ච පටිඝානුසයො තං පටිඝපරියුට්ඨානන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අඤ්ඤො මානානුසයො අඤ්ඤං මානපරියුට්ඨා-නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො මානො අඤ්ඤං මානපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. 5.

අබ්‍යාකතං අනුසයොතිකථා.

[යම් හෙයෙකින් පෘථග්ජනයා කුසලාව්‍යාකෘත චිත්තය පවත්නා කල්හි ‘සානුශයහ’යි කියයුතු වුව ද ‘පර්‍ය්‍යවස්ථිතහ’යි නො කියයුතු බැවින් ‘අනුශය නම් අනෙකෙක, පර්‍ය්‍යුත්ථාන නම් අනෙකෙකැ’යි අන්‍ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘අබ්‍යාකතං අනුසයොතිකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කාමරාගානුශය අනෙකෙක් වේ ද, කාමරාග-පර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කාමරාග අනෙකෙක් වේ ද, කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද? (පර්‍ය්‍යුත්ථාන නම් නැගීසිටීමයි)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

2. ස. පු: ඒ කාමරාගය මැ ඒ කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථානය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ කාමරාගානුශය මැ ඒ කාමරාගපර්‍ය්‍යුත්ථාන වේද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ප්‍රතිඝානුශය, අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රතිඝපර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රතිඝය අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රතිඝපර්‍ය්‍යුත්ථානය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඒ ප්‍රතිඝය මැ ඒ ප්‍රතිඝපර්‍ය්‍යුත්ථාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ඒ ප්‍රතිඝානුශය මැ ඒ ප්‍රතිඝපර්‍ය්‍යුත්ථාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: මානානුශය අනෙකෙක් වේ ද, මානපර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මානය අනෙකෙක් වේ ද, මානපර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සො'ව මානො තං මානපරියුට්ඨානන්ති·

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව මානානුසයො තං මානපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු: අඤ්ඤො දිට්ඨානුසයො අඤ්ඤං දිට්ඨිපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤා දිට්ඨි අඤ්ඤං දිට්ඨිපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: සා'ව දිට්ඨි තං දිට්ඨිපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: සො'ව දිට්ඨානුසයො තං දිට්ඨිපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: අඤ්ඤො විචිකිච්ඡානුසයො අඤ්ඤං විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤා විචිකිච්ඡා අඤ්ඤං විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

10. ස. පු: සා'ව විචිකිච්ඡා තං විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව විචිකිච්ඡානුසයො තං විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

11. ස. පු: අඤ්ඤො භවරාගානුසයො අඤ්ඤං භවරාගපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො භවරාගො අඤ්ඤං භවරාගපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: ඒ මානය මැ ඒ මානපයඞ්ඨිතථාන වේ ද?

ප. පටිකඛකු: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ මානානුශය මැ ඒ මානපයඞ්ඨිතථාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: දෘෂ්ටි අනුශය අනෙකෙක් වේ ද? දෘෂ්ටිපයඞ්ඨිතථාන අනෙකෙක් වේ ද?

පටිකඛකු: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටි අනෙකක් වේ ද? දෘෂ්ටිපයඞ්ඨිතථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ඒ දෘෂ්ටි මැ ඒ දෘෂ්ටිපයඞ්ඨිතථාන වේ ද?

ප. පටිකඛකු: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ දෘෂ්ටි අනුශය මැ ඒ දෘෂ්ටිපයඞ්ඨිතථාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: විචිකිත්සානුශය අනෙකෙක් වේ ද, විචිකිත්සා-පයඞ්ඨිතථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිකඛකු: එසේ යැ.

ස. අනු: විචිකිත්සා අනෙකක් වේ ද, විචිකිත්සාපයඞ්ඨිතථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ඒ විචිකිත්සා මැ ඒ විචිකිත්සාපයඞ්ඨිතථාන වේ ද?

ප. පටිකඛකු: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ විචිකිත්සානුශය මැ ඒ විචිකිත්සාපයඞ්ඨිතථාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: භවරාගානුශය අනෙකෙක් වේ ද, භවරාග-පයඞ්ඨිතථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිකඛකු: එසේ යැ.

ස. අනු: භවරාගය අනෙකෙක් වේ ද, භවරාගපයඞ්ඨිතථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: සො'ව භවරාගො තං භවරාගපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව භවරාගානුසයො තං භවරාගපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අබ්‍යාකතො අවිජ්ජානුසයො, අඤ්ඤං අවිජ්ජාපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අබ්‍යාකතා අවිජ්ජා, අඤ්ඤං අවිජ්ජාපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සා'ව අවිජ්ජා තං අවිජ්ජාපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සො'ව අවජ්ජානුසයො තං අවිජ්ජාපරියුට්ඨානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු: න වත්තබ්බං අබ්‍යාකතො අනුසයො අඤ්ඤං පරියුට්ඨානන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුථුජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පරියුට්ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි අබ්‍යාකතො අනුසයො, අඤ්ඤං පරියුට්ඨානන්ති.

16. ප. පු: කුසලාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ සරාගො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පරියුට්ඨිතො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ: තෙන හි අබ්‍යාකතො රාගො, අඤ්ඤං පරියුට්ඨානන්ති.

අබ්‍යාකතො අනුසයොතිකථා නිට්ඨිතා.

12. ස. පු: ඒ භවරාග මැ ඒ භවරාගානුශය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ භවරාගානුශය මැ ඒ භවරාගපර්‍ය්‍යුත්ථාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: අවිද්‍යානුශය අනෙකෙක් වේ ද? අවිද්‍යාපර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා අනෙකෙක් වේ ද? අවිද්‍යාපර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ඒ අවිද්‍යා මැ ඒ අවිද්‍යාපර්‍ය්‍යුත්ථාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ අවිද්‍යානුශය මැ ඒ අවිද්‍යාපර්‍ය්‍යුත්ථාන වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු මැ යැ ...

15. ප. පු. ‘අනුශය අනෙකෙකැ, පර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙකැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: පෘථග්ජන කුශලාව්‍යාකෘත සිත පවත්නා කල්හි සානුශය වේ යැ’යි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: ‘පර්‍ය්‍යුත්ථිත යැ’යි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එ කරුණින් ‘අනුශය අනෙකෙකැ, පර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙකි.

16. ප. පු: කුශලාව්‍යාකෘතචිත්තය පවත්නා කල්හි ‘සරාග’ යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: ‘පර්‍ය්‍යුත්ථිත’යයි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් රාගය අනෙකෙකැ, පර්‍ය්‍යුත්ථාන අනෙකෙකි.

(මෙයින් අප්‍රහීන බැවින් සානුසයයි කියයුතු බවද, නො උපන් හෙයින් පර්‍ය්‍යුත්ථිත යයි නො කියයුතු බවද දක්වේ. අනුශය පර්‍ය්‍යුත්ථානයන්ගේ අන්‍යතාව නො දක් වේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

අඤ්ඤෙ අනුසයො’ති කථා නිමි.

14. 6.

පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා.

1. ස. පු: පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා-යතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි සරාගං චිත්තං, සදොසං චිත්තං, සමොහං චිත්තං -පෙ- අකුසලං චිත්තං, සංකිලිට්ඨං චිත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අත්ථි සරාගං චිත්තං, සදොසං චිත්තං, සමොහං චිත්තං, -පෙ- අකුසලං චිත්තං සංකිලිට්ඨං චිත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ථි සරාගං චිත්තං, සදොසං චිත්තං, සමොහං චිත්තං -පෙ- අකුසලං චිත්තං සංකිලිට්ඨං චිත්තං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්ත'න්ති.

පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්තිකථා නිට්ඨිතා.

14. 6.

පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති කථා.

[අනිත්‍යාදි විසින් මෙනෙහි කරනුවහමත් රාගාදීහු උපදිත්නු'යි පර්‍ය්‍යුත්ථානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත යයි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති කථා' එයි.]

1. ස. පු: පර්‍ය්‍යුත්ථානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූප යැ තිණ්ණ යැ චක්ෂුරායතන යැ ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: පර්‍ය්‍යුත්ථානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සරාග චිත්තයෙක් සදෙ‍ස චිත්තයෙක් සමොහ චිත්තයෙක් ... අකුශල චිත්තයෙක් සංක්ලිෂ්ට චිත්තයෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සරාග චිත්තයෙක් සදෙ‍ස චිත්තයෙක් සමොහ චිත්තයෙක් ... අකුශල චිත්තයෙක් සංක්ලිෂ්ට චිත්තයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සරාග චිත්තයෙක් සදෙ‍ස චිත්තයෙක් සමොහ චිත්තයෙක් ... අකුශල චිත්තයෙක් සංක්ලිෂ්ට චිත්තයෙක් ඇත් නම්,

අනු. පා: භවත, 'පර්‍ය්‍යුත්ථානය චිත්තවිප්‍රයුක්ත යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති කථා නිමි.

14. 7.

පරියාපන්නකථා.

1\. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතු-පරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපත්තෙසියො උපපත්තෙසියො දිට්ඨධම්ම-සුඛවිහාරො, සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛ-විහාරෙන චිත්තෙන සහගතො සහජාතො සංසට්ඨො සම්පයුත්තො එකුප්පාදො එකනිරොධො එකවත්ථුකො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො, න සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන න උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතො සහජාතො සංසට්ඨො සම්පයුත්තො එකුප්පාදො එකනිරොධො එකවත්ථුකො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො -පෙ- එකාරම්මණො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතු පරියාපන්නො'ති.

2\. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතුපරියා-පන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්දරාගො සද්දධාතුං අනුසෙති, සද්දධාතු-පරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14 7.

පරියාපන්නකථා.

['යම් හෙයෙකින් කාමරාගය කාමවිතර්ක සඞ්ඛ්‍යාත කාමධාතුව සහජාත වශයෙන් ලුහුබඳනේ කාමධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද, එහෙයින් මැ රූපාරූපරාගයෝත් රූපාරූපධාතු ලුහුබඳනාහු රූපාරූපධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වෙති'යි අන්ධකසම්මිතීයනිකායවංසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පරියාපන්න කථා' එයි.]

1. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද? රූපධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය වූයේ උපපත්තෙසිය වූයේ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර වූයේ, සමාපත්තෙසිය චිත්තය හා උපපත්තෙසිය චිත්තය හා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර චිත්තය හා සහගත වූයේ සහජාත වූයේ සංසෘෂ්ට වූයේ සම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකොත්පාද එකනිරොධ එකවත්ථුක එකාලම්බන වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය නො වූයේ උපපත්තෙසිය නො වූයේ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූයේ, සමාපත්තෙසිය නො වන චිත්තය හා උපපත්තෙසිය නො වන චිත්තය හා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වන චිත්තය හා සහගත වැ සහජාත වැ සංසෘෂ්ට වැ සම්ප්‍රයුක්ත වැ එකොත්පාද වැ එකනිරොධ වැ එකවත්ථුක වැ එකාලම්බන වැ සිටුනේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සමාපත්තෙසිය නො වූයේ උපපත්තෙසිය නො වූයේ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූයේ ... එකාලම්බන නො වී නම්,

අනු. පා: භවත, රූපරාගය රූපධාතුව අනුශය වශයෙන් ගන්නේ, රූපධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද? රූපධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද? ශබ්දධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, ඵොට්ඨබ්බධාතු පරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සද්දරාගො සද්දධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං සද්දධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං ඵොට්ඨබ්බධාතුපරියපන්නොති.

ප· පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං: රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6 ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතු පරියාපන්නො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපත්තෙසියො උපපත්තෙසියො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො, සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතො සහජාතො සංසට්ඨො සම්පයුත්තො එකුප්පාදෙ එකනිරොධො එකවත්ථුකො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපධාතු පර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ගන්‍ධරාගය ... රසරාගය ... සප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතු පර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, ශබ්දධාතුපර්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපධාතු පර්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ගන්‍ධරාගය ... රසරාගය ... සප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතු පර්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපධාතු පර්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, අරූපධාතුපර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය වූයේ උපපත්තෙසිය වූයේ දෘෂ්ට-ධර්මසුඛවිහාර වූයේ, සමාපත්තෙසිය චිත්තය හා උපපත්තෙසියචිත්තය හා දෘෂ්ටධර්මසුඛවිහාර-චිත්තය හා සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙ, න සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන සහගතො -පෙ- එකාරම්මණො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො -පෙ- එකාරම්මණො,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතුපරියාපන්නො"ති.

7. ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතු පරියාපන්නො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්දරාගො සද්දධාතුං අනුසෙති, සද්දධාතු පරියාපන්නො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතු පරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, ඵොට්ඨබ්බධාතු පරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සද්දරාගො සද්දධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං: සද්දධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං: අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

10. ස. පු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො[1] -පෙ- පොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං ඵොට්ඨබ්බධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1 ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො - PTS ඌනං

ස. අනු: සමාපත්තෙෂිය නො වූයේ උපපත්තෙෂිය නො වූයේ දෘෂ්ටධර්මසුඛවිහාර නො වූයේ, සමාපත්තෙෂිය නො වූ සිත හා ... එකාලම්බන නො?

ප. පටිඤ්ඤා; එසේ ය.

අනු. ඨ. ඉදින් සමාපත්තෙෂිය නො වූයේ උපපත්තෙෂිය නො වූයේ ... එකාලම්බන වේ නම්,

අනු. පා: භවත, “අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ යයි ද, අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ” යයි ද නො කියයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? අරූපධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? ශබ්දධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. ටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? අරූපධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ගන්ධරාගය ... රසරාගය ... සප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? ශබ්දධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ යයි නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ය’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

10. ස. පු: ගන්ධරාගය ... රසරාගය ... සප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය සප්‍රෂ්ටව්‍යධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්තේ වේ ද? සප්‍රෂ්ටධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, න වත්තබ්බං: අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11\. ප. පු: න වත්තබ්බං: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතුපරියාපන්නො, අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතු පරියාපන්නො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු කාමරාගො කාමධාතුං අනුසෙති, කාමධාතු පරියාපන්නො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි කාමරාගො කාමධාතුං අනුසෙති, කාමධාතු පරියාපන්නො,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතුපරියාපන්නො; අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

පරියාපන්නකථා නිට්ඨිතා.

1 ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො - PTS ඌනං.

ස. අනු: අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද? අරූපධාතුපර්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ප. පු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ යයි ද, රූපධාතුපර්‍යාපන්න වේ යයි ද, අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ වේ යයි ද, අරූපධාතුපර්‍යාපන්න වේ යයි ද නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කාමරාගය කාමධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ කාමධාතුපර්‍යාපන්න නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් කාමරාගය කාමධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවත්නේ කාමධාතුපර්‍යාපන්න වී නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවතී යයි ද, රූපධාතුපර්‍යා-පන්න යයි ද, අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුශය වශයෙන් පවතී යයි ද, අරූපධාතුපර්‍යාපන්න යයි ද කියයුතු මැ යැ.

පරියාපන්නකථා නිමි.

14. 8.

අබ්‍යාකතකථා.

1\. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: විපාකාබ්‍යාකතං කිරියාබ්‍යාකතං රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිගතසම්පයුත්තො එසො අබ්‍යාකතො'ති.

ප. පටි; න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3\. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිගතසම්පයුත්තා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- චිත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ස පු: දිට්ඨිගතසම්පයුත්තො එසො අකුසලො'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිගතං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5\. ස. පු: දිට්ඨිගතසම්පයුත්තා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- චිත්තං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දිට්ඨිගතං අකුසලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14 8

අබ්‍යාකතකථා.

[විපාක ක්‍රියා රූප නිර්වාණ යන චතුර්විධ අව්‍යාකෘතය අවිපාක බැවින් ‘අව්‍යාකෘත’ යයි වදාරනලද යැ. “සස්සතො ලොකොති බො වච්ඡ අබ්‍යාකතමෙතං” ආදි තන්හි ශාශ්වතාදි භාවයෙන් නො වදාළ බැවින් අව්‍යාකෘත නම් වෙයි. මේ භෙදය නො ගෙන පළමු අව්‍යාකෘතය මෙන් ම, දෘෂ්ටිගතය ‘අව්‍යාකෘත’ යයි අන්ධක උත්තරාපථක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තුවන්ගේ වාද බිඳුනට ‘අබ්‍යාකතකථා’ එයි.]

1. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාකාව්‍යාකෘත වේ ද? ක්‍රියාව්‍යාකෘත වේ ද? රූප වේ ද? නිර්වාණ වේ ද? චක්ෂුරායතන වේ ද? ... සප්‍රෂ්ටව්‍යායතන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිගතසම්ප්‍රයුක්ත වූ ස්පර්ශය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: දෘෂ්ටිගතසම්ප්‍රයුක්ත වෙදනා ... සංඥා ... චෙතනා ... චිත්තය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4 ස. පු: දෘෂ්ටිගතසම්ප්‍රයුක්ත ස්පර්ශය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිගතය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: දෘෂ්ටිගතසම්ප්‍රයුක්ත වෙදනා ... සංඥා ... චෙතනා ... චිත්තය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෘෂ්ටිගතය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඵලං අවිපාකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සඵලං සවිපාකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි සඵලං සවිපාකං,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකත'න්ති.

7. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු මිච්ඡාදිට්ඨිපරමානි වජ්ජානි,[1] වුත්තානි භගවතා'ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අනු. ඨ: හඤ්චි "මිච්ඡාදිට්ඨිපරමානි වජ්ජානි.[1] වුත්තානි භගවතා,

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

8 ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "මිච්ඡාදිට්ඨි බො වච්ඡ, අකුසලං[2] -පෙ- සම්මාදිට්ඨි කුසල[3]න්ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකත"න්ති

9. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. පරමානි මහාසාවජ්ජානි - මජ්ඣං.
2. අකුසලා - සීමු, මජ්ඣං
3. කුසලා - සීමු, මජ්ඣං
a. මජ්ඣිමනිකාය - මහාවච්ඡගොත්තසුත්ත.

6. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඵල අවිපාක වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සඵල සවිපාක නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් සඵල සවිපාක වී නම්,

අනු. පා: භවත, 'දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වජ්ජයෝ මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය පරම කොට ඇත්තාහ'යි වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වජ්ජයෝ මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය පරම කොට ඇත්තාහ'යි වදාරනලද වී නම්,

අනු. පා: භවත, දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "වච්ඡය, මිථ්‍යාදෘෂ්ටි අකුශල වෙයි ... සම්‍යග්දෘෂ්ටි කුශල වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් 'දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ය'යි නො කියැයුතු යැ.

9. ප. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස ඛො අහං පුණ්ණ ද්වින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං වදාමි: නිරයං වා තිරච්ඡානයොනිං වා"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

10. ප. පු: න වත්තබ්බං "දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකත"න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සස්සතො ලොකො'ති ඛො වච්ඡ, අබ්‍යාකතමෙතං. අසස්සතො ලොකො'ති ඛො වච්ඡ, අබ්‍යාකතමෙතං. අන්තවා ලොකො'ති ඛො වච්ඡ, අබ්‍යාකතමෙතං. අනන්තවා ලොකො'ති ඛො වච්ඡ, -පෙ- තං ජීවං තං සරීරන්ති ඛො වච්ඡ -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති ඛො වච්ඡ -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණා'ති ඛො වච්ඡ -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා'ති ඛො වච්ඡ -පෙ- හොති ච න ච හොති තථාගතො පරම්මරණා'ති ඛො වච්ඡ -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා'ති ඛො වච්ඡ, අබ්‍යාකතමෙත"න්ති[b] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි "දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකත"න්ති.

11. ස. පු: දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස යඤ්චෙව කායකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යඤ්ච වචීකම්මං -පෙ- යඤ්ච මනොකම්මං -පෙ- යා ච චෙතනා, යා ච පත්ථනා, යො ච පණිධි, යෙ ච සඞ්ඛාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අනිට්ඨාය අකන්තාය අමනාපාය අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්තී"ති[c] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකත"න්ති.

අබ්‍යාකතකථා නිට්ඨිතා.

---

a. මජ්ඣිමනිකාය - කුක්කුරවතියසුත්ත
b. සංයුත්තනිකාය - අබ්‍යාකතසංයුත්ත-මොග්ගල්ලානසුත්තං සමන්තාහරිතබ්බං.
c. එකඞ්ගුත්තර - එකධම්මපාළි - දුතියවග්ග - 9 සුත්ත

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “පූර්ණය, මම මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයාහට දෙගතීන් අතුරින් එක්තරා ගතියක් කියමි: නිරය හෝ යැ තිරිසන්යොන හෝ යැ”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් ‘දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ’යි නො කියැයුතු යැ.

10. ප. පු: ‘දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “වච්ඡය, ‘ලොකය ශාශ්වත යැ’ යන තෙල කරුණ මා විසින් අව්‍යාකෘත යැ. වච්ඡය, ‘ලොකය අශාශ්වත යැ’ යන තෙල කරුණ මා විසින් අව්‍යාකෘත යැ. වච්ඡය ‘ලොකය අන්තවත් යැ’ යන තෙල කරුණ මා විසින් අව්‍යාකෘතයැ. වච්ඡය ‘ලොකය අනන්තවත් යැ’ ... වච්ඡය ‘එ මැ ජීව යැ එ මැ ශරීර යැ’ ... වච්ඡය, ‘ජීව අනෙකෙකැ, ශරීර අනෙකෙකි’ ... වච්ඡය, සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි’ ... වච්ඡය, ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වෙයි’ ... වච්ඡය, ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු වන්නේත් නො ද වන්නේත් වෙයි’ .. වච්ඡය සත්ත්වයා මරණින් මතු නො මැ වෙයි, නො වන්නේ නො වෙයි’ යන තෙල කරුණ මා විසින් අව්‍යාකෘත යැ”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු ?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වෙයි.

11. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, මිථ්‍යාදෘෂ්ටික පුරුෂපුද්ගල විසින් ලබ්ධි ඇති සැටියෙන් සමාත්ත සමාදින්න යම් මැ කායකර්මයකුත් යම් මැ වාක්කර්මයකුත් ... යම් මැ මනඃකර්මයකුත් ... යම් මැ චෙතනාවකුත්, යම් මැ ප්‍රාර්ථනාවකුත්, යම් මැ ප්‍රණිධියෙකුත්, යම් මැ සංස්කාර කෙනෙකුත් ඇද්ද, එ හැම ධර්මයෝ අනිෂ්ට පිණිස අකාන්ත පිණිස අමනාප පිණිස අහිත පිණිස දුක් පිණිස පවතිත්”යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස පා: එකරුණින් ‘දෘෂ්ටිගතය අව්‍යාකෘත වේ’යි නො කියැයුතු යැ.

අව්‍යාකෘතකථා නිමි.

14. 9.

අපරියාපන්නකථා.

1. ස. පු: දිට්ඨිගතං අපරියාපන්න'න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො, ඵලං, නිබ්බානං, සොතාපත්තිමග්ගො, සොතාපත්තිඵලං, සකදාගාමිමග්ගො, සකදාගාමිඵලං, අනාගාමිමග්ගො, අනාගාමිඵලං, අරහත්තමග්ගො, අරහත්තඵලං, සතිපට්ඨානං, සම්මප්පධානං ඉද්ධිපාදො, ඉන්ද්‍රියං, බලං, බොජ්ඣඞ්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප. පු: න වත්තබ්බං දිට්ඨිගතං අපරියාපන්නන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: 'පුථුජ්ජනො කාමෙසු වීතරාගො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: 'විගතදිට්ඨියො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි දිට්ඨිගතං අපරියාපන්නන්ති.

අපරියාපන්නකථා නිට්ඨිතා.

චුද්දසමො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

අකුසලමූලං පටිසන්දහති කුසලමූලං
කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලං
සළායතනං ඡ විඤ්ඤාණකායා
අරියරූපං මහාභූතානුපාදාය
සොවානුසයො තං පරියුට්ඨානං
යථාධාතු තණ්හානුසෙති
දිට්ඨිගතං අබ්‍යාකතමපරියාපන්නන්ති.

14. 9.

අපරියාපන්නකථා.

[යම් හෙයෙකින් පෘථග්ජන පුද්ගල 'කාමයෙහි වීතරාගය'යි කියැයුතු වේ ද, 'විගතදෘෂ්ටිකය'යි නො කියැයුතු වේ ද, එහෙයින් 'දෘෂ්ටිය අපරියාපන්න යැ'යි පූර්වශෛලීයනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අපරියාපන්නකථා' එයි.]

1. ස. පු: දෘෂ්ටිගතය අපරියාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ග වේ ද? ඵල වේ ද? නිර්වාණ වේ ද? ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ග වේ ද? ශ්‍රොතාපත්තිඵල වේ ද? සකෘදාගාමිමාර්ග වේ ද? සකෘදාගාමිඵල වේ ද? අනාගාමිමාර්ග වේ ද? අනාගාමිඵල වේ ද? අර්හත්ත්වමාර්ග වේ ද? අර්හත්ත්වඵල වේ ද? සමෘතිප්‍රස්ථාන වේ ද? සම්‍යක්ප්‍රධාන වේ ද? ඍද්ධිපාද වේ ද? ඉන්ද්‍රිය වේ ද? බල වේ ද? බොධ්‍යඞ්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ප. පු: 'දෘෂ්ටිගතය අපර්‍යාපන්න වේය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පෘථග්ජන පුද්ගල 'කාමයෙහි වීතරාගය'යි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: 'විගතදෘෂ්ටිකය'යි කියැයුතු වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකාරණින් 'දෘෂ්ටිගතය අපර්‍යාපන්න වෙයි.

අපරියාපන්නකථා නිමි.

තුදුස්වන වග යි.

එහි උද්දානය:

කුසලාකුසලපටිසන්දහනකථා යැ සළායතනුප්පත්තිකථා යැ අනන්තරපච්චයකථා යැ අරියරූපකථා යැ අඤ්ඤා අනුසයොති කථා යැ පරියුට්ඨානං චිත්තවිප්පයුත්තන්ති කථා යැ පරියාපන්නකථා යැ අබ්‍යාකතකථා යැ අපරියාපන්නකථා යි.

පණ්ණරසමො වග්ගො.

15. 1.

පච්චයකථා.

1. ස. පු: පච්චයතා වවත්ථිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නනු වීමංසා හෙතු, සො ච අධිපතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. ඨ: හඤ්චි වීමංසා හෙතු, සො ච අධිපති,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "හෙතුපච්චයෙන පච්චයො, අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො''ති.

2. ස. අනු: නනු ඡන්දාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස ඨ: හඤ්චි ඡන්දාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො''ති.

3. ස. අනු: නනු විරියාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. ඨ: හඤ්චි විරියාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො''ති.

පසළොස්වන වග

15. 1.

පච්චයකථා.

[යම් ධර්මයෙක් හෙතු ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ නම්, ඒ ධර්මය යම් ධර්මයෙකනකුන්ට හෙතුප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ ද, ඒ ධර්මයනට මැ යම් හෙයෙකින් ආලම්බන අනන්තර සමනන්තර ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නො වේ ද, යම් ධර්මයෙක් ආලම්බන ප්‍රත්‍යයෙන් හෝ ප්‍රත්‍යය වේ නම්, ඒ ධර්මය යම් හෙයෙකින් බවුනට මැ අනන්තර සමනන්තර ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නො වේ ද, එහෙයින් 'ප්‍රත්‍යය භාවය ව්‍යවස්ථාවත් (නියමයන් අනුව) වේ' යයි මහාසාඞ්ඝිකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පච්චයකථා' එයි]

1. ස. පු: ප්‍රත්‍යයභාවය ව්‍යවස්ථිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වීමංසා හෙතු නො, එ ද අධිපති නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීමංසා හෙතු වේ නම්, එ ද අධිපති වේ නම්,

ස. පා: හවත එකරුණින් "හෙතුප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ යයි ද, අධිපති ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ" යයි ද කියැයුතු යැ.

2. ස. අනු: ඡන්දාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ඡන්දාධිපති ධර්මය සහජාත ධර්මයනට අධිපති වේ නම්,

ස. පා: හවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි, සහජාත ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි' යනු කියැයුතු යැ.

3. ස. අනු: වීර්‍ය්‍යාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීර්‍ය්‍යාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වේ නම්,

ස. පා: හවත එකරුණින් අධිපතිප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි' යනු කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. අනු: නනු විරියාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච ඉන්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ. හඤ්චි විරියාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති තං ච ඉන්ද්‍රියං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයෙන පච්චයො"ති.

5. ස. අනු: නනු විරියාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච මග්ගඞ්ගන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි විරියාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තඤ්ච මග්ගඞ්ගං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, මග්ගපච්චයෙන පච්චයො" ති

6. ස. අනු: නනු චිත්තාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. ඨ: හඤ්චි චිත්තාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො"ති.

7. ස. අනු. නනු චිත්තාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, සො ච ආහාරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි චිත්තාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, සො ච ආහාරො,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ආහාරපච්චයෙන පච්චයො"ති.

8. ස. අනු: නනු චිත්තාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තඤ්ච ඉන්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි චිත්තාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච ඉන්ද්‍රියං,

ස. අනු: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයෙන පච්චයො"ති

4. ස. අනු: වීර්‍ය්‍යාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වෙයි, එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීර්‍ය්‍යාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ඉන්ද්‍රියප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ ය'යි කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. අනු: වීර්‍ය්‍යාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වෙයි, එ ද මාර්ගාඞ්ග වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීර්‍ය්‍යාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ එ ද මාර්ගාඞ්ග වේ නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ මාර්ගප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. අනු: චිත්තාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් චිත්තාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. අනු: චිත්තාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වෙයි· එ ද ආහාර වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. ඨ. ඉදින් චිත්තාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති, වන්නේ එ ද ආහාර වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආහාර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ,

8. ස. අනු: චිත්තාධිපතිධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වෙයි. එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් චිත්තාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපති ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ඉන්ද්‍රියප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. අනු: වීමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි වීමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො"ති.

10. ස. අනු: නනු වීමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච ඉන්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි වීමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච ඉන්ද්‍රියං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයෙන පච්චයො"ති.

11. ස. අනු: නනු වීමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච මග්ගඞ්ගන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි වීමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අධිපති, තං ච මග්ගඞ්ගං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, මග්ගපච්චයෙන පච්චයො"ති.

12. ස. අනු: නනු අරියං ධම්මං ගරුං කත්වා උප්පජ්ජති පච්චවෙක්ඛණා, තං චාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරියං ධම්මං ගරුං කත්වා උප්පජ්ජති පච්චවෙක්ඛණා, තං චාරම්මණං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අධිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ආරම්මණපච්චයෙන පච්චයො"ති.

13. ස. අනු: නනු පුරිමා පුරිමා කුසලා ධම්මා පච්ඡිමානං පච්ඡිමානං කුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

9. ස. අනු: වීමංසාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීමංසාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියයුතු මැ යැ.

10. ස. අනු: වීමංසාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වූයේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීමංසාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වූයේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ'යයි කියයුතු මැ යැ.

11. ස. අනු: වීමංසාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අධිපති වූයේ එ ද මාර්ගාඞ්ග වන්නේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් වීමංසාධිපති ධර්මය සහජාතධර්මයන්ට අධිපති වූයේ එ ද මාර්ගාඞ්ග වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ මාර්ගප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ'යයි කියයුතු මැ යැ.

12. ස. අනු: ආර්‍ය්‍යධර්මය ගරුකොට ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණා උපදනේ නො? එ ද අරමුණු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අර්‍ය්‍යධර්මය ගරු කොට ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණා උපදනේ වේ නම්, එ ද අරමුණු වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අධිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආලම්බනප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියයුතු මැ යැ.

13. ස. අනු: පුරිම පුරිම කුශලධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම කුශල ධර්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: හඤ්චි පුරිමා පුරිමා කුසලා ධම්මා පච්ඡිමානං පච්ඡිමානං කුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා.

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො"ති.

14. ස. පු: නනු පුරිමා පුරිමා අකුසලා ධම්මා පච්ඡිමානං පච්ඡිමානං අකුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි පුරිමා පුරිමා අකුසලා ධම්මා පච්ඡිමානං පච්ඡිමානං අකුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො"ති

15. ස. පු: නනු පුරිමා පුරිමා කිරියාබ්‍යාකතා ධම්මා පච්ඡිමානං පච්ඡිමානං කිරියාබ්‍යාකතානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි පුරිමා පුරිමා කිරියාබ්‍යාකතා ධම්මා පච්ඡිමානං පච්ඡිමානං කිරියාබ්‍යාකතානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො"ති.

16. ප: පු: න වත්තබ්බං පච්චයතා වවත්ථිතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: හෙතුපච්චයෙන පච්චයො හොති, ආරම්මණපච්චයෙන පච්චයො හොති, අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො හොති, සමනන්තරපච්චයෙන පච්චයො හොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පා: තෙන හි[1] පච්චයතා වවත්ථිතා'ති

පච්චයකථා[2] නිට්ඨිතා.

---

1. තෙන හි න වත්තබ්බං - සීමු, ස්‍යා,
2 පච්චයතාකථා - මජසං, ස්‍යා,

ස. ඵ: ඉදින් පුරිම පුරිම කුශලධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම කුශලධර්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙත් නම්, එ ද ආසෙවනා වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආසෙවනා ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ'යයි කියැයුතු මැ යැ.

14. ස. පු: පුරිම පුරිම අකුශල ධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම අකුශල ධර්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් පුරිම පුරිම අකුශල ධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම අකුශල ධර්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නම්, ආසෙවනාද වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ, ආසෙවනාප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ යයි කියැයුතු මැ යැ.

15. ස. පු: පුරිම පුරිම ක්‍රියාව්‍යාකෘතධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම ක්‍රියාව්‍යාකෘත ධර්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ. ඉදින් පුරිම පුරිම ක්‍රියාව්‍යාකෘත ධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම ක්‍රියාව්‍යාකෘතධර්මයනට අනන්තර ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නම්, එ ද ආසෙවනා නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ, ආසෙවනා ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැයුතු මැ යැ.

16. ප. පු: 'ප්‍රත්‍යයතාව ව්‍යවස්ථාවත්' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: හෙතු ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, අලම්බන-ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, අනන්තරප්‍රත්‍යය-යෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, සමනන්තරප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් ප්‍රත්‍යයතාව ව්‍යවස්ථාවත් (නියමයත් අනුගත) වේ.

ප්‍රත්‍යයකථා නිමි.

15. 2.

අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා.

1. ස. පු: අවිජ්ජාපච්චයාපි සඞ්ඛාරා, න වත්තබ්බං 'සඞ්ඛාරපච්චයාපි අවිජ්ජා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අවිජ්ජා සඞ්ඛාරෙන සහජාතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අවිජ්ජා සඞ්ඛාරෙන සහජාතා,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අවිජ්ජාපච්චයාපි සඞ්ඛාරා, සඞ්ඛාරපච්චයාපි අවිජ්ජා"ති.

2. ස. පු: තණ්හාපච්චයා උපාදානං, න වත්තබ්බං උපාදාන පච්චයාපි තණ්හා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තණ්හා උපාදානෙන සහජාතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි තණ්හා උපාදානෙන සහජාතා,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "තණ්හාපච්චයාපි උපාදානං, උපාදානපච්චයාපි තණ්හා"ති.

15. 2.

අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා.

[යමකුගේ සමයෙහි 'අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් සංස්කාරයෝ වෙති' යන මෙතෙක් මැ ඇද්ද, 'සංස්කාරප්‍රත්‍යයෙනුදු අවිද්‍යා ඇත' යනු නැද්ද, එහු අවිද්‍යාව සංස්කාරයනට ප්‍රත්‍යය වෙයි, වැළිත් සංස්කාරයෝ අවිද්‍යාවට ප්‍රත්‍යය නො වෙති'යි මහාසාඞ්ඝිකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධිගත්තාහු වෙත් ද, ඔවුන් සඳහා අවිද්‍යාව සංස්කාරාදීනට අන්‍යොන්‍යප්‍රත්‍යයතායෙන් ප්‍රත්‍යය වන බව දක්වන්නට 'අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා' එයි.]

1. ස. පු: අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙනුදු සංස්කාරයෝ වෙති සංස්කාරයන් ප්‍රත්‍යය කොට ද අවිද්‍යා ඇතියි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා සංස්කාරයන් හා සහජාත නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අවිද්‍යා සංස්කාර හා සහජාත වේ නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යය කොට ඇති සංස්කාරයෝ ඇත, සංස්කාර ප්‍රත්‍යය කොට ගත් අවිද්‍යා ඇතියි' කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයෙනුදු උපාදාන වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යයෙනුදු තෘෂ්ණා වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘෂ්ණාව උපාදානය හා සහජාත නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් තෘෂ්ණාව උපාදානය හා සහජාත වේ නම්,

ස. පා: භවත එකරුණින් 'තෘෂ්ණා ප්‍රත්‍යයෙනුදු උපාදාන වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යයෙනුදු තෘෂ්ණා වේ'යයි කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු: "ජරාමරණපච්චයා භික්ඛවෙ, ජාති, ජාතිපච්චයා භවෝ"ති අත්ථේව සුත්තන්තො'ති

ස. පටි: නත්ථි.

ප. නිග: තෙන හි "අවිජ්ජාපච්චයාපි සඞ්ඛාරා, න වත්තබ්බං, සඞ්ඛාරපච්චයාපි අවිජ්ජා'ති. තණ්හාපච්චයාපි උපාදානං, න වත්තබ්බං උපාදානපච්චයාපි තණ්හා"ති.

4. ස. පු: "විඤ්ඤාණපච්චයා භික්ඛවෙ නාමරූපං, නාමරූප-පච්චයාපි විඤ්ඤාණ"න්ති[a] අත්ථේව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. නිග: තෙන හි අවිජ්ජාපච්චයාපි සඞ්ඛාරා, සඞ්ඛාර-පච්චයාපි අවිජ්ජා, තණ්හාපච්චයාපි උපාදානං උපාදානපච්චයාපි තණ්හා'ති.

අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා නිට්ඨිතා.

---

a. දීඝනිකාය-මහානිදාන සුත්තං

3. ප. පු: 'මහණෙනි, ජරාමරණප්‍රත්‍යයෙන් ජාති වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් භව වේ'යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ස. පටි: නැත.

ප. නිග: එකරුණින් "අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙනුදු සංස්කාරයෝ වෙති. සංස්කාරප්‍රත්‍යයෙනුදු අවිද්‍යා වේ'යයි නො කියැයුතු යැ. තෘෂ්ණා ප්‍රත්‍යයෙනුදු උපාදාන වෙයි, උපාදාන ප්‍රත්‍යයෙනුදු තෘෂ්ණා වේ" යයි නො කියැයුතු යැ.

4. ස. පු: "මහණෙනි, විඥානප්‍රත්‍යයෙන් නාමරූප වෙයි, නාමරූපප්‍රත්‍යයෙනුදු විඥාන වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙනුදු සංස්කාරයෝ වෙති. සංස්කාර ප්‍රත්‍යයෙනුදු අවිද්‍යා වෙයි. තෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයෙනුදු උපාදාන වෙයි. උපාදානප්‍රත්‍යයෙනුදු තෘෂ්ණා වෙයි.

අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා නිමි.

15. 3.

අද්ධාකථා

1. ස. පු: අද්ධා පරිනිප්ඵන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා –පෙ– සඞ්ඛාරා –පෙ– විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: අතීතො අද්ධා පරිනිප්ඵන්නො'ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා –පෙ– සඞ්ඛාරා –පෙ– විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: අනාගතො අද්ධා පරිනිප්ඵන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා –පෙ– සඞ්ඛාරා –පෙ– විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: පච්චුප්පන්නො අද්ධා පරිනිප්ඵන්නොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: වෙදනා –පෙ– සඤ්ඤා –පෙ– සඞ්ඛාරා –පෙ– විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

15. 3.

අද්ධාකථා

[“තීණිමානි භික්ඛවෙ කථාවත්ථූනි” යන සූත්‍රපාඨ වරදවා ගෙන ‘පරිනිෂ්පන්න වූ අද්ධව සඞ්ඛ්‍යාත කාලයෙක් ඇතැ’යි ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. කාලප්‍රඥප්තිමාත්‍රය මිස ‘අද්ධා’ නම් කිසි පරිනිෂ්පන්නාර්ථයෙක් නැත, රූපාදි ස්කන්ධයෝ මැ පරිනිෂ්පන්නයහ’යි දක්වන්නට ‘අද්ධාකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කාලය පරිනිෂ්පන්න (හෙතුප්‍රත්‍යයෙන් උපන්නේ) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා ...සංස්කාර ... විඥාන වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

2. ස. පු: අතීතකාලය පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා ... සංස්කාර ... විඥාන වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අනාගතකාලය පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා ... සංස්කාර ... විඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: වර්තමානකාලය පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා .. සංස්කාර ... විඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අතීතා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණං අතීතො අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අතීතා පඤ්චඛන්ධාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අනාගතා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණං අනාගතො අද්ධාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනාගතා පඤ්චඛන්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පච්චුප්පන්නා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණං පච්චුප්පන්නො අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පච්චුප්පන්නා පඤ්චඛන්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අතීතා පඤ්චක්ඛන්ධා අතීතො අද්ධා, අනාගතා පඤ්චක්ඛන්ධා අනාගතො අද්ධා, පච්චුප්පන්නා පඤ්චක්ඛන්ධා පච්චුප්පන්නො අද්ධාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පණ්ණරසද්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9 ස. පු: අතීතානි ද්වාදසායතනානි අතීතො අද්ධා, අනාගතානි ද්වාදසායතනානි අනාගතො අද්ධා, පච්චුප්පන්නානි ද්වාදසායතනානි පච්චුප්පන්නො අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡත්තිංස අද්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අතීතා අට්ඨාරස ධාතුයො අතීතො අද්ධා, අනාගතා අට්ඨාරස ධාතුයො අනාගතො අද්ධා, පච්චුප්පන්නා අට්ඨාරස ධාතුයො පච්චුප්පන්නො අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුපඤ්ඤාසද්ධාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අතීත වූ රූප වේදනා සංඥ සංසකාර විඥන යන මේ අතීතකාලය වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතයෝ පඤචවිධ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

6. ස. පු: අනාගත වූ රූප වේදනා සංඥ සංසකාර විඥන යන මේ අනාගතකාල වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතයෝ පඤචවිධ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ප්‍රත්‍යුතපනන රූප වෙදනා සංඥ සංසකාර විඥන යන මේ ප්‍රත්‍යුතපනනකාලය වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රත්‍යුතපනනයෝ පඤචවිධ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: අතීතපඤචසකනධ අතීතකාලය වේ ද? අනාගත පඤචසකනධ අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යුතපනන පඤචසකනධ ප්‍රත්‍යුතපනනකාලය වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: පසළොස් කාලයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

9. ස. පු: අතීත ද්වාදශායතන අතීතකාලය වේ ද? අනාගත ද්වාදශායතන අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යුතපනන ද්වාදශාතන ප්‍රත්‍යුතපනනකාලය වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ

ස. අනු: සතිස් කාලයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10 ස. පු: අතීත අෂ්ටාදශධාතු අතීතකාලය වේ ද? අනාගත අෂ්ටාදශධාතු අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යුතපනන අෂ්ටාදශධාතු ප්‍රත්‍යුතපනන කාලය වේ ද?

ප. පටිඤඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සියුපනස් කාලයෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11\. ස. පු. අතීතානි බාවීසතින්ද්‍රියානි අතීතො අද්ධා, අනාගතානි බාවීසතින්ද්‍රියානි අනාගතො අද්ධා, පච්චුප්පන්නානි බාවීසතින්ද්‍රියානි පච්චුප්පන්නො අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡසට්ඨි අද්ධාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12\. ප. පු: න වත්තබ්බං අද්ධා පරිනිප්ඵන්නො'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු. නනු වුත්තං භගවතා: "තීණිමානි භික්ඛවෙ කථාවත්ථූනි. කතමානි තීණි: අතීතං වා භික්ඛවෙ, අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය: එවං අහොසි අතීතමද්ධානන්ති.[1] අනාගතං වා භික්ඛවෙ, අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය: එවං භවිස්සති අනාගතමද්ධානන්ති[2]. එතරහි වා භික්ඛවෙ, පච්චුප්පන්නං අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය: එවං හොති එතරහි පච්චුප්පන්නන්ති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, තීණි කථාවත්ථූනී"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි අද්ධා පරිනිප්ඵන්නො'ති.

අද්ධාකථා නිට්ඨිතා.

1\. අතීතං අද්ධානන්ති - සීමු, PTS.
2\. අනාගතං අද්ධානන්ති - සීමු, PTS.
a. තිකඞ්ගුත්තර - මහාවග්ග.

11. ස. පු: අතීත වූ දෙවිසි ඉන්‍ද්‍රිය අතීතකාලය වේ ද? අනාගත දෙවිසි ඉන්‍ද්‍රිය අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්න දෙවිසි ඉන්‍ද්‍රිය ප්‍රත්‍යුත්පන්නකාලය වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසැට කාලයෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12 ප. පු: 'කාලය පරිනිෂ්පන්න වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මේ කථාවස්තුහු තිදෙනෙක් වෙති. කවර තිදෙනෙකැ යත්: මහණෙනි, අතීතකාලය හෝ ඇරැබ 'අතීතකාලය මෙසේ වී'යයි කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, අනාගතකාලය හෝ ඇරැබ 'අනාගතකාලය මෙසේ වන්නේ යැ'යි කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, දැන් ප්‍රත්‍යුත්පන්න කාලය හෝ ඇරැබ 'දැන් ප්‍රත්‍යුත්පන්නකාලය මෙසේ වේ'යයි කථා කරන්නේයැ. මහණෙනි, මොහු තුන් කථාවස්තුහු වෙති''යි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් කාලය පරිනිෂ්පන්න වෙයි.

අද්ධාකථා නිමි.

15. 4.

ඛණ-ලය-මුහුත්තකථා.

1. ස. පු: ඛණො පරිනිප්ඵන්නො -පෙ- ලයො පරිනිප්ඵන්නො -පෙ- මුහුත්තං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප. පු: න වත්තබ්බං මුහුත්තං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තීණිමානි භික්ඛවෙ, කථාවත්ථූනි. කතමානි තීණි: අතීතං වා භික්ඛවෙ, අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය: එවං අහොසි අතීතමද්ධානන්ති. අනාගතං වා භික්ඛවෙ අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය: එවං භවිස්සති අනාගතමද්ධානන්ති. එතරහි වා පච්චුප්පන්නං අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය. එවං හොති එතරහි පච්චුප්පන්නන්ති ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, තීණි කථාවත්ථූනි'ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි මුහුත්තං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ඛණ-ලය-මුහුත්තකථා නිට්ඨිතා.

---

a. **තිකඞ්ගුත්තර** - මහාවග්ග.

15. 4.

ඛණ-ලය-මුහුත්තකථා.

[මෙහි ද නිදානය අද්ධා කථායෙහි මෙනි.]

1\. ස. පු: ක්‍ෂණකාලය පරිනිෂ්පන්න වේ ද … ලය කාලය පරිනිෂ්පන්න වේ ද … මුහුර්තකාලය පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ…

ස. අනු: වෙදනා … සංඥා … සංස්කාර … විඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

2\. ප. පු: ‘මුහුර්තකාලය පරිනිෂ්පන්න යැ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, මේ කථාවස්තුහු තුන් දෙනෙක් වෙති. කවර තුන් දෙනෙකැ යත්: මහණෙනි, ‘අතීතකාලය මෙසේ වී යැ’යි අතීතකාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, ‘අනාගතකාලය මෙසේ වන්නේ ය’යි අනාගතකාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, ‘දැන් ප්‍රත්‍යුත්පන්නය මෙසේ වේ’ යයි දැන් ප්‍රත්‍යුත්පන්න කාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, මේ කථාවස්තුහු තුන් දෙනෙක් ඇති”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් මුහුර්තකාලය පරිනිෂ්පන්න වෙයි.

ඛණ-ලය-මුහුත්තකථා නිමි.

15. 5.

ආසවකථා

1. ස. පු: චත්තාරෝ ආසවා අනාසවා'ති.

ස. පටි: ආමන්තා

ස. අනු: මග්ගො -පෙ- ඵලං -පෙ- නිබ්බානං -පෙ- සොතාපත්තිමග්ගො -පෙ- සොතාපත්තිඵලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප පු: න වත්තබ්බං: චත්තාරෝ ආසවා අනාසවා'ති.

ස. පටික්ඛෙපා: ආමන්තා

ප. අනු: අත්ථෙක්කොච ආසවා යෙහි ආසවෙහි තෙ ආසවා සාසවා හොන්ති'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. නිග: තෙන හි චත්තාරෝ ආසවා අනාසවා'ති.

ආසවකථා නිට්ඨිතා.

15. 5.

ආසවකථා.

[යම් හෙයෙකින් චතුරාස්‍රවයන් සාස්‍රව කළ හෙන චතුරාස්‍රවයන්ට වැඩි අන්‍ය ආස්‍රව කෙනෙක් නැද්ද, එහෙයින් 'චතුරාස්‍රවයෝ අනාස්‍රවයහ'යි හෙතුවාද නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුනගේ වාද බිඳුනට 'ආසවකථා' එයි]

1\. ස. පු: චතුරාස්‍රවයෝ අනාස්‍රව වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: මාර්‍ගය ... ඵලය ... නිර්‍වාණය ... ශ්‍රොතාපත්ති-මාර්‍ගය ... ශ්‍රොතාපත්තිඵලය ... බොධ්‍යඞ්ගය වේ ද?

(එ කල්හි ඒ අනාස්‍රවයන් මාර්‍ගඵලාදිය වැනි වියයුතුයයි චොදනා පිණිස අසන ලදී.)

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ප. පු: 'චතුරාස්‍රවයෝ අනාස්‍රවයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: යම් ආස්‍රව කෙනකුන් කාරණ කොට ඒ ආස්‍රවයෝ සාස්‍රව වෙත් ද, එබඳු වූ අන්‍ය ආස්‍රවයෝත් ඇද්ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. නිග: එකරුණින් චතුරාස්‍රවයෝ අනාස්‍රව වෙති.

ආසවකථා නිමි.

15 6.

ජරාමරණකථා.

1. ස පු: ලොකුත්තරානං ධම්මානං ජරාමරණං ලොකුත්තරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගා ඵලං නිබ්බානං සොතාපත්තිමග්ගො -පෙ- සොතාපත්තිඵලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගස්ස ජරාමරණං සොතාපත්ති-මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සොතාපත්තිමග්ගස්ස ජරාමරිණං සොතාපත්ති-මග්ගොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලස්ස ජරාමණං සොතාපත්ති-ඵලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමිමග්ගස්ස -පෙ- සකදාගාමිඵලස්ස -පෙ- අනාගාමිමග්ගස්ස -පෙ අනාගාමිඵලස්ස -පෙ- අරහත්තමග්ගස්ස ජරාමරණං අරහත්තමග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. 6.

ජරාමරණකථා.

[ජරාමරණ නම් අපරිනිෂ්පන්න බැවින් ලෞකික යැ හෝ ලෝකෝත්තර යැ හෝ කියැයුතු නො වෙයි. "ලොකියා ධම්මා, ලොකුත්තරා ධම්මා" යන දුකයෙහි ද ජරාමරණ ලොකිය පදයෙහි හෝ ලොකුත්තර පදයෙහි හෝ නො දක්වන ලදි. එහි මේ ලක්‍ෂණ නො තෙන ලෝකෝත්තර ධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ලෝකෝත්තර යයි මහාසාංඝිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ජරාමරණකථා' එයි.]

1. ස. පු: ලෝකෝත්තරධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ලෝකෝත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ග, ඵල, නිර්වාණ, ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ග ... ශ්‍රොතාපත්තිඵල ... බොධ්‍යඞ්ග වේ ද?

ප. සවි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයාගේ ජරාමරණ ශ්‍රොතාපත්ති මාර්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

2. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයාගේ ජරාමරණ ශ්‍රොතාපත්ති මාර්ග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: ශ්‍රොතාපත්තිඵලයාගේ ජරාමරණ ශ්‍රොතාපත්තිඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සකෘදාගාමිමාර්ගයාගේ ... සකෘදාගාමිඵලයාගේ ... අනාගාමිමාර්ගයාගේ ... අනාගාමිඵලයාගේ ... අර්හත්ත්වමාර්ගයාගේ ජරාමරණ අර්හත්ත්වමාර්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අරහත්තමග්ගස්ස ජරාමරණං අරහත්තමග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තඵලස්ස ජරාමරණං අරහත්තඵලන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ පෙ–

ස. අනු: සතිපට්ඨානානං –පෙ– සම්මප්පධානානං –පෙ– ඉද්ධිපාදානං –පෙ– ඉන්ද්‍රියානං –පෙ– බලානං –පෙ– බොජ්ඣඞ්ගානං ජරාමරණං බොජ්ඣඞ්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ප. පු: න වත්තබ්බං ලොකුත්තරානං ධම්මානං ජරාමරණං ලොකුත්තරන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ලොකියන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. ඵා: තෙන හි ලොකුත්තරන්ති.

ජරාමරණකථා නිට්ඨිතා

3. ස. පු: අතීතාධ්වමාගීයාගේ ජරාමරණ අතීතාධ්වමාගී වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතාධ්වඵලයාගේ ජරාමරණ අතීතාධ්වඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සම්‍යක්ප්‍රස්ථානයන්ගේ ... සම්‍යක්ප්‍රධානයන්ගේ ... සෘද්ධිපාදයන්ගේ ... ඉන්ද්‍රියයන්ගේ ... බල-යන්ගේ ... බොධ්‍යඞ්ගයන්ගේ ජරාමරණ බොධ්‍යඞ්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. පු: ලොකොත්තර ධර්මයන්ගේ ජරාමරණ ලොකො-ත්තර යයි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ලෞකික වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් ලොකොත්තර වේ.

ජරාමරණකථා නිමි.

15. 7.

සඤ්ඤාවේදයිතකථා.

1\. ස. පු: සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමාපත්ති ලෝකුත්තරාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මග්ගො -පෙ- ඵලං -පෙ- නිබ්බානං -පෙ- සෝතාපත්තිමග්ගො -පෙ- සෝතාපත්තිඵලං -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ප. පු: න වත්තබ්බං සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමාපත්ති ලෝකුත්තරා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ලෝකියා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි ලෝකුත්තරාති.

සඤ්ඤාවේදයිතකථා නිට්ඨිතා.

15. 7.

සඤ්ඤාවෙදයිතකථා.

[**සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධසමාපත්ති නම් කිසි (භාව) ධර්මයෙක් නො වෙයි. ඒ සතර අරූපස්කන්ධයන්ගේ නිරොධ යි. එ හෙයින් ඒ ලෞකික හෝ ලොකොත්තර හෝ නො වෙයි. යම් හෙයෙකින් ලෞකික නො වේ ද, එහෙයින් ලොකොත්තර වෙතියි හෙතුවාදනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සඤ්ඤාවෙදයිතකථා' එයි.**]

1\. ස. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති ලොකොත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ඒසේ යැ.

ස. අනු: මාර්ග ... ඵල ... නිර්වාණ .. ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ග ... ශ්‍රොතාපත්තිඵල ... බොධ්‍යඞ්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ප. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති ලොකොත්තර වෙතියි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ලෞකික වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකාරණින් ලොකොත්තර වෙයි.

සඤ්ඤාවෙදයිතකථා නිමි.

15. 8.

දුතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා

1. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති ලොකියා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කාමාවචරාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: රූපාවචරා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරූපාවචරා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ප. පු: න වත්තබ්බං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති ලොකියා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: ලොකුත්තරා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි ලොකියා'ති.

දුතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා නිට්ඨිතා.

15. 8.

දුතියසඤ්ඤාවේදයිතකථා

1. ස. පු: සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්ති ලෞකික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූප වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඥා ... සංස්කාර ... විඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කාමාවචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

ස. අනු: රූපාවචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අරූපාවචර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ප. පු: 'සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්ති ලෞකික වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ලොකොත්තර වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ නොකියැයුතු යැ ...

ප. ප.: එකරුණින් ලෞකික වෙයි.

දුතියසඤ්ඤාවේදයිතකථා නිමි.

15. 9.

තතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා

1. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො[1] කාලං කරෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස.[1] මාරණන්තියො[2] ඵස්සො, මාරණන්තියා[3] වෙදනා, මාරණන්තියා සඤ්ඤා, මාරණන්තියා චෙතනා, මාරණන්තියං චිත්තන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු. නත්ථි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස,[1] මාරණන්තියො[2] ඵස්සො, මාරණන්තියා වෙදනා, මාරණන්තියා සඤ්ඤා, මාරණන්තියා චෙතනා, මාරණන්තියං[3] චිත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස මාරණන්තියො ඵස්සො, මාරණන්තියා වෙදනා, මාරණන්තියා සඤ්ඤා, මාරණන්තියා චෙතනා, මාරණන්තියං චිත්තං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සඤ්ඤාවෙදයිත-නිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍යා'ති.

3. ස. පු. සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස ඵස්සො වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා චිත්තන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: නත්ථි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස ඵස්සො වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා චිත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඵස්සකස්ස කාලකිරියා[4] අවෙදකස්ස කාලකිරියා -පෙ- අචිත්තකස්ස කාලකිරියා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 නිරොධසමාපන්නස්ස - PTS.
2. මරණන්තිකො - සිමු, PTS
3. මරණන්තිකං - සිමු, PTS.
4. කාලං කිරියා - මජසං,

15 9.

තතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා

['අසුවලා මැරෙනපියවි ඇත්තේ යැ. අසුවලා නො මැරෙනපියවි ඇත්තේ යැ'යි මරණධර්මතායෙහි නියමයක් නැති හෙයින් සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නේ ද කලුරිය කරන්නේ යැ'යි රාජගිරිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'තතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා' එයි.]

1. ස. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නේ කලුරිය කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නහුට මාරණාන්තිකස්පර්ශ, මාරණාන්තික වෙදනා, මාරණාන්තික සංඥා, මාරණාන්තිකචේතනා, මාරණාන්තිකචිත්ත ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නහුට මාරණාන්තික ස්පර්ශ, මාරණාන්තික වෙදනා, මාරණාන්තික සංඥා මාරණාන්තික චෙතනා, මාරණාන්තික චිත්ත නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නහුට මාරණාන්තිකස්පර්ශ, මාරණාන්තික වෙදනා, මාරණාන්තික සංඥා, මාරණාන්තික චෙතනා, මාරණාන්තික චිත්ත නැත් නම්,

ස. පා: හවත, "සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නේ කලුරිය කරන්නේ වේ" යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නේ කලුරිය කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නහුට ස්පර්ශ, වෙදනා, සංඥා, චෙතනා, චිත්ත ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4. ස. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවන්නහුට ස්පර්ශ, වෙදනා, සංඥා, චෙතනා, චිත්ත නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශ නොකරනුවහට කාලක්‍රියා වේ ද, අවෙදකයාහට කාලක්‍රියා වේ ද, ... අචිත්තකයාහට කාලක්‍රියා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු සඵස්සකස්ස කාලකිරියා -පෙ- සචිත්තකස්ස කාලකිරියා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඵස්සකස්ස කාලකිරියා-පෙ- සචිත්තකස්ස කාලකිරියා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍යා"ති.

5. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගි.[1] කමෙය්‍යා'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගි[1]. කමෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගි කමෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ[2]. වත්තබ්බෙ "සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍යා"ති.

7. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සංඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගි.[1] කමෙය්‍යා'ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: න නිරොධං සමාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ප. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො න කාලං කරෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. අග්ගිං - සීමු.
2. නො වත රෙ - ස්‍යා

ස. අනු: සසපශීකයාහට කාලක්‍රියා නො, ... සචිත්තකයාහට කාලක්‍රියා නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් සසපශීකයාහට කාලක්‍රියා වේ නම් ... සචිත්තකයාට කාලක්‍රියා වේ නම්,

ස. පා: හවත "සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවත්තේ කලුරිය කරත්තේ වේ" යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවත්තේ කලුරිය කරත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඥාවෙදයිතනිරොධයට සමවත්නහුගේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? ශස්ත්‍ර වදනේ වේ ද? අගනි වදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නුගේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? ශස්ත්‍ර වදනේ වේ ද? ගිනි වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නහුගේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ නම්, ශස්ත්‍ර වදනේ වේ නම්, ගිනි වදනේ වේ නම්,

ස. පා: හවත, 'සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්තේ කලුරිය කරත්තේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්තේ කලුරිය කරත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නහුගේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? ශස්ත්‍ර වදනේ වේ ද? ගිනි වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හේ නිරොධසමවත් සම වත්තේ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ප. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්තේ කලුරිය නො කරත්තේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො න කාලං කරෙය්‍යා’ති.

ස. පටි: නත්ථි.

ප. ඨ: හඤ්චි නත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො න කාලංකරෙය්‍ය,[1].

ප. පා: නො ච වත රෙ[2]. වත්තබ්බෙ "සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධං සමාපන්නො න කාලංකරෙය්‍යා"ති.

9. ස. පු: චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී න කාලංකරෙය්‍යා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී න කාලංකරෙය්‍යා’ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී න කාලංකරෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "චක්ඛුවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී න කාලංකරෙය්‍යා"ති,

තතියසඤ්ඤාවෙදයිතකථා නිට්ඨිතා.

---

1 කාලං කරෙය්‍ය - සීමු.

2 නො වත රෙ - සයා.

ප. අනු: යම් නියාමධම්මයෙකින් නියත වැ 'සඤ්ඤාවේදයිත නිරොධ සමවත් සමවත්නේ කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: නැත.

ප. ඨ: ඉදින් යම් නියාමයෙකින් නියත වැ 'සඤ්ඤාවේද-යිතනිරොධ සමවත් සමවත්නේ කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් නැත් නම්,

ප. පා: භවත, 'සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නේ කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

9 ස. පු: චක්ඛුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. යම් නියාමයෙකින් නියත වැ 'චක්ඛුර්විඥාන-සමඞ්ගී පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියමයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ඨ: ඉදින් යම් නියාමයෙකින් නියත වැ 'චක්ඛුර්විඥාන-සමඞ්ගී පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියමය නැත් නම්,

ස. පා: භවත, 'චක්ඛුර්විඥානසමඞ්ගී පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

තතියසඤ්ඤාවේදයිතකථා නිමි.

15. 10.

අසඤ්ඤසත්තුපිකකථා

1. ස. පු: සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස අලොභො කුසලමූලං, අදොසො කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං, සද්ධා විරියං සති සමාධි පඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: නත්ථි සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස අලොභො කුසලමූලං, අදොසො කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං සද්ධා –පෙ– පඤ්ඤා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස අලොභො කුසලමූලං, අදොසො කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං, සද්ධා විරියං සති සමාධි පඤ්ඤා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා"ති.

3. ස. පු: සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස ඵස්සො වේදනා සඤ්ඤා චෙතනා චිත්තන්ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

15. 10.

අසඤ්ඤසත්තුපිකකථා

[සඤ්ඤාවිරාග වශයෙන් පැවැති භාවනාව අසඤ්ඤසමාපත්ති ද, වෙයි, නිරොධසමාපත්ති ද වෙයි, සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධසමාපත්ති ද, වෙයි. මෙසේ සඤ්ඤාවේදයිත නිරොධසමාපත්තීහු, ලෞකික-ලොකොත්තර වශයෙන් දෙදෙනෙකි. එහි ලෞකික වූවං පෘථග්ජනයා පිළිබඳ වැ 'අසඤ්ඤසත්තුපිකා' නම් වෙයි. ලොකොත්තර වූවා ආර්ය්‍යයනට වෙයි. එ ද 'නාසඤ්ඤසත්තුපිකා' වෙයි. මේ විභාගය නො කොට නිර්විශෙෂයෙන් සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධසමාපත්තිය 'අසඤ්ඤසත්තුපිකා' නමුයි හෙතුවාදනිකාය වාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අසඤ්ඤසත්තුපිකා කථා' එයි.]

1 ස පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තිය අසඤ්ඤසත්තුපික (අසංඥසත්වොත්පත්ති පිණිස) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නහුට අලොභකුසලමූලය, අදොසකුසලමූලය, අමොහකුසලමූලය, ශ්‍රද්ධා වීර්‍ය්‍ය ස්මෘති සමාධි ප්‍රඥා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නහුට අලොභකුසලමූලය අදොසකුසලමූලය අමොහකුසලමූලය ශ්‍රද්ධා ... ප්‍රඥා නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නහුට අලොභකුසලමූලය අදොසකුසලමූලය අමොහකුසලමූලය ශ්‍රද්ධා වීර්‍ය්‍ය ස්මෘති සමාධි ප්‍රඥා නැත් නම්,

ස. පා: භවත, 'සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තිය අසඤ්ඤසත්තුපිකා යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ,

3 ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තිය අසඤ්ඤසත්තුපිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමවත් සමවත්නහුට ස්පර්ශ වෙදනා සංඥා චෙතනා චිත්ත ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: නත්ථි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස ඵස්සො වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා චිත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: අඵස්සකස්ස මග්ගභාවනා -පෙ- අචිත්තකස්ස මග්ගභාවනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සඵස්සකස්ස මග්ගභාවනා -පෙ- සචිත්තකස්ස මග්ගභාවනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඵස්සකස්ස මග්ගභාවනා -පෙ- සචිත්තකස්ස මග්ගභාවනා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධ සමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.

ස. පු: සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: යෙ කෙචි සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජන්ති, සබ්බෙ තෙ අසඤ්ඤසත්තුපිකාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ප. පු: න වත්තබ්බං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු ඉධාපි අසඤ්ඤී තත්‍රාපි අසඤ්ඤී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි ඉධාපි අසඤ්ඤී තත්‍රාපි අසඤ්ඤී,

ප පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා"ති.

අසඤ්ඤසත්තුපිකකථා නිට්ඨිතා.

4. ස. පු: සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමවත් සමවන්නහුට ස්පර්ශ වේදනා සංඥා චේතනා චිත්ත නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශ නො කරනුවහට මාර්ගභාවනා ... අවිතක්ක-යාහට මාර්ගභාවනා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සස්පර්ශකයාහට මාර්ගභාවනා ... සවිතක්කයාහට මාර්ගභාවනා වෙයි. නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සස්පර්ශකයාහට මාර්ගභාවනා වේ නම් ... සවිතක්කයාහට මාර්ගභාවනා වේ නම්,

ස. පා: භවත, 'සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තුපිකා යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස පු: සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමාපත්ති අසඤ්ඤසත්තු-පිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කිසි කෙනෙක් සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමවත් සමවදනාහු වෙත් නම්, ඔහු හැම අසඤ්ඤසත්තුපිකා නම් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමවත් 'අසඤ්ඤසත්තු-පිකා'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මෙහිදු අසංඥී නො? එහිදු අසංඥී නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් මෙහිත් අසංඥී වේ නම්, එහිත් අසංඥී වේ නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් 'සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධසමා-පත්තිය අසඤ්ඤසත්තුපිකා යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

අසඤ්ඤසත්තුපිකකථා නිමි.

15. 11.

කම්මූපචයකථා.

1. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤො කම්මූපචයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො ඵස්සො, අඤ්ඤො ඵස්සූපචයො, අඤ්ඤා වෙදනා, අඤ්ඤො වෙදනූපචයො, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤො සඤ්ඤූපචයො, අඤ්ඤා චෙතනා, අඤ්ඤො චෙතනූපචයො, අඤ්ඤං චිත්තං, අඤ්ඤො චිත්තූපචයො, අඤ්ඤා සද්ධා, අඤ්ඤො සද්ධූපචයො, අඤ්ඤං විරියං, අඤ්ඤො විරියූපචයො, අඤ්ඤා සති, අඤ්ඤො සතූපචයො, අඤ්ඤො සමාධි, අඤ්ඤො සමාධූපචයො, අඤ්ඤා පඤ්ඤා, අඤ්ඤො පඤ්ඤූපචයො, අඤ්ඤො රාගො, අඤ්ඤො රාගූපචයො -පෙ- අඤ්ඤං අනොත්තප්පං, අඤ්ඤො අනොත්තප්පූපචයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤො කම්මූපචයොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,

ස. අනු: කම්මූපචයො කම්මෙන සහජාතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: කම්මූපචයො කම්මෙන සහජාතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො කුසලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. 11.

කම්මූපචයකථා.

[කම්මෝපචය වනාහි කර්මයෙන් අන්‍ය වූ චිත්තවිප්‍රයුක්ත වූ අව්‍යාකෘත වූ අනාලම්බන වූ එකෙකැයි අන්ධක සම්මිතීය නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'කම්මූපචය කථා' එයි]

1\. ස. පු: කර්මය අනෙකෙක් වේ ද, කම්මෝපචය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශය අනෙකෙක් වේ ද, ස්පර්ශෝපචය අනෙකෙක් වේ ද, වෙදනා අනෙකක් වේ ද, වෙදනොපචය අනෙකෙක් වේ ද, සංඥා අනෙකක් වේ ද, සංඥෙපචය අනෙකෙක් වේ ද, චෙතනා අනෙකක් වේ ද, චෙතනොපචය අනෙකෙක් වේ ද, චිත්තය අනෙකෙක් වේ ද, චිත්තොපචය අනෙකෙක් වේ ද, ශ්‍රද්ධා අනෙකක් වේ ද, ශ්‍රද්ධොපචය අනෙකෙක් වේ ද, වීර්‍ය්‍යය අනෙකෙක් වේ ද, වීර්‍ය්‍යොපචය අනෙකෙක් වේ ද, සමෘති අනෙකක් වේ ද, සමෘතිඋපචය අනෙකෙක් වේ ද, සමාධි අනෙකෙක් වේ ද, සමාධිඋපචය අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රඥා අනෙකක් වේ ද, ප්‍රඥෙපචය අනෙකෙක් වේ ද, රාගය අනෙකෙක් වේ ද, රාගොපචය අනෙකෙක් වේ ද, අනොත්තප්පය අනෙකෙක් වේ ද, අනොත්තප්පඋපචය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ස. පු: කර්මය අනෙකෙක් වේ ද, කම්මෝපචය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මෝපචය කර්මය හා සහජාත වේ ද,

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3\. ස. පු: කම්මෝපචය කර්මය හා සහජාත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලකර්මය හා සහජාත වූ කම්මෝපචය කුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ . .

4. ස. පු: කුසලෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො කුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දුක්ඛාය වෙදනාය -පෙ- අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කම්මූපචයො කම්මෙන සහජාතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අකුසලෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො අකුසලොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අකුසලෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො අකුසලොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දුක්ඛාය වෙදනාය -පෙ- අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තෙන කම්මෙන සහජාතො කම්මූපචයො අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: කම්මං චිත්තෙන සහජාතං, කම්මං සාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මූපචයො චිත්තෙන සහජාතො, කම්මූපචයො සාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: කම්මූපචයො චිත්තෙන සහජාතො, කම්මූපචයො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

4. ස. පු: කුශලකර්මය හා සහජාත වූ කර්මෝපචය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (චිත්තසම්ප්‍රයුක්තනය සඳහා පිළිත යි.)

ස. අනු: සුඛවේදනාසම්ප්‍රයුක්තකර්මය හා සහජාත වූ කර්මෝපචය සුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: දුඃඛවේදනාසම්ප්‍රයුක්ත ... අදුඃඛාසුඛවේදනා සම්ප්‍රයුක්ත කර්මය හා සහජාත වූ කර්මෝපචය අදුඃඛාසුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කර්මෝපචය කර්මය හා සහජාත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුශලකර්මයා හා සහජාත වූ කර්මෝපචය අකුශල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අකුශලකර්මයා හා සහජාත වූ කර්මෝපචය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුඛවේදනාසම්ප්‍රයුක්ත කර්මය හා සහජාත වූ කර්මෝපචය සුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: දුඃඛවේදනාසම්ප්‍රයුක්ත ... අදුඃඛාසුඛවේදනා-සම්ප්‍රයුක්තකර්මය හා සහජාත වූ කර්මෝපචය අදුඃඛාසුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: කර්මය චිත්තය හා සහජාත වෙයි. කර්මය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කර්මෝපචය චිත්තය හා සහජාත වෙයි. කර්මෝපචය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කර්මෝපචය චිත්තය හා සහජාත වෙයි. කර්මෝපචය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මං චේතනාය සහජාතං, කම්මං අනාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: කම්මං චේතනාය සහජාතං, චිත්තං භිජ්ජමානං කම්මං භිජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මූපචයො චේතනාය සහජාතො, චිත්තං භිජ්ජමානං කම්මූපචයො භිජ්ජතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: කම්මූපචයො චේතනාය සහජාතො, චිත්තං භිජ්ජමානං කම්මූපචයො න භිජ්ජතීති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මං චේතනාය සහජාතං, චිත්තං භිජ්ජමානං කම්මං න භිජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: කම්මම්හි කම්මූපචයො'ති.

ප. පටි: ආමන්තා,

ස. අනු: තඤ්ඤෙව කම්මං සො කම්මූපචයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: කම්මම්හි කම්මූපචයො, කම්මූපචයතො විපාකො නිබ්බත්තතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව කම්මං, සො කම්මූපචයො, සො කම්මවිපාකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: කම්මම්හි කම්මූපචයො, කම්මූපචයතො විපාකො නිබ්බත්තති, විපාකො සාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මූපචයො සාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: කම්මය චිත්තය හා සහජාත වෙයි, කම්මය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

9. ස. පු: කම්මය චිත්තය හා සහජාත වෙයි, චිත්තය බිදෙන්නේ යැ, කම්මය බිදේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මෝපචය චිත්තයා හා සහජාත වෙයි, චිත්තය භිජ්ජමාන යැ, කම්මෝපචය බිදේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10 ස. පු: කම්මෝපචය චිත්තය හා සහජාත වෙයි. චිත්තය භිජ්ජමාන යැ, එකලු කම්මෝපචය නො බිදේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මය චිත්තයා හා සහජාත වෙයි, චිත්තය භිජ්ජමාන කල්හි කම්මය නො බිදේ ද?

ප . පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: කම්මය ඇති කල කම්මෝපචය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. ඒ කම්මය මැ ඒ කම්මෝපචය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: කම්මය පිහිටි කල කම්මෝපචය වෙයි, කම්මෝපච-යෙන් විපාකය උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ කම්මය මැ ඒ කම්මෝපචය වූයේ ඒ කම්මවිපාකය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: කම්මය ඇති කලැ කම්මෝපචය වෙයි, කම්මෝපච-යෙන් විපාකය උපදී. විපාකය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මෝපචය සාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: කම්මූපචයො අනාරම්මණො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විපාකො අනාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤො කම්මූපචයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ පුණ්ණ, එකච්චො සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි කායසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරොති, සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි වචීසඞ්ඛාරං -පෙ මනොසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරොති. සො සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි කායසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරිත්වා සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යපජ්ඣම්පි වචීසඞ්ඛාරං -පෙ- මනොසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරිත්වා සබ්‍යාපපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි ලොකං උපපජ්ජති. තමෙනං සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි ලොකං උපපන්නං සමානං සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි ඵස්සා ඵුසන්ති. සො සබ්‍යාපජ්ඣෙහිපි අබ්‍යාපජ්ඣෙහිපි ඵස්සෙහි ඵුට්ඨො සමානො සබ්‍යාපජ්ඣම්පි අබ්‍යාපජ්ඣම්පි වෙදනං වෙදෙති වොකිණ්ණසුඛදුක්ඛං, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චෙ ච දෙවා එකච්චෙ ච විනිපාතිකා. ඉති ඛො පුණ්ණ, භූතා භූතස්ස උපපත්ති[1] හොති. යං කරොති තෙන උපපජ්ජති. උපපන්නමෙතං ඵස්සා ඵුසන්ති. එවම්පහං පුණ්ණ, කම්මදායාදා සත්තා'ති වදාමී"ති,[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "අඤ්ඤං කම්මං අඤ්ඤො කම්මූපචයො"ති,

කම්මූපචයකථා නිට්ඨිතා.

පණ්ණරසමො වග්ගො.

තස්සුද්දානං:

"පච්චයතා වවත්ථිතා පටිච්චසමුප්පාදෙ, අද්ධා ච ඛණො ලයො මුහුත්තං
චත්තාරො ආසවා අනාසවා ලොකුත්තරානං ධම්මානං ජරාමරණං,
ලොකුත්තරා සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති,
ලොකියා සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති,
සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍ය,
සෙවච මග්ගො අසඤ්ඤසත්තූපපත්තියා,
අඤ්ඤං කම්මං අඤ්ඤො කම්මූපචයො"ති.

තතියො පණ්ණාසකො.

---

1. උපපත්ති - සීමු,

a. මජ්ඣිමනිකාය - මජ්ඣිමපණ්ණාස - කුක්කුරවතියසුත්ත.

14. ස. පු: කම්මෝපචය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: විපාකය අනාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: කර්මය අනෙකෙක් වේ ද, කම්මෝපචය අනෙකෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නූ: “පූර්ණය, මෙ සස්නෙහි කිසි මහණෙක් සදුඃඛ වූත් අදුඃඛ වූත් කායසංස්කාර අභිසංස්කරණ කෙරෙයි. සදුඃඛ වූත් අදුඃඛ වූත් වාක් සංස්කාර ... මනස්සංස්කාර අභිසංස්කරණ කෙරෙයි. හේ සදුඃඛ වූත් අදුඃඛ වූත් කායසංස්කාර අභිසංස්කරණ කොට සදුඃඛ වූත් අදුඃඛ වූත් වාක් සංස්කාර ... මනස්සංස්කාර අභිසංස්කරණ කොට සදුඃඛ වූ හෝ අදුඃඛ වූ හෝ ලොකයට පැමිණෙයි සදුඃඛ වූ හෝ අදුඃඛ වූ හෝ ලොකයට පැමිණි තුලුන් සදුඃඛ වූ ද අදුඃඛ වූ ද ස්පර්ශයෝ පහසිත්. හේ සදුඃඛ වූ හෝ අදුඃඛ වූ හෝ ස්පර්ශයෙන් පහස්නා ලද්දේ සදුඃඛ වූ හෝ අදුඃඛ වූ හෝ ව්‍යවකීර්ණ සුඛදුඃඛ ඇති වෙදනා විඳී. මනුෂ්‍යයන් ඇතැම් දෙවියන් ඇතැම් විනිපාතිකයන් සෙයිනි. පූර්ණය මෙසේ භූතයෙන් භූතයක්හුගේ උපපත්ති වෙයි. යමක් කෙරේ ද එයින් උපපත්ති වෙයි. ස්පර්ශයෝ උපපන්න වූ තුලුන් ස්පර්ශ කෙරෙත් පූර්ණය, මම මෙසෙයිනුදු ‘සත්ත්වයෝ කර්මදායාදයහ’යි කියමි’’යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නූ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකාරණින් කර්මය අනෙකෙකැ, කම්මෝපචය අනෙකෙකැ’යි නො කියැයුතු යැ.

කම්මූපචය කථා නිමි.

පසළොස්වන වග.

එහි උද්දානය:

පච්චයකථා යැ, අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා යැ, අද්ධාකථා යැ, ඛණ ලය මුහුත්තකථා යැ, ආසවකථා යැ, ජරාමරණකථා යැ, සඤ්ඤාවෙදයිතකථා යැ, දුතියසඤ්ඤාවෙදයිත කථා යැ, තතියසඤ්ඤාවෙදයිත කථා යැ, අසඤ්ඤසත්තුපිකා කථා යැ කම්මූපචයකථා යි.

තුන්වැනි පනස යි.

සොළසමො වග්ගො.

16. 1.

නිග්ගහකථා.

1 ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස චිත්තං මා රජ්ජි, මා දුස්සි, මා මුය්හි මා කිලිස්සී'ති නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පන්නො ඵස්සො මා නිරුජ්ඣී'ති නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පන්නා වෙදනා –පෙ– උප්පන්නා සඤ්ඤා –පෙ– උප්පන්නා චෙතනා –පෙ– උප්පන්නං චිත්තං –පෙ– උප්පන්නා සද්ධා –පෙ– උප්පන්නං විරියං –පෙ– උප්පන්නා සති –පෙ– උප්පන්නො සමාධි –පෙ– උප්පන්නා පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣී'ති නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය රාගං පජහතී'ති –පෙ– දොසං පජහති –පෙ– අනොත්තප්පං පජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය මග්ගං භාවෙති –පෙ– සතිපට්ඨානං භාවෙති –පෙ– බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

සොළොස්වනවග.

16. 1.

නිග්ගහ කථා.

[‘ලෝකයෙහි බලප්‍රාප්ත වූ ද වශීභූත වූ ද යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඉදින් ඔහු පරාගේ සිත වසඟ කොට නිගන්නට හෙවත් සංක්ලේශයෙන් වළහන්නට නො හැකි වෙත් නම්, උන්ගේ කිනම් බලප්‍රාප්තියෙක් ද? කවර වශීභාවයෙක් ද? ඒකාන්තයෙන් ඔහු බලප්‍රාප්තියෙනුත් වශීභාවයෙනුත් මෙරමාගේ සිත වසඟ කොට සංක්ලේශයෙන් වළහති’යි මහාසඞ්ඝිකනිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘නිග්ගහ කථා’ එයි.]

1. ස. පු:	අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ (වසඟ කරන්නේ) වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනෙකෙක් අනෙකකුගේ ‘සිත නො ඇලේවයි දූෂ්‍ය නො වේවයි මූළා නො වේවයි කිලිටි නො වේව’යි මෙසේ නිගන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. පු:	අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනෙකෙක් අනෙකකුට උපන් ස්පර්ශය ‘නහමක් නිරුද්ධ වේව’යි මෙසේ නිගන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනෙකෙක් අනෙකකුට උපන් වේදනා .. උපන් සංඥා ... උපන් චේතනා ... උපන් සිත ... උපන් ශ්‍රද්ධා .. උපන් වීර්‍ය්‍ය ... උපන් ස්මෘති ... උපන් සමාධි ... උපන් ප්‍රඥා ‘නහමක් නිරුද්ධ වේව’යි මෙසේ නිගන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
3. ස. පු:	අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනෙකෙක් අනෙකකු සඳහා රාගය ප්‍රහාණ කෙරේ ද ... ද්වෙෂය ප්‍රහාණ කෙරේ ද? ... අනපත්‍රපා ප්‍රහාණ කෙරේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4. ස. පු:	අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අර්ථ පිණිස මාර්ගය භාවා ද? ... සිව්වටන් භාවා ද? ... බොධ්‍යඞ්ග භාවා ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං දුක්ඛං, අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසං-වෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"අත්තනා'ව කතං පාපං
අත්තනා සංකිලිස්සති.
අත්තනා අකතං පාපං
අත්තනා'ව විසුජ්ඣති.
සුද්ධි අසුද්ධි පච්චත්තං
නාඤ්ඤො අඤ්ඤං විසොධයෙ"තිa.

අත්ථෙව සුත්තන්තොති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: "පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

8. ප. පු: න වත්තබ්බං පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි බලප්පත්තා, අත්ථි වසීභූතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි අත්ථි බලප්පත්තා, අත්ථි වසීභූතා.

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරො පරස්ස චිත්තං නිග්ගණ්හාතී"ති.

නිග්ගහකථා නිට්ඨිතා.

---

a. ධම්මපද.

5. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අර්ථය පිණිස දුඃඛය පරිඥා කෙරේ ද? සමුදය දුරු කෙරේ ද? නිරොධය සාක්ෂාත් කෙරේ ද? මාර්ගය භවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට කාරක වේ ද? සුඛදුඃඛ පරකෘත වේ ද? අනෙකෙක් කෙරේ ද? අනෙකෙක් විඳුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "තමා විසින් කළ පාපය තමා කෙලෙසන්නේ යැ. තමා විසින් නො කළ පාපය තමා මැ ශුද්ධ කරන්නේ යැ. ශුද්ධි අශුද්ධි දෙක තමා කෙරෙහි වෙයි. අනෙකෙක් අනෙකකු ඕශුද්ධ නො කරන්නේ යැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

8 ප. පු: 'අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තාහු නො? වශීභූතයෝ ඇත්තාහු නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තාහු නම්, වශීභූතයෝ ඇත්තාහු නම්,

ප. පා: හවත එකරුණින් 'අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්නේ යැ' යනු කියැයුතු මැ යැ.

නිග්ගහකථා නිමි.

16. 2.

පග්ගහ කථා.

1. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: පරො පරස්ස චිත්තං මා රජ්ජි, මා දුස්සි, මා මුය්හි, මා කිලිස්සී'ති පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අලොභං කුසලමූලං ජනෙති, අදොසං කුසලමූලං ජනෙති, අමොහං කුසලමූලං ජනෙති, සද්ධං ජනෙති, විරියං ජනෙති, සතිං ජනෙති, සමාධිං ජනෙති, පඤ්ඤං ජනෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පන්නො ඵස්සො මා නිරුජ්ඣී'ති පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පන්නා වෙදනා –පෙ– උප්පන්නා සඤ්ඤා –පෙ– උප්පන්නා චෙතනා –පෙ– උප්පන්නං චිත්තං –පෙ– උප්පන්නා සද්ධා –පෙ– උප්පන්නං විරියං –පෙ– උප්පන්නා සති –පෙ– උප්පන්නො සමාධි –පෙ– උප්පන්නා පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣී'ති පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය රාගං පජහති, දොසං පජහති, මොහං පජහති –පෙ– අනොත්තප්පං පජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

16. 2.

පග්ගහකථා

[මෙහි නිදානය ද නිග්ගහකථායෙහි මෙනි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ (පාලනය) කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත 'නොඇලේව යි දූෂ්‍ය නොවේව යි මූළ්‍හ නො වේව යි කිලිටි නො වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අලෝභකුසලමූලය උපදවා ද, අද්වේෂ කුසලමූලය උපදවා ද, අමෝහ-කුසලමූලය උපදවා ද, ශ්‍රද්ධා උපදවා ද, වීර්‍ය්‍යී උපදවා ද, ස්මෘති උපදවා ද, සමාධි උපදවා ද, ප්‍රඥා උපදවා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට 'උපන් ස්පර්ශය 'නහමක් නිරුද්ධ වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට 'උපන් වේදනා ... උපන් සංඥා ... උපන් චේතනා ... උපන් චිත්තය ... උපන් ශ්‍රද්ධාව... උපන් වීර්‍ය්‍යය... උපන් ස්මෘතිය ... උපන් සමාධි...උපන් ප්‍රඥා'නහමක් නිරුද්ධ වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ (මලහන්නේ) වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට අවිඩ පිණිස රාගය හැරපියා ද, ද්වේෂය හැරපියා ද, මෝහය හැර-පියා ද, ... අනපත්‍රපා හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය මග්ගං භාවෙති -පෙ- සතිපට්ඨානං භාවෙති -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය දුක්ඛං පරිජානාති -පෙ- මග්ගං භාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං දුක්ඛං, අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසං-වෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"අත්තනාව කතං පාපං -පෙ- නාඤ්ඤො අඤ්ඤං විසොධයෙ"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හාතී'ති.

9. ප. පු: න වත්තබ්බං පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හා-තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අත්ථි බලප්පත්තා අත්ථි වසීභූතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි අත්ථි බලප්පත්තා අත්ථි වසීභූතා,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරො පරස්ස චිත්තං පග්ගණ්හා"ති.

පග්ගහකථා නිට්ඨිතා.

---

a ධම්මපද

5. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අර්ථ පිණිස මාර්ගය වඩා ද ... සතිපට්ඨාන වඩා ද, ... බොධ්‍යඞ්ග වඩා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

6. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අර්ථ පිණිස දුඃඛය පරිඥා කෙරේ ද, ... මාර්ගභාවනා කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට කාරක වේ ද? සුඛදුඃඛ පරකෘත වේ ද? අනෙකෙක් කරන්නේ වේ ද? අනෙකෙක් විඳුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: තමා මැ කළ පාපය ... අනෙකෙක් අනෙකකු විශුද්ධ නො කෙරේ''යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු.

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් ''අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ'' යයි නො කියැයුතු යැ.

9. ප. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු. බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තාහු නො? වශීභූතයෝ ඇත්තාහු නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තාහු නම්, වශීභූතයෝ ඇත්තාහු නම්,

ප. පා: භවත එකරුණින් ''අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ'' යයි කියැයුතු මැ යැ.

පග්ගහකථා නිමි.

16. 3

සුඛානුප්පදාන කථා

1. ස. පු: පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: පරො පරස්ස දුක්ඛං අනුප්පදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පරො පරස්ස දුක්ඛං අනුප්පදෙතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු. පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පරො පරස්ස අත්තනො සුඛං අනුප්පදෙති, අඤ්ඤස්සං සුඛං අනුප්පදෙති, තස්ස සුඛං අනුප්පදෙතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: පරො පරස්ස නෙවත්තනො, න අඤ්ඤස්සං, න තස්ස සුඛං අනුප්පදෙතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි පරො පරස්ස නෙවත්තනො, න අඤ්ඤස්සං, න තස්ස සුඛං අනුප්පදෙති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතී"ති

5. ස. පු: පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං දුක්ඛං, අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසං-වෙදෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. 3.

සුඛානුප්පාදන කථා.

['එකකු අනෙකකුහට සුඛය දියහෙන්නේ යැයි ලබ්ධිගත් හේතු-වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට 'සුඛානුප්පදානකථා' එයි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුහට සුව දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුහට දුක් දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුහට දුක් දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුහට සුව දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුහට සුව දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුහට තමාගේ සුව දෙන්නේ වේ ද, අනුන්ගේ සුව දෙන්නේ වේ ද, ඔහු මැ ගේ සුව දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අනෙකකුහට තමාගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද, අන්‍යයන්ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද, ඔහු මැ ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනෙකෙක් අනෙකකුහට තමාගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්, අන්‍යයන්ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්, ඔහු මැ ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්,

ස. පා: භවත 'අනෙකෙක් අනෙකකුහට සුඛය දෙන්නේ වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකෙක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. අනෙකෙක් අනෙකකුහට කාරක වේ ද, සුඛදුඃඛ. පරකෘත වේ ද, අනෙකෙක් කෙරේ ද, අනෙකෙක් විඳුනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: න වත්තබ්බං පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු ආයස්මා උදායී එතදවොච:

"බහුන්නං[1] වත නො භගවා දුක්ඛධම්මානං අපහත්තා, බහුන්නං වත නො භගවා සුඛධම්මානං උපහත්තා, බහුන්නං[1] වත නො භගවා අකුසලානං ධම්මානං අපහත්තා, බහුන්නං[1] වත නො භගවා කුසලානං ධම්මානං උපහත්තා"ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. පා: තෙන හි "පරො පරස්ස සුඛං අනුප්පදෙතී"ති.

සුඛානුප්පදානකථා නිට්ඨිතා.

1. බහූනං - සීමු, මජසං.
a. මජ්ඣිමනිකාය - ලටුකිකොපම සුත්තං

6. ප. පු: "අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ" යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ආයුෂ්මත් උදායී තෙරණුවෝ තෙල වදාළාහු නො

"භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ බොහෝ වූ දුඃඛ-ධර්මයන් බැහැර කරනසේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට බොහෝ වූ සුඛධර්මයන් එළවන සේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ බොහෝ වූ අකුශලධර්මයන් බැහැර කරන සේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට බොහෝ කුශලධර්මයන් එළවන සේක් මැ යැ" යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් 'අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ.

සුඛානුප්පදාන කථා නිමි.

16. 4.

අධිගය්හමනසිකාරකථා.

1. ස. පු: අධිගය්හ මනසිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන චිත්තෙන තං චිත්තං පජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: තෙන චිත්තෙන තං චිත්තං පජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන චිත්තෙන තං චිත්තං 'චිත්ත'න්ති පජානාතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: තෙන චිත්තෙන තං චිත්තං පජානාතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තං චිත්තං තස්ස චිත්තස්ස ආරම්මණන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: තං චිත්තං තස්ස චිත්තස්ස ආරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තෙන ඵස්සෙන තං ඵස්සං ඵුසති, තාය වෙදනාය -පෙ- තාය සඤ්ඤාය -පෙ- තාය චෙතනාය -පෙ- තෙන චිත්තෙන -පෙ- තෙන විතක්කෙන -පෙ- තෙන විචාරෙන -පෙ- තාය පීතියා -පෙ- තාය සතියා -පෙ- තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤං පජානාතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොන්තො අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5 ස. පු: අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොන්තො අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතීති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

16 4.

අධිගය්හමනසිකාර කථා.

["සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චා" ආදි වචන නිසා නානාමනස්කාර හැර ආරම්මණ මනස්කාර පමණක් ගෙන "මෙනෙහි කරනුයේ හැම සංස්කාරයන් එකවට මෙනෙහි කෙරේ" යයි පූර්වශෛලීය අපරශෛලීයයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට "අධිගය්හමනසිකාර කථා" එයි]

1. ස. පු: බැස ගෙන (හාත්පසින් – සම්පූර්ණයෙන් ගෙන) මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එ සිතින් එ සිත 'සිතැ'යි දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු එ සිත එ සිතට අරමුණු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: එ සිත එ සිතට අරමුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ස්පර්ශයෙන් ඒ ස්පර්ශය ස්පර්ශ කෙරේ ද? ඒ වේදනායෙන් ... ඒ සංඥයෙන් ... ඒ චේතනායෙන් ... ඒ චිත්තයෙන් ... ඒ විතර්කයෙන් ... ඒ විචාරයෙන් ... ඒ ප්‍රීතියෙන් ... ඒ සමාධියෙන් ... ඒ ප්‍රඥයෙන් ඒ ප්‍රඥව දැනගන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොන්තො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොන්තො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොන්තො අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොති, පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-

7. ස. පු: අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොන්තො අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොති, පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8 ස. පු: අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සපශීයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධානා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ .

ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපශීයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධානා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපශීයන් තිදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් තිදෙනකුන්ගේ සමවධානා වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු. අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

8. ස. පු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපශීයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධානා වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොන්තො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොන්තො පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොති, පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොති, පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොන්තො අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:	අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
9. ස. පු:	අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු.	ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
10. ස. පු:	අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ස්පර්ශයන් තිදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් තිදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ. ...
ස. අනු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
11. ස. පු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියයුතු යැ ...
ස. අනු:	ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..

12. ස. පු: පච්චුප්පන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොන්තො අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: පච්චුන්නං පච්චුප්පන්නන්ති මනසිකරොන්තො අතීතං අතීතන්ති මනසිකරොති, අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං චිත්තානං සමොධානං හොතීති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ප. පු: න වත්තබ්බං "අධිගය්හ මනසිකරොතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා.

සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා,

සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා"ති, [a].
අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි 'අධිගය්හ මනසිකරොතී'ති.

අධිගය්හමනසිකාරකථා නිට්ඨිතා.

---

a. ධම්මපද

12. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්නය 'ප්‍රත්‍යුත්පන්න යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. ස්පර්ශයන් තිදෙනකුන්ගේ .. චිත්තයන් තිදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14 ප. පු: 'බැඳගෙන මෙනෙහි කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නුः

"යම් කලෙක 'හැම සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්නේ වේ ද, යළි දුක්හි කලකිරේ ද, මෙල විශුද්ධියට මාර්ග වෙයි.

යම් කලෙක 'හැම සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්නේ වේ ද, යළි දුක්හි කලකිරේ ද, මෙල විශුද්ධියට මාර්ග වෙයි.

යම් කලෙක 'හැම ධර්මයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්නේ වේ ද, යළි දුක්හි කලකිරේ ද, මෙල විශුද්ධියට මාර්ග වෙති, වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු.

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එ කරුණින් 'බැඳගෙන මෙනෙහි කරන්නේ වේ.

අධිගය්හමනසිකාරකථා නිමි.

16. 5.

රූපං හෙතූති කථා.

1. ස. පු: රූපං හෙතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අලොභො හෙතූති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අදොසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ- ලොභො හෙතු -පෙ- දොසො හෙතු -පෙ- මොහො හෙතූ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: රූපං හෙතූ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "රූපං හෙතූ"ති.

3. ස. පු: අලොභො හෙතු සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං හෙතු සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 ආවජ්ජනා - සෘා

16. 5.

රූපං හෙතූති කථා.

[‘හෙතු’ යනු කුසලමූලාදි හෙතුවටත් කිසි යම් ප්‍රත්‍යයටත් නාමෙකි. මේ වෙනස නො ගෙන “චත්තාරො මහා භූතා හෙතු” යන වචන මාත්‍රය නිසා අවිශෙෂයෙන් ‘රූපය හෙතු’ යයි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘රූපං හෙතූති කථා’ එයි]

1\. ස. පු: රූපය හෙතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලොභ හෙතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස අනු: අදොසහෙතු වේ ද? ... අමොහහෙතු ... ලොභ-හෙතු ... දොසහෙතු .. මොහහෙතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

2\. ස. පු: රූපය හෙතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනාලම්බන නො? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

ස. පා: භවත ‘රූපය හෙතු වේ’ යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

3\. ස. පු: අලොභහෙතු සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) රූපහෙතු සාලම්බන වේ. එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අදොසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ- ලොභො හෙතු -පෙ- දොසො හෙතු -පෙ- මොහො හෙතු සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං හෙතු සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපං හෙතු අනාරම්මණං,[2] නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අලොභො හෙතු අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1], -පෙ- පණිධීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: රූපං හෙතු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අදොසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ- ලොභො හෙතු -පෙ- දොසො හෙතු -පෙ- මොහො හෙතු අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං හෙතූති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු මහාභූතා උපාදාරූපානං[3] උපාදාය හෙතූති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි මහාභූතා උපාදාරූපානං උපාදාය හෙතු,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'රූපං හෙතූ'ති.

රූපං හෙතූතිකථා නිට්ඨිතා.

1. ආවජ්ජනා-සෑ 2 සාරම්මණං - PTS. 3. උපාදාය රූපානං

4 ස. පු: අදෙසහෙතු ... අමොහහෙතු ... ලොභහෙතු ... දෙසහෙතු ... මොහහෙතු සාලම්බන වේ ද? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපහෙතු සාලම්බන වේ ද? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5 ස. පු: රූපහෙතු අනාලම්බන වේ ද, එයට අවතීනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලොභහෙතු අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවතීනා... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රූපහෙතු අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවතීනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අදෙසහෙතු ... අමොහහෙතු ... ලොභහෙතු .. දෙසහෙතු ... මොහහෙතු අනාලම්බන වේ ද? එයට අවතීනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: ‘රූපය හෙතු’ වේ’ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මහාභූතයෝ, උපාදරූපයනට උපාදයහෙතු නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් මහාභූතයෝ උපාදරූපයනට උපාදය–හෙතු වෙත් නම්,

ප. පා: භවත එකරුණින් ‘රූපය හෙතු වේ’ යයි කියැයුතු මැ යැ.

රූපං හෙතූති කථා නිමි.

16. 6.

රූපං සහෙතුකන්තිකථා.

1 ස. පු: රූපං සහෙතුකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අලොභහෙතුනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අදොසහෙතුනාති -පෙ- අමොහහෙතුනාති -පෙ- ලොභහෙතුනාති -පෙ- දොසහෙතුනාති -පෙ- මොහහෙතුනාති.

ප. පටි න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: රූපං සහෙතුකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''රූපං සහෙතුක''න්ති.

3. ස. පු: අලොභො සහෙතුකො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං සහෙතුකං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අදොසො සහෙතුකො -පෙ- අමොහො -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා -පෙ- ලොභො -පෙ- දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විචිකිච්ඡා -පෙ- ථිනං -පෙ- උද්ධච්චං -පෙ- අහිරිකං -පෙ- අනොත්තප්පං සහෙතුකං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

16. 6.

රූපං සහෙතුකන්ති කථා.

[මෙහි නිදානය ද 'රූපංහෙතූති' කථායෙහි කී පරිදි දත යුතු.]

1. ස. පු: රූපය සහෙතුක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලොභහෙතුයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අදෙසහෙතුයෙන් ... අමොහහෙතුයෙන් ... ලොභ හෙතුයෙන් ... දෙසහෙතුයෙන් ... මොහහෙතු-යෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රූපය සහෙතුක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනාලම්බන නො? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

ස පා: භවත, 'රූපය සහෙතුක වෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

3 ස. පු: අලොභය සහෙතුක සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය සහෙතුක සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අදෙසය සහෙතුක වේ ද? ... අමොහය ... ශ්‍රද්ධාව ... වීර්‍ය්‍යය .. සමෘතිය ...සමාධිය .. ප්‍රඥාව... ලොභය ... ද්වෙෂය ... මොහය ... මානය ... දෘෂ්ටිය .. විචිකිත්සාව .. ස්ත්‍යානය... ඖද්ධත්‍යය... අහ්‍රීකය ... අනපත්‍රපාව සහෙතුක සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපං සහෙතුකං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අලොභො සහෙතුකො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: රූපං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අදොසො සහෙතුකො -පෙ- අනොත්තප්පං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7 ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං සහෙතුක'න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු රූපං සප්පච්චයන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි රූපං සප්පච්චයං,

ප පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං සහෙතුක"න්ති.

රූපං සහෙතුකන්තිකථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: රූපය සහෙතුක සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රූපය සහෙතුක අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලෝභය සහෙතුක අනාලම්බණ වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6 ස. පු: රූපය සහෙතුක අනාලම්බන වූයේ, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අද්වේෂය සහෙතුක ... අනපත්‍රපාව සහෙතුක අනාලම්බන වූයේ, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: 'රූපය සහෙතුක වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,

ප. අනු: රූපය සප්‍රත්‍යය නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් රූපය සප්‍රත්‍යය වේ නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් රූපය 'සහෙතුක වෙති' කියැයුතු මැ යැ.

රූපං සහෙතුකන්ති කථා නිමි.

16. 7

රූපං කුසලාකුසලන්තිකථා.

1. ස. පු: රූපං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධීති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ රූපං කුසල'න්ති.

2. ස. පු: අලොභො කුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං කුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අදොසො කුසලො -පෙ- අමොහො කුසලො -පෙ- සද්ධා කුසලා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය[2] ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං කුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ආවජ්ජනා - සහා   2 තස්ස - සීමු. PTS.

16. 7.

රූපං කුසලාකුසලන්ති කථා.

[**"කායකම්මං වචීකම්මං කුසලස්ස අකුසලස්ස- කායකර්ම වාක්කර්ම කුසලත් අකුසලත් වෙයි" යන වචන නිසා 'කායවාක්කර්ම සඞ්ඛ්‍යාත කායවිඤ්ඤත්ති වාග්විඤ්ඤත්ති රූප කුසලත් අකුසලත් වෙති' මහිශාසක සම්මිතිය නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'රූපං කුසලාකුසලන්ති කථා' එයි.**]

1. ස. පු. රූපය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනාලම්බන නො? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වී නම්, එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'රූපය කුශල වෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: අලොභය කුශල සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය කුශල සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අද්වේෂය කුශල ... අමෝහය කුශල ... ශ්‍රද්ධාව කුශල ... වීර්‍ය්‍යය - සමෘතිය - සමාධි - ප්‍රඥාව කුශල සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය කුශල සාලම්බන වේ ද? එයට ආවත්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රූපං කුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අලොභො කුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපං කුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අදොසො කුසලො -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා අනාරම්මණා, නත්ථි තාය[2] ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු රූපං අකුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස අවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං අකුසල"න්ති.

7. ස. පු: ලොභො අකුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා[1] -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ආවජ්ජනා - සයා 2. තස්ස - සීමු. PTS

4. ස. පු: රූපය කුශල අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලෝභය කුශල අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

5. ස. පු: රූපය කුශල අනාලම්බන වේද, එයට ආවර්ජනා... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අද්වේෂය කුශල ... ප්‍රඥව කුශල අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

6. ස. පු: රූපය අකුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනාලම්බන නො, එයට ආවර්ජනා .... ප්‍රණිධි නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනාලම්බන වී නම්, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'රූපය අකුශල වෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: ලෝභය අකුශල සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ... ප්‍රණිධි, ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය අකුශල සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්ජනා ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: දොසො අකුසලො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- අනොත්තප්පං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලොභො අකුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ-පෙ-

10. ස. පු: රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දොසො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තප්පං අකුසලං අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11 ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු කායකම්මං වචීකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි කායකම්මං වචීකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පි.

ප. පා: තෙන වත රෙ 'වත්තබ්බෙ රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පීති.

රූපං කුසලාකුසලන්තිකථා නිට්ඨිතා

8. ස. පු: ද්වේෂය අකුශලය .. මෝහය .. මානය ... අනපත්‍රපාව අකුශල, සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රූපය අකුශල, සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තනා... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: රූපය අකුශල, අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෝභය අකුශල, අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: රූපය අකුශල, අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්වේෂය ... මෝහය ... අනපත්‍රපාව අකුශල, අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ප. පු: 'රූපය කුශලත් අකුශලත් වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කායකර්ම වාක්කර්ම කුශලත් අකුශලත් වෙයි නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් කායකර්ම වාක්කර්ම කුශලත් අකුශලත් වී නම්,

ප. පා: හවත, එකරුණින් 'රූපය කුශලත් අකුශලත් වෙති' කියැයුතු මැ යැ.

රූපං කුසලාකුසලන්ති කථා නිමි.

16. 8.

රූපං විපාකොති කථා.

1. ස. පු: රූපං විපාකොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං සුඛවෙදනියං, දුක්ඛවෙදනියං, අදුක්ඛමසුඛවෙදනියං, සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං, දුක්ඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං, ඵස්සෙන සම්පයුත්තං, -පෙ- චිත්තෙන සම්පයුත්තං සාරම්මණං අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සුඛවෙදනියං -පෙ- න දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි න සුඛවෙදනියං -පෙ- න දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

ස. පං: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං විපාකො"ති.

2. ස. පු: ඵස්සො විපාකො, ඵස්සො සුඛවෙදනියො -පෙ- දුක්ඛවෙදනියො -පෙ- සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං විපාකො, රූපං සුඛවෙදනියං -පෙ- දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- සාරම්මණං, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රූපං විපාකො, රූපං න සුඛවෙදනියං -පෙ- න දුක්ඛවෙදනියං -පෙ- අනාරම්මණං, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

16. 8.

රූපං විපාකොති කථා.

[‘කර්‍මය කළ බැවින් උපන් චිත්තචෛතසිකයන් සෙයින් කර්‍මය කළ බැවින් උපන් රූපය ද විපාක වෙති’යි අන්ධක සම්මිතිය නිකාය වාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම ‘රූපං විපාකොති කථා’ එයි.]

1\. ස. පු: රූපය විපාක වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය සුඛවේදනීය, දුඃඛවේදනීය, අදුඃඛාසුඛවේදනීය, සුඛවේදනා සම්ප්‍රයුක්ත, දුඃඛවේදනා සම්ප්‍රයුක්ත, අදුඃඛාසුඛවේදනා සම්ප්‍රයුක්ත, සපර්‍ශ-සම්ප්‍රයුක්ත ... චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඃඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්බන වූයේ නො? එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඒ: ඉදින් සුඛවේදනීය නො වී නම්, ... දුඃඛවේදනීය නො වී නම් ... අනාලම්බන වී නම්, එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

ස. පා: භවත, ‘රූපය විපාක වෙති’ නො කියැයුතු මැ යැ.

2\. ස. පු: සපර්‍ශය විපාක වෙයි. සපර්‍ශය සුඛවේදනීය ... දුඃඛවේදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (තොප මතයෙහි) රූපය විපාක වෙයි. රූපය සුඛවේදනීය ... දුඃඛවේදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3\. ස. පු: (තොප මතයෙහි) රූපය විපාක වෙයි. රූපය සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඃඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්බන වූයේ වේ ද? එයට ආවර්ත්නා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. එසො විපාකො, එසො න සුඛවෙදනියො -පෙ- න දුක්ඛවෙදනියො -පෙ- අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4\. ප. පු: න වත්තබ්බං ‘රූපං විපාකො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු කම්මස්ස කතත්තා උප්පන්නා චිත්තචෙතසිකා ධම්මා විපාකොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි කම්මස්ස කතත්තා උප්පන්නා චිත්තචෙතසිකා ධම්මා විපාකො,

ප. පා. තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: ‘‘කම්මස්ස කතත්තා උප්පන්නං රූපං විපාකො’’ති.

රූපං විපාකොති කථා නිට්ඨිතා

ස. අනු: සප්‍රීය විපාක වෙයි. සප්‍රීය සුඛවෙදනීය නො වූයේ ... දුඃඛවෙදනීය නො වූයේ ... අනාලම්බන වූයේ වේ ද? එයට ආවත්නා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

4. ප. පු: 'රූපය විපාක වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කර්මය කළ බැවින් උපන් චිත්තචෛතසික ධර්මයෝ විපාක නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් කර්මය කළ බැවින් උපන් චිත්තචෛතසික ධර්ම විපාක වී නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් 'කර්මය කළ බැවින් උපන් රූපය විපාක වෙති' කියැයුතු මැ යැ.

රූපං විපාකොති කථා නිමි.

16 9

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරන්ති කථා.

1. ස. පු: අත්ථි රූපං රූපාවචරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපජ්ජෙය්‍යාසියං උපපජ්ජෙය්‍යාසියං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං සමාපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන උපපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතං සහජාතං සංසට්ඨං සම්පයුත්තං එකුප්පාදං එකනිරොධං එකවත්ථුකං එකාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියං න උපපජ්ජෙය්‍යාසියං න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන න උපපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතං සහජාතං සංසට්ඨං සම්පයුත්තං එකුප්පාදං එකනිරොධං එකවත්ථුකං එකාරම්මණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියං න උපපජ්ජෙය්‍යාසියං න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන -පෙ- එකාරම්මණං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි රූපං රූපාවචර"න්ති.

2. ස. පු: අත්ථි රූපං අරූපාවචරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සමාපජ්ජෙය්‍යාසියං උපපජ්ජෙය්‍යාසියං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං සමාපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන උපපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතං සහජාතං සංසට්ඨං සම්පයුත්තං එකුප්පාදං එකනිරොධං එකවත්ථුකං එකාරම්මණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. 9.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරන්ති කථා.

[“කාමාවචර කර්මය කළ බැවින් රූපය කාමාවචර වෙයි. එසෙයින් රූපාවචර අරූපාවචර කර්ම කළ බැවින් රූපය රූපාවචර අරූපාවචර වියයුතු යයි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘රූපං රූපාවචරාරූපාවචරන්ති කථා’” එයි.]

1 ස. පු: රූපය රූපාවචර වූයේ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය (කුසල විපාක ක්‍රියා) සිත, උපපත්තෙසිය (ප්‍රතිසන්ධි) සිත, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත, සමාපත්තෙසිය සිත හා, උපපත්තෙසිය සිත හා, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත හා සමග සහගත වූයේ සහජාත වූයේ සංසෘෂ්ට වූයේ සම්ප්‍රයුක්ත වූයේ එකොත්පාද වූයේ එකනිරොධ වූයේ එකවස්තුක වූයේ එකාලම්බන වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත උපපත්තෙසිය නො වූ සිත දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත හා උපපත්තෙසිය නො වූ සිත හා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සමාපත්තෙසිය නො වූ උපපත්තෙසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකාලම්බන වේ නම්,

ස. පා: හවත, ‘රූපාවචර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියයුතු මැ යැ.

2 ස. පු: රූපය අරූපාවචර වූයේ ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය උපපත්තෙසිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත සමාපත්තෙසිය උපපත්තෙසිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නොකියයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියං න උපපජ්ජෙය්‍යාසියං න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියෙන චිත්තෙන -පෙ- එකාරම්මණන්ති

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස ඨ: හඤ්චි න සමාපජ්ජෙය්‍යාසියං න උපපජ්ජෙය්‍යාසියං -පෙ- එකවත්ථුකං එකාරම්මණං.

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ. "අත්ථි රූපං අරූපාවචර"න්ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අත්ථි රූපං රූපාවචරං, අත්ථි රූපං අරූපාවචරන්ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප අනු: නනු කාමාවචරකම්මස්ස කතත්තා රූපං කාමාවචරන්ති.

ස. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ප ඨ: හඤ්චි කාමාවචරකම්මස්ස කතත්තා රූපං කාමාවචරං,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපාවචරකම්මස්ස කතත්තා රූපං රූපාවචරං, අරූපාවචරකම්මස්ස කතත්තා රූපං අරූපාවචරන්ති.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරන්ති කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය නො වූ උපපත්තෙසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකාලම්බන වූයේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සමාපත්තෙසිය නො වූ උපපත්තෙසිය නො වූ ... එකවත්ථුක එකාලම්බන වේ නම්,

ස. පා: භවත 'අරූපාවචර රූපයෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු: 'රූපාවචර රූපයෙක් ඇත, අරූපාවචර රූපයෙක් ඇතැ'යි නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කාමාවචර කර්‍මය කළ බැවින් (උපන්.) රූපය කාමාවචර නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් කාමාවචර කර්‍මය කළ බැවින් (උපන්) රූපය කාමාවචර වී නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් "රූපාවචර කර්‍මය කළ බැවින් උපන් රූපය රූපාවචර යැ, අරූපාවචර කර්‍මය කළ බැවින් උපන් රූපය අරූපාවචර යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරන්ති කථා නිමි.

16. 10.

රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නොති කථා.

1. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සමාපත්තෙසියො උපපත්තෙසියො දිට්ඨධම්මසුඛ-විහාරො සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන උපපත්තෙ-සියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතො සහජාතො සංසට්ඨො සම්පයුත්තො එකුප්පාදො එකනිරොධො එකවත්ථු-කො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ --පෙ-

ස. අනු: නනු න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො, න සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන -පෙ- එකවත්ථුකො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො, න සමාපත්තෙසියෙන -පෙ- එකවත්ථුකො එකාරම්මණො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධාතු-පරියාපන්නො"ති.

2. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සද්දරාගො සද්දධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බ-රාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-

16. 10.

රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නොති කථා.

[**කාමරාගය කාමධාතුපරියාපන්න සෙයින් රූපරාගඅරූපරාග ද රූපාරූපධාතු පරියාපන්න වියයුතු යයි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගතුවන්ගේ මැද බිඳුනට 'රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නොති කථා එයි.**]

1. ස පු: රූපරාගය රූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය උපපත්තෙසිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත සමාපත්තෙසිය උපපත්තෙසිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සමාපත්තෙසිය නො වූ උපපත්තෙසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකවස්තුක එකාලම්බන වෙයි නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සමාපත්තෙසිය නො වූ උපපත්තෙසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකවස්තුක එකාලම්බන වේ නම්,

ස. පා: භවත, "රූපරාගය රූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති" නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ගන්ධරාගය ... රසරාගය ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: සද්දරාගො න වත්තබ්බං සද්දධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපරාගො න වත්තබ්බං රූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො න වත්තබ්බං ඵොට්ඨබ්බධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපරාගො න වත්තබ්බං රූපධාතු පරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6 ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: අරූපරාගො න වත්තබ්බං අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7 ස. පු අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපත්තෙසියො උපපත්තෙසියො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන උපපත්තෙසියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතො සහජාතො සංසට්ඨො සම්පයුත්තො එකුප්පාදො එකනිරොධො එකවත්ථුකො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු න සමාපත්තෙසියො න උපපත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො න සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන -පෙ- එකවත්ථුකො එකාරම්මණො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

4 ස. පු: ශබ්දරාගය 'ශබ්දධාතුපර්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද,

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපරාගය රූපධාතුපර්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ..

5. ස පු: ගන්ධරාගය ... රසරාගය .. 'ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යධාතු පර්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපරාගය රූපධාතුපර්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

6. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

7 ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෛෂිය උපපත්තෛෂිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත සමාපත්තෛෂිය සිත හා සමග උපපත්තෛෂිය සිත හා සමග දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: සමාපත්තෛෂිය නො වූ උපපත්තෛෂිය නො වූ දිට්ඨධම්ම සුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෛෂිය නො වූ සිත හා සමග ... එකවස්තුක එකාලම්බන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. ඨ: භඤ්චි න සමාපත්තෙසියො න උප්පත්තෙසියො න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො න සමාපත්තෙසියෙන චිත්තෙන න උප්පත්තෙසියෙන චිත්තෙන න දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතො සහජාතො සංසට්ඨො සම්පයුත්තො එකුප්පාදො එකනිරොධො එකවත්ථුකො එකාරම්මණො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරූපරාගො අරූපධාතු පරියාපන්නො"ති.

8. ස. පු අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සද්දරාගො සද්දධාතු පරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතු පරියාපන්නොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු සද්දරාගො න වත්තබ්බං සද්දධාතුපරියාපන්නොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපරාගො න වත්තබ්බං අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: ගන්ධරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො න වත්තබ්බං ඵොට්ඨබ්බධාතුපරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරූපරාගො න වත්තබ්බං අරූපධාතු පරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. ඨ: ඉදින් සමාපත්තෙසිය නො වූ උපපත්තෙසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තෙසිය නො වූ සිත හා සමග උපපත්තෙසිය නො වූ සිත හා සමග දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසෘෂ්ට සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්පාද එකනිරොධ එකවස්තුක එකාලම්බන වේ නම්,

ස. පා: භවත, 'අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු මැ යැ.

8. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

9. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ගන්ධරාගය ... රසරාගය ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

10. ස. පු: ''ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපරාගය 'අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

11. ස. පු: 'ගන්ධරාගය ... රසරාගය ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යරාගය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යධාතු පර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: අරූපරාගය අරූපධාතුපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

12. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො, අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු කාමරාගො කාමධාතුපරියාපන්නො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි කාමරාගො කාමධාතුපරියාපන්නො,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො, අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නො'ති.

රූපරාගො රූපධාතුපරියාපන්නො අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපන්නොති කථා නිට්ඨිතා.

සොළසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

"චිත්තාභිග්ගහො චිත්තපග්ගහො
සුඛානුප්පදානං අධිගය්හමනසිකාරො
රූපං හෙතු රූපං සහෙතුකං
රූපං කුසලම්පි, අකුසලම්පි

රූපං විපාකො අත්ථි රූපං
රූපාවචරං, අත්ථි රූපං අරූපාවචරං
සබ්බෙ කිලෙසා කාමධාතු පරියාපන්නා''ති.

12. ප. පු: 'රූපරාගය රූපධාතුපයර්‍ියාපනන යැ, අරූපරාගය අරූපධාතු පයර්‍ියාපනන යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කාමරාගය කාමධාතු පයර්‍ියාපනන නො?

ස. පටිඤඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් කාමරාගය කාමධාතුපයර්‍ියාපනන වී නම්,

ප. පා: භවත, එකාරණින් 'රූපරාගය රූපධාතුපයර්‍ියාපනන යැ, අරූපරාගය අරූපධාතුපයර්‍ියාපනන යැ'යි කියැයුතු මැ යැ.

රූපරාගො රූපධාතුපරියාපනෙනා අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපනෙනාති කථා නිමි.

සොළොස්වන වග නිමි

එහි උද්දානය:

චිත්තනිග්ගහකථා යැ චිත්තපග්ගහ කථා යැ සුඛානුප්පදාන කථා යැ අධිගය්හමනසිකාර කථා යැ රූපංහෙතූති කථා යැ රූපං සහෙතුකනති කථා යැ රූපං කුසලාකුසලනති කථා යැ රූපං විපාකොති කථා යැ රූපං රූපාවචර අරූපාවචරනති කථා යැ රූපරාගො රූපධාතුපරියාපනෙනා අරූපරාගො අරූපධාතු පරියාපනෙනාති කථා යි.

සත්තරසමො වග්ගො.

17. 1.

අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති කථා.

1. ස. පු: අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි අරහතො අපුඤ්ඤූපචයො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි අරහතො අපුඤ්ඤූපචයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස. පු: අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා පුඤ්ඤාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරොති, ආනෙඤ්ජාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරොති, ගතිසංවත්තනිකං. කම්මං කරොති, භවසංවත්තනිකා[1] කම්මං කරොති, ඉස්සරියසංවත්තනිකං කම්මං කරොති, ආධිපච්ච[2] සංවත්තනිකා කම්මං කරොති, මහාභොගසංවත්තනිකං කම්මං කරොති, මහාපරිවාරසංවත්තනිකං කම්මං කරොති, දෙවසොභග්‍යසංවත්තනිකං කම්මං කරොති, මනුස්සසොභග්‍යසංවත්තනිකං කම්මං කරොතී'ති
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරහා ආචිනාතීති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: අරහා අපචිනාතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. සංවත්තනියං - මජ්ජසං, සයා.
2. අධිපච්ච - බහුසු

සත්තරසමො වග්ගො

17. 1.

අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති කථා.

[රහතුන්ගේ දානසංවිභාග චෛත්‍යවන්දනාදි කම් දැක 'රහත්හට පුණ්‍යෝපචය ඇතැ'යි වරදවා ගෙන අන්ධකනිකාය වාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති' කථා' එයි.]

1. ස. පු: රහත්හට පුණ්‍යෝපචය (කුසල් රැස්වීමෙක්) ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හට අපුණ්‍යෝපචය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රහත්හට අපුණ්‍යෝපචය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රහත්හට පුණ්‍යෝපචය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රහත්හට පුණ්‍යෝපචය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහතුන් වහන්සේ පුණ්‍යාභිසංස්කාර කෙරෙත් ද? ආනෙඤ්ජාභිසංස්කාර කෙරෙත් ද, ගතිසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, භවසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, ඓශ්වර්‍ය්‍යසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, ආධිපත්‍යසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, මහාභොගසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, මහාපරිවාරසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, දිව්‍යසෞභාග්‍යසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද, මනුෂ්‍යසෞභාග්‍යසංවත්තනික කම් කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රහත්හට පුණ්‍යෝපචය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රහත් ආචිනන (රැස් කිරීම්) කෙරේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත් අපචිනන (රැස් නො කිරීම්) කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අරහා පජහතීති -පෙ- අරහා උපාදියතීති -පෙ- අරහා විසිනෙතීති -පෙ- අරහා උස්සිනෙතීති -පෙ- අරහා විධූපෙතීති -පෙ- අරහා සන්ධූපෙතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා නෙවාචිනාති න අපචිනාති, අපචිනිත්වා ඨිතො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙවාචිනාති නාපචිනාති, අපචිනිත්වා ඨිතො.

ස පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො"ති.

ස. අනු: නනු අරහා නෙව පජහති, න උපාදියති, පජහිත්වා ඨිතො නෙව විසිනෙති, න උස්සිනෙති, විසිනෙත්වා ඨිතො. නෙව විධූපෙති, න සන්ධූපෙති, විධූපෙත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙව විධූපෙති, න සන්ධූපෙති, විධූපෙත්වා ඨිතො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො"ති.

8. ප. පු: නත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අරහා දානං දදෙය්‍යාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි අරහා දානං දදෙය්‍ය,

ප. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො"ති.

ප. අනු: අරහා චීවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ- සෙනාසනං දදෙය්‍ය -පෙ- ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙය්‍ය -පෙ- ඛාදනීයං දයෙද්‍ය -පෙ- භොජනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- චෙතියං වන්දෙය්‍ය -පෙ- චෙතියෙ මාලං ආරොපෙය්‍ය -පෙ- ගන්ධං ආරොපෙය්‍ය -පෙ- විලෙපනං ආරොපෙය්‍ය -පෙ- චෙතියං අභිදක්ඛිණං කරෙය්‍යාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි අරහා චෙතියං අභිදක්ඛිණං කරෙය්‍ය,

ප. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො"ති

අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: රහත් ප්‍රහාණ කෙරේ ද? . රහත් උපාදාන කෙරේ ද? .. රහත් (මාන විසින්) අවකම්‍ෂී කෙරේද? ... රහත් උත්කම්‍ෂී කෙරේ ද? .. රහත් (කෙලශාග්නිය) නිවත්තේ වේ ද? ... රහත් (කෙලශාග්නිය) දල්වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත් ආචිනන නො කරනුයේ අපචිනන නො කරනුයේ අපචිනන කොට සිටියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත් ආචිනන නො කරනුයේ අපචිනන නො කරනුයේ අපචිනන කොට සිටියේ වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘රහත්හට පුණ්‍යොපචය ඇතැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: රහත් ප්‍රහාණ නො කරනුයේ, උපාදාන නො කරනුයේ, ප්‍රහාණ කොට සිටියේ, අවකම්‍ෂී නො කරනුයේ, උත්කම්‍ෂී නො කරනුයේ, අවකම්‍ෂී (මානප්‍රහාණ) කොට සිටියේ, (කෙලශාග්නි) නො නිවනුයේ නො දල්වනුයේ, නිවා සිටියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත් (කෙලශාග්නි) නො නිවා නම්, නො දල්වා නම්, නිවා සිටියේ වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘රහත්හට පුණ්‍යොපචය ඇතැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

§ ප. පු: රහත්හට පුණ්‍යොපචය නැද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් දන් දෙන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් රහත් දන් දෙන්නේ වී නම්,

ප. පා: හවත, ‘රහත්හට පුණ්‍යොපචය නැතැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ප. අනු: රහත් සිවුරු දෙන්නේ වේ ද? . පිඬුවා දෙන්නේ වේ ද? සෙනසුන් දෙන්නේ වේ ද? .. ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙන්නේ වේ ද? .. ඛාද්‍ය දෙන්නේ වේ ද? .. භොජ්‍ය දෙන්නේ වේ ද? පැන් දෙනුයේ වේ ද? ... සෑ වඳනේ වේ ද? ... සෑයෙහි මල් නඟනුයේ වේ ද? සුවඳ නඟනුයේ වේ ද? .. විලෙවුන් නඟනුයේ වේ ද? .. සෑ පැදකුණු කරනුයේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් රහත් සෑය පැදකුණු කරනුයේ වී නම්,

ප. පා: හවත, ‘රහත්හට පුණ්‍යොපචය නැතැ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති කථා නිමි.

17. 2.

නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති කථා.

1. ස. පු: නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි අරහන්තඝාතකො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යො අරහන්තං ජීවිතා වොරොපෙති, සති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ ජීවිතා වොරොපෙති, අසති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ ජීවිතා වොරොපෙතීති

ප. පටිඤ්ඤා: සති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ ජීවිතා වොරොපෙතීති.

ස. ඨ: හඤ්චි සති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ ජීවිතා වොරොපෙති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූ"ති.

ස. අනු: අසති ජීවිතෙ ජීවිතාවසෙසෙ ජීවිතා වොරොපෙති, නත්ථි අරහන්තඝාතකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහතො කායෙ විසං න කමෙය්‍ය, සත්ථං න කමෙය්‍ය, අග්ගිං[1] න කමෙය්‍යාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 අග්ගි-මජ්ඣං,

17. 2.

නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති කථා.

["නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං විපාකං අප්පටිසංවෙදිත්වා ව්‍යන්තීභාවං වදාමීති. මහණෙනි, කළ රැස් කළ සඤ්චෙතනික කර්මයන්ගේ විපාක නො විඳ විගතාන්තභාවය මම නො කියමි"යි වදාළ සූත්‍රාර්ථ නුනුවණින් ගෙන රහත්හු නම් හැම කර්මවිපාක විඳලා ම පිරිනිවියයුතු වෙති. එයින් රහත්හට අකල්මරණ නැතැ'යි රාජගිරික සිද්ධාර්ථක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට "නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති කථා" එයි.]

1. ස. පු: රහත්හට අකල්මරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරහන්තඝාතක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

2. ස. පු: රහත්හට අකල්මරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යමෙක් රහතුන් වහන්සේ දිවියෙන් ගලවනුයේ වේ නම්, ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතශෙෂය ඇති කල්හි දිවියෙන් ගලවනු වේ ද? ජීවිතය නැති කල්හි ජීවිතශෙෂය නැති කල්හි දිවියෙන් ගලවනු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතශෙෂය ඇති කල්හි දිවියෙන් ගලවනුයේ වෙයි.

ස. ඨ: ඉදින් ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතශෙෂය ඇති කල්හි දිවියෙන් ගලවනුයේ වී නම්,

ස. පා: භවත, 'රහත්හට අකල්මරණ නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: ජීවිතය ජීවිතාවශෙෂය නැති කල්හි දිවියෙන් ගලවනුයේ වේ ද? අරහන්තඝාතක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු මැ යැ. ...

3. ස. පු: රහත්හට අකල්මරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහතුන්ගේ කයෙහි විෂ නො වදනේ ද? ශස්ත්‍ර නො වදනේ ද? ගිනි නො වදනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගිං කමෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සත්ථං කමෙය්‍ය, අග්ගිං කමෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූ"ති

4\. ස. පු: අරහතො කායෙ විසං න කමෙය්‍ය, සත්ථං න කමෙය්‍ය, අග්ගිං න කමෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි අරහන්තඝාතකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5\. ප. පු: අත්ථි අරහතො අකාලමච්චූ'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "නාහං භික්ඛවෙ, සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවෙදිත්වා[1]. බ්‍යන්තිභාවං වදාමි, තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ වා ධම්මෙ[2] උපපජ්ජෙ වා[3] අපරෙ වා පරියායෙ' ති[a]. අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි "නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූ"ති

නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති කථා නිට්ඨිතා.

---

1 අප්පටිසංවිදිත්වා - අ. නි.
2 දිට්ඨෙව ධම්මෙ - සීමු, ඡසං, සා, PTS
3 උපපජ්ජංවා - මජසං උපපජ්ජෙත්වා - PTS
a දසකඞ්ගුත්තර - කරජකායවග්ගො

ස. අනු: රහතුන්ගේ කයෙහි විෂ වදනේ ශස්ත්‍ර වදනේ ගිනි වදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහතුන්ගේ කයෙහි විෂ වදනේ ශස්ත්‍ර වදනේ ගිනි වදනේ වී නම්,

ස. පා: හවත, රහත්හට අකල්මරණ නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: රහතුන්ගේ කයෙහි විෂ නො වදනේ ද? ශස්ත්‍ර නො වදනේ ද? ගිනි නො වදනේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරහනතඝාතක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: රහත්හට අකල්මරණ ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"මහණෙනි, කරනලද රැස් කරනලද සඤ්චෙතනිකා කර්මයන්ගේ විපාක නො විඳ විගතාානතභාවය මම නො කියමි. එ ද දෘෂටධර්මයෙහි හෝ උපපද්‍යයෙහි හෝ අපරපර්‍යායෙහි හෝ වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් 'රහත්හට අකල්මරණ නැත.

නත්‍ථි අරහතො අකාලමච්චූති කථා නිමි.

17. 3.

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා.

1. ස. පු: සබ්බමිදං.[1] කම්මතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මම්පි කම්මතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බමිදං කම්මතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බමිදං පුබ්බෙකතහෙතූති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: සබ්බමිදං.[1] කම්මතොති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: සබ්බමිදං කම්මවිපාකතොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: සබ්බමිදං.[1] කම්මවිපාකතොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මවිපාකෙන පාණං හනෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: පාණාතිපාතො සඵලොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කම්මවිපාකො සඵලොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: කම්මවිපාකො අඵලොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පාණාතිපාතො අඵලො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ

1. සබ්බ- ඉදං - PTS

17. 3.

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා.

[“කම්මුනා වත්තති ලොකො - ලොකය කර්ම හෙතුවින් පැවෙයි” යන සූත්‍ර නිසා මෙ හැම කර්මවත් කෙලශවත් විපාකවත් කර්ම හෙයින් මැ වේ’ යයි රාජගිරික සිද්ධාර්ථික නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘සබ්බමිදං කම්මතොති කථා’ එයි.]

1 ස පු මෙ හැම කර්ම හෙයින් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කර්මයත් කර්ම හෙයින් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: මෙ හැම කර්ම හෙයින් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෙ හැම පූර්වකෘතහෙතුයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3 ස. පු: මෙ හැම කර්ම හෙයින් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මෙ හැම කර්මවිපාකයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු මෙ හැම කර්මවිපාක හෙයින් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: කර්මවිපාකයෙන් ප්‍රාණඝාත කරන්නේවේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. පු: ප්‍රාණඝාතය සඵල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: කර්මවිපාක සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු. කර්මවිපාක අඵල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රාණඝාත අඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නොකියැයුතු යැ ...

5. ස. පුච්ඡා: කම්මවිපාකෙන අදින්නං ආදියෙය්‍ය –පෙ– මුසා භණෙය්‍ය –පෙ– පිසුනං භණෙය්‍ය –පෙ– ඵරුසං භණෙය්‍ය –පෙ– සම්ඵං පලපෙය්‍ය[1] –පෙ– සන්ධිං ඡින්දෙය්‍ය –පෙ– නිල්ලොපං හරෙය්‍ය –පෙ– එකාගාරිකං කරෙය්‍ය –පෙ– පරිපන්ථෙ තිට්ඨෙය්‍ය –පෙ– පරදාරං ගච්ඡෙය්‍ය –පෙ– ගාම–ඝාතකං[2] කරෙය්‍ය –පෙ– නිගමඝාතකං[3] කරෙය්‍ය –පෙ– කම්මවිපාකෙන දානං දදෙය්‍ය –පෙ– චීවරං දදෙය්‍ය –පෙ– පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය –පෙ– සෙනාසනං දදෙය්‍ය –පෙ– ගිලානපච්චය භෙසජ්ජ පරික්ඛාරං දදෙය්‍යාති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො සඵලොති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: කම්මවිපාකො සඵලොති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ-

8. ස. පු: කම්මවිපාකො අඵලොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො අඵලොති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බං –පෙ–

9. ප. පු: න වත්තබ්බං ‘සබ්බමිදං කම්මතො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

“කම්මුනා වත්තති ලොකො
කම්මුනා වත්තති පජා,
කම්මනිබන්ධනා සත්තා
රථස්සාණීව යායතො.[a]
කම්මෙන කිත්තිං ලභතෙ පසංසං
කම්මෙන ජාතිං ච වධං ච බන්ධං,
තං කම්මනානාකරණං විදිත්වා
කස්මා වදෙ නත්ථි කම්මන්ති ලොකොති”ති[a]

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි “සබ්බමිදං කම්මතො”ති.

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා නිට්ඨිතා.

---

1 සම්ඵප්පලපෙය්‍ය - PTS 2. ගාමඝාතං – PTS. 3. නිගමඝාතං - PTS.
a. මජ්ඣිමනිකාය, සුත්තනිපාත - වාසෙට්ඨසුත්තං.

5. ස. පු: කර්මවිපාක හෙයින් අයිනාදන් කරන්නේ වේ ද ? මුසවා බණන්නේ වේ ද? ... පෙහෙසුන්බස් බණන්නේ වේ ද? පරොෂ්බස් බණන්නේ වේ ද? ... පලප්බස් බණන්නේ වේ ද? ... ගෘහසන්ධි බිඳුනේ වේ ද? ... ගම් වොලොගන්නේ වේ ද? ... ඒකාගාරික කම් කරන්නේ වේ ද? ...කඩපලාසොරකම් කරන්නේ වේ ද? ... විරඹුසොරකම් කරන්නේ වේ ද? ... ගම් නසනුයේ වේ ද? ... නියම්ගම් නසනුයේ වේ ද? ... කර්මවිපාක හෙයින් දන් දෙන්නේ වේ ද? ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද? ... පිඬුවා දෙන්නේ වේ ද? ... සෙනසුන් දෙන්නේ වේ ද? ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර (දීම) සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: කර්මවිපාක සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කර්මවිපාක අඵල වේ ද?

ප. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර අඵල වේ ද?

ප. ප්‍ර: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ප. පු: 'මෙ හැම කර්ම හෙයින් වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙද එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:

"ලොකය කර්ම හෙතුවින් පවතී, ප්‍රජාව කර්ම හෙතුවින් පවතී. යන්නා වූ රථයාගේ අකුර සෙයින් සත්ත්වයෝ කර්මනිබන්ධන කොට ඇත.

කර්ම හෙතුවින් කිර්තිප්‍රසංසා ලබයි. කර්ම හෙතුවින් ධනහානි ද වධබන්ධන ද වෙයි. ඒ කර්මනානාත්වය දැන කුමක් හෙයින් ලොකයා 'කර්මය නැතැ'යි කියන්නේ වේදැ?"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු.

ස. පටි: එසේ යැ.

ප. පු: එ කරුණින් 'මෙ හැම කර්ම හෙතුවින් වේ.'

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා නිමි.

17. 4

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා

1. ස. පු: ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්ච-සමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනින්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්ච සමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිණාමධම්මන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනින්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්ච-සමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිණාමධම්මං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: "ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛ"න්ති.

2. ස. පු: අනින්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිණාමධම්මං, තඤ්ච න දුක්ඛන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං සඞ්ඛතං -පෙ- විපරිණාමධම්මං තඤ්ච න දුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. 4.

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා

[‘දුඃඛය ඉන්ද්‍රියබද්ධ යෑ අනින්ද්‍රිබද්ධයෑයි. ද්විවිධ යි. ඉන්ද්‍රියබද්ධය දුඃඛයට වස්තු බැවින් දුඃඛ වෙයි. අනින්ද්‍රියබද්ධය උදයව්‍යයප්‍රතිපීඩනාර්‍ථ-යෙන් ‘යමෙක් අනිත්‍ය වී නම් ඒ දුඃඛයැයි’ සඞ්ගෘහිත බැවින් දුඃඛ වෙයි. මේ වෙනස නො ගෙන ‘යම් දුඃඛයක්හුගේ පරිඥා පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යී වාස කරන්නේ නම්, ඒ ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුඃඛ වෙයි. අනෙකක් දුඃඛ නො වේ’යයි හෙතුවාදින් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා’ එයි.]

1. ස. පු:	ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුඃඛ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ අනිත්‍ය සංස්කෘත ප්‍රතීත්‍ය සමුත්පන්න වේ ද? ක්ෂයස්වභාව ව්‍යයස්වභාව විරාගස්වභාව නිරොධස්වභාව විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනින්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ප්‍රතීත්‍ය-සමුත්පන්න නො? ක්ෂයස්වභාව ව්‍යයස්වභාව විරාගස්වභාව නිරොධස්වභාව විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් අනින්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ප්‍රතීත්‍ය-සමුත්පන්න වී නම්, ක්ෂයස්වභාව ව්‍යයස්වභාව විරාගස්වභාව නිරොධස්වභාව විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වී නම්,
ස. පා:	භවත, ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුඃඛ වෙති’ නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	අනින්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ප්‍රතීත්‍ය-සමුත්පන්න වේ ද? ක්ෂයස්වභාව ව්‍යයස්වභාව විරාගස්වභාව නිරොධස්වභාව විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ වේ ද? එ ද දුඃඛ නො වන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ඉන්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ... විපරිණාම-ස්වභාව ඇත්තේ වේද? එ ද දුඃඛ නො වන්නේ වේද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ඉන්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං සඞ්ඛතං -පෙ- විපරිණාමධම්මං, තඤ්ච දුක්ඛන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනින්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං සඞ්ඛතං -පෙ- විපරිණාම-ධම්මං, තඤ්ච දුක්ඛන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, අනින්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා..

ස. ඨ: හඤ්චි "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, අනින්ද්‍රියබද්ධං අනිච්චං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛන්ති.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: යථා ඉන්ද්‍රියබද්ධස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති, එවමෙවං අනින්ද්‍රියබද්ධස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. අනු: යථා ඉන්ද්‍රියබද්ධං දුක්ඛං පරිඤ්ඤාතං න පුන උප්පජ්ජති, එවමෙවං අනින්ද්‍රියබද්ධං දුක්ඛං පරිඤ්ඤාතං න පුන උප්පජ්ජතීති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි "ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛ"න්ති.

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා නිට්ඨිතා.

3 ස. පු: ඉන්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ... විපරිණාම-ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනින්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ... විපරිණාම-ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුඃඛ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුක්‍ය"යි වදාළ පරිදි අනින්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් "යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුක්‍ය"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ පරිදි අනින්ද්‍රිය-බද්ධය අනිත්‍ය වී නම්,

ස. පා: භවත, 'ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුක්‍ය'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ප. පු: 'ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුක්‍ය'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: යම්සේ ඉන්ද්‍රියබද්ධදුඃඛයාගේ පරිඥා පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස කරන්නේ වේ ද, එපරිදි මැ අනින්ද්‍රියබද්ධ දුඃඛයාගේ පරිඥා පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාවාස කරන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. අනු: යම්සේ ඉන්ද්‍රියබද්ධදුඃඛය පරිඥා කරනලද්දේ වටාලා නූපදනේ වේ ද, එපරිදි මැ අනින්ද්‍රියබද්ධ-දුඃඛය පරිඥා කරනලද්දේ වටාලා නූපදනේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් 'ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ' දුඃඛ වේයි.

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා නිමි.

17. 5.

ඨපෙත්වා අරියමග්ගන්ති කථා.

1. ස. පු: ඨපෙත්වා අරියමග්ගං අවසෙසා සඞ්ඛාරා දුක්ඛා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුක්ඛසමුදයොපි දුක්ඛො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: දුක්ඛසමුදයොපි දුක්ඛො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තීණෙව අරියසච්චානී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: තීණෙව අරියසච්චානීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු චත්තාරි අරියසච්චානි වුත්තානි භගවතා: “දුක්ඛං දුක්ඛසමුදයො දුක්ඛනිරොධො දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා”ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි චත්තාරි අරියසච්චානි වුත්තානි භගවතා: දුක්ඛං දුක්ඛසමුදයො දුක්ඛනිරොධො දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: “තීණෙව අරියසච්චානී”ති.

4. ස. පු: දුක්ඛසමුදයො’පි දුක්ඛො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කෙනට්ඨෙනාති.

ප. වි: අනිච්චට්ඨෙනාති.

ස. අනු: අරියමග්ගො අනිච්චො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරියමග්ගො දුක්ඛො’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. 5.

ඨපෙත්වා අරියමග්ගන්ති කථා.

['ආර්‍ය්‍යමාර්ගය දුඃඛනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදා යැයි කියනලද හෙයින් ආර්‍ය්‍යමාර්ගය තබා අවශේෂ සංස්කාරයෝ දුඃඛයහ'යි හේතුවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඨපෙත්වා අරියමග්ගන්ති කථා.' එයි.]

1. ස. පු: ආර්‍ය්‍යමාර්ගය තබා අවශේෂ සංස්කාරයෝ දුඃඛ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛසමුදයත් දුඃඛ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: දුඃඛසමුදයත් දුඃඛ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ තිදෙනෙක් මැ වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

3. ස. පු: ආර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ තිදෙනෙක් මැ වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "දුඃඛ යැ දුඃඛසමුදය යැ දුඃඛනිරෝධ යැ දුඃඛනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදා යැ"යි සතර සත්‍ය කොනෙක් වදාරන ලද්දාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් "දුඃඛ යැ දුඃඛසමුදය යැ දුඃඛනිරෝධ යැ දුඃඛනිරෝධගාමිනී-ප්‍රතිපදා යැ"යි සතර සත්‍ය කොනෙක් මැ වදාරන ලද වෙත් නම්,

ස. පා: හවත, 'ආර්‍ය්‍යසත්‍යයෝ තිදෙනෙක් මැ වෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: දුඃඛසමුදයත් දුඃඛ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කවර අරුතින් වේ ද?

ප. වි: අනිත්‍යාර්ථයෙන් වෙයි.

ස. අනු: ආර්‍ය්‍යමාර්ගය අනිත්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආර්‍ය්‍යමාර්ගය දුඃඛ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: අරියමග්ගො අනිච්චො, සො ච න දුක්ඛොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: දුක්ඛසමුදයො අනිච්චො, සො ච න දුක්ඛො,ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: දුක්ඛසමුදයො අනිච්චො, සො ච දුක්ඛො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරියමග්ගො අනිච්චො, සො ච දුක්ඛො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ප. පු: න වත්තබ්බං ඨපෙත්වා අරියමග්ගං අවසෙසා සඞ්ඛාරා දුක්ඛා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු සා දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි සා දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "ඨපෙත්වා අරියමග්ගං අවසෙසා සඞ්ඛාරා දුක්ඛා"ති

ඨපෙත්වා අරියමග්ගන්ති කථා නිට්ඨිතා.

5. ස. පු: ආයතීමාගීය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දුඃඛසමුදය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ නො වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: දුඃඛසමුදය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයතීමාගීය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ප. පු: 'ආයතීමාගීය තබා අවශෙෂ සංස්කාරයෝ දුඃඛයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: එ දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදා නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් එ දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදා වූ නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් 'ආයතීමාගීය තබා අවශෙෂ සංස්කාරයෝ දුඃඛයහ'යි කියැයුතු මැ යැ.

ඨපෙත්වා අරියමග්ගඞ්ගානි කථා නිමි.

17. 6.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති කථා.

1. ස. පු:	න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති.[1]
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු සඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො පාහුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. ඨ:	හඤ්චි සඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො පාහුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස,
ප. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: 'සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති[1].
2. ස. පු:	න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතාති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. ඨ:	හඤ්චි චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා.
ස. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතී"ති[1].
3. ස. පු:	න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	නනු අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස දානං දෙන්තීති.
ප. පටිඤ්ඤා:	අමන්තා.
ස. ඨ:	හඤ්චි අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස දක්ඛිණං දෙන්ති,
ස. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතී'ති.

1. පටිගණ්හාතීති - සීමු, මජසං, සයා. පටිගණ්හාතීති - PTS

17. 6.

න වතතබබං සඞෙඝා දකඛිණං පතිගණහාතීති කථා.

[පරමාර්ථ විසින් මාර්ගඵල මැ සඞ්ඝ වෙයි. මාර්ගඵලයෙන් අන්‍ය සඞ්ඝ නම් කිසිවෙක් නැත. මාර්ගඵලයෝ කිසිවක් නො පිළිගනිති. එහෙයින් සඞ්ඝයා දක්ෂිණාව පිළිගනිතී නො කියැයුතු යැ'යි මහාපුණ්‍යවාදීන් සෙයින් ලබධි ගතුවන්ගේ වාද බිඳුනට 'න වතතබබං සඞෙඝා දකඛිණං පතිගණහාතීති කථා' එයි.]

1. ස. පු: 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගනිතී' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඞ්ඝයා දුර සිට ගෙනවුත් පුදනට නිසි, ආදර බහුමාන පූර්වක වැ පුදනට නිසි, දක්ෂිණාවට (කර්මපල අදහා දෙන දනට) නිසි, ඇඳිලි බඳනට නිසි වූයේ ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සඞ්ඝයා ආහුනනයට නිසි, පාහුනනයට නිසි, දකඛිණාවට නිසි, අඤ්ජලිකරණයට නිසි වූයේ ලොවට අනුත්තර පින්කෙත් වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගනිතී' කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණාව පිළිගනිතී' නො කියැයුතු වේ ද,

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ටපුරුෂපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාර්හයහ'යි වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ටපුරුෂපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාර්හයහ'යි වදාරනලද නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගනිතී කියැයුතු මැ වෙයි.

3. ස. පු: 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණාව පිළිගනිති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඞ්ඝයාට දන්දෙන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් කිසි කෙනෙක් සඞ්ඝයාට දන් දෙන්නාහු ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගනිතීයි කියැයුතු.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස චීවරං දෙන්ති -පෙ- පිණ්ඩපාතං දෙන්ති -පෙ- සෙනාසනං දෙන්ති -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දෙන්ති -පෙ- ඛාදනීයං දෙන්ති -පෙ- භොජනීයං දෙන්ති -පෙ- පානීයං දෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස පානීයං දෙන්ති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතී"ති.

4\. ස. පු: න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"ආහුතිං[1] ජාතවෙදොව
මහාමෙඝොව මෙදිනිං[2].
සඞ්ඝො සමාධිසම්පන්නො
පතිගණ්හාති දක්ඛිණ"න්ති.

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතී"ති.

5\. ප. පු: සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මග්ගො පටිගණ්හාති, ඵලං පටිගණ්හාතීති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති කථා නිට්ඨිතා.

---

1. ආහුති - සීමු, ස්‍යා. PTS.
2. මෙදනී - මජ්සං, ස්‍යා.

ස. අනු:	සඞ්ඝයාට චීවර දෙන්නාහු .. පිණ්ඩපාත දෙන්නාහු ... ශයනාසන දෙන්නාහු .. ග්ලාන-ප්‍රත්‍යයභෛෂජ්‍යපරිෂ්කාර දෙන්නාහු ... ඛාදනීය දෙන්නාහු ... භොජනීය දෙන්නාහු ... පානීය දෙන්නාහු ඇත් නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් සඞ්ඝයාට පැන් දෙන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,
ස. පා:	භවත, එකරුණින් සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගන්නේ යයි කියැයුතු.
4. ස. පු:	'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගනිති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "අග්නිය ආහුතිය (පිළිගන්නා) සෙයින්, පෘථිවිය මහාමෙඝය (පිළිගන්නා) සෙයින් සමාධිසම්පන්න සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගනිති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. පා:	එකරුණින් සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගන්නේ වේ.
5. ප. පු:	සඞ්ඝයා දක්ෂිණා පිළිගන්නේ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	මාර්ගය පිළිගන්නේ වේ ද, ඵලය පිළිගන්නේ වේ ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාතීති කථා නිමි.

17. 7.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා.

1. ස. පු: න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු සඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො පාහුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සාති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතී"ති.

2. ස. පු: න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතී"ති.

3. ස. පු: න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

17. 7.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා

[මාර්ගඵල මැ සඞ්ඝ නම් වෙයි. මාර්ගඵලයෝ දක්ෂිණා විශුද්ධ කරන්නට නො හැකි වෙති. එකරුණින් "සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කෙරෙති නො කියැයුතු යැ"යි වෛතුල්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා' එයි]

1. ස. පු: 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඞ්ඝයා ආහුනනයට නිසි, පාහුනනයට නිසි, දක්ෂිණාවට නිසි, ඇඳිලි බැඳ වඳනට නිසි වූයේ ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සඞ්ඝයා ආහුනනයට නිසි .. ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කෙරෙති' කියැයුතු මැ යි.

2. ස. පු: 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ට ආර්‍ය්‍යපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාර්හය'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදුරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ට ආර්‍ය්‍යපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාර්හය'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදුරන ලද වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විසුද්ධ කෙරෙති' කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: 'සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස දානං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්ති'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි 'අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස දානං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්ති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතී"ති.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස චීවරං දත්වා -පෙ- පිණ්ඩපාතං දත්වා -පෙ- සෙනාසනං දත්වා -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දත්වා -පෙ- ඛාදනීයං දත්වා -පෙ- භොජනීයං දත්වා -පෙ- පානීයං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි සඞ්ඝස්ස පානීයං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්ති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතී"ති.

4. ප. පු: සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මග්ගො විසොධෙති, ඵලං විසොධෙතීති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: සඟනට දන් දී දක්ෂිණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සඟනට දන් දී දක්ෂිණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් ‘සඞ්ඝයා දක්ෂිණාවිශුද්ධිය කෙරෙති’යි කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: සඟනට සිවුරු දී ... පිඬුවා දී .. සෙනසුන් දී ... ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර දී ... කැවිලි දී ... බොජුන් දී ... පැන් දී දක්ෂිණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සඟනට පානීය දී දක්ෂිණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා. භවත, එකරුණින් ‘සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කෙරෙති’ කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු: සඞ්ඝයා දක්ෂිණා විශුද්ධ කරන්නෝ වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මාර්ගය විශුද්ධ කරන්නෝ වේ ද, ඵලය විශුද්ධ කරන්නෝ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා නිමි.

17. 8.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීති කථා.

1. ස. පු: න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝො භුඤ්ජති, පිවති, ඛාදති, සායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි සඞ්ඝභත්තානි කරොන්ති, උද්දෙසභත්තානි කරොන්ති, යාගුපානානි කරොන්තී'ති,

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි සඞ්ඝභත්තානි කරොන්ති, උද්දෙසභත්තානි කරොන්ති, යාගුපානානි කරොන්ති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඞ්ඝො භුඤ්ජති, පිවති, ඛාදති, සායතී'ති.

2. ස. පු: න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝො භුඤ්ජති, පිවති ඛාදති, සායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ගණභොජනං පරම්පරභොජනං අතිරිත්තභොජනං අනතිරිත්තභොජන"න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි වුත්තං භගවතා ගණභොජනං පරම්පරභොජනං අතිරිත්තභොජනං අනතිරිත්තභොජනං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඞ්ඝො භුඤ්ජති, පිවති, ඛාදති, සායතී"ති.

3. ස. පු: න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝො භුඤ්ජති, පිවති ඛාදති සායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

17. 8.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීති කථා.

[මාර්ගඵලයෝ මැ සඞ්ඝ නම් වෙති. මාර්ගඵලයෝ කිසිවක් නො වළඳති. එසින් "සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙති' නො කියැයුතු යැ"යි වෛතුල්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීති කථා' එයි.]

1 ස. පු: සඞ්ඝ තෙම භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙයි' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඟබත් කරන උදෙස්බත් කරන යාගුපාන (හුළුකැන් බීම) කරන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් සඟබත් කරන උදෙස්බත් කරන යාගුපාන කරන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් 'සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙති' කියයුතු මැ යි.

2. ස. පු: 'සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: "ගණභොජන යැ පරම්පරභොජන යැ අතිරිත්තභොජන යැ අනතිරිත්තභොජන යැ" යනු වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: "ගණභොජන යැ පරම්පරභොජන යැ අතිරිත්තභොජන යැ අනතිරිත්තභොජන යැ" යනු වදාරනලද වී නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් "සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙති" කියැයුතු මැ යි.

3. ස. පු: 'සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙති' නො කියැයුතු ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු අට්ඨපානානි වුත්තානි භගවතා: 'අම්බපානං ජම්බුපානං චොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලූකපානං ඵාරුසකපානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අට්ඨපානානි වුත්තානි භගවතා: 'අම්බපානං ජම්බුපානං චොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලූකපානං ඵාරුසකපානං,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'සඞ්ඝො භුඤ්ජති පිවති ඛාදති සායතී'ති.

4. ප. පු: සඞ්ඝො භුඤ්ජති පිවති ඛාදති සායතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මග්ගො භුඤ්ජති පිවති ඛාදති සායති, ඵලං භුඤ්ජති පිවති ඛාදති සායතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීති කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (සඟුන් උදෙසා,) අඹපනු යැ දඹපනු යැ ඇටකෙසෙල්පනු යැ මස්කෙසෙල්පනු යැ දැමිදිරසපනු යැ මිදිරසපනු යැ උපුල්පනු යැ බොරළුදමුනුපනු යැ යන අෂ්ට-පානයෝ වදාරනලද්දාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: (සඟුන්-උදෙසා) අඹපනු යැ දඹපනු යැ ඇටකෙසෙල් පනු යැ මස්කෙසෙල්පනු යැ දැමිදිරසපනු යැ මිදිරසපනු යැ උපුල්පනු යැ බොරළුදමුනුපනු යැ යන අෂ්ටපානයෝ වදාරනලද්දාහු වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරෙති' කියැයුතු මැ යි.

4. ප. පු: 'සඞ්ඝයා භොජන පාන ඛාදන සායන කරන්නේ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මාර්ගය භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරේ ද? ඵලය භොජන පාන ඛාදන සායන කෙරේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීති කථා නිමි.

17. 9.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා.

1. ස. පු: න වත්තබ්බං "සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵල"න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු සඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො පාහුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ: "සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵල"න්ති.

2. ස. පු: න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵල'න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵල"න්ති.

3. ස. පු: න වත්තබ්බං 'සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵල'න්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අමන්තා

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සඞ්ඝෙ ගොතමි, දෙහි, සඞ්ඝෙ තෙ දින්නෙ අහඤ්චෙව පූජිතො භවිස්සාමි, සඞ්ඝො චා"ති[a]. අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵල'න්ති.

---

a. මජ්ඣිමනිකාය - දක්ඛිණාවිභඞ්ගසුත්ත

17. 9.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා.

["මාර්ගඵලයෝ මැ සඞ්ඝ නම් වෙති. මාර්ගඵලයනට කිසිවක් දිය නො හැක්ක. පිළිගන්නට ද නො හැක්ක. ඉන් කිසි උපකාරයෙක් මාර්ගඵලයනට නැත. එයින් මාර්ගඵලයනට දුන් දෑය මහත්ඵල වෙති' නො කියැයුතු යැ"යි වෛතුල්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා' එයි.]

1. ස. පු: "සඟනට දුන් දෑය මහත්ඵල වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඞ්ඝයා ආහුනනයට නිසි, පාහුනනයට නිසි, දක්ෂිණාවට නිසි, අඤ්ජලිකරණයට නිසි වූයේ ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සඞ්ඝයා ආහුනනයට නිසි ... ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර වී නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් සඟනට දුන් දෑය මහත්ඵල වේ මැ යැ.

2. ස. පු: 'සඟනට දුන් දෑය මහත්ඵල වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ට ආර්‍ය්‍යපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාර්හයහ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් 'සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ට ආර්‍ය්‍යපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාර්හයහ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වේ නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් 'සඟනට දුන් දෑය මහත්ඵල වෙති' කියයුතු මැ යි.

3. ස. පු: 'සඟනට දුන් දෑය මහත්ඵල වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "ගොතමිය, සඟනට දෙව, තොප විසින් සඟුන් කෙරෙහි දුන් කල්හි මම ද පුදනලදුයෙම් වෙමි. සඞ්ඝයා ද පුදනලද වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් සඟනට දුන් දෑය මහත්ඵල වෙයි.

4 ස. පු: න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නනු සක්කො දෙවානමින්දො භගවන්තං එතදවොච:

"යජමානානං[1] මනුස්සානං
පුඤ්ඤපෙඛාන[2] පාණිනං
කරොතං ඔපධිකං[3] පුඤ්ඤං
කත්ථ දින්නං මහප්ඵලන්ති

චත්තාරො ච පටිපන්නා
චත්තාරො ච ඵලෙ ඨිතා
එස සඞ්ඝො උජුභූතො
පඤ්ඤාසීලසමාහිතො.

යජමානානං[1] මනුස්සානං
පුඤ්ඤපෙඛාන[2] පාණිනං
කරොතං ඔපධිකං[3] පුඤ්ඤං
සඞ්ඝෙ දින්නං මහප්ඵලන්ති.[a]

එසො හි සඞ්ඝො විපුලො මහග්ගතො
එසප්පමෙය්‍යො උදධීව සාගරො
එතෙ හි සෙට්ඨා නරවීර සාවකා
පභඞ්කරා ධම්මමුදීරයන්ති.[4]

තෙසං සුදින්නං සුහුතං සුයිට්ඨං
යෙ සඞ්ඝමුද්දිස්ස දදන්ති දානං
සා දක්ඛිණා සඞ්ඝගතා පතිට්ඨිතා
මහප්ඵලා ලොකවිදූන[5] වණ්ණිතා.

එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරන්තා
යෙ වෙදජාතා විහරන්ති ලොකෙ
විනෙය්‍ය මච්ඡෙරමලං සමූලං[6]
අනින්දිතා සග්ගමුපෙන්ති ඨාන"න්ති.

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා නිට්ඨිතා

---

1 යජමානං - සීමු, මජසං.
2 පුඤ්ඤසෙඛානා-සීමු,
3. ඔපචිතං - සීමු.
4. ධම්මං උදීරයන්ති - සීමු.
5. ලොකවිදූනා - සීමු,
6. සමාලං - PTS
a. සංයුත්තනිකාය - සක්ක සංයුත්ත

4. ස. පු: ‘සඟනට දුන් දැය මහත්ඵල වේතී’ නො කියැ-යුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සක්දෙව්රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙල කීයේ නො ?

“යාග කරන මිනිසුන් විසින්, පින් ලබනු කැමැති ප්‍රාණීන් විසින්, උපධිසම්පත් පිණිස පින් කරනුවන් විසින් කොහි දෙනලද්ද මහත්ඵල වේ දැ?යි.

මගට පිළිපන්නාහු සතර දෙනෙක, ඵලයෙහි සිටියාහු සතර දෙනෙක, මෙල සඞ්ඝ තෙම, සෘජු වූයේ ප්‍රඥාශීල දෙකින් සමාහිත වෙයි.

යාග කරන මිනිසුන් විසින්, පින් කැමැති ප්‍රාණීන් විසින්, උපධි සම්පත් පිණිස පවත්නා පින් කරනුවන් විසින් සඟුන් කෙරෙහි දුන් දැය මහත්ඵල වෙයි.

මෙල සඞ්ඝ තෙමේ විපුල වූයේ මහද්ගත වූයේ වෙයි. මෙල සඞ්ඝ තෙමේ උදධි සඞ්ඛ්‍යාත සාගරය සෙයින් අප්‍රමෙය වෙයි. නරවීර ශ්‍රාවක වූ ලොව නැණින් එළි කරන මෙල ශ්‍රෙෂ්ඨ සඟහු දහම් වදාරති.

යම් කෙනෙක් සඟුන් උදෙසා දන් දෙත් ද, ඔවුන් විසින් මොනොවට දෙන ලදි, මොනොවට පුදන ලදි, මොනොවට යාග කරන ලදී. සඞ්ඝගත වැ පිහිටි ඒ දක්ෂිණාව මහත්ඵල යයි බුදුන් විසින් වර්ණනා කරන ලදු.

මෙ බඳු යාග සිහි කරන යම් කෙනෙක් උපන් තුෂ්ටි ඇති වැ ලොකයෙහි වාස කෙරෙත් ද, ඔහු මසුරුමල සමූල කොට උදුරාපියා අනින්දිත වැ ස්වර්ගභූමියට පැමිණෙති.”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් සඟනට දුන් දැය මහත්ඵල වෙයි.

න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා නිමි.

17. 10.

න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා.

1. ස. පු: න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා ද්විපදානං[1]. අග්ගො, ද්විපදානං සෙට්ඨො, ද්විපදානං පමොක්ඛො, ද්විපදානං උත්තමො, ද්විපාදානං පවරො, අසමො අසමසමො අප්පටිසමො අප්පටිභාගො අප්පටිපුග්ගලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි භගවා ද්විපදානං[1]. අග්ගො, ද්විපදානං සෙට්ඨො, ද්විපදානං පමොක්ඛො, ද්විපදානං උත්තමො, ද්විපදානං පවරො, අසමො අසමසමො අප්පටිසමො අප්පටිභාගො අප්පටිපුග්ගලො,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵල"න්ති.

2. ස. පු: න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි[2] බුද්ධෙන සමසමො සීලෙන සමාධිනා පඤ්ඤායා'ති.

ප. වි: නත්ථි.

ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි කොචි[2] බුද්ධෙන සමසමො සීලෙන සමාධිනා පඤ්ඤාය,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵල"න්ති.

---

1. දිපදානං - PTS ඡ. අ,
2. කෙචි - සීමු, PTS

17. 10.

න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා.

[“භාග්‍යවත් බුදුහු කිසිවක් නො වළඳති. ලොකානුවර්තන පිණිස වළඳනුවන් සෙයින් තමන් දක්වති. දානය නිරුපකාර හෙයින් උන් වහන්සේ කෙරෙහි පුදන ලද්දේ මහත්ඵල නො වෙයි.” යනුවෙන් මහා පුණ්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා’ එයි.]

1. ස. පු: ‘බුදුන්ට දුන් දැය මහත්ඵල වෙති’ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් අග්‍ර නො? දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් ශ්‍රෙෂ්ඨ නො? දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් ප්‍රමුඛ නො? දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් උත්තම නො? දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් ප්‍රවර නො? අසම අසමසම අප්‍රතිසම අප්‍රතිභාග අප්‍රතිපුද්ගල නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් අග්‍ර වූ නම්, දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ නම්, දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් ප්‍රමුඛ වූ නම්, දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් උත්තම වූ නම්, දෙපා ඇතියන් කෙරෙන් ප්‍රවර වූ නම්, අසම අසමසම අප්‍රතිසම අප්‍රතිභාග අප්‍රතිපුද්ගල වූ නම්,

ස. පා. භවත, එකරුණින් බුදුන්ට දුන් දැය මහත්ඵල වෙති’ කියයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ‘බුදුන්ට දුන් දැය මහත්ඵල වෙති’ නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලයෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥයෙන් බුදුරදුන් හා සමසම කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. වි: නැත.

ස. ඨ: ඉදින් ශීලයෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥයෙන් බුදුරදුන් හා සමසම කිසිවෙක් නැත් නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් ‘බුදුන්ට දුන් දැය මහත්ඵල වෙති’ කියයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: න වත්තබ්බං 'බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵල'න්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

“නයිමස්මිං ලොකෙ පරස්මිං වා පන [1]
බුද්ධෙන සෙට්ඨො ච සමො ච විජ්ජති
යමාහුනෙය්‍යානං අග්ගතං ගතො
පුඤ්ඤත්ථිකානං විපුලප්ඵලෙසින”න්ති.

අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි “බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵල”න්ති.

න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා නිට්ඨිතා.

---

1. පුන - සීමු.

3\. ස. පු: 'බුදුන්ට දුන් දැය මහත්ඵල වේති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"විපුලඵල ඉලියන පුණ්‍යාර්ථී ජනයනට යම් සඞ්ඝ කෙනෙක් අන්නපානප්‍රතිග්‍රහණයට අගී වූවෝ ප්‍රතිග්‍රාහකායන් අතුරෙහි අග්‍රභාවයට ගියෝ ද, මෙලොව වේවයි තදන්‍යලොකයෙක වේවයි ඒ සඞ්ඝයනට වඩා ශ්‍රෙෂ්ඨ කෙනෙක් හෝ ඔබට සම කෙනෙක් හෝ නැතැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් බුදුන්ට දුන් දැය මහත්ඵල වේ.

න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා නිමි.

17. 11.

දක්ඛිණාවිසුද්ධි කථා.

1. ස. පු: දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති, නො පටිග්ගාහකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි පටිග්ගාහකා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයා අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි පටිග්ගාහකා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයා අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති, නො පටිග්ගාහකතො"ති

2 ස. පු: දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති නො පටිග්ගාහකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. ඨ: හඤ්චි චත්තාරො පුරිසයුගා අට්ඨපුරිසපුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති, නො පටිග්ගාහකතො"ති.

17. 11.

දක්ඛිණාවිසුද්ධි කථා

["ඉදින් ප්‍රතිග්‍රාහක කෙරෙන් දක්‍ෂිණාවිශුද්ධි වේ නම්, මහත්ඵල වේ නම්, 'දායකයා විසින් දන් දෙන ලද යෑ, ප්‍රතිග්‍රාහකයා විසින් ඵල නිපයන ලද'යි අනෙකෙක් අනෙකක්හුගේ දානඵල නිපයනු වන්නේ යෑ. සුඛදුඃඛ පරකෘත බවට පැමිණෙන්නේ යෑ. අනෙකෙක් කම් කරන්නේ යෑ. අනෙකෙක් විපාක විඳුනේ යි. එහෙයින් දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වෙයි. ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ"යයි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනට 'දක්ඛිණාවිසුද්ධිකථා' එයි.]

1. ස. පු: දානය දායකයා කෙරෙන් මැ විශුද්ධ වේ ද? ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: ආහුනනයට නිසි, පාහුනනයට නිසි, දක්‍ෂිණාවට නිසි, අඤ්ජලිකරණයට නිසි, ලොවට අනුත්තර-පුණ්‍යක්‍ෂෙත්‍ර වූ කිසි ප්‍රතිග්‍රාහකයෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. ඨ: ඉදින් ආහුනනයට නිසි පාහුනනයට නිසි දක්‍ෂිණාවට නිසි අඤ්ජලිකරණයට නිසි ලොවට අනුත්තරපුණ්‍යක්‍ෂෙත්‍ර වූ කිසි ප්‍රතිග්‍රාහකයෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත "දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වෙයි. ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වෙයි" යනු නො කියැයුතු මැ යෑ.

2. ස. පු: දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වේ ද? ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. අනු: 'සතර පුරුෂයුග වූ අෂ්ටආර්‍ය්‍යපුද්ගලයෝ දක්‍ෂි-ණාර්‍හයහ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.

ස. ඨ: ඉදින් 'සතර පුරිස්යුග වූ අටඅරිපුහුල්හු දක්‍ෂිණාවට නිස්සහ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද වී නම්,

ස. පා: හවත, "දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ" යයි නො කියැයුතු මැ යෑ.

3. ස. පු: දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති, නො පටිග්ගාහකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි සොතාපන්නො දානං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්තීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි සොතාපන්නො දානං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්ති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති, නො පටිග්ගාහකතො"ති.

ස. අනු: නනු අත්ථි කෙචි සකදාගාමිස්ස –පෙ– අනාගාමිස්ස –පෙ– අරහතො දානං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි කෙචි අරහතො දානං දත්වා දක්ඛිණං ආරාධෙන්ති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති. නො පටිග්ගාහකතො"ති

4. ප. පු: පටිග්ගාහකතො දානං විසුජ්ඣතීති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අඤ්ඤො අඤ්ඤස්ස කාරකො, පරකතං සුඛදුක්ඛං, අඤ්ඤො කරොති, අඤ්ඤො පටිසංවෙදෙතීති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. පු: දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති, නො පටිග්ගාහකතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

3. ස. පු: දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වේ ද? ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවන් පුගුල් කෙරෙහි දන් දී දක්ෂිණා සපයන (අල්පමාත්‍ර දක්ෂිණායෙන්) මහත්ඵල උපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් සොවන් පුගුල් කෙරෙහි දන් දී දක්ෂිණා සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, "දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වෙයි" යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

ස. අනු: සෙදගැමිහට... අනගැමිහට ... රහත්හට දන් දී දක්ෂිණා සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත්හට දන් දී දක්ෂිණා සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, "දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වෙයි. ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වෙයි" යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු: ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් දානය විශුද්ධ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට කාරක වේ ද? සුඛදුඃඛ පරකෘත වේ ද? අනෙකෙක් කරනුයේ අනෙකෙක් විඳුනේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වේ ද? ප්‍රතිග්‍රහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "චතස්සො ඛො ඉමා ආනන්ද, දක්ඛිණාවිසුද්ධියො, කතමා චතස්සො: අත්ථානන්ද, දක්ඛිණා දායකතො විසුජ්ඣති නො පටිග්ගාහකතො. අත්ථානන්ද දක්ඛිණා පටිග්ගාහකතො විසුජ්ඣති නො දායකතො. අත්ථානන්ද දක්ඛිණා දායකතො චෙව විසුජ්ඣති පටිග්ගකතො ච. අත්ථානන්ද දක්ඛිණා නෙව දායකතො විසුජ්ඣති නො පටිග්ගහකතො. ඉමා ඛො ආනන්ද, චතස්සො දක්ඛිණා විසුද්ධියො"ති[a]. අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "දායකතො'ව දානං විසුජ්ඣති නො පටිග්ගාහකතො"ති.

දක්ඛිණාවිසුද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

සත්තරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං :

"අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයො, නත්ථි අරහතො අකාලමච්චු, සබ්බමිදං කම්මතො, ඉන්ද්‍රියබද්ධඤ්ඤෙව දුක්ඛං, ඨපෙත්වා අරියමග්ගං අවසෙසා සඞ්ඛාරා දුක්ඛා, සඞ්ඝො දක්ඛිණං පතිගණ්හාති, සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙති, සඞ්ඝො භුඤ්ජති පිවති ඛාදති සායති, සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලං, න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලං, අත්ථිදානං විසුද්ධියා"ති.

a මජ්ඣිමනිකාය – දක්ඛිණාවිභඞ්ග සුත්ත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "ආනන්දය, මේ දක්ෂිණා විශුද්ධිහු සතර දෙනෙක. කවර සතර දෙනෙක යත්: ආනන්දය, දායකයා කෙරෙන් විශුද්ධ වන ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වන දක්ෂිණායෙක් ඇත. ආනන්දය, ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ වන දායකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වන දක්ෂිණායෙක් ඇත. ආනන්දය, දායකයා කෙරෙහුදු ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙහුදු විශුද්ධ වන දක්ෂිණායෙක් ඇත. ආනන්දය, දායකයා කෙරෙහුදු විශුද්ධ නො වන ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙහුදු විශුද්ධ නො වන දක්ෂිණායෙක් ඇති. ආනන්දය, මොහු සතර දක්ෂිණාවිශුද්ධිහු වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිසැකසු: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් "දායකයා කෙරෙන් මැ දානය විශුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වෙයි" යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

දක්ෂිණාවිශුද්ධිකථා නිමි.

සකලොස් වැනි වග නිමි.

එහි උද්දානය:

අත්ථි අරහතො පුඤ්ඤූපචයොති කථා යැ, නත්ථි අරහතො අකාලමච්චූති කථා යැ, සබ්බමිදං කම්මතොති කථා යැ, ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා යැ, ඨපෙත්වා අරියමග්ගන්ති කථා යැ, න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං පටිග්ගණ්හාතීති කථා යැ, න වත්තබ්බං සඞ්ඝො දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා යැ, න වත්තබ්බං සඞ්ඝො භුඤ්ජතීති කථා යැ, න වත්තබ්බං සඞ්ඝස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා යැ, න වත්තබ්බං බුද්ධස්ස දින්නං මහප්ඵලන්ති කථා යැ, දක්ඛිණාවිසුද්ධිකථා යි.

අට්ඨාරසමො වග්ගො.

18. 1.

මනුස්සලොක කථා.

1. ස. පු: න වත්තබ්බං බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අත්ථි බුද්ධවුත්ථානි චෙතියානි ආරාමවිහාර-ගාමනිගමනගරානි රට්ඨානි ජනපදානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි බුද්ධවුත්ථානි චෙතියානි ආරමවිහාර-ගාමනිගමනගරානි රට්ඨානි ජනපදානි,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී"ති.

2 ස. පු: න වත්තබ්බං "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා **ලුම්බිනියා** ජාතො, **බොධියා මූලෙ** අභිසම්බුද්ධො, **බාරාණසියං** භගවතා ධම්මචක්කං පවත්තිතං, **චාපාලෙ චෙතියෙ** ආයුසඞ්ඛාරො ඔස්සට්ඨො, **කුසිනාරායං** භගවා පරිනිබ්බුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි භගවා ලුම්බිනියා ජාතො -පෙ- කුසිනාරායං භගවා පරිනිබ්බුතො,

ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා මනුස්ස-ලොකෙ අට්ඨාසී"ති.

3. ස. පු: න වත්තබ්බං "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අෂ්ටාදශ වර්ගය.

18. 1.

මනුසසලොක කථා.

[වෛතුල්‍යවාදිහු අප බුදුහු තුසී දෙව්ලොව උපන්නාහු එහි මැ වසන්නාහු වත් මුත් මිනිස්ලොවට නො එන්නාහ'සි ද, නිර්මිතරූපමාත්‍රය මෙලොව දක්වන්නාහ'සි ද ලබධි ගත්හ. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'මනුසසලොකකථා' එසි.]

1. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුරජහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප පටිසැකැ: එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුන් වුසු චෛත්‍යයෝ ආරාම විහාර ග්‍රාමනිගමනගරයෝ රාෂ්ට්‍රයෝ ජනපදයෝ ඇත්තාහු නො වේ ද?

ප. පටිසැකැ: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් බුදුන් වුසු චෛත්‍ය ආරාම විහාර ග්‍රාම නිගම නගර රාෂ්ට්‍ර ජනපද ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි කියැයුතු මැ යැ.

2 ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිසැකැ: එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුහු **ලුම්බිනී** සල්වෙනෙහි උපන්නාහු නො වේ ද? **බොධිමූලයෙහි** අභිසම්බුද්ධ වූවාහු නො වේ ද, **බරණැස** දී බුදුන් විසින් දම්සක් පවත්වන ලද නො වේ ද, **චාපාල චෛත්‍යයෙහි** දී ආයුසංසකාර හරනලද නො වේ ද, බුදුහු **කුසිනාරායෙහි** දී පිරිනිවියාහු නො වේ ද?

ප. පටිසැකැ: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් බුදුහු ලුම්බිනියෙහි උපන්නාහු නම් .. බුදුහු කුසිනාරායෙහි පිරිනිවියාහු නම්,

ස. පා. හවත, එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොවී **සිටියහ**'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිසැකැ: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං **උක්කට්ඨායං** විහරාමි සුභගවනෙ සාලරාජමූලෙ"ති[a] "එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං **උරුවෙලායං** විහරාමි අජපාලෙ නිග්‍රොධෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො"ති.[b] "එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං **රාජගහෙ** විහරාමි වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ"ති. "එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං **සාවත්ථියං** විහරාමි ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ"ති. "එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං **වෙසාලියං** විහරාමි මහාවනෙ කූටාගාරසාලාය"න්ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී'ති.

4. ප. පු: භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. අනු: නනු භගවා ලොකෙ ජාතො ලොකෙ සංවද්ධො[1] ලොකං අභිභුය්‍ය විහරති අනුපලිත්තො ලොකෙනා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි භගවා ලොකෙ ජාතො ලොකෙ සංවද්ධො[1] ලොකං අභිභුය්‍ය විහරති අනුපලිත්තො ලොකෙන,

ප. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසී"ති.

මනුස්සලොක කථා නිට්ඨිතා.

a දීඝනිකාය මහාවග්ග - මහාපදානසුත්ත.

b අඞ්ගුත්තර උරුවෙලවග්ග - පඨම උරුවෙලසුත්ත.

1 සම්බුද්ධො - සී. මු.

ස. අනු: "මහණෙනි, මම එක් කලෙක උක්කට්ඨා නුවර සුභගවනයෙහි සාලරාජමූලයෙහි වාස කෙරෙමි"යි කියා ද "මහණෙනි, මම එක් කාලෙක අභි-සම්බුද්ධ වැ පළමු කොට උරුවෙල් දනව්යෙහි අජපල් නුගරුක් මුල වාස කෙරෙමි"යි කියා ද, "මහණෙනි, මම එක් කාලෙක රජගහ නුවර වෙළුවනයෙහි කලන්දක නිවාප නම් ආරාමයෙහි වාස කෙරෙමි"යි කියා ද, "මහණෙනි, මම එක් කාලෙක සැවැත් නුවර ජෙතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරම්හි වාස කෙරෙමි"යි කියා ද, "මහණෙනි, මම එක් කලෙක විසාලා මහානුවර මහාවනයෙහි කූටාගාරශාලායෙහි වාස කෙරෙමි"යි කියා ද බුදුන් විසින් වදාරනලද සූත්‍රාන්ත ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණිනි 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි.

4 ප. පු: භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියාහු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: බුදුහු ලොකයෙහි ජාත වැ, ලොකයෙහි සංවර්ධිත වැ, ලොකය අභිභවා, ලොකය හා අනුපලිප්ත වැ, වාස කරන්නාහු නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් බුදුහු ලොකයෙහි ජාත වැ, ලොකයෙහි සංවර්ධිත වැ, ලොකය අභිභවා, ලොකය හා අනු-පලිප්ත වැ, වාස කරන්නාහු වේ නම්,

ප. පා: භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු මැ වෙයි.

මනුස්සලොක කථා නිමි.

18. 2.

ධම්මදෙසනා කථා.

1 ස. පු: න වත්තබ්බං "බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කෙන දෙසිතො'ති.

ප. වි: අභිනිම්මිතෙන දෙසිතො'ති.

ස. අනු: අභිනිම්මිතො ජිනො සත්ථා සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ධම්මස්සාමී ධම්මපටිසරණො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: න වත්තබ්බං "බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පු: කෙන දෙසිතො'ති.

ප. වි: ආයස්මතා ආනන්දෙන දෙසිතො'ති.

ස. අනු: ආයස්මා ආනන්දො ජිනො සත්ථා සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී ධම්මස්සාමී ධම්මපටිසරණො"ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: න වත්තබ්බං "බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සඞ්ඛිත්තෙන'පි ඛො අහං සාරිපුත්ත ධම්මං දෙසෙය්‍යං, විත්ථාරෙන'පි ඛො අහං සාරිපුත්ත ධම්මං දෙසෙය්‍යං, සංඛිත්තවිත්ථාරෙන'පි ඛො අහං සාරිපුත්ත ධම්මං දෙසෙය්‍යං. අඤ්ඤාතාරො ච දුල්ලභා"ති[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො"ති.

---

a **නිකායිගුත්තර** - දෙවදූතවග්ග.

18. 2.

ධම්මදෙසනා කථා.

["තුසිපුර වැඩවසන කරන භාග්‍යවත් බුදුහු දහම් දෙසන පිණිස නිර්මිත බුදුන් මිනිස්ලොවට එවූසේක. ආයුෂමත් අනඳ තෙරණුවන් විසින් ඔබගේ දහම් පිළිගෙන මිනිස්ලොව දෙසනලදි. භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද නො වේ" යයි වෛතුල්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ධම්මදෙසනාකථා' එයි.]

1 ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද්දැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. පු: කවරක්හු විසින් දෙසනලද වේ ද?

ප. වි: නිර්මිත බුදුන් විසින් දෙසනලද වෙයි.

ස. අනු: නිර්මිත බුදුහු ජින, ශාස්තෘ, සම්‍යක්සම්බුද්ධ, සර්‍වඥ, සර්‍වදර්ශී, ධර්මස්වාමී, ධර්මප්‍රතිසරණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද්දැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: කවරක්හු විසින් දෙසිත වේ ද?

ප. වි: ආයුෂමත් අනඳ තෙරුන් විසින් දෙසිත වෙයි.

ස. අනු: ආයුෂමත් අනඳ තෙරණුවෝ ජින, ශාස්තෘ, සම්‍යක්සම්බුද්ධ, සර්‍වඥ, සර්‍වදර්ශී, ධර්මස්වාමී, ධර්මප්‍රතිසරණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්මය දෙශිත යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නො: "ශාරිපුත්‍රය, මම් සැකෙවිනිදු දහම් දෙසන්නෙමි, ශාරිපුත්‍රය, මම් විතරිනුදු දහම් දෙසන්නෙමි, ශාරිපුත්‍රය, මම් සකෙවිවිතරිනුදු දහම් දෙසන්නෙමි. එනෙකුදු-වුවත් වටහනුවෝ දුර්ලභයහ''යි වදළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස පා: එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්මය දෙශිත වෙයි.

4\. ස. පු: න වත්තබ්බං "බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො" ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "අභිඤ්ඤායාහං භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි නො අනභිඤ්ඤාය. සනිදානාහං භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි නො අනිදානං. සප්පටිහාරියාහං භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි නො අප්පටිහාරියං. තස්ස[1] මය්හං භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ධම්මං දෙසයතො නො අනභිඤ්ඤාය, සනිදානං ධම්මං දෙසයතො නො අනිදානං, සප්පටිහාරියං ධම්මං දෙසයතො නො අප්පටිහාරියං, කරණීයො ඔවාදො, කරණීයා අනුසාසනී. අලඤ්ච පන වො භික්ඛවෙ තුට්ඨියා, අලං අත්තමනතාය, අලං සොමනස්සාය, 'සම්මාසම්බුද්ධො භගවා, ස්වාක්ඛාතො[2] ධම්මො, සුපටිපන්නො[3] සඞ්ඝො''ති. ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ දසසහස්සී ලොකධාතු අකම්පිත්ථා'ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො''ති

ධම්මදෙසනාකථා නිට්ඨිතා.

1 යඤ්චිස්ස - සීමු PTS
2\. ස්වාඛ්‍යාතො - සීමු
3 සුප්පටිපන්නතා - සීමු, මජසං.
a තිකඞ්ගුත්තර - භරණ්ඩුවග්ග

4. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්මය දෙශිත වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නො:

"මහණෙනි, මම අභිඥා පිණිස දහම් දෙසමි. අනභිඥා පිණිස නො දෙසමි. මහණෙනි, මම නිදාන සහිත කොට දහම් දෙසමි. නිදාන රහිත කොට නො දෙසමි. මහණෙනි, මම නෛර්‍යාණික කොට දහම් දෙසමි. අනෛර්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසමි. මහණෙනි, අනභිඥා පිණිස නො වැ අභිඥා පිණිස දහම් දෙසන, අනිදාන කොට නො වැ සනිදාන කොට දහම් දෙසන, අනෛර්‍යාණික කොට නො වැ නෛර්‍යාණික කොට දහම් දෙසන මා විසින් අවවාද කටයුතු වෙයි. අනුශාසනා කටයුතු වෙයි. තවද මහණෙනි, තොපටත් 'බුදුහු සම්‍යක්සම්බුද්ධයහ, ධර්මය ස්වාඛ්‍යාත යැ, සඞ්ඝයා සුප්‍රතිපන්න යැ'යි තුෂ්ටියට නිස්සැ. සිය මනවඩනට නිස්සැ. සෞම්නසට නිස්සැ. මේ වෛයාකරණ බණනුලබන කල්හි දශසහස්‍රිලොකධාතුව වෙවුලී" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද' වෙයි.

ධර්මදෙශනා කථා නිමි.

18. 3.

කරුණා කථා.

1. ස. පු: නත්ථි "බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා"ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නත්ථි "බුද්ධස්ස භගවතො මෙත්තා"ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2 ස. පු: නත්ථි "බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා"ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු නත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො මුදිතා -පෙ- උපෙක්ඛා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො මෙත්තා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණාති.
ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො මුදිතා -පෙ- උපෙක්ඛා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා
ස. අනු: අත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: නත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා'ති.
ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: "භගවා අකාරුණිකො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස අනු: නනු භගවා කාරුණිකො ලොකහිතො ලොකානුකම්පකො ලොකත්ථචරො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

18 3.

කරුණා කථා.

["ප්‍රිය වස්තූන්ගේ විපත්හි සරාගපුද්ගලයන්ගේ රාග වශයෙන් කරුණාප්‍රතිරූපක ප්‍රවෘත්ති දක්‍ක රාගය මැ කරුණා නම් වෙයි. එ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නැත. එයින් භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා නැතැ"යි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන් ගේ වාද බිඳුනට 'කරුණාකථා' එයි]

1. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'මෛත්‍රී' නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'මුදිතා ... උපෙක්‍ෂා' නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'මෛත්‍රී' ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'මුදිතා ... උපෙක්‍ෂා' ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත්හු අකාරුණික වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: භාග්‍යවත්හු කාරුණික වූවාහු ලොවට හිත වූවාහු ලොවට අනුකම්පා ඇත්තාහු ලොවට වැඩ කරන්නාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: හඤ්චි භගවා කාරුණිකො ලොකහිතො ලොකානු-
කම්පකො ලොකත්ථචරො,

ස. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ 'නත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො
කරුණා'ති.

6\. ස. පු: නත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු භගවා මහාකරුණාසමාපත්තිං සමාපජ්ජී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි භගවා මහාකරුණාසමාපත්තිං සමාපජ්ජි,

ස පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බෙ, 'නත්ථි බුද්ධස්ස
භගවතො කරුණා'ති.

7\. ප. පු: අත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. අනු: භගවා සරාගො'ති

ස පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. පා: තෙන හි 'නත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා'ති

කරුණාකථා නිට්ඨිතා.

ස. ථ:	ඉදින් භාග්‍යවත්හු කාරුණිකා වූවාහු ලොවට හිත වූවාහු ලොවට අනුකම්පා ඇත්තාහු ලොවට වැඩ කරන්නාහු නම්,
ස. පා:	භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
6. ස. පු:	භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' නැද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	භාග්‍යවත්හු මහකුලුණු සමවත් සමවන්හු නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ථ:	ඉදින් භාග්‍යවත්හු මහකුලුණු සමවත් සමවන්හු නම්,
ස. පා:	භවත, භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
7. ප. පු:	භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා ඇද්ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	බුදුහු සරාග වෙත් ද?
ස. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ප. පා:	එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා නැති'.

කරුණා කථා නිමි.

18 4.

ගන්ධජාතකථා.

1\. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො උච්චාරපස්සාවො අතිවිය අඤ්ඤෙ ගන්ධජාතෙ අධිගණ්හාතී'ති [1].

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: භගවා ගන්ධභොජී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු භගවා ඔදනකුම්මාසං භුඤ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි භගවා ඔදනකුම්මාසං භුඤ්ජති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධස්ස භගවතො උච්චාරපස්සාවො අතිවිය අඤ්ඤෙ ගන්ධජාතෙ අධිගණ්හාතී'ති.

2\. ස. පු: බුද්ධස්ස භගවතො උච්චාරපස්සාවො අතිවිය අඤ්ඤෙ ගන්ධජාතෙ අධිගණ්හාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කෙචි බුද්ධස්ස භගවතො උච්චාරපස්සාවං නහායන්ති.[2] විලිම්පන්ති [3] උච්ඡාදෙන්ති.[4] පෙළාය පටිසාමෙන්ති. කරණ්ඩාය නික්ඛිපෙන්ති.[5] ආපණෙ පසාරෙන්ති.[6] තෙන ච ගන්ධෙන ගන්ධකරණීයං කරොන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ගන්ධජාත කථා නිට්ඨිතා.

---

1 අධිගගණ්හාති - මජසං,
2. නහායන්ති - මජසං,
3 විලිම්පන්ති - මජසං,
4. උච්චාරෙන්ති - සීමු, PTS.
5. නික්ඛිපන්ති - මජසං.
6. පස්සාරෙන්ති - සීමු.

18. 4.

ගන්ධජාත කථා.

[භාග්‍යවත් බුදුන් කෙරෙහි නුනුවණින් ගත් ප්‍රේම වශයෙන් භාග්‍යවතුන්ගේ මලමූ අන්‍ය ගන්ධජාතයනට වඩා සුගන්ධතර යයි අන්ධක උත්තරාපථකනිකායවාසීන් සෙසින් ලබධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ගන්ධජාතකථා' එයි]

1. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමූ අතිශයින් අන්‍ය ගන්ධජාතයන් මැඩගෙන සිටුනෝ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවඳදූය මැ වළඳනසේක් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බත් කොමු වළඳනසේක් නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ. ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බත් කොමු වළඳන සේක් නම්,

ස. පා: භවත, 'භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමූ අතිශයින් අන්‍ය ගන්ධජාතයන් මැඩගෙන සිටුනෝ වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමූ අතිශයින් අන්‍ය ගන්ධජාතයන් මැඩගෙන සිටුනෝ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමූ ස්නානය කරන, විලෙවුන් කොට ගන්නා, උච්ඡාදන කරන, මඤ්ජූසායෙහි ගොපනය කරන, කරඬුයෙහි බහාලන, අවන්හල්හි සුවඳ දූසේ එළවා තබන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද? එ ගඳිනුදු ගඳකරණී කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ....

ගන්ධජාත කථා නිමි.

18. 5.

එකමග්ග කථා

1. ස. පු: එකෙන අරියමග්ගෙන චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුන්නං ඵස්සානං -පෙ- චතුන්නං සඤ්ඤානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: එකෙන අරියමග්ගෙන චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගෙනාති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමිමග්ගෙනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනාති

ප. වි: අරහත්තමග්ගෙනා'ති.

ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තිණ්ණං සඤ්ඤොජනානං පහානං සොතාපත්තිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි තිණ්ණං සඤ්ඤොජනානං පහානං සොතාපත්තිඵලං වුත්තං භගවතා,

ස පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ අරහත්තමග්ගෙන සක්කායදිට්ඨිං විචිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහතීති.

---

[1] මග්ගෙනාති - PTS

18. 5.

එකමගග කථා

[“බුදුරදහු සෝවන් වැ සෙදගැමි මගක් සෙදගැමි වැ අනාගැමි මගක් අනාගැමි වැ රහත්මගක් පසක් කළහ. එක් මැ රහත්මගින් සතර ඵලයන් පසක් කළහ”යි බුදුන් කෙරෙහි නුනුවණින් කළ ප්‍රේම වශයෙන් අන්ධක උත්තරාපථක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘එකමගගකථා’ එයි.]

1. ස. පු: එක් ආයර්‍යමාර්ගයෙන් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් පසක් කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සප්තීයන් සතර දෙනකුන්ගේ . සංඥවන් සතර දෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: එක් අරිමගින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් පසක් කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොවත් මගින් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැ යුතු යැ...

ස. අනු: සෙදගැමි ... අනගැමිමගින් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පු: කවර මගෙකින් (පසක් කරන්නේ) වේ ද?

ප. වි: රහත්මගිනි.

ස. අනු: රහත්මගින් සත්කායදෘෂ්ටිය විචිකිත්සාව ශීලව්‍රතපරාමර්ශය දුරු කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රහත්මගින් සත්කායදෘෂ්ටිය විචිකිත්සාව ශීලව්‍රතපරාමර්ශය දුරු කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘තුන් සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණය සොවත්ඵල යැ’යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් ‘තුන් සංයොජනයන්ගේ ප්‍රහාණය සොවත්ඵල වේතී’ භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී නම්,

ස. පා: භවත, ‘රහත්මගින් සත්කායදෘෂ්ටිය විචිකිත්සාව ශීලව්‍රතපරාමර්ශය දුරු කෙරෙතී’ නො කියැයුතු මැ යැ.

4\. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදානං තනුභාවං සකදාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදානං තනුභාවං සකදාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තමග්ගෙන ඔළාරිකං කාමරාගං ඔළාරිකං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

5 ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදානං අනවසෙසප්පහානං අනාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදානං අනවසෙසප්පහානං අනාගාමිඵලං වුත්තං භගවතා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ අරහත්තමග්ගෙන අණුසහගතං කාමරාගං අණුසහගතං බ්‍යාපාදං ජහතී'ති.

4. ස. පු: රහත්මඟින් ඖදාරික කාමරාග ඖදාරික ව්‍යාපාද හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

ස. පු: රහත්මඟින් ඖදාරික කාමරාග ඖදාරික ව්‍යාපාද හැරපියා ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනු බව සෙදගැමිඵල යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තනුභාවය සෙද-ගැමිඵලය'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී නම්,

ස පා: භවත, "රහත්මඟින් ඖදාරික කාමරාගය ඖදාරික ව්‍යාපාදය හැරපියතී" නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: රහත්මඟින් අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත ව්‍යාපාදය හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

ස. අනු: රහත් මඟින් අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත ව්‍යාපාදය හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු. 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ නිරවශෙෂප්‍රහාණය අනගැමිඵල යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ ඉදින් 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ නිරවශෙෂ ප්‍රහාණය අනගැමිඵල යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී නම්,

ස. පා: භවත, "රහත්මඟින් අණුසහගත කාමරාගය අණු-සහගත ව්‍යාපාදය හැරපියතී" නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. පු: න වත්තබ්බං එකෙන අරියමග්ගෙන චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. අනු: භගවතා සොතාපත්තිමග්ගො භාවිතො'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: භගවා සොතාපන්නො'ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. අනු. භගවතා සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමිමග්ගො භාවිතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: භගවා අනාගාමී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: භගවා එකෙන අරියමග්ගෙන චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති, සාවකා චතූහි අරියමග්ගෙහි චත්තාරිසාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාවකා බුද්ධස්ස භගවතො අදිට්ඨං දක්ඛන්ති.[1] අනධිගතං අධිගච්ඡන්ති, අසච්ඡිකතං සච්ඡිකරොන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

එකමග්ග කථා නිට්ඨිතා

---

1 දක්ඛින්ති - සිමු, PTS.

6. ප. පු: 'එක් ආර්‍යමාර්ගයෙකින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සොවන් මග භාවිත වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවත්හු ශ්‍රොතාපන්න වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සෙදගැමිමග ... අනගැමිමග භාවිත වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවත්හු අනගැමි වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක් ආර්‍යමාර්ගයෙකින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්නාහු වෙත් ද, ශ්‍රාවකයෝ සතරමාර්ගයෙන් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්නාහු වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේයැ.

ස. අනු: ශ්‍රාවකයෝ භාග්‍යවත් බුදුන් නො දක්නාලද්ද දක්නාහු වෙත් ද, අනධිගතය අධිගම කරන්නාහු වෙත් ද, අසාක්‍ෂාත්කෘතය සාක්‍ෂාත් කරන්නාහු වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

එකමග්ග කථා නිමි.

18. 6.

ඣානසඞ්කන්ති කථා.

1. ස. පු: ඣානා ඣානං සඞ්කමතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨමා ඣානා තතියං ඣානං සඞ්කමතීති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු. ඣානා ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියා ඣානා චතුත්ථං ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පඨමා ඣානා දුතියං ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා පඨමස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව දුතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: පඨමා ඣානා දුතියං ඣානං සඞ්කමති,[1] න වත්තබ්බං "යා පඨමස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව දුතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියං ඣානං අනාවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- අප්පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සඞ්කමතී'ති - සීමු., සෑ

18. 6.

ඣානසඞ්කන්ති කථා

[“ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි පඨමං ඣානං උප-සම්පජ්ජ විහරති, විතක්කවිචාරානං වූපසමා දුතියං ඣානං ... තතියං ඣානං... චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති” යන මේ පිළිවෙළ දෙශනා නිසා ඒ ඒ ධ්‍යානයාගේ උපචාරප්‍රාප්ති රහිත වැ මැ ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට පැන යති”යි මහිශාසකයන් හා සමහර අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ඣානසඞ්කන්තිකථා’ එයි.]

1. ස. පු: ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද,

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ථධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් ආවර්තනායෙක්... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, එ මැ ද්විතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද, ප්‍රථමධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, එ මැ ද්විතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වෙති”යි නො නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය ආවර්තනා නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද, ... ප්‍රණිධි නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු දුතියං ඣානං ආවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති –පෙ– පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි දුතියං ඣානං ආවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති –පෙ– පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “පඨමා ඣානා දුතියං ඣානං සඞ්කමතී’ති.

5\. ස. පු: පඨමා ඣානා දුතියං ඣානං සඞ්කමතී’ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨමං ඣානං කාමෙ ආදීනවතො මනසි–කරොතො උප්පජ්ජතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියං ඣානං කාමෙ ආදීනවතො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6\. ස පු: පඨමං ඣානං සවිතක්කං සවිචාරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියං ඣානං සවිතක්කං සවිචාරන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: පඨමා ඣානා දුතියං ඣානං සඞ්කමතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව පඨමං ඣානං තං දුතියං ඣානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7\. ස. පු: දුතියා ඣානා තතියං ඣානං සඞ්කමතී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා දුතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා[1] –පෙ– පණිධි, සා’ව තතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

---

1. ආවජ්ජනා – ස්‍යා

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය ආවර්තනා කරන්නාහට උපදනේ නො ... ප්‍රණිධි කරන්නාහට උපදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ද්විතීය ධ්‍යානය ආවර්තනා කරන්නාහට උපදනේ වේ නම් .. ප්‍රණිධි කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්,

ස. පා: හවත, "ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කෙරෙති" නො කියැයුතු මැ යැ

5. ස පා: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානය කාමයන් ආදීනව විසින් මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය කාමයන් ආදීනව විසින් මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානය සවිතර්ක සවිචාර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය සවිතර්කසවිචාර වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ඒ ප්‍රථමධ්‍යාන මැ ඒ ද්විතීයධ්‍යාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

7. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් ආවර්තනා-යෙක් ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, එ මැ තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

8 ස. පු: දුතියා ඣානා තතියං ඣානං සඞ්කමති,[1] න වත්තබ්බං "යා දුතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව තතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තතියං ඣානං අනාවට්ටෙන්තස්ස[2] උප්පජ්ජති -පෙ- අප්පණිදහන්තස්ස[3] උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු තතියං ඣානං ආවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි තතියං ඣානං ආවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ දුතියා ඣානා තතියං ඣානං සඞ්කමතී'ති.

9. ස. පු: දුතියා ඣානා තතියං ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියං ඣානං විතක්කවිචාරෙ ආදීනවතො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තතියං ඣානං විතක්කවිචාරෙ ආදීනවතො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: දුතියං ඣානං සප්පීතිකන්ති

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තතියං ඣානං සප්පීතිකන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11 ස. පු: දුතියා ඣානා තතියං ඣානං සඞ්කමතීති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

1 සඞ්කමතී'ති - සීමු, සයා. 2. අනාවට්ටන්තස්ස - සීමු. PTS අනාවජ්ජන්තස්ස සයා. 3. අපණිදහන්තස්ස - සීමු.

8. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද, ද්විතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇත් නම්, එ මැ තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තනා... ප්‍රණිධි වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය ආවර්තනා නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද ... ප්‍රණිධි නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය ආවර්තනා කරන්නාහට උපදනේ නො ... ප්‍රණිධි කරන්නාහට උපදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඒ: ඉදින් තෘතීයධ්‍යානය ආවර්තනා කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්, ... ප්‍රණිධි කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්,

ස. පා: හවත, ද්විතීයධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය විතර්කවිචාරයන් ආදීනව විසින් මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. තෘතීයධ්‍යානය විතර්කවිචාරයන් ආදීනව විසින් මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු ද්විතීයධ්‍යාන සප්‍රීතික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු තෘතීයධ්‍යාන සප්‍රීතික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තස්සේව දුතියං ඣානං තං තතියං ඣානන්ති

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

12. ස. පු: තතියා ඣානා චතුත්ථං ඣානං සඞ්කමතී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යා තතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව චතුත්ථස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධීති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

13. ස. පු: තතියා ඣානා චතුත්ථං ඣානං සඞ්කමති, න වත්තබ්බං "යා තතියස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි, සා'ව චතුත්ථස්ස ඣානස්ස උප්පාදාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුත්ථං ඣානං අනාවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- අප්පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: නනු චතුත්ථං ඣානං ආවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි චතුත්ථං ඣානං ආවට්ටෙන්තස්ස උප්පජ්ජති -පෙ- පණිදහන්තස්ස උප්පජ්ජති,

ස. පා: නො ච වත රේ වත්තබ්බේ "තතියා ඣානා චතුත්ථං ඣානං සඞ්කමතී'ති

14. ස. පු: තතියා ඣානා චතුත්ථං ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: තතියං ඣානං පීතිං ආදීනවතො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: චතුත්ථං ඣානං පීතිං ආදීනවතො මනසිකරොතො උප්පජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හේවං වත්තබ්බේ -පෙ-

ස. අනු: ඒ ද්විතීයධ්‍යාන මැ ඒ තෘතීයධ්‍යාන වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ථධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් අවර්තනා–යෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ චතුර්ථධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ථධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද, 'තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් ආවර්තනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ චතුර්ථධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුර්ථධ්‍යානය ආවර්තනා නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද ... ප්‍රණිධි නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: චතුර්ථධ්‍යානය ආවර්තනා කරන්නාහට උපදනේ නො ... ප්‍රණිධි කරන්නාහට උපදනේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් චතුර්ථධ්‍යානය ආවර්තනා කරන්නාහට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණිධි කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්,

ස. පා: හවත, 'තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ථධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

14 ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ථධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය ප්‍රීතිය ආදීනව වියින් මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුර්ථධ්‍යානය ප්‍රීතිය ආදීනව වියින් මෙනෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: තතියං ඣානං සුඛසහගතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චතුත්ථං ඣානං සුඛසහගතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: තතියා ඣානා චතුත්ථං ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තඤ්ඤෙව තතියං ඣානං තං චතුත්ථං ඣානන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ප. පු: න වත්තබ්බං "ඣානා ඣානං සඞ්කමතී'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි [පඨමං ඣානං] -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරතී'ති. අත්ථෙව සුත්තන්තා'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප පා: තෙන හි "ඣානා ඣානං සඞ්කමතී'ති

ඣානසඞ්කන්ති කථා නිට්ඨිතා.

15 ස. පු: තෘතීයධ්‍යානය සුඛසහගත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුර්ථධ්‍යානය සුඛසහගත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

16. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ථධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ තෘතීයධ්‍යානය මැ ඒ චතුර්ථධ්‍යාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

17. ප. පු: ‘ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ වේ’යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් වැ මැ [ප්‍රථමධ්‍යානය] … චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාස කෙරෙයි” වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් ‘ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සඞ්ක්‍රමණ කෙරෙයි.

ධ්‍යානසඞ්ක්‍රාන්ති කථා නිමි.

18. 7.

ඣානන්තරික කථා

1. ස. පු: අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ඵස්සන්තරිකා -පෙ- අත්ථි සඤ්ඤන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියස්ස ච ඣානස්ස තතියස්ස ච ඣානස්ස අන්තරෙ අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තතියස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස අන්තරෙ අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: දුතියස්ස ච ඣානස්ස තතියස්ස ච ඣානස්ස අන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි දුතියස්ස ච ඣානස්ස තතියස්ස ච ඣානස්ස අන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

5. ස. පු: තතියස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස අන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි තතියස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස අන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

18. 7.

ඣානන්තරික කථා.

[අවිතර්ක විචාරමාත්‍ර සමාධියට අවකාශ නො දන "ප්‍රථමධ්‍යානය-ටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරිකාවක් ඇත."යි සම්මිතිය හා සමහර අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඣානන්තරික කථා' එයි]

1. ස. පු: ධ්‍යානාන්තරික (ධ්‍යානයට අතුරෙහි වූ) සමාධි-යෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපශ්‍රීාන්තරිකා ඇද්ද ... සංඥාන්තරිකා ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැත් නම්,

ස. පා: භවත, ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැත් නම්,

ස. පා: භවත, 'ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: පඨමස්ස ච ඣානස්ස දුතියස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: දුතියස්ස ච ඣානස්ස තතියස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පඨමස්ස ච ඣානස්ස දුතියස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තතියස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ අත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: දුතියස්ස ච ඣානස්ස තතියස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨමස්ස ච ඣානස්ස දුතියස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: තතියස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඨමස්ස ච ඣානස්ස දුතියස්ස ච ඣානස්ස අනන්තරෙ නත්ථි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සවිතක්කො සවිචාරො සමාධි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිතක්කො අවිචාරො සමාධි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස පු: අවිතර්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසවිතර්ක සවිචාරසමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: අවිතර්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිතර්ක අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: සවිතක්කො සවිචාරො සමාධි න ඣානන්තරිකා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි න ඣානන්තරිකා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

13. ස. පු: අවිතක්කො අවිචාරො සමාධි න ඣානන්තරිකා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි න ඣානන්තරිකා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

14. ස. පු: ද්වින්නං ඣානානං පටුප්පන්නානං[1] අනන්තරෙ අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධී’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අවිතක්ක විචාරමත්ත සමාධිම්හි වත්තමානෙ පඨමං ඣානං නිරුද්ධං, දුතියං ඣානං පටුප්පන්නන්ති.[2]

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අවිතක්ක විචාරමත්ත සමාධිම්හි වත්තමානෙ පඨමං ඣානං නිරුද්ධං, දුතියං ඣානං පටුප්පන්නං,[2]

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “ද්වින්නං ඣානානං පටුප්පන්නානං අනන්තරෙ අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි[3] ඣානන්තරිකා”ති.[4]

15. ප. පු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි න ඣානන්තරිකා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි පඨමං ඣානං –පෙ– දුතියං ඣානං –පෙ– තතියං ඣානං –පෙ– චතුත්ථං ඣානන්ති

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. ආ: තෙන හි “අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි ඣානන්තරිකා”ති.

1. පටුපන්නානං – සීමු, PTS
2. අඤ්ඤපප්පන්නං - PTS පටුප්පන්නං - සීමු
3. සමාධීති - PTS
4. ඣානන්තරිකා’ති - ඌනං

12. ස. පු: සවිතක්ක සවිචාර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: අවිතක්ක අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14 ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධ්‍යාන දෙකක්හුගේ අතුරෙහි අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධියෙක් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය පවත්නා කල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය නිරුද්ධ වූයේ ද්විතීයධ්‍යානය ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූයේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය පවත්නා කල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය නිරුද්ධ වූයේ ද්විතීයධ්‍යානය ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූයේ නම්,

ස. පා: භවත, ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධ්‍යාන දෙකක්හුගේ අතුරෙහි අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධි ධ්‍යානානන්තරික වෙතී' නො කියැයුතු මැ යැ

15. ප. පු: අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ප්‍රථමධ්‍යාන ... ද්විතීය-ධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ථධ්‍යාන වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. ආ: එකරුණින් "අවිතක්කවිචාරමාත්‍රසමාධිය ධ්‍යානානන්තරික" වෙයි.

16. ස. පු: අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි ඣානන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තයො සමාධි වුත්තා භගවතා "සවිතක්කො සවිචාරො සමාධි, අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි, අවිතක්කො අවිචාරො සමාධීති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. ඨ හඤ්චි තයො සමාධි වුත්තා භගවතා සවිතක්කො -පෙ- [විචාරමත්තො -පෙ-] අවිචාරො සමාධි,

ස. පා නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අවිතක්කො විචාරමත්තො සමාධි ඣානන්තරිකා"ති.

ඣානන්තරිකා කථා නිට්ඨිතා

16. ස. පු: අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සමාධි කෙනෙක් වදාරන ලද්දහු මැ නු: “සවිතක්ක සවිචාර-සමාධි යැ අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධි යැ අවිතක්ක අවිචාරසමාධි යැ”යි

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් “සවිතක්ක ... [විචාරමාත්‍ර ...] අවිචාරසමාධි යැ”යි තුන් සමාධි කෙනෙක් වදාරන ලද්දාහු වී නම්,

ස. පා: භවත, “අවිතක්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරිකා වේති” නො කියැයුතු මැ සැ.

ධ්‍යානානන්තරිකා කථා නිමි.

18. 8.

සමාපන්නො සද්දං සුණාතීති කථා.

1. ස. පු: සමාපන්නො සද්දං සුණාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සමාපන්නො චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- සොතෙන -පෙ- ඝානෙන -පෙ- ජිව්හාය -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සමාපන්නො සද්දං සුණාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී සමාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු සමාධි මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්සා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඵ: හඤ්චි සමාධි මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සමාපන්නො සද්දං සුණාතී"ති.

3. ස. පු: සමාධි මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස, සොතවිඤ්ඤාණ-සමඞ්ගී සද්දං සුණාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඵ: හඤ්චි සමාධි මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස, සොත-විඤ්ඤාණසමඞ්ගී සද්දං සුණාති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සමාපන්නො සද්දං සුණාතී"ති.

4. ස. පු: සමාධි මනොවිඤ්ඤාණසමඞ්ගිස්ස, සොතවිඤ්ඤාණ-සමඞ්ගී සද්දං සුණාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

18. 8.

සමාපන්නො සද්දං සුණාතීති කථා.

["ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ටක යැයි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද වෙයි. ඉදින් සමවත් සමවන්නේ ශබ්ද නො අසා නම් කිසෙසින් ශබ්දකණ්ටක (ශබ්ද බාධක) වන්නේ ද? එහෙයින් සමවත් සමවන්නේ ශබ්ද අසන්නේ වේ"යයි පූර්වශෛලියයන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සමාපන්නො සද්දං සුණාතීති කථා' එයි.]

1. ස. පු: සමවත් සමවන්නේ ශබ්ද අසන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමවත් සමවන්නේ ඇසින් රූ දක්නේ වේ ද? .. කනින් ... නැහැයෙන් ... දිවින් ... කයින් පැහැසි පහස්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සමවත් සමවන්නේ ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රවිඥානසමඞ්ගත වූයේ සමාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

ස. අනු: සමාධි මනොවිඥානසමඞ්ගීහට නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් මනොවිඥාන සමඞ්ගීපුද්ගලහට සමාධි වී නම්,

ස. පා: හවත, 'සමවත් සමවන්නහු ශබ්දශ්‍රවණ කෙරෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: මනොවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලහට සමාධි වෙයි, ශ්‍රොත්‍රවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් මනොවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලහට සමාධි වී නම්, ශ්‍රොත්‍රවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වී නම්,

ස. පා: හවත, 'සමවත් සමවන්නහු ශබ්දශ්‍රවණ කෙරෙති' නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: මනොවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගලහට සමාධි වෙයි. ශ්‍රොත්‍රවිඥානසමඞ්ගී පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං -පෙ- ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං සමාපන්නො සද්දං සුණාතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සමාපන්නො සද්දං සුණාතී"ති.

6. ස. පු "පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා'ති සමාපන්නො සද්දං සුණාතී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: දුතියස්ස ඣානස්ස විතක්කො විචාරො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා, අත්ථි තස්ස විතක්කවිචාරා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: "පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දො කණ්ටකො වුත්තො භගවතා'ති සමාපන්නො සද්දං සුණාතී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තතියස්ස ඣානස්ස පීති කණ්ටකො -පෙ- චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අස්සාසපස්සාසා කණ්ටකො, ... ආකාසානඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා කණ්ටකො ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා කණ්ටකො ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්චා-යතනසඤ්ඤා කණ්ටකො ... නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිඤ්චඤ්ඤාය-තනසඤ්ඤා කණ්ටකො... සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච කණ්ටකො, වුත්තො භගවතා, අත්ථි තස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා චා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සමාපන්නො සද්දං සුණාතී'ති කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: ස්පර්ශයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: සමවත් පුහුල් ශබ්දශ්‍රවණ කෙරෙතී' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: "ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ටක යැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් 'ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ටක යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද වී නම්,

ප. පා: භවත, එකරුණින් සමවත්තෝ ශබ්දශ්‍රවණ කෙරෙති' යනු කියැයුතු මැ යැ

6 ස. පු: "ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ටක යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද'යි කරුණු කොට සමාපන්න පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නෝ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ද්විතීයධ්‍යානය විතර්කවිචාරකණ්ටක යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද වෙයි. එයට (ද්විතීයධ්‍යානයට) විතර්කවිචාර ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: 'ප්‍රථමධ්‍යානයට ශබ්දය කණ්ට යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද'යි කරුණු කොට සමවත් පුහුල් ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නෝ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය ප්‍රීතිකණ්ටක යැ ... චතුර්ථධ්‍යානය ආශ්වාසප්‍රශ්වාස කණ්ටක යැ ... ආකාසානඤ්චායතන සමවත් සමවත් පුහුල්හට රූපසංඥ කණ්ටක යැ ... විඤ්ඤාණඤ්චායතන සමවත් පුහුල්හට ආකාසානඤ්චායතනසංඥ කණ්ටක යැ ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමවත් පුහුල්හට විඤ්ඤාණඤ්චායතනසංඥ කණ්ටක යැ .. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමවත් පුහුල්හට ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසංඥ කණ්ටක යැ .. සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධ සමවත් සමවත් පුහුල්හට සංඥ හා වෙදනා හා කණ්ටක යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වෙයි. ඔහට සංඥත් වෙදනාත් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

සමාපන්නො සද්දං සුණාතී'ති කථා නිමි.

18. 9.

චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති කථා.

1 ස. පු: චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපෙන රූපං පස්සතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: රූපෙන රූපං පස්සතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපෙන රූපං පටිවිජානාතී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: රූපෙන රූපං පටිවිජානාතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: රූපං මනොවිඤ්ඤාණන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: චක්ඛුනා රූපං පස්සතී'ති.
ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි චක්ඛුස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.
ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නනු නත්ථි චක්ඛුස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.
ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි චක්ඛුස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,
ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "චක්ඛුනා රූපං පස්සතී"ති.

18. 9.

චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති කථා

["චක්ඛුනා රූපං පස්සති - ඇසින් රූ දකී" යන වචන නිසා 'ප්‍රසාද චක්ෂුස ම රූප දක්නේ යැ'යි මහාසංඝිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති කථා' එයි]

1. ස. පු: ප්‍රසාද ඇසින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රුවින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රුවින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ (චක්ෂුස් රූපය ගැන කළ ප්‍රතිඥ යි.)

ස. අනු: රුවින් රූ ප්‍රතිවිජානන කරන්නේ (දන්නේ) වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: රුවින් රූ දන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූ මනොවිඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ඇසින් රූප දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුස්හුගේ ආවර්ජනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: චක්ෂුස්හුගේ ආවර්ජනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් චක්ෂුස්හුගේ ආවර්ජනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'ඇසින් රූප දක්නේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

5. ස. පු: සොතෙන සද්දං සුණාතී'ති –පෙ– ඝානෙන ගන්ධං ඝායතී'ති –පෙ– ජිව්හාය රසං සායතී'ති –පෙ– කායෙන පොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපෙන රූපං ඵුසතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

6. ස. පු: රූපෙන රූපං ඵුසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපෙන රූපං පටිවිජානාතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

7. ස. පු: රූපෙන රූපං පටිවිජානාතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං මනොවිඤ්ඤාණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

8. ස. පු: කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කායස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ස. අනු: නනු නත්ථි කායස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි කායස්ස ආවට්ටනා –පෙ– පණිධි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී"ති.

5. ස. පු: කනින් හඬ අසන්නේ වේ ද? ... නැහැයෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණ කරන්නේ වේ ද? ... දිවින් රස විඳින්නේ වේ ද? ... කයින් ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍ය ස්පර්ශ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපයෙන් රූපය ස්පර්ශ කරන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: රුවින් රූ පහස්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: රුවින් රූ දන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: රුවින් රූ දන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය මනොවිඥාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: කයින් පැහැසි පහස්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කයට ආවර්ජනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: කයට ආවර්ජනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් කයට ආවර්ජනායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'කයින් පැහැසි පහස්නේ වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

9\. ප. පු: න වත්තබ්බං 'චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි 'චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසතී'ති.

චක්ඛුනා රූපං පස්සතී'ති කථා නිට්ඨිතා

අට්ඨාරසමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්ස උද්දානං

බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි, බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො, නත්ථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා, බුද්ධස්ස භගවතො උච්චාරපස්සාවො අතිවිය අඤ්ඤෙ ගන්ධජාතෙ අධිගණ්හාති, එකෙන අරියමග්ගෙන චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති, ඣානා ඣානං සඞ්කමති, අත්ථි ඣානන්තරිකා, සමාපන්නො සද්දං සුණාති, චක්ඛුනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති.

9. ප. පු: චක්ෂුසින් රූප දක්නේ යැ .. කායින් ස්‍ප්‍රෂ්ටව්‍ය ස්පර්ශ කරන්නේ යැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො: "මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි මහණ ඇසින් රූ දැක ... කයින් පැහැසි පහසි" යයි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් 'ඇසින් රූ දැක ... කායින් පැහැසි පහසි'.

චක්ඛුනා රූපං පස්සතීති කථා නිමි.

අටළොස්වැනි වග නිමි.

එහි උද්දානය:

මනුස්සලොකකථා යැ ධම්මදෙසනාකථා යැ කරුණාකථා යැ ගන්ධ-ජාතකථා යැ එකමග්ගකථා යැ ඣානසඞ්කන්ති කථා යැ ඣානන්තරිකකථා යැ සමාපන්නො සද්දං සුණාතීතිකථා යැ චක්ඛුනා රූපං පස්සතී'තීකථා යි.

එකූනවීසතිමො වග්ගො

19. 1.

කිලෙසජහන කථා.

1. ස. පු: අතීතෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිරුද්ධං නිරොධෙති, විගතං විගමෙති, ඛීණං ඛෙපෙති, අත්ථඞ්ගතං අත්ථඞ්ගමෙති, අබ්භත්ථඞ්ගතං අබ්භත්ථඞ්ගමෙතීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අතීතෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං නිරුද්ධන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අතීතං නිරුද්ධං.

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතෙ කිලෙසෙ ජහතී"ති.

3. ස. පු. අතීතෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අතීතං නත්ථී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අතීතං නත්ථි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතෙ කිලෙසෙ ජහතී"ති.

4. ස. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

එකුන් විසි වැනි වර්‍ගය.

19. 1.

කිලෙසජහන කථා.

[‘ප්‍රහීණ කෙලශ ඇතියාහට අතීතකෙලශයෝත් අනාගතකෙලශයෝත් ප්‍රත්‍යුත්පන්නකෙලශයෝත් ප්‍රහීණ වූවාහු මැ වෙති. එහෙයින් අතීතයෙහි දු අනාගතයෙහි දු ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි දු කෙලශත්‍යාග කෙරෙති’යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධිගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘කිලෙසජහන කථා’ එයි]

1	ස. පු:	අතීත කෙලෙසුන් දුරු කරන්නේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	නිරුද්ධ කෙලෙස් නිරුද්ධ කෙරේ ද, විගත කෙලෙස් විගමන කෙරේ ද, ක්ෂීණ කෙලෙස් ක්ෂය කෙරේ ද, අස්තඞ්ගත කෙලෙස් අස්තඞ්ගමන කෙරේ ද, අභ්‍යස්තඞ්ගත කෙලෙස් අභ්‍යස්තඞ්ගමන කෙරේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2	ස. පු:	අතීත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	අතීතය නිරුද්ධ වූයේ නො?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. ඨ:	ඉදින් අතීතය නිරුද්ධ වී නම්,
	ස. පා:	භවත, ‘අතීත කෙලෙසුන් හැරපියති’ නො කියැයුතු මැ යැ.
3	ස. පු	අතීත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	අතීතය නැත් නො?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. ඨ:	ඉදින් අතීතය නැත් නම්,
	ස. පා:	භවත, “අතීත කෙලෙසුන් හැරපියති” නො කියැ යුතු මැ යැ.
4	ස. පු:	අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.

ස. අනු: අජාතං අජනෙති, අසඤ්ජාතං අසඤ්ජනෙති, අනිබ්බත්තං අනිබ්බත්තෙති, අපාතුභූතං අපාතුභාවෙතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං අජාතනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාගතං අජාතං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහතී"ති.

6. ස. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අනාගතං නත්ථී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාගතං නත්ථි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහතී"ති.

7. ස. පු: පච්චුප්පන්නෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: රත්තො රාගං ජහති, දුට්ඨො දොසං ජහති, මූළ්හො මොහං ජහති, කිලිට්ඨො කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දොසෙන දොසං ජහති, මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙහි කිලෙසෙ ජහතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රාගො චිත්තසම්පයුත්තො, මග්ගො චිත්තසම්පයුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නූපන්නේ නූපදනේ වේ ද? නො හටගත්තේ නො හටගන්නේ වේ ද? නො නිපන්නේ නිපන් නොවන්නේ වේ ද? නො පහළ වූයේ නො පහළ වන්නේ වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැ යුතු යැ ...

5. ස. පු: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතය අජාත නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනාගතය අජාත වී නම්,

ස. පා: හවත, 'අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියති' නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනාගතය නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනාගතය නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියති' නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: ප්‍රත්‍යුත්පන්න කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රක්ත වූයේ රාගය හැරපියා ද, දුෂ්ට වූයේ ද්වෙෂය හැරපියා ද, මූඪ වූයේ මොහය හැරපියා ද, ක්ලිෂ්ට වූයේ කෙලශ හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද, ද්වෙෂයෙන් ද්වෙෂය හැරපියා ද, මොහයෙන් මොහය හැරපියා ද, කෙලශයෙන් කෙලශ හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: රාගය චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත වේ ද, මාර්ගය චිත්ත-සම්ප්‍රයුක්ත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ද්වින්නං ඵස්සානං –පෙ– ද්වින්නං චිත්තානං සමොධානං හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

9. ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

10. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා හීනප්පණීතා කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා ධම්මා සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරානි, කතමානි චත්තාරි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පඨවී ච ඉදං පඨමං සුවිදූරවිදූරං –පෙ– තස්මා සතං ධම්මො අසබ්භි ආරකා"ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං 'කුසලාකුසලා –පෙ– සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡන්තී'ති

11. ප. පු: න වත්තබ්බං අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පන්නෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නත්ථි කිලෙසෙ ජහතී'ති[1].

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

ප. පා: තෙන හි "අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පන්නෙ කිලෙසෙ ජහතී'ති.

කිලෙසජහන කථා නිට්ඨිතා.

---

a චතුක්කඞ්ගුත්තර – රොහිතස්සවග්ග

1 කිලෙසජහනානි – PTS

ස. අනු: සප්පශීයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... චිත්තයන් දෙදෙනකුන්ගේ සමවධාන වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු. රාගය අකුශල වේ ද, මාගීය කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග ධම්යෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: කුශලාකුශල, සාවද්‍යානවද්‍ය, හීනප්‍රණීත, කෘෂ්ණශුක්ලසප්‍රතිභාග ධම්යෝ සම්මුඛීභාවයට එත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "මහණෙනි, මේ සුවිදූරවිදූරයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මෙ දෙක පළමු වන සුවිදූරවිදූර යැ ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධම්ය අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වේ"යයි වදළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'කුශලාකුශල ... සම්මුඛීභාවයට එති' නො කියැයුතු යැ.

11 ප. පු: 'අතීත කෙලෙසුන් හැරපියයි, අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්න කෙලෙසුන් හැරපියයි' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කෙලෙශ ජහන නැත් ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් "අතීත කෙලෙසුන් හැරපියයි, අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියයි, ප්‍රත්‍යුත්පන්න කෙලෙසුන් හැරපියයි".

කිලෙස ජහන කථා නිමි.

19. 2.

සුඤ්ඤතා කථා.

1. ස. පු: සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අනිමිත්තං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2 ස. පු: සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අප්පණිහිතො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අනිමිත්තං න වත්තබ්බං සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියා-පන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඤ්ඤතා න වත්තබ්බා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියා-පන්නාති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අප්පණිහිතො න වත්තබ්බො සඞ්ඛාරක්ඛන්ධ-පරියාපන්නො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුඤ්ඤතා න වත්තබ්බා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියා-පන්නාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස පු: සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො න අනිච්චො න සඞ්ඛතො න පටිච්චසමුප්පන්නො න ඛයධම්මො න වයධම්මො න විරාගධම්මො න නිරොධධම්මො න විපරිණාම-ධම්මො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. 2.

සුඤ්ඤතා කථා

[ශූන්‍යතාව 'ස්කන්ධයන්ගේ අනාත්මලක්ෂණ යැ, නිර්වාණ යැ'යි ද්විවිධයි. ඔවුනතුරෙහි අනාත්මලක්ෂණය එක් අයුරෙකින් සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙයි. නිර්වාණය අපර්‍ය්‍යාපන්න මැ වෙයි. මේ වෙනස නො ගෙන 'ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති'යි අන්ධකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සුඤ්ඤතාකථා' එයි]

1. ස. පු: ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනිමිත්තය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

2. ස. පු: ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අප්‍රණිහිතය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: 'අනිමිත්තය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: 'අප්‍රණිහිතය සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය අනිත්‍ය නො වන්නේ වේ ද, සංස්කෘත නො වන්නේ වේ ද, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න නො වන්නේ වේ ද, ක්ෂයස්වභාව නො වන්නේ වේ ද, ව්‍යයස්වභාව නො වන්නේ වේ ද, නිරොධස්වභාව නො වන්නේ වේද, විපරිණාම ස්වභාව නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: නනු සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනිච්චො සඞ්ඛතො පටිච්චසමුප්පන්නො ඛයධම්මො වයධම්මො විරාගධම්මො නිරොධධම්මො විපරිණාමධම්මො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො අනිච්චො -පෙ- විපරිණාමධම්මො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ “සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති

6. ස. පු: රූපක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා රූපක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා විඤ්ඤාණක්ඛන්ධපරියාපන්නාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා න වත්තබ්බා රූපක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා න වත්තබ්බා “සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සඞ්ඛාරක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා න වත්තබ්බා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: විඤ්ඤාණක්ඛන්ධස්ස සුඤ්ඤතා න වත්තබ්බා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා’ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධය අනිත්‍ය සංස්කෘත ප්‍රතීත්‍ය-සමුත්පන්න ක්ෂයස්වභාව ව්‍යයස්වභාව විරාග-ස්වභාව නිරොධස්වභාව විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ ඉදින් සංස්කාරස්කන්ධය අනිත්‍ය ... විපරිණාම-ස්වභාව ඇති වී නම්.

ස. පා භවත, 'ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස පු: රූපස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍ය්‍යා-පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: සංස්කාරස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව රූපස්කන්ධපර්‍ය්‍යා-පන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: වෙදනා ... සංඥා ... විඥානස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධ පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංස්කාරස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව විඥානස්කන්ධ-පර්‍ය්‍යාපන්න වේ ද?

ප පටිඤ්ඤා එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස පු: සංස්කාරස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව රූපස්කන්ධ-පර්‍ය්‍යාපන්න වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: රූපස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව 'සංස්කාරස්කන්ධ-පර්‍ය්‍යාපන්න වේ' යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9 ස පු: සංස්කාරස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව වෙදනා... සංඥා... විඥානස්කන්ධපර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා. එසේ යැ.

ස. අනු: 'විඥානස්කන්ධයාගේ ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධ-පර්‍ය්‍යාපන්න වෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ප. පු: න වත්තබ්බං සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියා-පන්නා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "සුඤ්ඤමිදං භික්ඛවෙ සඞ්ඛාරා අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා"ති[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි "සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා"ති.

සුඤ්ඤතා කථා නිට්ඨිතා.

---

a මජ්ඣිමනිකාය -

10. ප. පු: 'ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වෙයි' යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, යම් සංස්කාර කෙනෙක් ඇද්ද, ආත්ම හෙයින් වේවයි ආත්මීය හෙයින් වේවයි මේ ශූන්‍ය වෙති' වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පු. එසේ යැ.

ප. පා: එකාරුණින් 'ශූන්‍යතාව සංස්කාරස්කන්ධපර්‍යාපන්න වෙයි'.

සුඤ්ඤතා කථා නිමි.

19. 3.

සාමඤ්ඤඵල කථා

1. ස. පු: සාමඤ්ඤඵලං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායණං අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

2. ස. පු: සාමඤ්ඤඵලං අසඞ්ඛතං, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි –පෙ– අන්තරිකාවාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

4. ස. පු: සාමඤ්ඤඵලං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාමඤ්ඤං සඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

5. ස. පු: සාමඤ්ඤං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාමඤ්ඤඵලං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

---

1. අත්තරීකාවාති - PTS.

19 3.

සාමඤ්ඤඵල කථා.

[මාර්ගවීථියෙහිද ඵලසමාපත්තිවීථියෙහිද ආර්යමාර්ගියාගේ විපාක-චිත්තය ශ්‍රාමණ්‍යඵල නම්,යි ස්වසමයෙහි සනිටුහන් වෙයි. එසේ නොව ගෙන ක්ලේශප්‍රහාණයත් ඵලොත්පත්තියත් ශ්‍රාමණ්‍ය ඵල වෙති'යි ද එහෙයින් අසංස්කාර වෙති'ද පූර්වශෛලීයනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සාමඤ්ඤඵල කථා' එයි.]

1. ස. පු: ශ්‍රාමණ්‍යඵල අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ත්‍රාණ ලෙණ සරණ පරයණ අච්‍යුත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස පු: (තොප මතයෙහි) ශ්‍රාමණ්‍යඵල අසංස්කෘත වෙයි. නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3 ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ශ්‍රාමණ්‍යඵල අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රාමණ්‍යය සංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ශ්‍රාමණ්‍යය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස අනු: ශ්‍රාමණ්‍යඵල අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස පු: සොතාපත්තිඵලං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගො අසඞ්ඛතො.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සොතාපත්තිමග්ගො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිඵලං සඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තඵලං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තමග්ගො අසඞ්ඛතො.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: අරහත්තමග්ගො සඞ්ඛතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහත්තඵලං සඞ්ඛතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: සොතාපත්තිඵලං අසඞ්ඛතං, සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තඵලං අසඞ්ඛතං, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ච අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ච තාණානි -පෙ- අනන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සාමඤ්ඤඵල කථා නිට්ඨිතා.

6. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිඵලය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිඵල සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: සකෘදගාමි... අනාගාමි... අර්හත්ත්වඵලය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අර්හත්ත්වමාර්ගය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: අර්හත්ත්වමාර්ගය සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අර්හත්ත්වඵල සංස්කෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ,

10. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිඵල අසංස්කෘත වේ ද, සකෘදගාමි ... අනාගාමි ... අර්හත්ත්වඵල අසංස්කෘත වේ ද, නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද, ... අනන්තරිකාවෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

සාමඤ්ඤඵල කථා නිමි.

19. 4.

පත්ති කථා

1. ස. පු: පත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පත්ති අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- [ද්වෙ] අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: චීවරස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5 ස. පු: චීවරස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි, -පෙ- [ද්වෙ] අන්තරිකා වා'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. 4.

පත්තිකථා

[ප්‍රතිලාභය ප්‍රාප්ති නමු. එ අසංස්කෘත වෙතියි පූර්වශෛලීයනිකායවාසීන් සෙයින් ලබති ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පත්ති කථා' එයි.]

1. ස. පු: ප්‍රාප්ති අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණ ලෙණ සරණ පරායණ අච්‍යුත අමෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

2. ස. පු: ප්‍රාප්ති අසංස්කෘත වෙයි, නිර්වාණ අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද, … අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ …

4. ස. පු: චීවරයාගේ ප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: නිර්වාණය … අමෘත වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

5. ස. පු: චීවර ප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වෙයි, නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

6. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද … අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ …

7. ස. පු: පිණ්ඩපාතස්ස -පෙ- සේනාසනස්ස -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අච්චුතං අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- [ද්වෙ] අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: චීවරස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා -පෙ- පිණ්ඩපාතස්ස -පෙ- සේනාසනස්ස -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජ-පරික්ඛාරස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ච අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: පඤ්ච අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පඤ්ච තාණානි -පෙ- [පඤ්ච] අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: පඨමස්ස ඣානස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා (එවං සබ්බං විත්ථාරෙතබ්බං), දුතියස්ස ඣානස්ස -පෙ- තතියස්ස ඣානස්ස -පෙ- චතුත්ථස්ස ඣානස්ස-පෙ- ආකාසා-නඤ්චායතනස්ස -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනස්ස -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස්ස -පෙ- නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනස්ස -පෙ- සෝතාපත්තිමග්ගස්ස -පෙ- සෝතාපත්තිඵලස්ස -පෙ-සකදාගාමිමග්ගස්ස -පෙ- සකදාගාමිඵලස්ස -පෙ- අනාගාමිමග්ගස්ස -පෙ- අනාගාමිඵලස්ස -පෙ- අරහත්තමග්ගස්ස -පෙ- අරහත්තඵලස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

7. ස. පු: පිණ්ඩපාත .. ශයනාසන ... ග්ලානප්‍රත්‍යය භෛෂජ්‍යපරිෂ්කාර ප්‍රාප්ති අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ... අච්‍යුතය අමෘතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ග්ලානප්‍රත්‍යයභෛෂජ්‍යපරිෂ්කාර ප්‍රාප්ති අසංස්කෘත වෙයි. නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

10. ස. පු: චීවරප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වෙයි ... පිණ්ඩපාත ... ශයනාසන . ග්ලානප්‍රත්‍යය භෛෂජ්‍යපරිෂ්කාරප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වෙයි. නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද, ... අනන්තරිකාවෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ...

12 ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයාගේ ප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වේ ද, ද්විතීයධ්‍යානයාගේ ... තෘතීයධ්‍යානයාගේ ... චතුර්ථධ්‍යානයාගේ ... ආකාසානඤ්චායතනයාගේ ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනයාගේ ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයාගේ ... නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයාගේ ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයාගේ ... ශ්‍රොතාපත්තිඵලයාගේ .. සකෘදගාමිමාර්ගයාගේ ... සකෘදගාමිඵලයාගේ ... අනාගාමිමාර්ගයාගේ ... අනාගාමිඵලයාගේ ... අර්හත්මාර්ගයාගේ .. අර්හත්ඵලයාගේ ප්‍රාප්තිය අසංකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අච්චුතං අමතනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- [ද්වෙ] අනන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: සොතාපත්තිමග්ගස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා, සොතාපත්තිඵලස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා -පෙ- අරහත්තමග්ගස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා, අරහත්තඵලස්ස පත්ති අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නව අසඞ්ඛතානී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: නව අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නව තාණානි පෙ- [නව] අනන්තරිකා වා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ප. පු: න වත්තබ්බං පත්ති අසඞ්ඛතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පත්ති රූපං[1] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණනති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි "පත්ති අසඞ්ඛතා"ති.

පත්ති කථා නිට්ඨිතා.

1. රූපා - සීමු

ස. අනු: නිර්වාණය .. අච්චුත අමෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වේ ද, ශ්‍රොතාපත්තිඵලප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වේ ද ... අර්හත්ත්වඵලප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත වේ ද, නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ නව දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ නව දෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ නවදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ නවදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ප. පු: 'ප්‍රාප්ති අසංස්කෘත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ප්‍රාප්තිය රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන වේ ද?

ස. පු: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකාරණින් 'ප්‍රාප්තිය අසංස්කෘත' වේ.

ප්‍රාප්ති කථා නිමි.

19. 5.

තථතා කථා.

1. ස. පු: සබ්බධම්මානං තථතා අසඞ්ඛතා’ති.
ප. පටි: ආමන්තා.
ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායනං අච්චුතං අමතන්ති
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සබ්බධම්මානං තථතා අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී’ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- [ද්වෙ] අන්තරිකා වා’ති
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා අසඞ්ඛතා’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අමතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
ස. අනු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී’ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. 5.

තථතා කථා

[රූපාදි හැම ධර්මයන්ගේ රූපාදිභාව සඞ්ඛ්‍යාත තථතාවෙක් ඇද්ද, එ ද සංස්කෘත රූපාදීන්හි අපර්යාපන්න බැවින් අසංස්කෘත යයි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගතුවන්ගේ වාද බිඳුමට 'තථතා කථා' එයි.]

1. ස. පු: හැම ධර්මයන්ගේ තථතා අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ත්‍රාණය ලෙණය සරණය පරායණය අච්‍යුතය අමෘතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: හැම දහමුන්ගේ තථතා අසංස්කෘත වේ ද? නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: රූපයාගේ රූපත්වය ඇත, රූපත්වය අසංස්කෘත නො?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ... අමෘතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: රූපයාගේ රූපත්වය ඇත, රූපත්වය අසංස්කෘත නො? නිර්වාණය අසංස්කෘත නො?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ද්වෙ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වෙ තාණානි -පෙ- [ද්වෙ] අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: වෙදනාය වෙදනතා, නනු වෙදනතා -පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤතා, නනු සඤ්ඤතා -පෙ- සඞ්ඛාරානං සඞ්ඛාරතා, නනු සඞ්ඛාරතා -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස විඤ්ඤාණතා, නනු විඤ්ඤාණතා අසඞ්ඛතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අමතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා, -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස විඤ්ඤාණතා, නනු විඤ්ඤාණතා අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: ඡ අසඞ්ඛතානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඡ තාණානි -පෙ- [ඡ] අන්තරිකා වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'සබ්බධම්මානං තථතා අසඞ්ඛතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: සබ්බධම්මානං තථතා රූපං[1] වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි ''සබ්බධම්මානං තථතා අසඞ්ඛතා''ති.

තථතා කථා නිට්ඨිතා.

---

1 රූපා - සීමු.

6. ස. පු: අසංඛතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් .. අනන්තරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: වෙදනාවගේ වෙදනාත්වය ඇත, වෙදනාත්වය ... සංඥාවගේ සංඥාත්වය ඇත, සංඥාත්වය ... සංස්කාරයන්ගේ සංස්කාරත්වය ඇත, සංස්කාරත්වය ... විඥානයාගේ විඥානත්වය ඇත, විඥානත්වය අසංස්කෘත නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්වාණය ... අමෘතය වේ ද?

ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: රූපයාගේ රූපත්වය ඇත, රූපත්වය ... විඥානයාගේ විඥානත්වය ඇත, විඥානත්වය අසංස්කෘත නො? නිර්වාණය අසංස්කෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අසංස්කෘතයෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

9. ස. පු: අසංස්කෘතයෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ත්‍රාණයෝ සදෙනෙක් ... අනන්තරිකාවෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ . .

10. ප. පු: 'සර්වධර්මයන්ගේ තථතාව අසංස්කෘත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සර්වධර්මයන්ගේ තථතාව රූප, වෙදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු ...

ප. පා: එකරුණින් 'සර්වධර්මයන්ගේ තථතාව අසංස්කෘත වේ.'

තථතා කථා නිමි.

19. 6.

කුසල කථා

1. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'නිබ්බානධාතු- කුසලා'ති.

2. ස. පු: අලොභො කුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: නිබ්බානධාතු කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අදොසො කුසලො -පෙ- අමොහො කුසලො -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියා -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි ඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නිබ්බානධාතු කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආවට්ටනා -පෙ- පණිධී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. 6.

කුසල් කථා

[අනවද්‍ය ද කුශල යැ, ඉෂ්ටවිපාකපුණ්‍යය ද කුශල යැ, එහි ‘අනවද්‍ය’ යනු ක්ලෙශවිප්‍රයුක්ත යන අර්‍ථ සි. මේ අර්‍ථය අකුසල් තබා හැම දහම් ඇසුරැ කෙරෙයි. ‘ඉෂ්ටවිපාක’ යනු ඉෂ්ටඵල නිෂ්පාදක පුණ්‍යය යන අර්‍ථ සි. මේ අර්‍ථය කුශලත්‍රිකයෙහි එන ආදිපදය මැ ඇසුරැ කෙරෙයි. මේ මාර්‍ගය නො ගෙන අනවද්‍යභාව මාත්‍රයෙන් මැ ‘නිවන කුශලැ’යි ලබ්ධි ගත්තෝ ඇත. අන්ධකනිකාය වාසීන් සෙයිනි. උනට ඉෂ්ටවිපාකාර්‍ථ-යෙන් නිර්‍වාණයාගේ කුශලභාව නැති සේ දක්වන්නට ‘කුශලකථා’ එයි]

1 ස. පු: නිර්‍වාණධාතු කුශල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනාලම්බන නො, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඵ: ඉදින් අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,

ස. පා: භවත, ‘නිර්‍වාණධාතු කුසල වෙති’යි නො කියැ-යුතු මැ යැ.

2. ස. පු: අලොභය කුශල වේ ද, සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්‍වාණධාතු කුශල වේ ද, සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: අද්වෙෂය කුශල ... අමොහය කුශල ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය ... ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥ කුශල වේ ද, සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිර්‍වාණධාතු කුශල වේ ද, සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්‍තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු:	නිබ්බානධාතු කුසලා අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා - පෙ - පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අලොභො කුසලො අනාරම්මණො, නත්ථි තස්ස ආවට්ටනා - පෙ - පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
5. ස. පු:	නිබ්බානධාතු කුසලා අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා - පෙ - පණිධී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	අදොසො කුසලො - පෙ - අමොහො කුසලො - පෙ - සද්ධා - පෙ - විරියං - පෙ - සති - පෙ - සමාධි - පෙ - පඤ්ඤා කුසලා අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආවට්ටනා - පෙ - පණිධී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
6 ප. පු:	න වත්තබ්බං නිබ්බානධාතු කුසලා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු නිබ්බානධාතු අනවජ්ජා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. ඨ:	හඤ්චි නිබ්බානධාතු අනවජ්ජා,
ප. පා:	තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "නිබ්බානධාතු කුසලා"ති.

කුසල කථා නිට්ඨිතා.

4. ස. පු: නිර්වාණධාතු කුසල අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලෝභය කුශල අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: නිර්වාණධාතු කුශල අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අද්වේෂය කුශල ... අමෝහය කුශල ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය .. සමෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා කුශල අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ප. පු: 'නිර්වාණධාතු කුශල වේනි'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නිර්වාණධාතු අනවද්‍ය නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් නිර්වාණධාතු අනවද්‍ය වී නම්,

ප. පා: හවත, එකරුණින් 'නිර්වාණධාතු කුශල වේනි'යි කියැයුතු මැ යැ.

කුශල කථා නිමි.

19. 7.

අච්චන්තනියාම කථා.

1. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මාතුඝාතකො අච්චන්තනියතො, පිතුඝාතකො -පෙ- අරහන්තඝාතකො -පෙ- රුහිරුප්පාදකො -පෙ- සඞ්ඝභෙදකො අච්චන්තනියතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අච්චන්තනියතස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අච්චන්තනියතස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා'ති.

3. ස. පු: අච්චන්තනියතස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡා නුප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පහීනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: පහීනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගෙන'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තමග්ගෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. 7.

අච්චන්තනියාම කථා.

[**"සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගො'ව හොති -වරක් ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වේ" යන සූත්‍රපාඨ නිසා පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇතැ'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අච්චන්තනියාමකථා' එයි.**]

1	ස. පු:	පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇද්ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	මාතෘඝාතක අත්‍යන්තනියත (එකාන්ත නියමයෙන් එසේ) වේ ද, පිතෘඝාතක ... අරහන්තඝාතක ... රුධිරොත්පාදක ... සඞ්ඝභෙදක අත්‍යන්තනියත වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2.	ස. පු:	පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇද්ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	අත්‍යන්තනියත පුද්ගලහට විචිකිත්සා උපදනේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. ඨ:	ඉදින් අත්‍යන්තනියත පුද්ගලහට විචිකිත්සා උපදනේ වී නම්,
	ස. පා:	භවත, 'පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
3.	ස. පු:	අත්‍යන්තනියත පුද්ගලහට විචිකිත්සා නූපදනේ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ප්‍රහීණ වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4.	ස. පු:	ප්‍රහීණ වේ ද?
	ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
	ස. අනු:	ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගීයෙන් වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
	ස. අනු:	සකෘදාගාමි ... අනාගාමි ... අර්හත්මාර්ගීයෙන් වේ ද?
	ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.

ප වි: අකුසලෙන මග්ගෙනා'ති.

ස. අනු: අකුසලො මග්ගො නිය්‍යාණිකො ඛයගාමී බොධගාමී අනාසවො -පෙ- අසඞ්කිලෙසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අකුසලො මග්ගො අනිය්‍යාණිකො [-පෙ-] සඞ්කිලෙසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අකුසලො මග්ගො අනිය්‍යාණිකො -පෙ- සඞ්කිලෙසිකො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''අච්චන්තනියතස්ස පුග්ගලස්ස විචිකිච්ඡා අකුසලෙන මග්ගෙන පහීනා'ති.

6. ස. පු: සස්සතදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උච්ඡෙදදිට්ඨි උප්පජ්ජෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සස්සතදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උච්ඡෙද-දිට්ඨි උප්පජ්ජෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා''ති.

7. ස. පු: සස්සතදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උච්ඡෙදදිට්ඨි නුප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පහීනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: පහීනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගෙනා'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමිමග්ගෙන -පෙ- අනාගාමිමග්ගෙන -පෙ- අරහත්තමග්ගෙනාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කවර මාර්ගයෙකින් වේ ද?

ප. වි: අකුශල මාර්ගයෙනි.

ස. අනු: අකුශල මාර්ගය නෛර්‍යාණික ක්‍ෂයගාමී බෝධගාමී අනාස්‍රව ... අසාංක්ලේශික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු අකුශල මාර්ගය අනෛර්‍යාණික ... සාංක්ලේශික නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අකුශලමාර්ගය අනෛර්‍යාණික ... සාංක්ලේශික වී නම්,

ස. පා: භවත, 'අත්‍යන්තනියත පුද්ගලහට විචිකිත්සා අකුශලමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ස. පු: ශාශ්වතදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට උච්ඡේදදෘෂ්ටි උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින්, ශාශ්වතදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට උච්ඡේදදෘෂ්ටි උපදනේ වේ නම්,

ස. පා: භවත, 'පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: ශාශ්වතදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට උච්ඡේද දෘෂ්ටි නූපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සකෘදාගාමි මාර්ගයෙන් ... අනාගාමි මාර්ගයෙන් ... අර්හත්මාර්ගයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.

ප. වි: අකුසලෙන මග්ගෙනා'ති.

ස. අනු: අකුසලො මග්ගො නිය්‍යාණිකො ඛයගාමී බොධගාමී අනාසවො -පෙ- අසඞ්කිලෙසිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අකුසලො මග්ගො අනිය්‍යාණිකො -පෙ- සඞ්කිලෙසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස ඨ: හඤ්චි අකුසලො මග්ගො අනිය්‍යාණිකො -පෙ- සඞ්කිලෙසිකො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සස්සතදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උච්ඡෙදදිට්ඨි අකුසලෙන මග්ගෙන පහීනා"ති.

10. ස. පු: උච්ඡෙදදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස සස්සතදිට්ඨි උප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි උච්ඡෙදදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස සස්සතදිට්ඨි උප්පජ්ජෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා"ති.

11. ස. පු: උච්ඡෙදදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස සස්සතදිට්ඨි නුප්පජ්ජෙය්‍යාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පහීනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: පහීනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතාපත්තිමග්ගෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදාගාමි මග්ගෙන -පෙ- අනාගාමිමග්ගෙන -පෙ- අරහත්තමග්ගෙනා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: කවර මාර්ගයෙකින් වේ ද?

ප. වි: අකුශලමාර්ගයෙනි.

ස. අනු: අකුශලමාර්ගය නෛර්‍ය්‍යාණික, ක්‍ෂයගාමී, බෝධගාමී, අනාස්‍රව ... අසාංක්ලෙශික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අකුශලමාර්ගය අනෛර්‍ය්‍යාණික ... සාංක්ලෙශික නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අකුශලමාර්ගය අනෛර්‍ය්‍යාණික ... සාංක්ලෙශික වී නම්,

ස. පා: භවත, 'ශාශ්වතදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට උච්ඡේදදෘෂ්ටි අකුශලමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: උච්ඡේදදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට ශාශ්වතදෘෂ්ටි උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් උච්ඡේද දෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට ශාශ්වතදෘෂ්ටි උපදනේ වී නම්,

ස. පා: භවත, "පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා අතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

11. ස. පු: උච්ඡේදදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට ශාශ්වතදෘෂ්ටි නූපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

12. ස. පු: ප්‍රහීණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සකෘදගාමි මාර්ගයෙන් ... අනාගාමි මාර්ගයෙන් ... අර්හත්මාර්ගයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.

ප. වි: අකුසලෙන මග්ගෙනා'ති.

ස. අනු: අකුසලො මග්ගො අනියයාණිකො -පෙ- සඞ්කිලෙ-සිකො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "උච්ඡෙදදිට්ඨියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස සස්සතදිට්ඨි අකුසලෙන මග්ගෙන පහීනා"ති.

14. ප. පු: න වත්තබ්බං "අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්ත-නියාමතා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සමන්නාගතො හොති එකන්තකාළකෙහි අකුසලෙහි ධම්මෙහි, සො සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගො'ව හොති"ති.a අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි "අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා"ති

15. ස. පු: වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සමන්නාගතො හොති එකන්තකාළකෙහි අකුසලෙහි ධම්මෙහි. සො සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගො'ව හොති"ති.a කත්ථා තෙන ච කාරණෙන "අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උම්මුජ්ජිත්වා නිමුජ්ජතී"ති.a අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු. සබ්බකාලං උම්මුජ්ජිත්වා නිමුජ්ජතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සත්තකඞ්ගුත්තර - උදකූපමසුත්ත

13. ස. පු: කවර මාර්ගයෙකින් වේ ද?

ප. වි: අකුශල මාර්ගයෙනි.

ස. අනු: අකුශලමාර්ගය අනෛර්යාණික ... සාංක්ලෙශික වේ ද?

ස. පා: භවත, 'උච්ඡේදදෘෂ්ටියෙන් නියත පුද්ගලහට ශාශ්වතදෘෂ්ටි අකුශලමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

14. ප. පු: 'පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇතැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නො:

"මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකාන්තයෙන් කෘෂ්ණ වූ අකුශලධර්මයෙන් (නියත මිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන්) සමන්‍වාගත වෙයි. හෙ වරක් භවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් 'පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා ඇත'.

15. ස. පු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද: "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකාන්තයෙන් කෘෂ්ණ වූ අකුශලධර්මයෙන් සමන්‍වාගත වූයේ වෙයි. හෙ වරක් භවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වෙයි" යනු කරුණු කොට එකරුණින් "පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා" ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද: "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ශ්‍රද්ධාදීන් විසින් නැගී ගැලෙනුයේ වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම කල්හි නැගී ගැලෙනුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

16. ස පු: වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සමන්නාගතො හොති එකන්තකාළකෙහි අකුසලෙහි ධම්මෙහි. සො සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගො'ව හොතී"ති කත්වා තෙන ච කාරණෙන "අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: වුත්තං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උම්මුජ්ජිත්වා ඨිතො හොති, උම්මුජ්ජිත්වා විපස්සති, විලොකෙති, උම්මුජ්ජිත්වා පතරති, උම්මුජ්ජිත්වා පතිගාධප්පත්තො හොතී"ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "සබ්බකාලං උම්මුජ්ජිත්වා පතිගාධප්පත්තො හොතී"ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අච්චන්තනියාම කථා නිට්ඨිතා.

---

a සත්තකඞ්ගුත්තර - උදකූපම සුත්ත

16. ස. පු: භාග්‍යවතුන් විසින් "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඒකාන්තකෘෂ්ණ අකුශලධර්මයෙන් සමන්‍වාගත වෙයි. හෙ වරක් භවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වෙයි වදාරන ලද"යි කාරුණු කොට එකරුණින් "පෘථග්ජනහට අත්‍යන්තනියාමතා" ඇද්ද?

ප. පටික්ඛේ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින්, "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ශ්‍රද්ධාදීන් නැගී සිටියේ වෙයි. (සෝවන් පුහුල්) නැගී ගමන මාර්ගීය බලනුයේ වෙයි. (සෙදගැමි පුහුල් කෙලශතනුභාව-යෙන්) නැගී (අනගැමි බවට අබිමුව වැ යන්නේ වෙයි. (අනගැමි පුහුල්) නැගී ප්‍රතිෂ්ඨාවට පැමිණියේ වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටික්ඛේ: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම කල්හි නැගී ප්‍රතිෂ්ඨාප්‍රාප්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අච්චන්තනියාම කථා නිමි.

19. 8

ඉන්ද්‍රිය කථා.

1. ස. පු: නත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි ලොකියා සද්ධා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: නත්ථි ලොකියං විරියින්ද්‍රියං -පෙ- සතින්ද්‍රියං -පෙ- සමාධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි ලොකියා සද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි ලොකියං විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අත්ථි ලොකියො මනො, අත්ථි ලොකියං මනින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියා සද්ධා, අත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: අත්ථි ලොකියො මනො, අත්ථි ලොකියං මනින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා, අත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

19. 8.

ඉන්ද්‍රිය කථා.

[ලෞකික ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධා මැ වෙයි. ඉන්ද්‍රිය නො වෙයි. එසේ මැ වීර්‍ය්‍ය ස්මෘති සමාධි ප්‍රඥාවෝත් වීර්‍ය්‍යාදීන් මැ මිස ඉන්ද්‍රිය නො වෙති'යි හෙතුවාද මහිංසාසකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඉන්ද්‍රියකථා' එයි.]

1. ස. පු: ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

2. ස. පු: ලෞකික වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය .. ස්මෘතීන්ද්‍රිය .. සමාධීන්ද්‍රිය ... ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ප්‍රඥා නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: ලෞකික වීර්‍ය්‍ය ... ස්මෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: ලෞකික මනස ඇද්ද, ලෞකික මනින්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස පු: ලෞකික මනස ඇද්ද, ලෞකික මනින්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ප්‍රඥා ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: අත්ථි ලොකියං සොමනස්සං, අත්ථි ලොකියං සොමනස්සින්ද්‍රියං, අත්ථි ලොකියං ජීවිතං, අත්ථි ලොකියං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියා සද්ධා, අත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: අත්ථි ලොකියං ජීවිතං, අත්ථි ලොකියං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා, අත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. අත්ථි ලොකියා සද්ධා, නත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියො මනො, නත්ථි ලොකියං මනින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: අත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා, නත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියො මනො, නත්ථි ලොකියං මනින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: අත්ථි ලොකියා සද්ධා, නත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියං සොමනස්සං, නත්ථි ලොකියං සොමනස්සින්ද්‍රියං, අත්ථි ලොකියං ජීවිතං, නත්ථි ලොකියං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි. න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: අත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා, නත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

7. ස. පු: ලෞකික සෞමනස්‍ය ඇද්ද, ලෞකික සෞමනස්‍යෙන්ද්‍රිය ඇද්ද, ලෞකික ජීවිත ඇද්ද, ලෞකික ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: ලෞකික ජීවිත ඇද්ද, ලෞකික ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ස. අනු: ලෞකිකප්‍රඥා ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ස. පු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික මනස ඇද්ද, ලෞකික මනින්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු: ලෞකික ප්‍රඥා ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික මනස ඇද්ද, ලෞකික මනින්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

11. ස. පු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික සොමනස්ස ඇද්ද, ලෞකික සොමනස්සින්ද්‍රිය නැද්ද, ලෞකික ජීවිත ඇද්ද, ලෞකික ජීවිතින්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

12. ස. පු: ලෞකික ප්‍රඥා ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියො මනො, නත්ථි ලොකියං මනින්ද්‍රියන්ති -පෙ- අත්ථි ලොකියං ජීවිතං, නත්ථි ලොකියං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: අත්ථි ලොකුත්තරා සද්ධා, අත්ථි ලොකුත්තරං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියා සද්ධා, අත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: අත්ථි ලොකුත්තරං විරියං -පෙ- අත්ථි ලොකුත්තරා පඤ්ඤා, අත්ථි ලොකුත්තරං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා, අත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: අත්ථි ලොකියා සද්ධා, නත්ථි ලොකියං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකුත්තරා සද්ධා, නත්ථි ලොකුත්තරං සද්ධින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ස. පු: අත්ථි ලොකියං විරියං -පෙ- අත්ථි ලොකියා පඤ්ඤා, නත්ථි ලොකියං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ලොකුත්තරා පඤ්ඤා, නත්ථි ලොකුත්තරං පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. ස. පු: නත්ථි ලොකියානි පඤ්චින්ද්‍රියානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ලෞකික මනස් ඇද්ද, ලෞකික මනින්ද්‍රිය නැද්ද, ලෞකික ජීවිත ඇද්ද, ලෞකික ජීවිතින්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

13. ස පු: ලොකොත්තර ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකොත්තර ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු. ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. පු: ලොකොත්තර වීය්‍ය‍ීය ඇද්ද, ... ලොකොත්තර ප්‍රඥා ඇද්ද, ලොකොත්තර ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෞකික ප්‍රඥා ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

15. ස. පු: ලෞකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලෞකික ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකොත්තර ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ.

16. ස. පු: ලෞකික වීය්‍ය‍ී ඇද්ද, ... ලෞකික ප්‍රඥා ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ලොකොත්තර ප්‍රඥා ඇද්ද, ලොකොත්තර ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

17. ස. පු: ලෞකික පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා, 'අද්දසං ඛො අහං භික්ඛවෙ බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං ඔලොකෙන්තො සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ ද්වාකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනො විහරන්තෙ''ති a අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි ''අත්ථි ලොකියානි පඤ්චින්ද්‍රියානී'ති.

ඉන්ද්‍රිය කථා නිට්ඨිතා.

එකූනවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පන්නෙ කිලෙසෙ ජහති, සුඤ්ඤතා සඞ්ඛාරක්ඛන්ධපරියාපන්නා, සාමඤ්ඤඵලං අසඞ්ඛතං, පත්ති අසඞ්ඛතා, සබ්බධම්මානං තථතා අසඞ්ඛතා, නිබ්බානධාතු කුසලා, අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස අච්චන්තනියාමතා, නත්ථි ලොකියානි පඤ්චින්ද්‍රියානී'ති.

a මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක - අරියපරියෙසන සුත්ත

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නූ: "මහණෙනි, මම් බුදු ඇසින් ලොව බලනුයෙම් අල්පරජස්ක මහාරජස්ක තීක්ෂණෙන්ද්‍රිය මෘද්වින්ද්‍රිය ස්වාකාර ද්වාකාර සුවිඥෙය්‍ය දුර්විඥෙය්‍ය සත්ත්වයන් පරලොකවද්‍යයෙහි භය දක්මින් වෙසෙන ඇතැම් සත්ත්වයන් දිටිමි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිසක්ඛා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් "ලෞකික පඤ්චෙන්ද්‍රියයෝ ඇත."

ඉන්ද්‍රිය කථා නිමි.

එකුන්විසිවැනි වග නිමි.

එහි උද්දානය:

අතීත කිලෙසජහනකථා යැ අනාගත කිලෙසජහනකථා යැ පච්චුප්පන්න කිලෙසජහනකථා යැ සුඤ්ඤතාකථා යැ සාමඤ්ඤඵලකථා යැ ප්‍රාප්ති-කථා යැ තථතාකථා යැ කුසලකථා යැ අච්චන්තනියාමකථා යැ ඉන්ද්‍රියකථා යි.

විසතිමො වග්ගො

20. 1.

අසඤ්චිච්චකථා.

1. ස. පු: "අසඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්චිච්ච පාණං හන්ත්වා පාණාතිපාතී හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්චිච්ච අදින්නං ආදියිත්වා -පෙ- මුසා භණිත්වා මුසාවාදී හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අසඤ්චිච්ච පාණං හන්ත්වා පාණාතිපාතී න හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො න හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-

4. ස. පු: අසඤ්චිච්ච අදින්නං ආදියිත්වා -පෙ- මුසා භණිත්වා මුසාවාදී න හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො න හොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

විංශද් වර්ගය

20. 1.

අසඤ්චිච්ච කථා

['ආනන්තර්‍ය්‍යවස්තු ගරු බැරී වෙයි. එහෙයින් චේතනා නො කොට නමුදු ආනන්තර්‍ය්‍යවස්තු විකෝපන කළ කල්හි ආනන්තරික වේ'යි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට අසඤ්චිච්චකථා' එයි]

1. ස. පු: නො දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නො දැන (පර) පණ නසා පාණාතිපාතී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: නො දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නො දැන තුදුන්නදැය ගෙන ... මුසවා බැණ මුසාවාදී වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: නො දැන පණ නසා පාණාතිපාතී නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නො දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: නො දැන අදින්නාදාන කොට...මුසවා බැණ මුසා-වාදී නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: නො දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පු: "අසඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී''ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. වි: නත්ථි.

ස. අනු: "සඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී'ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි "සඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී'ති අත්ථේ'ව සුත්තන්තො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අසඤ්චිච්ච මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්වා ආනන්තරිකො හොතී'ති.

6. ප. පු: න වත්තබ්බං "මාතුඝාතකො ආනන්තරිකො''ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු මාතා ජීවිතා වොරොපිතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි මාතා ජීවිතා වොරොපිතා,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "මාතුඝාතකො ආනන්තරිකො''ති.

7 ප. පු: න වත්තබ්බං "පිතුඝාතකො ආනන්තරිකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු පිතා ජීවිතා වොරොපිතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි පිතා ජීවිතා වොරොපිතො,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "පිතුඝාතකො ආනන්තරිකො''ති.

8. ප. පු: න වත්තබ්බං "අරහන්තඝාතකො ආනන්තරිකො''ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු අරහා ජීවිතා වෙරොපිතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි අරහා ජීවිතා වොරොපිතො,

ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහන්තඝාතකො ආනන්තරිකො''ති.

ස. පු: "නො දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. වි: නැති.

ස. අනු: "දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික වෙයි"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් "දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරික වෙති"යි සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: හවත, "නො දැන මව දිවියෙන් ගළවා ආනන්තරිකා වේ"යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. පු: "මාතෘඝාතක ආනන්තරික වෙති"යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මව දිවියෙන් ගළවනලද නො.?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් මව දිවියෙන් ගළවනලද වී නම්,

ප. පා: හවත එකරුණින් "මාතෘඝාතක ආනන්තරික වෙති"යි කියැයුතු මැ යැ.

7. ප. පු: "පිතෘඝාතක ආනන්තරික වෙති"යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පියා දිවියෙන් ගළවන ලද නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් පියා දිවියෙන් ගළවනලද වී නම්,

ප. පා: හවත එකරුණින් පිතෘඝාතක ආනන්තරික වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

8. ප. පු: 'අරහන්තඝාතක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් දිවියෙන් ගළවනලද නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් රහත් දිවියෙන් ගළවනලද වී නම්,

ප. පා: හවත එකරුණින් 'අරහන්තඝාතක ආනන්තරික වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

9. ප. පු: න වත්තබ්බං "ලොහිතුප්පාදකො[1]. ආනන්තරිකො'ති"

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු තථාගතස්ස ලොහිතං උප්පාදිතන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි තථාගතස්ස ලොහිතං උප්පාදිතං,

ප. පා: තෙ න වත රෙ වත්තබ්බෙ "ලොහිතුප්පාදකො ආනන්තරිකො"ති.

10. ස. පු: "සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො"ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "සබ්බෙ සඞ්ඝභෙදකා ආනන්තරිකා"ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: සබ්බෙ සඞ්ඝභෙදකා ආනන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ධම්මසඤ්ඤී සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: ධම්මසඤ්ඤී සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "අත්ථුපාලි සඞ්ඝභෙදකො ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො අතෙකිච්ඡො, අත්ථුපාලි සඞ්ඝභෙදකො න ආපායිකො න නෙරයිකො න කප්පට්ඨො න අතෙකිච්ඡො"ති.[a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "ධම්මසඤ්ඤී සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො"ති.

---

1 රුහිරුප්පාදකො - මජසං. ලොහිරුප්පාදකො - සීමු

a. චුල්ලවග්ගපාළි -සඞ්ඝභෙදක්ඛන්ධකං.

9. ප. පු: 'ලොහිතුප්පාදක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: තථාගතයන් වහන්සේගේ ලෙහෙ උපදවනලද නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් තථාගතයන් වහන්සේගේ ලෙහෙ උපදවන ලද වී නම්,

ප. පා: හවත, එකරුණින් 'ලොහිතුප්පාදක ආනන්තරික වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

10. ස. පු: සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හැම සඞ්ඝභෙදකයෝ ආනන්තරික වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ..

11. ස. පු: හැම සඞ්ඝභෙදකයෝ ආනන්තරික වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ධම්සංඥ ඇති සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

12. ස. පු: ධම්සංඥ ඇති සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "**උපාලිය**, අපායසංවත්තනික වූ නිරයසංවත්තනික වූ කල්පස්ථ වූ චිකිත්සා රහිත වූ සඞ්ඝභෙදකයෙක් ඇත. **උපාලිය**, අපායසංවත්තනික නො වූ නිරය-සංවත්තනික නො වූ කල්පස්ථ නො වූ චිකිත්සා රහිත නො වූ සඞ්ඝභෙදකයෙක් ඇතැ"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'ධම්සංඥ ඇති සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

13 ප. පු: න වත්තබ්බං "ධම්මසඤ්ඤී සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"ආපායිකො නෙරයිකො
කප්පට්ඨො සඞ්ඝභෙදකො
වග්ගරතො අධම්මට්ඨො
යොගක්ඛෙමා පධංසති[1]
සඞ්ඝං සමග්ගං භෙත්වාන
කප්පං නිරයම්හි පච්චතී"ති[a]

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි "සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො"ති.

අසඤ්චිච්ච කථා නිට්ඨිතා.

1 යොගක්ඛෙමතො ධංසති-සීමු,

a දසකඞ්ගුත්තර - පඨම ආනන්ද සුත්ත

13 ප. පු: "ධම්සංඥ ඇති සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික වෙති"යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නො:

"අපායසංවත්තිනික වූ නිරයසංවත්තිනික වූ කල්පසථ වූ වර්ගරත වූ අධම්සථ වූ සඞ්ඝභෙදක නිවනින් පිරිහේ. සමග සඞ්ඝයා බිඳ කපක් මුළුල්ලෙහි නිරයෙහි පැසේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් 'සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික වෙයි.

අසඤ්චිච්ච කථා නිමි.

20. 2.

ඤාණ කථා

1. ස. පු: නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පඤ්ඤා පජානනා විචයො පවිචයො ධම්මවිචයො සල්ලක්ඛණා උපලක්ඛණා පච්චුපලක්ඛණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පඤ්ඤා පජානනා විචයො -පෙ- පච්චුපලක්ඛණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස පඤ්ඤා පජානනා විචයො -පෙ- පච්චුපලක්ඛණා.

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණ"න්ති.

2. ස. පු: නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනො පඨමං ඣානං සමාපජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි පුථුජ්ජනො පඨමං ඣානං සමාපජ්ජෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණ"න්ති.

20. 2.

ඤාණ කථා.

[ලෞකික ලෝකෝත්තර විසින් ඥානය ද්විවිධ වෙයි. සමාපත්ති ඥානයත් දානාදි වශයෙන් පවත්නා කර්මස්වකතා ඥානයත් ලෞකික වෙයි. සත්‍යපරිච්ඡේදක (සත්‍යය පිරිසිඳුනා) මාර්ගඥානයත් ඵලඥානයත් ලෝකෝත්තර වෙයි. මේ වෙනස නො ගෙන සත්‍යපරිච්ඡේදක ඥාන මැ ඥාන වෙයි. අන්‍ය ඥාන නැත. එහෙයින් පෘථග්ජනහට ඥාන නැතැයි හෙතුවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ඤාණකථා එයි.]

1. ස. පු: පෘථග්ජනහට ඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෘථග්ජනහට ප්‍රඥ ප්‍රජානන විචය ප්‍රවිචය ධර්මවිචය සංලක්ෂණ උපලක්ෂණ ප්‍රත්‍යුපලක්ෂණ නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු. පෘථග්ජනහට ප්‍රඥ ප්‍රජානන විචය ... ප්‍රත්‍යුප-ලක්ෂණ ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් පෘථග්ජනහට ප්‍රඥ ප්‍රජානන විචය ... ප්‍රත්‍යුපලක්ෂණ ඇත් නම්,

ස. පා: භවත, 'පෘථග්ජනහට ඥාන නැතැ'යි නො කියැ-යුතු මැ යැ.

2 ස. පු: පෘථග්ජනහට ඥාන නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෘථග්ජන පුද්ගල ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් පෘථග්ජන පුද්ගල ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවදනේ නම්,

ස. පා: භවත, 'පෘථග්ජනහට ඥාන නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස පු: පුථුජ්ජනො දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං සමාපජ්ජෙය්‍ය, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං -පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජෙය්‍ය, පුථුජ්ජනො දානං දදෙය්‍ය -පෙ- චීවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ- සෙනාසනං දදෙය්‍ය -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි පුථුජ්ජනො ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණ"න්ති.

4. ප. පු: අත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණන්ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුථුජ්ජනො තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති, සමුදයං පජහති, නිරොධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ඤාණ කථා නිට්ඨිතා.

3 ස. පු: පෘථග්ජන පුද්ගල ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීය ධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට ... ආකාසානඤ්චායතනයට සමවදනේ වේ ද? විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට ... ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට ... නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවදනේ වේ ද? පෘථග්ජන පුඟල දන් දෙන්නේ වේ ද, ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද, ... පිඩුවා දෙන්නේ වේ ද ... සෙනසුන් දෙන්නේ වේ ද, ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින්, පෘථග්ජන පුද්ගල ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙන්නේ වේ නම්,

ස. පා: හවත, 'පෘථග්ජන පුද්ගලහට ඥාන නැතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4 ප. පු: පෘථග්ජනහට ඥාන ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පෘථග්ජන පුද්ගල ඒ ඥානයෙන් දුඃඛපරිඥාන කෙරේ ද, සමුදය දුරු කෙරේ ද, නිරෝධය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ ද, මාර්ගය වඩන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ඤාණ කථා නිමි.

20. 3.

නිරයපාල කථා.

1. ස. පු: නත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්ථි නිරයෙසු කම්මකාරණා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි නිරයෙසු කම්මකාරණා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි මනුස්සෙසු කම්මකාරණා, අත්ථි ච කාරණිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි නිරයෙසු කම්මකාරණා, අත්ථි ච කාරණිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි නිරයෙසු කම්මකාරණා, නත්ථි ච කාරණිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි මනුස්සෙසු කම්මකාරණා, නත්ථි ච කාරණිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

20. 3.

නිරයපාල කථා

['නිරයෙහි නිරයසංවර්තනික කර්ම මැ නිරයපාලරූප වශයෙන් වධ කෙරෙත් මිස නිරයපාල සත්ත්වයෝ නැතැ'යි අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට නිරයපාලකථා එයි.]

1 ස. පු: නිරයෙහි නිරයපාලකයෝ නැද්ද?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරයෙහි කම්කටොලු නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: නිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරයෙහි නිරුපල්ලෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: මිනිසුන් කෙරෙහි කම්කටොලු ඇද්ද, කම්කටොලු කරන්නොත් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්ද, කම්කටොලු කරන්නොත් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: නිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්ද, කම්කටොලු කරන්නෝ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිනිසුන් කෙරෙහි කම්කටොලු ඇද්ද, කම්කටොලු කරන්නො නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

5. ප. පු: නිරයෙහි නිරුපල්ලෝ ඇද්ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"න වෙස්සභූ නො'පි ච පෙත්තිරාජා
සොමො යමො වෙස්සවණො ච රාජා
සකානි කම්මානි හනන්ති තත්ථ
ඉතො පණුන්නං පරලොකපත්තන්ති"

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි නත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

6. ස. පු: නත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා පඤ්චවිධ බන්ධනං නාම කම්මකාරණං කාරෙන්ති: තත්තං අයොබීලං හත්ථෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොබීලං දුතියෙ හත්ථෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොබීලං පාදෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොබීලං දුතියෙ පාදෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොබීලං මජ්ඣෙ උරස්මිං ගමෙන්ති. සො තත්ථ දුක්ඛා තිබ්බා කටුකා වෙදනා වෙදෙති, න ච තාව කාලං කරොති යාව.[1] න තං පාපං කම්මං.[2] බ්‍යන්තීහොති"ති [a] අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙ න හි අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

7. ස. පු: නත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා සංවෙසෙත්වා කුඨාරීහි[3] තච්ඡන්ති. තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා උද්ධපාදං.[4] අධොසිරං ඨපෙත්වා වාසීහි තච්ඡන්ති. තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා රථෙ යොජෙත්වා ආදිත්තාය පඨවියා සම්පජ්ජලිතාය සජොතිභූතාය සාරෙන්ති'පි පච්චාසාරෙන්තිපි –පෙ– තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා මහන්තං අඞ්ගාරපබ්බතං ආදිත්තං සම්පජ්ජලිතං සජොතිභූතං ආරොපෙන්ති'පි ඔරොපෙන්ති'පි
–පෙ–

1 යාව ච – සීමු.
2 පාපකම්මං – සීමු, මජසං, සයා, PTS
3 කුධාරීහි – සීමු, PTS.
4. උද්ධංපාදං – සීමු, මජසං, PTS
a මජ්ඣිම නිකාය, දෙවදූත සුත්ත.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"මෙලොවින් හරනලද පරලොවට ගියහු එහි දී වෙසසභූරජ ද නො නසයි. ප්‍රෙතරාජ ද නො නසයි. සොම යැ යම යැ වෛශ්‍රවණරජ යැ යන මොහු ද නො නසති. (වැළිත්) සවකීය කර්මයෝ මැ නසති"යි. වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස: පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් නිරයෙහි නිරුපල්ලෝ නැත.

6. ස. පු: නිරයෙහි නිරුපල්ලෝ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"මහණෙනි, තුලුහුට යමපල්හු පඤ්චවිධබන්ධන නම් කම්කටොලු කෙරෙති: රත්වූ යහුලක් අතෙක ගසති. රත්වූ යහුලක් දෙවන අතැ ගසති. රත්වූ යහුලක් පයෙකැ ගසති. රත්වූ යහුලක් දෙවන පයැ ගසති. රත්වූ යහුලක් උරමැද ගසති. හේ එහි දී තිව්‍ර වූ කටුක වූ දුක් වෙදනා විඳී. ඒ පාපකර්ම ගෙවී අපගත නො වන තාක් කල් නො ද මියෙයි" වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් නිරයෙහි නිරුපල්ලෝ ඇත.

7. ස. පු: නිරයෙහි යමපල්හු නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"මහණෙනි, යමපල්හු තුලුහු (යපොලොවැ) හොවා පොරොවින් සසිති මහණෙනි, යමපල්හු තුලුහු පා උඩුබල්වා හිස බිම් බල්වා තබා වැහැ–යෙන් සසිති. මහණෙනි, යමපල්හු තුලුහු රියෙහි යොදා ඇවිළගත් ගිනි සහිත ප්‍රජ්වලිත පෘථුවියෙහි ඔබමොබ ඇවිදුවත් ... මහණෙනි, යමපල්හු තුලුහු ඇවිළගත් ගිනි සහිත ප්‍රජ්වලිත වූ මහත් අඞ්ගාර පර්වතයට නංවති, බස්වති ...

තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා උද්ධපාදං අධොසිරං ගහෙත්වා තත්තාය ලොහකුම්භියා පක්ඛිපන්ති ආදිත්තාය සම්පජ්ජලිතාය සජොති-භූතාය. සො තත්ථ ඵෙණුද්දෙහකං පච්චති. සො තත්ථ ඵෙණුද්දෙහකං පච්චමානො සකිම්පි උද්ධං ගච්ඡති. සකිම්පි අධොගච්ඡති. සකිම්පි තිරියං ගච්ඡති. සො තත්ථ තිබ්බා කටුකා වෙදනා වෙදෙති, න ච තාව කාලං කරොති යාව න තං පාපං කම්මං බ්‍යන්තී හොති. තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා මහානිරයෙ පක්ඛිපන්ති. සො ඛො පන භික්ඛවෙ මහානිරයො:

“චතුක්කණ්ණො චතුද්වාරො
විභත්තො භාගසො මිතො
අයොපාකාරපරියන්තො අයසා පටිකුජ්ජිතො.

තස්ස අයොමයා භූමි ජලිතා තෙජසා යුතා
සමන්තා යොජනසතං ඵරිත්වා තිට්ඨති
සබ්බදා”ති.a

අත්ථි ච සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා. තෙන හි අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.

නිරයපාල කථා නිට්ඨිතා.

a. මජ්ඣිමනිකාය - උපරිපණ්ණාසක - දෙවදූත සුත්ත

මහණෙනි, යමපල්හු තුලුහු පා උඩුබල්වා හිස බිම් බල්වා ගෙන තප්ත වූ ආදීප්ත වූ ජ්‍යොතිර්භූත වූ සම්ප්‍රජ්වලිත වූ ලොහකුම්භියෙහි ප්‍රක්‍ෂෙප කෙරෙති. හෙ එහි පෙණ උදහ කොට පැසෙයි. හේ එහි පෙණ උදහ කොට පස්නේ වරක් උඩට යෙයි. වරක් යටට යෙයි. වරක් සරසට යෙයි. හේ එහි තීව්‍ර වූ කටුක වූ දුක් වේදනා විඳියි. ඒ පාප කර්‍ම අපගත නො වනතාක් කල් නො මියෙයි. මහණෙනි, යමපල්හු තුලුහු ගෙන මහානිරයෙහි බහාලති. මහණෙනි, ඒ මහානිරය වනාහි.

"සතරකන් ඇතියෙ යැ. සතර දොර ඇතියෙ යැ. කොටස් විසින් පමණ කොට බෙදන ලදුයෙ යැ. යපවුරින් පිරිකෙව් කරනලද්දෙ යැ. යපියනින් වසනලද්දේ යි.

එහි අයොමයභූමිය ජ්වලිත වූවා තෙදින් යුතු වූවා හාත්පසින් සියක් යොදුන් තැන හැම කල්හි පැතිර සිටී"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිසඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් නිරයෙහි නිරයපාලකයෝ ඇත.

නිරයපාල කථා නිමි.

20. 4.

තිරච්ඡාන කථා.

1. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තිරච්ඡානගතෙසු දෙවා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: දෙවලොකො තිරච්ඡානයොනී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අත්ථි තත්ථ කීටා පටඞ්ගා මකසා මක්ඛිකා අහී විච්ඡිකා සතපදී ගණ්ඩුප්පාදා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ප. පු: නත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
ප. අනු: නනු අත්ථි තත්ථ එරාවණො නාම හත්ථිනාගො, සහස්සයුත්තං දිබ්බං යානන්ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. ඨ: හඤ්චි අත්ථි තත්ථ එරාවණො නාම හත්ථිනාගො, සහස්සයුත්තං දිබ්බං යානං,
ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා''ති.

---

a. මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක - දෙවදූත සුත්ත

20. 4.

තිරච්ඡාන කථා.

[දෙවියන් කෙරෙහි ඓරාවණ ආදි දිව්‍යපුත්‍රයෝ හස්තිවර්‍ණ අශ්වවර්‍ණ විකුර්වණ කෙරෙති. එහි තිරිසන්ගතයෝ නැත. සමහර කෙනකුන්ට තිරිසන්වනින් සිටි දිව්‍යපුත්‍රයන් දැක 'දෙව්ලොව තිරිසන්ගිය සත්ත්වයෝ ඇතැ'යි අන්ධකනිකායවාසීනට සෙයින් ලබ්ධි ඇත් ද උන්ගේ වාද බිඳුනට 'තිරච්ඡානකථා' එයි.]

1. ස. පු: දෙව්ලොව තිරිසන්ගිය සත්ත්වයෝ ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: තිරිසන්ගිය සත්ත්වයන් කෙරෙහි දෙවියෝ ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: දෙව්ලොව තිරිසන්ගිය සත්ත්වයෝ ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: දෙව්ලෝ තිරිසන් යොනි වේ ද?
   ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

3. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරිසන්ගතයෝ ඇද්ද?
   ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ස. අනු: එහි කුරුමිණියෝ පළගැටියෝ මදුරුවෝ මැස්සෝ සපුහු නුහුසුවෝ සියපාහු ගඬවිල්හු ඇද්ද?
   ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරශ්චීනගතයෝ නැද්ද?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. අනු: එහි ඓරාවණ නම් හස්තිරාජයෙක්, සහස්‍රයුක්ත දිව්‍යයානයෙක් ඇත් නො?
   ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
   ප. ඨ: ඉදින් එහි ඓරාවණ නම් හස්තිරාජයෙක්, සහස්‍රයුක්ත දිව්‍යයානයෙක් ඇත් නම්,
   ප. පා: හවත එකරුණින් 'දෙවියන් කෙරෙහි තිශ්චීරන- ගතයෝ ඇත

5. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි තත්ථ හත්ථිබන්ධා අස්සබන්ධා යාවසිකා කාරණිකා භත්තකාරකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. පා: තෙන හි ''නත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා''ති.

තිරච්ඡාන කථා නිට්ඨිතා.

5. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරශ්චීනගතයෝ ඇද්ද?

ප. පටිසඞ්ඛා: එසේ යැ.

ස. අනු: එහි ඇත්ගොවුවෝ අස්ගොවුවෝ හස්ති ආදීන්ට යව (තණාදිය) දෙන්නෝ හස්තිදමනාදි කම් කරන්නෝ හස්ති ආදින්ට බත් පිසන්නෝ ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. පා: එ කරුණින් 'දෙවියන් කෙරෙහි තිරශ්චීනගතයෝ නැත.

තිරච්ඡාන කථා නිමි.

20. 5.

මග්ගකථා.

1. ස. පු: පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො වුත්තො භගවතා: සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො වුත්තො භගවතා: සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි.

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගො"ති.

2. ස. පු: පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:

"මග්ගානට්ඨඞ්ගිකො[1] සෙට්ඨො
සච්චානං චතුරො පදා
විරාගො සෙට්ඨො ධම්මානං
ද්විපදානඤ්ච චක්ඛුමා"ති[a]

අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ප: තෙන හි "අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො"ති.

3. ස. පු: සම්මාවාචා මග්ගඞ්ගං, සා ච න මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගඞ්ගං, සා ච න මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. මග්ගානං අට්ඨඞ්ගිකො – මජසං.

a. ධම්මපද.

20. 5.

මග්ග කථා

["පුබ්බෙව ඛො පනස්ස කායකම්මං වචීකම්මං ආජීවො සුපරිසුද්ධො හොති – පළමු මැ ඔහුගේ කායකර්ම වාක්කර්ම ආජීව සුපරිශුද්ධ වෙයි'' යන මේ සූත්‍රපාඨ ද, සම්‍යක් වචන කර්මාන්ත ආජීවයන්ගේ චිත්ත විප්‍රයුක්තතා ද නිසා නිෂ්පර්‍යායයෙන් මාර්ගය පඤ්චාඞ්ගික වෙති'යි මහිංසාසක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'මග්ගකථා' එයි]

1. ස. පු: මාර්ගය පඤ්චාඞ්ගික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගය වදාරනලද නො: ඒ කෙසේ යැ යත්? "සම්‍යග්දෘෂ්ටි ය ... සම්‍යක්සමාධි'' යි වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය වදාරනලද වී නම්, ඒ කෙසේ යැ යත්: 'සම්‍යක්දෘෂ්ටි යැ ... සම්‍යක් සමාධි'යි වදාරනලද වී නම්,

ස. පා: හවත මාර්ගය පඤ්චාඞ්ගික යයි නො කියැ යුතු මැ යැ.

2. ස. පු: මාර්ගය පඤ්චාඞ්ගික වේ ද,

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

"මාර්ගයන් අතුරින් අෂ්ටාඞ්ගමාර්ගය උතුම්. සත්‍යයන් අතුරින් (දුඃඛසත්‍යාදි) සතරපදයෝ උතුම්හ. ධර්මයන් අතුරින් විරාගය උතුම්. දෙපා ඇතියවුන් අතුරින් චක්ෂුෂ්මත් බුදුහු උතුම්හ'' යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් මාර්ගය අෂ්ටාඞ්ග ඇති වෙයි.

3. ස. පු: සම්‍යග් වචනය මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්දෘෂ්ටිය මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැ යුතු යැ ...

4. ස. පු: සම්මාවාචා මග්ගඞ්ගං, සා ච න මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මග්ගඞ්ගං, සො ච න මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මා ආජීවො මග්ගඞ්ගං, සො ච න මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි මග්ගඞ්ගං, සො ච න මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගඞ්ගං, සා ච මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා මග්ගඞ්ගං, සා ච මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගඞ්ගං, සා ච මග්ගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මාආජීවො මග්ගඞ්ගං, සො ච මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සම්මාසඞ්කප්පො -පෙ- සම්මාවායාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මග්ගඞ්ගං, සො ච මග්ගො'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මාවාචා -පෙ- සම්මාකම්මන්තො -පෙ- සම්මා ආජීවො මග්ගඞ්ගං, සො ච මග්ගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ප. පු: අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

4. ස. පු: සම්‍යග්වචනය මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අ: සම්‍යක්සංකල්පය ... සම්‍යග්ව්‍යායාමය . සම්‍යක්–සමෘතිය ... සම්‍යක්සමාධිය මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: සම්‍යක්කර්මාන්තය සම්‍යගාජීවය මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්දෘෂ්ටිය ... සම්‍යක්සමාධිය මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග නො වන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ....

6. ස. පු: සම්‍යග්දෘෂ්ටි මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්වචන මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග වේ ද?

ප පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

7. ස. පු: සම්‍යග්දෘෂ්ටි මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යක්කර්මාන්ත ... සම්‍යගාජීව මාර්ගාඞ්ග වෙයි එ ද මාර්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

8. ස. පු: සම්‍යක්සංකල්ප ... සම්‍යග්ව්‍යායාම ... සම්‍යක්–සමෘති ... සම්‍යක්සමාධි මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්වචන ... සම්‍යක්කර්මාන්ත ... සම්‍යගාජීව මාර්ගාඞ්ග වෙයි, එ ද මාර්ග වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

9. ප. පු: ආර්‍ය්‍යඅෂ්ටාඞ්ගික මාර්ග වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා "පුබ්බෙ'ව බො පනස්ස කායකම්මං වචීකම්මං ආජීවො සුපරිසුද්ධො හොති එවමස්සායං අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡතී"ති.a අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පා: තෙන හි "පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගො"ති

10. ස. පු: පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගො'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "යස්මිං බො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො න උපලබ්භති, සමණො'පි තත්ථ න උපලබ්භති, දුතියො'පි තත්ථ සමණො න උපලබ්භති, තතියොපි තත්ථ සමණො න උපලබ්භති, චතුත්ථො'පි තත්ථ සමණො න උපලබ්භති. යස්මිඤ්ච බො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො උපලබ්භති, සමණො'පි තත්ථ උපලබ්භති දුතියො'පි -පෙ- තතියො'පි -පෙ- චතුත්ථො'පි තත්ථ සමණො උපලබ්භති. ඉමස්මිං බො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො උපලබ්භති. ඉධෙව සුභද්ද සමණො, ඉධ දුතියො සමණො, ඉධ තතියො සමණො, ඉධ චතුත්ථො සමණො. සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙ"තිb අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. පා: තෙන හි "අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො"ති.

මග්ග කථා නිට්ඨිතා

a. මජ්ඣිමනිකාය - මහාසළායතනික සුත්ත.
b. දීඝනිකාය - මහාපරිනිබ්බාන සුත්ත.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "පළමු මැ ඔහට කායකර්ම වාක්කර්ම ආජීව සුපරිශුද්ධ වෙයි. මෙසේ ඔහට මේ ආර්‍ය්‍ය අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය භාවනායෙන් පරිපූර්ණ බවට යේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් පඤ්චාඞ්ගික මාර්ගය වේ.

10. ස. පු: පඤ්චාඞ්ගික මාර්ගය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො? **සුභද්‍රය,** යම් ධර්මවිනයෙකැ ආර්‍ය්‍ය අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය නො ලැබේ ද, එහි ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි. එහි ද්විතීය ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි, එහි තෘතීය ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි. එහි චතුර්ථ ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි. සුභද්‍රය වැළිත් යම් ධර්මවිනයෙකැ ආර්‍ය්‍ය අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය උපලබ්ධ වේ ද, එහි ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධ වෙයි. එහි ද්විතීය ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධ වෙයි. එහි තෘතීය .. එහි චතුර්ථ ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධ වෙයි. සුභද්‍රය, මේ ධර්ම විනයෙහි ආර්‍ය්‍ය අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය උපලබ්ධ වෙයි. සුභද්‍රය, ශ්‍රමණ (සෝවාන්) මෙ සස්නෙහි මැ වෙයි. ද්විතීය ශ්‍රමණ (සෙදගැමි) ද මෙහි මැ වෙයි. තෘතීය ශ්‍රමණ (අනගැමි) ද මෙහි මැ වෙයි. චතුර්ථ ශ්‍රමණ (රහත්) ද මෙහි මැ වෙයි. අන්‍ය පර (දෙසැට මිසදිටු ගතුවන්ගේ) ප්‍රවාදයෝ ශ්‍රමණයන්ගෙන් ශූන්‍ය වෙති"යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගී වෙයි.

මග්ග කථා නිමි.

20. 6.

ඤාණ කථා.

1. ස. පු: ද්වාදසවත්ථුකං ඤාණං ලොකුත්තරන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස ලොකුත්තරඤාණානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: ද්වාදස ලොකුත්තරඤාණානී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස සොතාපත්තිමග්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: ද්වාදස සොතාපත්තිමග්ගා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස සොතාපත්තිඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ද්වාදස සකදාගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තමග්ගා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: ද්වාදස අරහත්තමග්ගා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ද්වාදස අරහත්තඵලානී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

20. 6.

ඤාණ කථා.

[ලෞකික ලොකොත්තර විසින් ඥානය ද්විවිධ සි. සමාපත්ති-ඥානයක් දානාදි වශයෙන් පැවැති කර්මස්වකාත ඥානයක් ලෞකික වෙයි. සත්‍යය පිරිසිඳුනා මාර්ගඥානයක් ඵලඥානයක් ලොකොත්තර වෙයි. මේ වෙනස නො ගෙන 'සත්‍යය පිරිසිඳුනා ඥානය මැ ඥාන වෙයි, සෙසු ඥාන නැතැ'යි ද එහෙයින් මැ පෘථග්ජනහට ඥානය නැතැ'යි ද හෙතුවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගතුවන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඤාණකථා' එයි.]

1. ස. පු: ද්වාදශවස්තුකඥානය ලොකොත්තර වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ලොකොත්තරඥාන දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ලොකොත්තරඥාන දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: සෝවන් මාර්ගී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිඵල දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු: සකෘදගාමිමාර්ගී දෙළොසෙක් ... අනාගාමි ... අර්හත්මාර්ගී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: අර්හත්මාර්ගී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අර්හත්ඵල දෙළොසෙක් ඇද්ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

6. ප. පු:	න වත්තබ්බං ද්වාදසවත්ථුකං ඤාණං ලොකුත්තරන්ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු වුත්තං භගවතා: "ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි ඤාණං උදපාදි විජ්ජා උදපාදි පඤ්ඤා උදපාදි අලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤෙය්‍යන්ති මේ භික්ඛවෙ -පෙ- පරිඤ්ඤාතන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ඉදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චං පහාතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවේ -පෙ- පහීනන්ති මෙ භික්ඛවෙ-පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරොධො[1] අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධො[1] අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- සච්ඡිකතන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදා අරියසච්චන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදා අරියසසච්චං භාවෙතබ්බන්ති මෙ භික්ඛවෙ -පෙ- භාවිතන්ති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි -පෙ- ආලොකො උදපාදී"ති[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. පා:	තෙන හි "ද්වාදසවත්ථුකං ඤාණං ලොකුත්තර"න්ති.

ඤාණ කථා නිට්ඨිතා.

වීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

මාතුඝාතකො ආනන්තරිකො, පිතුඝාතකො ආනන්තරිකො, අරහන්තඝාතකො ආනන්තරිකො, ලොහිතුප්පාදකො ආනන්තරිකො, සඞ්ඝභෙදකො ආනන්තරිකො, නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණං, නත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා, අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා, පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගො, ද්වාදසවත්ථුකං ඤාණං ලොකුත්තරන්ති.

චතුත්ථො පණ්ණාසකො.

---

1. දුක්ඛනිරොධං - සීමු.

a. මහාවග්ගසංයුත්ත - ධම්මචක්කප්පවත්තනසුත්තං.

5 ප. පු: ද්වාදශවත්ථුක ඥානය ලොකොත්තර වේ යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො:

"මහණෙනි, මේ (පඤ්චස්කන්ධය) දුඃඛාර්‍ය්‍යසත්‍ය යැයි පෙර නො ඇසූ දහම්හි මට චක්ෂුස පහළවී. ඥානය පහළ වී. විද්‍යාව පහළ වී. ප්‍රඥාව පහළ වී. ආලොකය පහළ වී. මහණෙනි, ඒ මේ දුඃඛාර්‍ය්‍යසත්‍යය පරිඥා කටයුතු යැ යි මට... මහණෙනි, පරිඥා කරනලද්'යි මට ... මහණෙනි, මේ (තෘෂ්ණාව) දුඃඛසමුදයාර්‍ය්‍ය සත්‍ය යැ යි මට... මහණෙනි, ඒ මේ දුඃඛසමුදයාර්‍ය්‍යසත්‍යය ප්‍රහාතව්‍ය යැ යි මට .. මහණෙනි, මට ප්‍රහීණ යැ යි ... මහණෙනි, මේ දුඃඛනිරොධාර්‍ය්‍යසත්‍ය යැ යි මට ... මහණෙනි, ඒ මේ දුඃඛනිරොධාර්‍ය්‍යසත්‍යය සාක්‍ෂාත්කර්ත්තව්‍ය යැ යි මට ... මහණෙනි, මා විසින් සාක්‍ෂාත්කෘත යැ යි ... මහණෙනි, මේ දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදාර්‍ය්‍යසත්‍ය යැ යි මට ... මහණෙනි, ඒ මේ දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදාර්‍ය්‍ය සත්‍යය භාවිතව්‍ය යැයි මට ... මහණෙනි, මා විසින් භාවිත යැ යි පෙර නො ඇසූ දහම්හි චක්ෂුස පහළ වී... ආලොකය පහළ වී" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් ද්වාදශවත්ථුකඥානය ලොකොත්තර වේ.

ඤාණ කථා නිමි.

විංශද් වර්‍ගය නිමි.

එහි උද්දානය:

මාතෘඝාතක ආනන්තරික යැ පිතෘඝාතක ආනන්තරික යැ අරහන්තඝාතක ආනන්තරික යැ ලොහිතුප්පාදක ආනන්තරික යැ සඞ්ඝභෙදක ආනන්තරික යැ යන අසඤ්චිච්චකථා යැ, නත්ථි පුථුජ්ජනස්ස ඤාණං යනුවෙන් දැක්වූ ඤාණකථා යැ, නත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා යනුවෙන් දැක්වූ නිරයපාලකථා යැ, අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතායි දක්වනලද තිරච්ඡානකථා යැ, පඤ්චඞ්ගිකො මග්ගොයි දක්වන ලද මග්ගකථා යැ, ද්වාදසවත්ථුකං ඤාණං යි දක්වන ලද ඤාණකථා'යි.

එකවීසතිමො වග්ගො

21. 1.

සාසන කථා

1. ස. පු: සාසනං නවං කතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතිපට්ඨානං නවං කතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සාසනං නවං කතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සම්මප්පධානා -පෙ- ඉද්ධිපාදා -පෙ- ඉන්ද්‍රියා -පෙ- බලා -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගා නවං කතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡා කුසලං කතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: පුබ්බෙ සාසවං -පෙ- සඤ්ඤොජනියං[1] -පෙ- ගන්ථනීයං[2] -පෙ- ඕඝනීයං[3] -පෙ- යොගනීයං[4] -පෙ- නීවරණීයං[5] -පෙ- පරාමට්ඨං -පෙ- උපාදානියං -පෙ- සංකිලෙසිකං[6] පච්ඡා අසඞ්කිලෙසිකං කතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි කොචි තථාගතස්ස සාසනං නවං කරොතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කොචි සතිපට්ඨානෙ නවං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: අත්ථි කොචි සම්මප්පධානෙ -පෙ- ඉද්ධිපාදෙ -පෙ- ඉන්ද්‍රියෙ -පෙ- බලෙ -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගෙ නවං කරොතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. සඤ්ඤොජනීයං - PTS.
2. ගන්ථනියං - සීමු, මජසං.
3. ඕඝනියං - සීමු, මජසං.
4. යොගනියං - සීමු, මජසං.
5. නීවරණීයං - PST.
6. සංකිලෙසියං - PTS. මජසං.

එකවිංශද්වර්ගය

21. 1.

සාසන කථා

[සබ්බිතිකූය සඳහා ශාසනය නවීකෘත යැ යි ද, තථාගත ශාසනය අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇතැ යි ද, තථාගත ශාසනය අළුත් කරන්නට ලැබේ යැ යි ද සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'සාසනකථා' එයි.]

1. ස. පු: ශාසනය නවීකෘත (අළුත් කරන ලද) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සතිපට්ඨානය නවීකෘත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ

2. ස. පු: ශාසනය නවීකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යක් ප්‍රධානය ... සෘද්ධිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ නවීකෘත වෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: පළමු අකුශලය පසු වැ කුශල කරනලද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: පළමු සාස්‍රවය ... සංයොජනියය ... ග්‍රන්ථනීයය ... ඕඝනීයය ... යොගනීයය ... නීවරණීයය .... පරාමෘෂ්ටය ... උපාදානියය ... සාංක්ලෙශිකය පසුව අසාංක්ලෙශික කරනලද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

3. ස. පු: තථාගතයන්ගේ සස්න අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප: පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සතිපට්ඨාන අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ.

ස. අනු: සම්‍යක්ප්‍රධාන ... සෘද්ධිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධ්‍යඞ්ග අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු:	අත්ථි කොචි පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡා කුසලං කරොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
ස. අනු:	අත්ථි කොචි පුබ්බෙ සාසවං –පෙ– සංකිලෙසිකං පච්ඡා අසංකිලෙසිකං කරොතී'ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
4. ස. පු:	ලබ්භා තථාගතස්ස සාසනං පුන නවං කාතුන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ස. අනු:	ලබ්භා සතිපට්ඨානා පුන නවං කාතුන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
ස. අනු:	ලබ්භා සම්මප්පධානා –පෙ– ඉද්ධිපාදා –පෙ– ඉන්ද්‍රියා –පෙ– බලා –පෙ– බොජ්ඣඞ්ගා පුන නවං කාතුන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
ස. අනු:	ලබ්භා පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡා කුසලං කාතුන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–
ස. අනු:	ලබ්භා පුබ්බෙ සාසවං –පෙ– සංකිලෙසිකං පච්ඡා අසංකිලෙසිකං කාතුන්ති.
ප. පටි:	න හෙවං වත්තබ්බෙ –පෙ–

සාසන කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු:	පළමු අකුශලය පසුව කුශල කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
අනු:	පළමු සාස්‍රවය ... සාංකෙලශිකය පසු වැ අසාංකෙලශික කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු:	තථාගතයන්ගේ සස්න යළි අළුත් කරන්නට ලැබේ ද?
ප පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සතිපට්ඨාන යළි අළුත් කරන්නට ලැබෙද් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	සම්‍යක්ප්‍රධාන ... ඍද්ධිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධ්‍යඞ්ගයෝ යළි අළුත් කරන්නට ලැබෙද් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස අනු:	අකුශලය පසු වැ කුශල කරන්නට ලැබේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ....
ස. අනු:	පළමු සාස්‍රවය ... සාංකෙලශිකය පසු වැ අසාංකෙලශික කරන්නට ලැබේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

සාසන කථා නිමි.

21. 2.

අවිචිත්ත කථා

1. ස. පු: පුථුජ්ජනො තෙධාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිචිත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: පුථුජ්ජනො තෙධාතුකෙහි ඵස්සෙහි -පෙ- තෙධාතුකාහි වෙදනාහි -පෙ- සඤ්ඤාහි -පෙ- චෙතනාහි -පෙ- චිත්තෙහි -පෙ- සද්ධාහි -පෙ- විරියෙහි -පෙ- සතීහි -පෙ- සමාධීහි -පෙ- තෙධාතුකාහි පඤ්ඤාහි අවිචිත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පුථුජ්ජනො තෙධාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිචිත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: යස්මිං ඛණෙ පුථුජ්ජනො චීවරං දෙති, තස්මිං ඛණෙ පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: යස්මිං ඛණෙ පුථුජ්ජනො පිණ්ඩපාතං දෙති -පෙ- සෙනාසනං දෙති -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජ පරික්ඛාරං දෙති, තස්මිං ඛණෙ චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ප. පු: න වත්තබ්බං පුථුජ්ජනො තෙධාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිචිත්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුඅරූපධාතුගං කම්මං පරිඤ්ඤාතන්ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි "පුථුජ්ජනො තෙධාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිචිත්තො"ති.

අවිචිත්ත කථා නිට්ඨිතා.

21 2.

අවිච්ඡින්න කථා

[යම් පුද්ගලයක්හට යම් ධර්මයෙක් ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේද, හේ ඒ ධර්මයෙන් පමණක් අවිච්ඡින්න (යුක්ත) නම් වෙයි යන්නු ස්වසමයෙහි නිශ්චය වෙයි. පෘථග්ජන පුද්ගල විසින් ත්‍රෛධාතුකධර්ම අපරිඥාත (පිරිසිඳ නොදත්) හෙයින් එකක්ෂණයෙහි මැ හැම ත්‍රෛධාතුකධර්මයන් ගෙන් අවිච්ඡින්නයයි උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අවිච්ඡින්න කථා' එයි.]

1\. ස. පු: පෘථග්ජන පුද්ගල ත්‍රෛධාතුක ධර්මයෙන් අවිච්ඡින්න (යුක්ත) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෘථග්ජන පුද්ගල ත්‍රෛධාතුක ස්පර්ශයෙන්.. ත්‍රෛධාතුක වේදනායෙන් ... සඤ්ඤායෙන් ... චේතනායෙන් ... චිත්තයෙන් .. ශ්‍රද්ධායෙන් .. වීර්‍ය්‍යයෙන් ... ස්මෘතියෙන් ... සමාධියෙන් ... ත්‍රෛධාතුක ප්‍රඥායෙන් (එක්වර) අවිච්ඡින්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2\. ස. පු: පෘථග්ජන පුද්ගල ත්‍රෛධාතුකධර්මයෙන් අවිච්ඡින්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කලෙක පෘථග්ජන පුද්ගල සිවුරු දේ ද, එකල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වාස කෙරේ ද ... ආකාසානඤ්චායතනය උපයා වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

ස අනු: යම් කලෙකැ පෘථග්ජන පුද්ගල පිඬුවා දේ ද ... සෙනසුන් දේ ද ... ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර දේ ද, එකල්හි චතුර්ථධ්‍යාන උපයා වාස කෙරේ ද... නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතන උපයා වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3 ප. පු: පෘථග්ජන පුද්ගල ත්‍රෛධාතුකධර්මයෙන් අවිච්ඡින්න වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පෘථග්ජන පුද්ගල විසින් රූපධාතුඅරූපධාතුග ධර්මය පරිඥාත වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් "පෘථග්ජන පුද්ගල ත්‍රෛධාතුක ධර්මයෙන් අවිච්ඡින්න" වෙයි.

අවිච්ඡින්න කථා නිමි.

21. 3.

සඤ්ඤොජන කථා

1. ස. පු: අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කිඤ්චි සක්කායදිට්ඨිං අප්පහාය -පෙ- විචිකිච්ඡං අප්පහාය -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසං අප්පහාය -පෙ- රාගං අප්පහාය -පෙ- දොසං අප්පහාය -පෙ- මොහං අප්පහාය -පෙ- අනොත්තප්පං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සරාගො සදොසො සමොහො සමානො සමක්ඛො සපළාසො සඋපායාසො සකිලෙසො'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා නිරාගො නිද්දොසො නිම්මොහො නිම්මානො නිම්මක්ඛො නිප්පළාසො නිරුපායාසො නික්කිලෙසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා නිරාගො -පෙ- නික්කිලෙසො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති"ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං "අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අරහා සබ්බං බුද්ධවිසයං ජානාතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි "අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති"ති.

සඤ්ඤොජන කථා නිට්ඨිතා.

21. 3.

සඤ්ඤෝජන කථා

['රහත්හු හැම බුද්ධවිෂය නො දනිති. එහෙයින් ඔබ විසින් අවිද්‍යාවිචිකිත්සා ප්‍රහාණය නො කරනලද වනැ'යි හැඟුමින් කිසි සංයොජනයක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇතැයි මහාසාඞ්ඝිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'සංයොජන කථා' එයි.]

1. ස. පු: කිසි සංයොජනයක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කිසි සත්කායදෘෂ්ටියක් නො පියා... විචිකිත්සාවක් නො පියා ... ශීලව්‍රතපරාමර්ශයක් නො පියා ... රාගයක් නො පියා ... ද්වෙෂයක් නො පියා ... මොහයක් නො පියා ... අනපත්‍රපාවක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: කිසි සංයොජනයක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් රාග ඇතියේ ද්වෙෂ ඇතියේ මොහ ඇතියේ මාන ඇතියේ මකු වූයේ පළාස ඇතියේ උපායාස ඇතියේ කෙලෙස් ඇතියේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත් රාග නැතියේ ද්වෙෂ නැතියේ මොහ නැතියේ මාන නැතියේ මකුබව නැතියේ පළාස නැතියේ උපායාස නැතියේ කෙලශ නැතියේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත් රාග නැතියේ ... කෙලශ නැතියේ වී නම්,

ස. පා: භවත, 'කිසි සංයොජනයක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු: 'කිසි සංයොජනයක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් හැම බුද්ධවිෂය දන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් "කිසි සංයොජනයක් නො පියා අර්හත්ත්වප්‍රාප්තියෙක් ඇත".

සංයොජන කථා නිමි.

21. 4.

ඉද්ධි කථා

1. ස. පු: අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: "නිච්චපණ්ණරුක්ඛා හොන්තූ"ති අත්ථි අධිප්පාය-ඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නිච්චපුප්ඵා රුක්ඛා හොන්තු -පෙ- නිච්චඵලිතා රුක්ඛා හොන්තු -පෙ- නිච්චං ජුණ්හං හොතු -පෙ- නිච්චං ඛෙමං හොතු -පෙ- නිච්චං සුභික්ඛං හොතු -පෙ- නිච්චං සුවත්ථි හොතූ"ති අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2 ස. පු: අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා. ආමන්තා.

ස. අනු: "උප්පන්නො ඵස්සො මා නිරුජ්ඣී"ති අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: උප්පන්නා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චෙතනා -පෙ- චිත්තං -පෙ- සද්ධා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣී"ති. අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

21. 4.

ඉද්ධි කථා

[සෘද්ධිය කිසි තැනෙක සමෘද්ධ වෙයි. කිසි තැනෙක සමෘද්ධ නො වෙයි. අනිත්‍යාදිය නිත්‍යාදිය කිරීම ඒකාන්තයෙන් සිද්ධ නො වෙයි. සභාගසන්තති පෙරළා විසභාග සන්තති කාරණය හෝ සභාග-සන්තති චිරකල් පවත්වාලීම හෝ යම් කෙනකුන් සඳහා කරනු ලැබේ නම් ඔවුන්ගේ පුණ්‍යාදි කාරණ නිසා ‘භික්ෂූන් සඳහා පැන් කිරි ගී බවට පෙරළීම සෙයින් ද, මහාධාතු නිධානයෙහි පහන් ආදිය චිරසන්තාන ප්‍රවර්තනය සෙයින් ද සමෘද්ධ වෙයි යනු ස්වසමයෙහි සනිටුහනි. යම් හෙයකින් ආයුෂ්මත් පිළින්දවච්ඡ තෙරණුවෝ රජුගේ ප්‍රාසාදය රන්වෙවයි ඉටූහු ද එහෙයින් ‘අධිප්‍රාය (අදහස ඉටුවන) සෘද්ධි ඇතැ’යි අන්ධක නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධිගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ඉද්ධි කථා’ එයි]

1. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘වෘක්ෂයෝ නිත්‍යපණ්ණ ඇති වෙත්ව’යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ‘වෘක්ෂයෝ නිත්‍යපුෂ්ප ඇති වෙත්වයි ... වෘක්ෂයෝ නිත්‍යඵල ඇති වෙත්වයි ... නිත්‍යජ්‍යොත්ස්නා (සඳරැස්) ඇති වෙවයි ... නිත්‍ය ක්ෂේම ඇති වෙවයි ... නිත්‍යසුභික්ෂ වෙවයි ... නිත්‍ය සවස්ති වෙව’යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ‘උපන් වේදනා ... සංඥා ... චේතනා ... චිත්ත ... ශ්‍රද්ධා ... වීර්‍ය්‍ය ... සමෘති ... සමාධි ... ප්‍රඥා නහමක් නිරුද්ධ වෙව’යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපං නිච්චං හොතූ'ති අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං නිච්චං හොතූ'ති අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා''ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානංවා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජාතිධම්මා සත්තා මා ජායිංසූ'ති අත්ථි අධිප්පාය ඉද්ධි -පෙ- ජරාධම්මා සත්තා මා ජීයිංසූ'ති[1] -පෙ- ව්‍යාධිධම්මා සත්තා මා ව්‍යාධිංසූ'ති -පෙ- මරණධම්මා සත්තා මා මීයිංසූ'ති අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු ආයස්මා පිළින්දවච්ඡො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණන්තෙව අධිමුච්චි, සුවණ්ණො ච පන ආසී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප ඨ: හඤ්චි ආයස්මා පිළින්දවච්ඡො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණන්තෙව අධිමුච්චි, සුවණ්ණො ච පන ආසි,

ප. පං: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි අධිප්පායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා''ති

ඉද්ධි කථා නිට්ඨිතා.

1 මාජරිංසු - සීමු, PTS. මාජීරිංසූ'ති - මජ්සං.

ස. අනු:	'රූපය නිත්‍ය වේව'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	වේදනා ... සංඥා ... සංස්කාරයෝ ... විඥානය නිත්‍ය වේව'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4. ස. පු:	බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස අනු:	ජාතිස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් උපදිත්-වයි අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇද්ද .... ජරාස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් දිරත්වයි ... ව්‍යාධිස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් ව්‍යාධි ඇති වෙත්වයි ... මරණස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමක් මියෙත්-වයි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රාය-සෘද්ධි ඇද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ.
5. ප. පු:	'බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇතැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?
ස. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ප. අනු:	ආයුෂ්මත් **පිළින්දවච්ඡ** තෙරණුවෝ මගධේශ්වර සේනිය බිම්බිසාර රජුගේ පහය රන් වේවයි ඉටූහු නො, පහය සවණ්ත් වී නො?
ස. පටිඤ්ඤා	එසේ යැ.
ප. ඨ:	ඉදින් ආයුෂ්මත් පිළින්දවච්ඡ තෙරණුවෝ මග-ධේශ්වර සේනිය බිම්බිසාර රජුගේ 'පහය රන් වේව'යි ඉටූසේක් වී නම්, පහයත් රන් වී නම්,
ප. පා:	භවත, එකරුණින් බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසෘද්ධි ඇත.
	(මෙහි රජුගේ පුණ්‍යමහිමයෙන් ද පහය රන් වූ හෙයින් සාධකය නො යෙදේ.)

ඉද්ධි කථා නිමි.

21. 5.

බුද්ධ කථා

1. ස. පු: අත්ථි බුද්ධානං බුද්ධෙහි හීනාතිරෙකතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සතිපට්ඨානතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු. සම්මප්පධානතො -පෙ- ඉද්ධිපාදතො -පෙ- ඉන්ද්‍රියතො -පෙ- බලතො -පෙ- බොජ්ඣඞ්ගතො -පෙ- වසීභාවතො -පෙ- සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණ-දස්සනතො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

බුද්ධ කථා නිට්ඨිතා.

21. 5.

බුද්ධ කථා

[ඒ ඒ කාලයෙහි ශරීර ආයු ප්‍රභා ප්‍රමාණ නානාත්වය මිස සෙසු බුදුදහමින් බුදුවරුන්ගේ බුදුවරුන් කෙරෙන් හීනාතිරේක බවෙක් නම් නැත. බුදුවරුන් කෙරෙහි අවිශෙෂයෙන් හීනාතිරේකතා ඇතැයි අන්ධක නිකායවාසීන් ඓසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'බුද්ධ කථා' එයි.]

1. ස. පු: බුදුවරුන්ගේ බුදුවරුන් කෙරෙන් හීනාතිරේකතා ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සතිපට්ඨාන හෙයින් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සම්‍යක්ප්‍රධාන හෙයින් වේ ද.. ඍද්ධිපාද හෙයින්... ඉන්ද්‍රිය හෙයින්...බල හෙයින්...බොධ්‍යඞ්ග හෙයින් ... වශීභාව හෙයින් ... සර්‍වඥතඥාන දර්‍ශන හෙයින් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

බුද්ධ කථා නිමි.

21. 6.

සබ්බදිසා කථා

1. ස. පු: සබ්බා දිසා බුද්ධා තිට්ඨන්තී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුරත්ථිමාය දිසාය බුද්ධො තිට්ඨතී'ති.[1]

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: පුරත්ථිමාය දිසාය බුද්ධො තිට්ඨතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: කින්නාමො සො භගවා, කිං ජච්චො, කිං ගොත්තො, කින්නාමා තස්ස භගවතො මාතා-පිතරො, කින්නාමං තස්ස භගවතො සාවකයුගං, කො නාමො තස්ස භගවතො උපට්ඨාකො, කීදිසං චීවරං ධාරෙති, කීදිසං පත්තං ධාරෙති, කතරස්මිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වා රට්ඨෙ වා ජනපදෙ වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: දක්ඛිණාය දිසාය -පෙ- පච්ඡිමාය දිසාය -පෙ- උත්තරාය දිසාය -පෙ- හෙට්ඨිමාය දිසාය බුද්ධො තිට්ඨතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: හෙට්ඨිමාය දිසාය බුද්ධො තිට්ඨතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කින්නාමො සො භගවා -පෙ- ජනපදෙ වා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: උපරිමාය දිසාය බුද්ධො තිට්ඨතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: උපරිමාය දිසාය බුද්ධො තිට්ඨතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා ආමන්තා.

ස. අනු: චාතුම්මහාරාජිකෙ තිට්ඨති -පෙ- තාවතිංසෙ තිට්ඨති -පෙ- යාමෙ තිට්ඨති -පෙ- තුසිතෙ තිට්ඨති -පෙ- නිම්මාණරතියා තිට්ඨති -පෙ- පරනිම්මිත වසවත්තීයා තිට්ඨති -පෙ- බ්‍රහ්මලොකෙ තිට්ඨතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සබ්බදිසා කථා නිට්ඨිතා.

1. බුද්ධා තිට්ඨන්තී'ති PTS.

2. 1. 6.

සබබදිසා කථා

['හැම දික්හි බුදුවරු සිටිති'යි මහාසාංඝිකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට සබබදිසා කථා' එයි.]

1. ස පු:	හැම දික්හි බුදුවරු සිටිත් ද?
ප. පටිඤඤ:	එසේ යැ.
ස. අනු:	පෙරදිග බුදුහු සිටිත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. පු:	පෙරදිගැ බුදුහු සිටිත් ද?
ප. පටිඤඤ:	එසේ යැ
ස. අනු:	ඒ බුදුහු කිනම්හ. කවර ජාති ඇතියහ. කවර ගොත්‍ර ඇතියහ. ඒ බුදුන්ගේ මාපියෝ කිනම්හ. ඒ බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයුගය කිනම් ඇතියේ යැ. ඒ බුදුන්ගේ උපසථායක කවරේ යැ. ඒ බුදුහු කෙබඳු සිවුරු දරත් ද, කෙබඳු පාත්‍ර ධරත් ද, කවර ගමෙක හෝ නියම්ගමෙක හෝ නුවරෙක හෝ රටෙක හෝ ජනපදයෙක හෝ සිටිත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	දකුණුදිගැ ... පැළදිගැ ... උතුරුදිගැ ... යටදිගැ බුදුහු සිටිත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ.
3. ස. පු:	යට දෙස බුදුහු සිටිත් ද?
ප. පටිඤඤ:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ඒ බුදුහු කිනම්හ ... කිනම් දනව්යෙකැ හෝ සිටිත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ..
ස. අනු:	උඩ දෙස බුදුහු සිටිත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4 ස. පු:	උඩ දෙස බුදුහු සිටිත් ද?
ප. පටිඤඤ:	එසේ යැ.
ස. අනු:	සිවුමහරදයෙහි සිටිත් ද, ... තව්තිසැ සිටිත්ද, ... යාම දෙව්ලොවැ සිටිත් ද, ... තුසිපුර සිටිත් ද, ... නිම්ාණරති දෙව්ලොවැ සිටිත් ද, පරනිර්මිත වශවර්ති දෙව්ලොවැ සිටිත් ද ... බඹලොවැ සිටිත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

සබබදිසා කථා නිමි.

21. 7.

ධම්ම කථා

1. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා නියතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතා'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නත්ථි අනියතො රාසී'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නනු අත්ථි අනියතො රාසී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි අනියතො රාසි,
ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා නියතා"ති.

2. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා නියතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නනු තයො රාසී වුත්තා භගවතා: මිච්ඡත්තනියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො රාසී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. ඨ: හඤ්චි තයො රාසී වුත්තා භගවතා: මිච්ඡත්තනියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො රාසී'ති,
ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා නියතා"ති.

3 ස. පු: රූපං රූපට්ඨෙන නියතන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතන්ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. 7.

ධම්ම කථා

[රූපාදිය රූපාදි සභාවයෙන් නියත වෙයි. සභාවය නො පියයි. එහෙයින් 'හැම ධර්මයෝ නියතයහ'යි අන්ධක නිකායවාසීන්- සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'ධම්ම කථා' එයි.]

1. ස. පු:	හැම දහම්හු නියත වෙත් ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	මිථ්‍යාත්ව වශයෙන් නියත වෙත් ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනියත රාශියෙක් නැද්ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...
ස. අනු:	අනියත රාශියෙක් ඇත් නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් අනියත රාශියෙක් ඇත් නම්,
ස. පා:	හවත, 'හැම දහම්හු නියත වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
2. ස. පු:	හැම දහම්හු නියත වෙත් ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: මිථ්‍යාත්වනියතරාශි යැ සම්‍යකත්වනියතරාශි යැ අනියතරාශි යැ යි තුන් රාශියෙක් වදාරනලද නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: මිථ්‍යාත්ව-නියතරාශි යැ සම්‍යක්ත්වනියතරාශි යැ අනියත-රාශි යැ යි තුන්රාශියෙක් වදාරන ලද වී නම්,
ස. පා:	හවත, 'හැම ධර්මයෝ නියතයහ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
3. ස. පු:	රූපය රූපසවභාවයෙන් නියත වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	මිථ්‍යාත්වනියත වේ ද?
ප. පටි:	එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සම්මත්තනියතන්ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණට්ඨෙන නියතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සම්මත්තනියතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං 'රූපං රූපට්ඨෙන නියතං -පෙ- වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණට්ඨෙන නියත''න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: රූපං හොති, වෙදනා හොති, සඤ්ඤා හොති, සඞ්ඛාරා හොන්ති, විඤ්ඤාණං හොති; වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං -පෙ- රූපං හොති, වෙදනා හොති, සඤ්ඤා හොති, සඞ්ඛාරා හොන්තී''ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පටි: තෙන හි රූපං රූපට්ඨෙන නියතං, වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණට්ඨෙන නියතන්ති.

ධම්ම කථා නිට්ඨිතා.

ස. අනු: සම්‍යක්ත්‍වනියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංසකාර ... විඥානය විඥාන සවභාවයෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාත්‍ව වශයෙන් නියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සම්‍යක්ත්‍ව වශයෙන් නියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ප. පු: "රූපය රූප සවභාවයෙන් නියත වෙයි ... වේදනා සංඥා ... සංසකාරයෝ ... විඥානය විඥානසවභාවයෙන් නියත වේ"යයි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රූප වේ ද, වේදනා වේ ද, සංඥා වේ ද, සංසකාර වෙත් ද, විඥාන වේ ද; වේදනා ... සංඥා ... සංසකාර ... විඥාන ... රූප වේ ද? වේදනා වේ ද? සංඥා වේ ද? සංසකාර වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් රූපය රූපසවභාවයෙන් නියත වෙයි. වේදනා ... සංඥා .. සංසකාර ... විඥානය විඥානසවරූපයෙන් නියත වේ.

ධම්ම කථා නිමි.

21. 8.

කම්ම කථා

1. ස. පු: සබ්බෙ කම්මා නියතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සම්මත්තනියතා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නත්ථි අනියතො රාසී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -ප-

ස. අනු: නනු අත්ථි අනියතො රාසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අත්ථි අනියතො රාසි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ කම්මා නියතා"ති.

2. ස. පු: සබ්බෙ කම්මා නියතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු තයො රාසී වුත්තා භගවතා: මිච්ඡත්ත නියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො රාසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි තයො රාසී වුත්තා භගවතා: මිච්ඡත්ත නියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො රාසි,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ කම්මා නියතා"ති.

3. ස. පු: දිට්ඨධම්මවෙදනීයං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනී-යට්ඨෙන නියතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡත්ත නියතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. 8.

කම්ම කථා

[දිට්ඨධම්මවෙදනීයාදි කර්‍ම දිට්ඨධම්මවෙදනාදීන් නියත වන හෙයින් හැම කර්‍මයෝ (විපාක විසින්) නියතයහ’යි ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. අන්ධකනිකායවාසීන් හා ඇතැම් උත්තරාපථකයන් සෙයිනි. උන්ගේ වාද බිඳුනට ‘කම්ම කථා’ එයි.]

1. ස. පු: හැම කර්‍මයෝ විපාක විසින් නියත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාත්ව වශයෙන් නියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ. ...

ස. අනු: සම්‍යක්ත්ව වශයෙන් නියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනියත රාශියෙක් නැත්තේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනියත රාශියෙක් ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනියතරාශියෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, ‘හැම කර්‍මයෝ නියතයහ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: හැම කර්‍මයෝ නියත වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘මිථ්‍යාත්වනියතරාශි යැ, සම්‍යක්ත්වනියත රාශි යැ, අනියතරාශි යැ’යි තුන් රාශියෙක් වදාරනලද නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: ‘මිථ්‍යාත්ව නියත රාශි යැ, සම්‍යක්ත්වනියත රාශි යැ, අනියත-රාශි යැ’යි තුන් රාශියෙක් වදාරනලද වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘හැම කර්‍මයෝ නියතයහ’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: දිට්ඨධම්මවෙදනීය කර්‍මය දිට්ඨධම්මවෙදනීයත්ව-යෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාත්වනියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: සම්මත්තනියතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: උපපජ්ජවෙදනීයං කම්මං -පෙ- අපරාපරියවෙදනීයං කම්මං අපරාපරියවෙදනීයත්ථෙන නියතන්ති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සම්මත්තනියතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වත්තබ්බං "දිට්ඨධම්මවෙදනීයං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනීයත්ථෙන නියතං, උපපජ්ජවෙදනීයං කම්මං -පෙ- අපරාපරියවෙදනීයං කම්මං අපරාපරියවෙදනීයත්ථෙන නියතන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: දිට්ඨධම්මවෙදනීයං කම්මං උපපජ්ජවෙදනීයං හොති, අපරාපරියවෙදනීයං හොති -පෙ- උපපජ්ජවෙදනීයං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනීයං හොති, අපරාපරියවෙදනීයං හොති -පෙ- අපරාපරියවෙදනීයං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනීයං හොති, උපපජ්ජවෙදනීයං හොතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි "දිට්ඨධම්මවෙදනීයං කම්මං දිට්ඨධම්මවෙදනීයත්ථෙන නියතං, උපපජ්ජවෙදනීයං කම්මං -පෙ- අපරාපරියවෙදනීයං කම්මං අපරාපරියවෙදනීයත්ථෙන නියතන්ති.

කම්ම කථා නිට්ඨිතා.

එකවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං.

සාසනං නවං කතං - අත්ථි කොචි තථාගතස්ස සාසනං නවං කරොති- ලබ්භා තථාගතස්ස සාසනං පුන නවං කාතුං, පුථුජ්ජනො තෙධාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිවිත්තො, අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය අරහත්තප්පත්ති, අත්ථි අධිප්පායිද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා, අත්ථි බුද්ධානං බුද්ධෙහි හීනාතිරෙකතා, සබ්බා දිසා බුද්ධා තිට්ඨන්ති, සබ්බෙ ධම්මා නියතා, සබ්බෙ කම්මා නියතා'ති.

ස. අනු: සම්‍යක්ත්වනියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

4. ස. පු: උපපජ්ජවේදනීය කර්මය ... අපරාපරියවේදනීය කර්මය අපරාපරියවේදනීය ස්වභාවයෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: මිථ්‍යාත්වනියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ස. අනු: සම්‍යක්ත්වනියත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

5. ප. පු: දිට්ඨධම්මවේදනීය කර්මය දිට්ඨධම්මවේදනීය ස්වභාවයෙන් නියත වෙයි, උපපජ්ජවේදනීය කර්මය ... අපරාපරියවේදනීය කර්මය අපරාපරියවේදනීය ස්වභාවයෙන් නියත වෙති' නො කියයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: දිට්ඨධම්මවේදනීය කර්මය උපපජ්ජවේදනීය වේ ද? අපරාපරියවේදනීය වේ ද, ... උපපජ්ජවේදනීය කර්මය දිට්ඨධම්මවේදනීය වේ ද, අපරාපරියවේදනීය වේ ද, ... අපරාපරියවේදනීය කර්මය දිට්ඨධම්මවේදනීය වේ ද, උපපජ්ජවේදනීය වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් දිට්ඨධම්මවේදනීය කර්මය දිට්ඨධම්මවේදනීය ස්වභාවයෙන් නියත වෙයි උපපජ්ජවේදනීය කර්මය ... අපරාපරියවේදනීය කර්මය අපරාපරියවේදනීය ස්වභාවයෙන් නියත වේ.

කම්ම කථා නිමි.

එකවිංශද්වර්ගය නිමි.

එහි උද්දානය:

සාසන කථා යැ අවිවිත්ත කථා යැ සඤ්ඤොජන කථා යැ ඉද්ධි කථා යැ බුද්ධ කථා යැ සබ්බදිසා කථා යැ ධම්ම කථා යැ කම්ම කථා යි.

ද්වාවීසතිමො වග්ගො

22. 1.

පරිනිබ්බාන කථා

1. ස. පු: අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි කිඤ්චි සක්කායදිට්ඨිං අප්පහාය -පෙ- අනොත්තප්පං අප්පහාය පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය පරිනිබ්බානන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා සරාගො -පෙ- සකිලෙසො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා නිරාගො -පෙ- නික්කිලෙසො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා නිරාගො ... නික්කිලෙසො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය පරිනිබ්බානන්"ති.

3. ප. පු: න වත්තබ්බං "අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය පරිනිබ්බාන"න්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: අරහා සබ්බං බුද්ධවිසයං ජානාතී'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි "අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය පරිනිබ්බාන"න්ති.

පරිනිබ්බාන කථා නිට්ඨිතා.

ද්වාවිංශද්වර්ගය

22. 1.

පරිනිබ්බාන කථා

[රහත්හු සර්වඥවිෂයයෙහි නො පුහුණු සංයොජන ඇති වැ මැ පිරිනිවෙති. එහෙයින් කිසි සංයෝජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙක් ඇතැ'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පරිනිබ්බාන කථා' එයි.]

1. ස. පු: කිසි සංයොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කිසි සත්කායදෘෂ්ටියක් නො පියා ... අනපත්‍රපාවක් නො පියා පිරිනිවීමෙක් ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: කිසි සංයොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් සරාග ... සකෙලශ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත් නිරාග ... නිකෙලශ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත් නිරාග ... නිකෙලශ වී නම්,

ස. පා: භවත, 'කිසි සංයොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු: 'කිසි සංයොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙක් ඇතැ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් හැම බුද්ධවිෂය දත්තේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් 'කිසි සංයොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙක්' ඇත.

පරිනිබ්බාන කථා නිමි.

22. 2

කුසලචිත්ත කථා

1. ස. පු: අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා පුඤ්ඤාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරොන්තො,[1] ආනෙඤ්ජාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරොන්තො, ගතිසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො, භවසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො, ඉස්සරියසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො, ආධිපච්චසංවත්තනියං[2] කම්මං කරොන්තො, මහාභොගසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො, මහාපරිවාරසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො, දෙවසොභග්ගියසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො, මනුස්සසොභග්ගියසංවත්තනියං කම්මං කරොන්තො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා ආචිනන්තො අපචිනන්තො පජහන්තො උපාදියන්තො[3] විසිනෙන්තො උස්සිනෙන්තො විධූපෙන්තො සංධූපෙන්තො පරිනිබ්බායතී''ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා නෙවාචිනාති න අපචිනාති අපචිනිත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙවාචිනාති න අපචිනාති අපචිනිත්වා ඨිතො,

ස. පා. නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ ''අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායතී''ති.

---

1. අභිසංඛරොන්තො - සීමු.
2. අධිපච්චසංවත්තනියං - සීමු, මජ්ඣං, PTS.
3 උපපාදියන්තො - සීමු

22. 2.

කුසලචිත්ත කථා

[රහත්හු සමාතිවිපුලතාවට පැමිණියාහු පිරිනිවෙන්නාහු ද සමාති සමප්‍රජන්‍යයෙන් යුක්ත වැ මැ පිරිනිවෙති. එහෙයින් රහත්හු 'කුශල-චිත්ත ඇති වැ පිරිනිවෙති'යි අන්ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට කුසලචිත්ත කථා' එයි.]

1. ස. පු: රහත්හු කුශල සිත් ඇති වැ පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු පුණ්‍යාභිසංස්කාර රැස් කෙරෙමින්, ආනෙඤ්ජාභිසංස්කාර රැස් කෙරෙමින්, ගති-සංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, භවසංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, ඓශ්වර්යසංවර්තනික කර්ම කෙරෙ-මින්, ආධිපත්‍යසංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, මහාභොග සංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, මහා පරිවාරසංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, දෙවසෞ-භාග්‍යසංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, මනුෂ්‍ය සෞභාග්‍යසංවර්තනික කර්ම කෙරෙමින්, පිරි-නිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: රහත්හු කුශල සිත් ඇති වැ පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු (කුශලාකුශලවිපාක) රැස් කෙරෙමින් විධ්වංශන කෙරෙමින් (කෙලෙසුන්) දුරු කෙරෙ-මින් (තෘෂ්ණා – මාන – දෘෂ්ටි විසින්) උපාදාන කෙරෙමින් (තෘෂ්ණාවශයෙන්) හිවමින් (මාන වශයෙන්) උත්කර්ෂණ කෙරෙමින් (කෙලෙස්ගිනි) නිවමින් දල්වමින් පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු (කුශලාකුශල විපාක) නො මැ රැස් කෙරෙති, විධ්වංශන නො කෙරෙති, විධ්වංශන කොට සිටියාහු නො?

ප පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත්හු කුශලාකුශල විපාක නො මැ රැස් කෙරෙත් නම්, විධ්වංශන නො කෙරෙත් නම්, විධ්වංශන කොට සිටියාහු නම්,

ස පා: හවත, රහත්හු කුශලසිත් ඇති වැ පිරිනිවෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. අනු: නනු අරහා නෙව පජහති න උපාදියති පජහිත්වා ඨිතො -පෙ- නෙව විසිනෙති න උස්සිනෙති විසිනෙත්වා ඨිතො -පෙ- නනු අරහා නෙව විධූපෙති න සංධූපෙති විධූපෙත්වා ඨිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා නෙව විධූපෙති න සංධූපෙති විධූපෙත්වා ඨිතො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායතී"ති.

4. ප. පු: න වත්තබ්බං "අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායතී"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ප. අනු: නනු අරහා උපට්ඨිතසති[1] සතො සම්පජානො පරිනිබ්බායතී'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චි අරහා උපට්ඨිතසති සතො සම්පජානො පරිනිබ්බායති,

ප. පා: තෙන වත[2] රෙ වත්තබ්බෙ "අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායතී"ති.

කුසලචිත්ත කථා නිට්ඨිතා.

---

1 උපට්ඨිතස්සති - සිමු. මජසං

2. නො ච වත රෙ - සී.මු.

3. ස. අනු: රහත්හු (කෙලෙසුන්) නො මැ දුරු කෙරෙති, (තෘෂ්ණා - මාන - දෘෂ්ටි විසින්) උපාදාන නො කෙරෙති, (කෙලෙසුන්) දුරු කර සිටියාහු නො... (තෘෂ්ණා විසින්) නො මැ හිවෙති, (මාන විසින්) උත්කර්ෂණ නො කෙරෙති, (තෘෂ්ණා බන්ධන) දුරු කොට සිටියාහු ... රහත්හු (කෙලෙස් ගිනි) නො මැ නිවෙති, නො දල්වති, නිවා සිටියාහු නො?

ප. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත්හු විධූපන නො මැ කෙරෙත් නම් සංධූපන නො කෙරෙත් නම් විධූපන කොට සිටියාහු නම්,

ස. පා: හවත, රහත්හු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු: 'රහත්හු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවෙති' නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත්හු එළැඹසිටි සිහි ඇත්තාහු සමෘති ඇත්තාහු සම්‍යග්ඥාන ඇත්තාහු පිරිනිවෙත්නාහු නො?

ස. පටික්ෂෙප: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් රහත්හු එළැඹසිටිසිහි ඇති වැ සමෘතිමත් වැ සම්‍යග්ඥාන ඇති වැ පිරිනිවෙත්නාහු නම්,

ප. පා: එ කරුණින් හවත, රහත්හු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවෙත්නාහ'යි කියැයුතු මැ යි.

කුසලචිත්ත කථා නිමි.

22. 3.

ආනෙඤ්ජ කථා

1. ස. පු: අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු අරහා පකතිචිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා පකතිචිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී"ති.

2. ස. පු: අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා කිරියමයෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා විපාකචිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි අරහා විපාකචිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී"ති.

3. ස. පු: අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහා කිරියාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අරහා විපාකාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

22. 3.

ආනෙඤ්ජ කථා

['බුදුහු චතුර්ථධ්‍යානයෙහි සිට පිරිනිවන් පෑහ' යනු සලකා රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අනෙඤ්ජ කථා' එයි.]

1. ස. පු: රහතුන් වහන්සේ ආනෙඤ්ජයෙහි (අරූපාවචර ධ්‍යානයෙහි) සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහතුන් වහන්සේ ප්‍රකෘතිචිත්තයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස ඨ: ඉදින් රහතුන් වහන්සේ ප්‍රකෘතිචිත්තයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නම්,

ස පා: භවත, 'රහතුන් වහන්සේ අනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ක්‍රියාමය සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු විපාකචිත්තයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රහත්හු විපාකචිත්තයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නම්,

ස. පා: භවත, රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ක්‍රියාව්‍යාකෘත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු විපාකාව්‍යාකෘත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ හඤ්චි අරහා විපාකාබ්‍යාකතෙ චිත්තෙ ඨිතො පරිනිබ්බායති,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී"ති.

4 ස. පු: අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: නනු භගවා චතුත්ථජ්ඣානා වුට්ඨහිත්වා සමනන්තරා පරිනිබ්බුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි භගවා චතුත්ථජ්ඣානා වුට්ඨහිත්වා සමනන්තරා පරිනිබ්බුතො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අරහා ආනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායතී"ති.

ආනෙඤ්ජ කථා නිට්ඨිතා.

ස. ඨ:	ඉදින්, රහත්හු විපාකාව්‍යාකෘත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් නම්,
ස. පා:	හවත, 'රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.
4. ස. පු:	රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. අනු:	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැඟී සමනන්තර වැ පිරිනිවියාහු නො?
ප. පටිඤ්ඤා:	එසේ යැ.
ස. ඨ:	ඉදින් බුදුහු චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැඟී සමනන්තර වැ පිරිනිවිසේක් වී නම්,
ස. පා:	හවත, 'රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ආනෙඤ්ජ කථා නිමි.

22. 4.

ධම්මාභිසමය කථා

1. ස. පු: අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මාභිසමයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මදෙසනා, ධම්මසවණං, ධම්මසාකච්ඡා, පරිපුච්ඡා, සීලසමාදානං, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරතා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤුතා, පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මදෙසනා, ධම්මසවණං -පෙ- පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි නත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මදෙසනා, ධම්මසවණං -පෙ- පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මාභිසමයො"ති.

2. ස. පු: අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මාභිසමයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ද්වෙ පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උප්පාදාය.[1]

පරතො ච ඝොසො යොනිසො ච මනසිකාරො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි ද්වෙ පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උප්පාදාය.[1] පරතො ච ඝොසො යොනිසො ච මනසිකාරො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මාභිසමයො"ති.

3. ස. පු: අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මාභිසමයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: සුත්තස්ස පමත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස අසම්පජානස්ස ධම්මාභිසමයො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ධම්මාභිසමය කථා නිට්ඨිතා.

---

1 උපාදාය - සිමු, PTS

22. 4.

ධම්මාභිසමය කථා

[අතීතභවයෙහි ශ්‍රොතාපන්නයකු මව්කුසැ වැස නික්මෙන්නා දක ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මාභිසමය (ලොකොත්තර ධර්මාවබොධය) ඇතැ'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම 'ධම්මාභිසමය කථා' එයි]

1. ස. පු: ගර්භශය්‍යායෙහි (මව්කුසැ) ධර්මාභිසමය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මදෙශනා, ධර්මශ්‍රවණ, ධර්මසාකච්ඡා, පරිපෘච්ඡා, ශීලසමාදාන, ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුප්තද්වාරතා, භොජනයෙහි මාත්‍රඥතා, පූර්වරාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි ජාගර්‍ය්‍යානුයොග ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මදෙශනා, ධර්මශ්‍රවණ ... පූර්වරාත්‍රාපරරාත්‍රයෙහි ජාගර්‍ය්‍යානුයොග නැත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මදෙශනා, ධර්මශ්‍රවණ ... පූර්වරාත්‍රාපරරාත්‍රයෙහි ජාගර්‍ය්‍යානුයොග නැත් නම්,

ස. පා: භවත, 'ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මාභිසමය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මාභිසමය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සම්‍යග්දෘෂ්ටිහුගේ ඉපැත්මට පරතොඝොෂ යැ යොනිසොමනසිකාර යැ යි ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත්තාහු නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. ඨ: ඉදින් සම්‍යග්දෘෂ්ටිහුගේ ඉපැත්මට පරතොඝොෂ යැ යොනිසොමනසිකාර යැ යි ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: භවත, ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මාභිසමය ඇතැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: ගර්භශය්‍යායෙහි ධර්මාභිසමය ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුප්තයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුෂිතස්මෘති ඇතියාහට සම්‍යක්ප්‍රඥා නැතියාහට ධර්මාභිසමය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ධම්මාභිසමය කථා නිමි.

22 5-7

තිසෝපි කථා

1\. ස. පු. අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය අරහත්තප්පත්තී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුත්තස්ස පමත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස[1] අසම්පජානස්ස අරහත්තප්පත්තී'ති

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2\. ස. පු අත්ථි සුපිනගතස්ස ධම්මාභිසමයෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු සුත්තස්ස පමත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස[1] අසම්පජානස්ස ධම්මාභිසමයෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3\. ස. පු: අත්ථි සුපිනගතස්ස අරහත්තප්පත්තී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුත්තස්ස පමත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස[1] අසම්පජානස්ස ධම්මාභිසමයෝ'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

තිසෝපි කථා නිට්ඨිතා.

. මුට්ඨස්සතිස්ස - සීමු - PTS

22 5 – 7.

තිසොපි කථා

[උපන් නො බෝකල් ඇති ශ්‍රොතාපන්නයන්ගේ අභිත්‍ත්වප්‍රාප්තිය ද, සුසසවාසං උවැසියගේ සත්වැසි ගැභීය ද දැක ගැභීගයහාපයෙහි අභිත්‍ත්වප්‍රාප්ති ඇතැයි ද, ස්වප්නයෙහි ආකාශගමනාදිය දැක එහි 'ධම්මාභිසමයත් අභිත්‍ත්වප්‍රාප්තියත් ඇතැ'යි ද උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'තිසොපි කථා' එයි.]

1. ස. පු: ගර්භශය්‍යාවෙහි අභිත්වප්‍රාප්ති ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නිදාසිටියාහට පමාවූවහුට මුළාසි ඇතියාහට සම්‍යග්ඥාන නැතියාහට රහත්බව ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ස්වප්නගතයාහට ධම්මාභිසමය ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුප්තයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුෂිතසමෘති ඇතියාහට සම්‍යග්ඥාන නැතියාහට ධම්මාභිසමය ඇද්ද?

ප. පු: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. පු: ස්වප්නගතයාහට අභිත්වප්‍රාප්ති ඇද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සුප්තයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුෂිතසමෘති ඇතියාහට සම්‍යග්ඥාන නැතියාහට ධම්මාභිසමය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

තිසොපි කථා නිමි.

22. 8.

අබ්‍යාකත කථා

1. ස. පු: සබ්බං සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්‍යාකතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: සුපිනන්තෙන පාණං හනෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සුපිනන්තෙන පාණං හනෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්‍යාකත"න්ති.

2 ස. පු: සුපිනන්තෙන අදින්නං ආදියෙය්‍ය -පෙ- මුසා භණෙය්‍ය -පෙ- පිසුනං[1] භණෙය්‍ය -පෙ- ඵරුසං භණෙය්‍ය -පෙ- සම්ඵං පලපෙය්‍ය[2] -පෙ- සන්ධිං ඡින්දෙය්‍ය -පෙ- නිල්ලොපං හරෙය්‍ය -පෙ- එකාගාරිකං කරෙය්‍ය-පෙ- පරිපන්ථෙ තිට්ඨෙය්‍ය -පෙ- පරදාරං ගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- ගාමඝාතකං කරෙය්‍ය -පෙ-නිගමඝාතකං කරෙය්‍ය -පෙ- සුපිනන්තෙන මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍ය -පෙ- සුපිනගතස්ස අසුචි මුච්චෙය්‍ය -පෙ- සුපිනන්තෙන දානං දදෙය්‍ය -පෙ- චීවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ- සෙනාසනං දදෙය්‍ය -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙය්‍ය පෙ- ඛාදනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- භොජනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- පානීයං දදෙය්‍ය -පෙ- චෙතියං වන්දෙය්‍ය -පෙ- චෙතියෙ මාලං ආරොපෙය්‍ය-පෙ- ගන්ධං ආරොපෙය්‍ය-පෙ- විලෙපනං ආරොපෙය්‍ය පෙ චෙතියං අභිදක්ඛිණං කරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි සුපිනන්තෙන චෙතියං අභිදක්ඛිණං කරෙය්‍ය,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්‍යාකත"න්ති.

---

1. පිසුණං - සීමු.
2. සම්ඵං ඵලාපෙය්‍ය - සීමු, සම්ඵප්පලාපෙය්‍ය - PTS

22. 8.

අබ්‍යාකත කථා

[**"අජ්ඣෙසා භික්ඛවෙ චෙතනා, සා ච ඛො අබ්බොහාරිකා" යන වචන හෙයින් ස්වප්නගතයාගේ හැම චෙතනා අව්‍යාකෘත වෙති'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අබ්‍යාකත කථා' එයි.**]

1. ස. පු: ස්වප්නගතයාගේ හැම සිත් අව්‍යාකෘත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්වප්නයෙන් ප්‍රාණඝාත කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ස්වප්නයෙන් ප්‍රාණඝාත කරන්නේ වී නම්,

ස. පා: භවත, ස්වප්නගතයාගේ හැම සිත් අව්‍යාකෘත වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: ස්වප්නයෙන් අයිනාදන් ගන්නේ වේ ද? ... මුසවා බණන්නේ වේ ද ... පිසුනුබස් කියන්නේ වේ ද... පරොස්බස් බණන්නේ වේ ද ... පලප් බණන්නේ වේ ද ... ගෘහසන්ධි සිඳනේ වේ ද ... ගම් වොලො–ගෙන යන්නේ වේ ද ... එක් ගෙයක් වොලො–ගන්නේ වේ ද ... කඩපලාසොරකමට මහමග සිටුනේ වේ ද ... පරඹුවන් කරා යන්නේ වේ ද ... ගම් නසනකම් කරනුයේ වේ ද ... නියම්ගම් නසන කම් කරනුයේ වේ ද ... ස්වප්නයෙන් මෛථුනධර්ම සෙවන කරන්නේ වේ ද ... ස්වප්න–ගතයාහට අසුචි (ශුක්‍ර) මිදෙන්නේ වේ ද ... ස්වප්න–යෙන් දන් දෙන්නේ වේ ද ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද ... පිඬුවා දෙන්නේ වේ ද ... සෙනසුන් දෙන්නේ වේ ද ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙන්නේ වේ ද... ඛාද්‍ය දෙන්නේ වේ ද... බොජුන් දෙන්නේ වේ ද ... පැන් දෙන්නේ වේ ද ... සෑ වඳනේ වේ ද ... සෑයෙහි මාලා නඟන්නේ වේ ද ... ගඳ නඟන්නේ වේ ද .... විලෙවුන් නඟන්නේ වේ ද... සෑය පැදකුණු කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ස්වප්නයෙන් චෛත්‍යය ප්‍රදක්ෂිණා කරන්නේ වී නම්,

ස. පා: භවත, 'ස්වප්නගතයාගේ හැම සිත් අව්‍යාකෘත වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ප. පු:	න වත්තබ්බං "සබ්බං සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්‍යාකත"න්ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. අනු:	නනු සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්බෝහාරියං වුත්තං භගවතා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා:	ආමන්තා.
ප. ඨ:	හඤ්චි සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්බෝහාරියං වුත්තං භගවතා,
ප. පා:	තෙන[1] වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්‍යාකත"න්ති.

අබ්‍යාකත කථා නිට්ඨිතා

1 තො ච - සිමු,

3. ප. පු: සවපනගතයාගේ හැම සිත් අව්‍යාකෘත වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. අනු: "සවපනගතයාගේ සිත අව්‍යවහාරක යැ"යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො?

ස. පටික්ඛෙප: එසේ යැ.

ප. ඨ: ඉදින් 'සවපනගතයාගේ සිත අව්‍යවහාරක යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී නම්,

ප. පා: එකරුණින් හවත, 'සවපනගතයාගේ හැම සිත් අව්‍යාකෘත වෙති'යි කියැයුතු මැ යැ.

අව්‍යාකෘත කථා නිමි.

22. 9.

ආසෙවනපච්චය කථා

1. ස. පු: නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "පාණාතිපාතො භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො බහුලීකතො නිරයසංවත්තනිකො තිරච්ඡානයොනිසංවත්තනිකො පෙත්තිවිසයසංවත්තනිකො, යො සබ්බලහුසො පාණාතිපාතස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස අප්පායුකසංවත්තනිකො හොතී"ති[a]. අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "අත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා"ති.

2. ස. පු: නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "අදින්නාදානං භික්ඛවෙ අසෙවිතං භාවිතං බහුලීකතං නිරයසංවත්තනිකං තිරච්ඡානයොනිසංවත්තනිකං පෙත්තිවිසයසංවත්තනිකං, යො සබ්බලහුසො අදින්නාදානස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස භොගබ්‍යසනසංවත්තනිකො හොති -පෙ- යො සබ්බලහුසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස සපත්තවෙරසංවත්තනිකො හොති-පෙ යො සබ්බලහුසො මුසාවාදස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස අභූතබ්භක්ඛානසංවත්තනිකො[1] හොති -පෙ- යො සබ්බලහුසො පිසුණාය වාචාය විපාකො මනුස්සභූතස්ස මිත්තෙහි භෙදනසංවත්තනිකො හොති -පෙ- යො සබ්බලහුසො ඵරුසාය වාචාය විපාකො මනුස්සභූතස්ස අමනාපසද්දසංවත්තනිකො හොති -පෙ-

a අට්ඨකඞ්ගුත්තර - දුච්චරිතවිපාකසුත්ත

1 අබ්භූතබ්භක්ඛානසංවත්තනිකො - සිමු, PTS

22. 9

ආසෙවනපච්චය කථා

[සබ්බධර්මයෝ ක්ෂණිකයහ, මොහොතකුදු සිට ආසෙවනප්‍රත්‍යය සෙවුනා කිසි දහමෙක් නැත. එහෙයින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැත. ආසෙවනප්‍රත්‍යය බැවින් උපන් කිසි ධර්මයෙක් නැතැ'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ආසෙවන පච්චය කථා' එයි.]

1. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, ප්‍රාණඝාතකර්මය ආසෙවන කරනලද්දේ භාවිත කරනලද්දේ බහුල කරනලද්දේ නිරය පිණිස පවත්තේ යැ. තිරිසන් යොන් පිණිස පවත්තේ යැ. ප්‍රෙතවිෂය පිණිස පවත්තේ යි. ප්‍රාණඝාතයාගේ හැමට ලඝු වූ යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, හේ මනුෂ්‍ය වූවහුට අල්පායු පිණිස පවත්තේ වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.

2. ස. පු. කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, අදත්තාදානකර්මය ආසෙවන කරනලද්දේ පුරුදු කරනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ නිරය පිණිස පවත්තේ යැ. තිරිසන්යොනි පිණිස පවත්තේ යැ. ප්‍රෙතවිෂය පිණිස පවත්තේ යි. අදත්තාදානකර්මයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට භොගව්‍යසන පිණිස පවත්තේ වෙයි ... කාමමිථ්‍යාචාරකර්මයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට සතුරුවෛර පිණිස වැටෙන්නේ වෙයි ... මෘෂාවාදකර්මයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට අභූතාඛ්‍යාන (බොරු චොදනා) පිණිස වැටෙන්නේ වෙයි ... පිශුනවචන කර්මයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට මිතුරන් කෙරෙන් බිඳුනා පිණිස පවත්තේ වෙයි ... පරුෂවචනයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට අමනාපශබ්ද පිණිස පවත්තේ වෙයි ...

යො සබ්බලහුසො සම්ඵප්පලාපස්ස.[1] විපාකො මනුස්සභූතස්ස අනාදෙය්‍යවාචසංවත්තනිකො හොති. සුරාමෙරයපානං භික්ඛවෙ අසෙවිතං -පෙ- යො සබ්බලහුසො සුරාමෙරයපානස්ස විපාකො මනුස්සභූතස්ස උම්මත්තකසංවත්තනිකො හොතී''ති.[a] අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි අත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

3. ස. පු: නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: ''මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ ආසෙවිතා භාවිතා බහුලීකතා නිරයසංවත්තනිකා තිරච්ඡානයොනිසංවත්තනිකා පෙත්තිවිසයසංවත්තනිකා''ති. අත්ථේ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි ''අත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා''ති.

4. ස. පු: නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා''ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා ''මිච්ඡාසංකප්පො -පෙ- මිච්ඡාසමාධි භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො -පෙ- පෙත්තිවිසයසංවත්තනිකො''ති අත්ථේව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි අත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

5. ස. පු: නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

---

1. සම්ඵප්පලාපස්ස - සීමු.

a. අට්ඨකඞ්ගුත්තර - දුච්චරිතවිපාකසුත්ත

සම්ඵප්‍රලාපයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට අනාදෙය (නො පිළිගත-යුතු) වචන පිණිස පවත්තේ වෙයි. මහණෙනි, රහමෙරපතු ආසෙවන කරනලද්දේ ... සුරාමෙරයපානකම්යාගේ යම් හැමට ලඝු විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වූවහුට උමතුව පිණිස වැටෙත්තේ වේ'' යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.

3. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො: ''මහණෙනි, මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ආසෙවන කරනලද්දී භාවිත කරනලද්දී බහුල කරනලද්දී නිරය පිණිස වැටෙත්නී තිරිසන්යොනට වැටෙත්නී ප්‍රෙතවිෂයට වැටෙත්නී වේ'' යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.

4. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: ''මිථ්‍යාසංකල්ප ... මහණෙනි, මිථ්‍යාසමාධි ආසෙවන කරනලද්දේ භාවනා කරනලද්දේ ... ප්‍රෙතවිෂයට වැටෙත්තේ වේ''යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.

5. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "සම්මාදිට්ඨි භික්ඛවෙ ආසෙවිතා භාවිතා බහුලීකතා අමතොගධා හොති අමතපරායනා අමතපරියොසානා"ති. අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "අත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා"ති.

6\. ස. පු: නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා'ති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: සම්මාසංකප්පො භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො බහුලීකතො -පෙ- සම්මාසමාධි භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො බහුලීකතො අමතොගධො හොති අමතපරායනො අමතපරියොසානො"ති. අත්ථෙ'ව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "අත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා"ති.

ආසෙවනපච්චය කථා නිට්ඨිතා.

ස අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, සම්‍යග්දෘෂ්ටිය ආසෙවන කරනලද්දී භාවනා කරනලද්දී බහුල කරනලද්දී අමෘතයෙහි ඇතුළු වෙයි. අමෘතය පිහිට කොට ඇත්තී වෙයි. අමෘතය කෙළවර කොට ඇත්තී වේ"යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.

6. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, සම්‍යක් සංකල්ප ආසෙවන කරනලද්දේ වඩනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ ... මහණෙනි, සම්‍යක්සමාධි ආසෙවන කරනලද්දේ වඩනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ අමෘතයෙහි ඇතුළු වූයේ වෙයි. අමෘතපරායණ වූයේ අමෘතපයඵීවසාන වූයේ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්ත-යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.

ආසෙවනපච්චය කථා නිමි.

22. 10.

ඛණික කථා

1. ස. පු: එකචිත්තක්ඛණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චිත්තෙ මහාපඨවි සණ්ඨාති, මහාසමුද්දො සණ්ඨාති, සිනෙරුපබ්බතරාජා සණ්ඨාති, ආපො සණ්ඨාති, තෙජො සණ්ඨාති, වායො සණ්ඨාති, තිණකට්ඨ-වනප්පතයො[1] සණ්ඨහන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: එක චිත්තක්ඛණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: චක්ඛායතනං චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙන සහජාතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3 ස. පු: චක්ඛායතනං චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙන සහජාතන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච: "අජ්ඣත්තිකඤ්චෙ[2] ආවුසො චක්ඛුං අපරිභින්නං හොති, බහිරා ච රූපා න ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති, නෙව තාව තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස[3] පාතුභාවො හොති. අජ්ඣත්තිකඤ්චෙව ආවුසො චක්ඛුං අපරිභින්නං හොති, බාහිරා ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති, නෙව තාව තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස.[3] පාතුභාවො හොති. යතො ච ඛො ආවුසො, අජ්ඣත්තිකඤ්චෙව චක්ඛුං අපරිභින්නං හොති, බාහිරා ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, තජ්ජො ච සමන්නාහාරො හොති, එවං තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොතී"ති.[a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං: "චක්ඛායතනං චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙන සහජාත"න්ති.

---

1. තිණකට්ඨවනප්පතියො - සීමු, මජසං. PTS
2. අජ්ඣත්තිකඤ්චෙව - සීමු, මජසං.
3. විඤ්ඤාණභාවස්ස - සීමු.

a. මජ්ඣිමනිකාය - මහාහත්ථිපදොපම සුත්ත.

22. 10.

ඛණික කථා

[යම් හෙයෙකින් සර්වසංස්කෘත ධර්මයෝ අනිත්‍ය වෙත් ද, එහෙයින් ඔහු හැම එකචිත්තක්ෂණික වෙත් මැ යැ. අනිත්‍යතා සංස්කාරධර්මය සමාන වුව ද එකෙක් වහා බිඳෙයි, එකෙක් වහා නො බිඳෙයි. මෙහි ලා කවර නියමයෙක් වේ දැ'යි පූර්වශෛල අපරශෛලනිකාය වාසීන් ගේ ලබ්ධියෙක් ඇද්ද උන් ගෙන 'එකචිත්තක්ඛණික කථා' එයි.]

1. ස. පු: සර්වධර්මයෝ එකචිත්තක්ෂණික වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චිත්තයෙහි මහාපෘථිවිය පිහිටා ද, මහා සමුද්‍රය පිහිටා ද, සිනෙරුපර්වතරාජයා පිහිටා ද, අබ්ධාතු පිහිටා ද, තෙජස් පිහිටා ද, වායු පිහිටා ද, තෘණකාෂ්ඨවනස්පතීහු පිහිටත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2 ස. පු: හැම ධර්මයෝ එකචිත්තක්ෂණික වෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ෂුරායතනය චක්ෂුර්විඥානය හා සමග සහජාත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස පු: චක්ෂුරායතනය චක්ෂුර්විඥානය හා සමග සහජාත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් **ශාරිපුත්‍ර** තෙරණුවෝ තෙල වදාළාහු නො: "ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික චක්ෂුසත් නො බිඳුණේ වේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාථයට (හමුවට) නො එත් ද, තදනුරූප (එයින් උපන්) මනසිකාරයත් නො වේ ද, ඒ තාක් තදනුරූප (එයින් උපන්) විඥානයාගේ ප්‍රාදුර්භාවය නො වේ මැ යි. ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික චක්ෂුසත් නො බිඳුණේ වේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාථයට එත් ද, තදනුරූප මනසිකාරත් නො වේ ද, ඒ තාක් තදනුරූප විඥානයාගේ ප්‍රාදුර්භාවය නො මැ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් ආධ්‍යාත්මික චක්ෂුසත් නො බිඳුණේ වේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාථයට එත් ද, තදනුරූප මනසිකාරත් වේ ද, මෙසේ තදනුරූපවිඥානයාගේ ප්‍රාදුර්භාවය වේ" ය යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'චක්ෂුරායතනය චක්ෂුර්විඥානය හා සහජාත වෙති'යි නො කියැයුතු යැ.

4. ස. පු: එකචිත්තක්ඛණිකා සබ්බෙ ධම්මාති.

ප. පටි: ආමන්තා.

ස. අනු: සොතායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං -පෙ- කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන සහජාතන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන සහජාතන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු ආයස්මා සාරිපුත්තෙන එතදවොච: "අජ්ඣත්තිකො චෙ[1] ආවුසො, කායො අපරිභින්නො හොති, බාහිරා ච ඵොට්ඨබ්බා න අපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච -පෙ- අජ්ඣත්තිකො චෙව ආවුසො කායො අපරිභින්නො හොති. බාහිරා ච ඵොට්ඨබ්බා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නො ච -පෙ- යතො ච ඛො ආවුසො, අජ්ඣත්තිකො චෙව කායො අපරිභින්නො හොති බාහිරා ච ඵොට්ඨබ්බා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, තජ්ජො ච සමන්නාහාරො හොති, එවං තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොතී"ති [a] අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං "කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන සහජාත'න්ති.

6. ප. පු: න වත්තබ්බං එකචිත්තක්ඛණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු. සබ්බෙ ධම්මා නිච්චා ධුවා සස්සතා අවිපරිණාමධම්මා'ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි එකචිත්තක්ඛණිකා සබ්බෙ ධම්මා"ති

ඛණිකකථා නිට්ඨිතා.

දුවාවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං:

"අත්ථි කිඤ්චි සඤ්ඤොජනං අප්පහාය පරිනිබ්බානං, අරහා කුසලචිත්තො පරිනිබ්බායති, අරහා අනෙඤ්ජෙ ඨිතො පරිනිබ්බායති,
අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මාභිසමයො, අත්ථි ගබ්භසෙය්‍යාය අරහත්තප්පත්ති,
අත්ථි සුපිනගතස්ස ධම්මාභිසමයො, අත්ථි සුපිනගතස්ස අරහත්තප්පත්ති,
සබ්බං සුපිනගතස්ස චිත්තං අබ්‍යාකතං,
නත්ථි කාචි ආසෙවනපච්චයතා, එකචිත්තක්ඛණිකා සබ්බෙ ධම්මා.

---

1. චෙව - සීමු, මජසං.
a. මජ්ඣිමනිකාය - මහාහත්ථිපදොපම සුත්ත

4. ස. පු: සබ්බධම්මයෝ එකචිත්තක්ෂණික වෙත් ද?

ප පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රොත්‍රායතනය... ඝ්‍රාණායතනය... ජිහවායතනය... කායායතනය කායවිඥනය හා සහජාත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: කායායතනය කායවිඥනය හා සහජාත වේ ද?

ප. පටික්ඛෙපු එසේ යැ.

ස. අනු: ආයුෂමත් **ශාරිපුත්‍ර** තෙරණුවෝ තෙල වදාළාහු නො: "ඇවැත්නි, ආධ්‍යාත්මික කයත් නො බිඳුණේ වේ ද, බාහ්‍ය සප්‍රෂටව්‍යයෝත් ආපාථයට නො එත් ද, ... ඇවැත්නි, අධ්‍යාතමික කයත් නොබිඳුණේ වේ ද, බාහ්‍ය සප්‍රෂටව්‍යයෝත් ආපාථයට එත් ද, ... ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් ආධ්‍යාතමික කයත් නො බිඳුණේ වේ ද, බාහ්‍ය සප්‍රෂටව්‍යයෝත් ආපාථයට එත් ද, තදනුරූප මනසිකාරත් වේ ද, මෙසේ තදනුරූපවිඥනභාගයාගේ ප්‍රාදුර්භාවය වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'කායායතනය කායවිඥනය හා සහජාත වෙතී' නො කියැයුතු යැ.

6. ප. පු: 'හැම දහම්හු එකචිත්තක්ෂණිකයහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටික්ඛෙපු: එසේ යැ.

ප. අනු: හැම දහම්හු නිත්‍ය ධ්‍රැව ශාශවත අවිපරිණාම සවභාව ඇත්තාහු වෙත් ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් හැම දහම්හු එකචිත්තක්ෂණික වෙති.

ක්ෂණික කථා නිමි.

ද්වාවිංශද්වර්ගය නිමි.

එහි උද්දානය:

පරිනිබ්බානකථා යැ කුසලචිත්තකථා යැ ආනෙඤ්ජ කථා යැ ධම්මාභිසමයකථා යැ තිසෙසා'පි කථා යැ අබ්‍යාකතකථා යැ ආසෙවනපච්චය කථා යැ ඛණිකකථා යි.

තෙවීසතිමො වග්ගො

23. 1.

එකාධිප්පාය කථා

1. ස. පු: එකාධිප්පායෙන[1] මෙථුනො ධම්මො පතිසෙවිතබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකාධිප්පායෙන අස්සමණෙන[2] හොතබ්බං අභික්ඛුනා හොතබ්බං ඡින්නමූලෙන[3] හොතබ්බං පාරාජිකෙන හොතබ්බන්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: එකාධිප්පායෙන මෙථුනො ධම්මො පතිසෙවිතබ්බො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: එකාධිප්පායෙන පාණො හන්තබ්බො -පෙ- අදින්නං ආදියිතබ්බං -පෙ- මුසා භණිතබ්බා-පෙ- පිසුණං භණිතබ්බං -පෙ- ඵරුසං භණිතබ්බං-පෙ- සම්ඵං පලපිතබ්බං -පෙ- සන්ධි ඡෙදිතබ්බො[4] -පෙ- නිල්ලොපං කාතබ්බං -පෙ- එකාගාරිකං කාතබ්බං -පෙ- පරිපන්ථෙ ඨාතබ්බං -පෙ- පරදාරො ගන්තබ්බො -පෙ- ගාමඝාතො[5] කාතබ්බො -පෙ- නිගමඝාතො[6] කාතබ්බො'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

එකාධිප්පායකථා නිට්ඨිතා.

1. එකාධිප්පායො - PTS.
2. අසමනෙන - සීමු,
3. ඡින්දමූලෙන - සීමු,
4. ඡෙදිතබ්බා - සීමු, PTS
5. ගාමඝාතකො - සීමු, මජසං, සයා
6. නිගමඝාතකො - සීමු, මජසං, සයා,

තෙවිසිවන වග්ග

23. 1.

ඒකාධිප්පාය කථා

[කාරුණ්‍යයෙන් ඒකාධිප්‍රාය ඇති ව, වෙවයි, සසර දී එක්වම්හයි ස්ත්‍රීය හා සමග බුද්ධපූජාදිය කොට ප්‍රාර්ථනා කැබීම් වශයෙන් ඒකාධිප්‍රාය ඇති ව, වෙවයි, මෙසේ ස්ත්‍රීපුරුෂ දෙදෙනා ම, ඒකාධිප්‍රාය ඇති ව, මෛථුන ධර්ම සෙවනා කටයුතු යයි අන්ධක වෛතුල්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඒකාධිප්‍රාය කථා' එයි]

1\. ස. පු: ඒකාධිප්‍රායයෙන් මෛථුනධර්ම සෙවනා කටයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: ඒකාධිප්‍රායයෙන් අශ්‍රමණ වියයුතු වේ ද, අභික්‍ෂු වියයුතු වේ ද, ඡින්නමූල වියයුතු වේ ද, පාරාජික වියයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ය ...

2\. ස. පු: ඒකාධිප්‍රායයෙන් මෛථුනධර්ම සෙවනා කටයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: ඒකාධිප්‍රායයෙන් ප්‍රාණඝාත කළයුතු වේ ද ... අයිනාදන් කළයුතු වේ ද, මුසවා බිණියයුතු වේ ද, පිසුනුබස් බිණියයුතු වේ ද ... පරොස්බස් බිණියයුතු වේ ද ... පලප් බිණියයුතු වේ ද ... සන්ධිච්ඡේද කළයුතු වේ ද ... මහාවිලොප කළයුතු වේ ද, ... ඒකාගාරික කම් කළයුතු වේ ද ... (කඩපලා සොරකම් පිණිස) මහමග සිටියයුතු වේ ද ... පරඹුවන් කරා යායුතු වේ ද ... ගම් පැහැරීම් කළයුතු වේ ද ... නියම්ගම්පැහැරීම් කළයුතු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු ය ...

ඒකාධිප්‍රාය කථා නිමි

23. 2.

අරහන්තවණ්ණ කථා

1. ස. පු: අරහන්තානං වණ්ණෙන අමනුස්සා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවන්තී'ති.

ප. පටික්ඛෙපො: ආමන්තා.

ස. අනු: අරහන්තානං වණ්ණෙන අමනුස්සා පාණං හනන්ති -පෙ- අදින්නං ආදියන්ති -පෙ- මුසා භණන්ති -පෙ- පිසුනා භණන්ති -පෙ- ඵරුසං භණන්ති -පෙ- සම්ඵං පලපන්ති -පෙ- සන්ධිං ඡින්දන්ති -පෙ- නිල්ලොපං හරන්ති -පෙ- එකාගාරිකං කරොන්ති -පෙ- පරිපන්ථෙ තිට්ඨන්ති -පෙ- පරදාරං ගච්ඡන්ති -පෙ- ගාමඝාතං කරොන්ති -පෙ- නිගමඝාතං කරොන්තී'ති.

ඵ පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අරහන්තවණ්ණ කථා නිට්ඨිතා.

23. 2.

අරහන්තවණ්ණ කථා

[සමාදබ ඉද්ධියව් ඇති සමාදබ ආකල්ප ඇති පාපභික්ෂූන් දැක රහත්වෙසින් සිට අමනුෂ්‍යයෝ මෛථුනධර්මසෙවන කෙරෙති'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අරහන්තවණ්ණ කථා' එයි]

1. ස. පු: රහත්වනිත් (රහත් වෙසින්) අමනුෂ්‍යයෝ මෛථුනධර්මසෙවන කෙරෙත්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්වනිත් අමනුෂ්‍යයෝ ප්‍රාණඝාත කෙරෙත් ද... අයිනාදන් කෙරෙත් ද .. මුසවා බෙණෙත් ද... පිසුනුබස් බෙණෙත් ද ... පරොස්බස් බෙණෙත් ද... පලප් බෙණෙත් ද... සන්ධිච්ඡේ ද කෙරෙත් ද... නිල්ලොපහරණ (මහාවිලොප) කෙරෙත් ද .. එක් ගෙයක් පැහැරගන්නා කම් කෙරෙත් ද .. කඩපලාසොරකම් කෙරෙත් ද .. විරඹු සොරකම් කෙරෙත් ද ... ගම්පහරනා කම් කෙරෙත් ද ... නියම්ගම්පහරනා කම් කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

අරහන්තවණ්ණ කථා නිමි.

23. 3.

ඉස්සරියකාමකාරිතා[1] කථා

1. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු නිරයං ගච්ඡති -පෙ- සඤ්ජීවං ගච්ඡති -පෙ- කාලසුත්තං ගච්ඡති -පෙ- තාපනං ගච්ඡති -පෙ- පතාපනං[2] ගච්ඡති -පෙ- සඞ්ඝාතං ගච්ඡති -පෙ- රොරුවං ගච්ඡති -පෙ- අවීචිං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගච්ඡතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගච්ඡතී'ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි

ස. ඨ: හඤ්චි බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගච්ඡතී'ති නත්ථෙව සුත්තන්තො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගච්ඡතී"ති.

3. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු ගබ්භසෙය්‍යං ඔක්කමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.[3]

ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය -පෙ- තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1. ඉස්සරියකාමකාරිකාකථා - මජ සං.
2. මහාතාපනං - මජසං
3. ආමන්තා - නත්ථි PTS.

23. 3.

ඉස්සරියකාමකාරිකා කථා.

["බෝසත් ඡද්දන්තජාතකාදියෙහි පෙණෙන පරිදි ඓශ්වර්‍ය්‍යකාම-කාරී බව (කර්මබලය නොව සිය කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කිරීම) හේතුකොට ගෙන තිරිසන් ගත වෙයි, විනිපාතයට යෙයි, ගර්භශය්‍යාවට බැසගනී, දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ යැ. මෙරමා නො තවනු කෙළේ යැ. අන්‍ය-ශාස්තෘවක්හු උදෙසී"යයි අන්‍ධකනිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට "ඉස්සරියකාමකාරිකා කථා" එයි.]

1. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා (අදහස ඉටුකිරීමට සිය කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කිරීම්) හේතුවින් විනිපාතයට (නිරයට වුවත්) යන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් නිරයට යන්නේ වේ ද ... සඤ්ජීවමහනිරයට යන්නේ වේ ද ... කාලසූත්‍රමහනිරයට යන්නේ වේ ද ... තාපමහනිරයට යන්නේ වේ ද ... ප්‍රතාපමහ-නිරයට යන්නේ වේ ද ... සඞ්ඝාත මහනිරයට යන්නේ වේ ද ... රෞරව මහනිරයට යන්නේ වේ ද ... අවීචිමහනිරයට යන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් විනි-පාතයට යන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් විනි-පාතයට යෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ඨ: ඉදින් බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් විනිපාතයට යෙති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: හවත, 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් විනිපාතයට යෙති'යි නො කියැයුතු මැ යා.

3. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් ගර්භ-ශය්‍යාවට (ගැබහොවීමට) වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හේතුවින් නිර-යෙහි උපදනේ වේ ද ... තිරිසන්යෝනි උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු ගබ්භ-සෙය්‍යං ඔක්කමි'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො ඉද්ධිමාති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: බොධිසත්තො ඉද්ධිමාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තෙන[1]. ඡන්දිද්ධිපාදො භාවිතො -පෙ- විරියිද්ධිපාදො -පෙ- චිත්තිද්ධිපාදො -පෙ- වීමංසිද්ධිපාදො භාවිතො'ති.

ප. පටි න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු ගබ්භ-සෙය්‍යං ඔක්කමී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු ගබ්භ-සෙය්‍යං ඔක්කමී'ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. ඵ: හඤ්චි 'බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු ගබ්භසෙය්‍යං ඔක්කමී'ති නත්ථෙව සුත්තන්තො,

ස. නි: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "බොධිසත්තො ඉස්ස-රියකාමකාරිකාහෙතු ගබ්භසෙය්‍යං ඔක්කමී"ති

7. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු දුක්කර-කාරිකං අකාසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සයරිකාමකාරිකාහෙතු සස්ස-තො ලොකොති පච්චාගච්ඡි[2] අසස්සතො ලොකොති -පෙ- අන්තවා ලොකොති -පෙ- අනන්තවා ලොකොති -පෙ- තං ජීවං තං සරීරන්ති -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණාති -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණාති -පෙ- හොති ච න ච හොති තථාගතො පරම්මරණාති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මර-ණාති පච්චාගච්ඡීති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

---

1 බොධිසත්තෙන - සිමු. 2. පච්චාගඤ්ඡි - PTS.

4. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් ගර්භශය්‍යාවට වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් සෘද්ධිමත් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. පු: බෝසත් සෘද්ධිමත් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසතුන් විසින් ඡන්දිද්ධිපාද වඩනලද වේ ද ... විරියිද්ධිපාද වඩනලද වේ ද ... චිත්තිද්ධිපාද වඩනලද වේ ද ... වීමංසිද්ධිපාද වඩනලද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් ගර්භශය්‍යාවට වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් ගර්භශය්‍යාවට වදනේ වේ යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ඨ: 'ඉදින් බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් ගර්භශය්‍යාවට වදනේ වේ'යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: භවත, "බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් ගර්භශය්‍යවට වදනේ වේ"යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

7. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් දුෂ්කර-ක්‍රියා කෙළේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් 'ලෝකය ශාශ්වත යැ'යි හැදගී ද, 'ලෝකය අශාශ්වත යැ'යි ... 'ලෝකය අන්තවත් යැ'යි ... 'ලෝකය අනන්තවත් යැ'යි... 'එ මැ ජීව යැ එ මැ ශරීර යැ' යි ... 'ජීවය අනෙකෙකැ ශරීරය අනෙ-කෙකැ'යි ... 'සත්ත්ව මරණින් මතු වේ'යයි 'සත්ත්ව මරණින් මතු නො වේ' යයි ... සත්ත්ව මරණින් මතු වන්නේත් නො වන්නේත් වේ' යයි...'සත්ත්ව මරණින් මතු නො මැ වන්නේත් නො ද නො වන්නේත් වේ' යයි හැදෑගී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

8. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු දුක්කරකාරිකං අකාසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: 'බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු දුක්කරකාරිකං අකාසී'ති අත්ථෙව සුත්තන්තො'ති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. ඨ: 'හඤ්චි බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු දුක්කරකාරිකං අකාසී'ති නත්ථෙව සුත්තන්තො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ 'බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු දුක්කරකාරිකං අකාසී'ති.

9 ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු අපරන්තපං අකාසි, අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු. බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු සස්සතො ලොකොති පච්චාගච්ඡි -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා'ති පච්චාගච්ඡී'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: 'බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති අත්ථෙව සුත්තන්තොති.

ප. පටි: නත්ථි.

ස. ඨ: 'හඤ්චි බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති නත්ථෙව සුත්තන්තො,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිකාහෙතු අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති

ඉස්සරියකාමකාරිකා කථා නිට්ඨිතා.

8. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ වේ'යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ඨ: ඉදින් 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ වේ'යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: භවත, 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ වේ'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

9. ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් මෙරමා නො තවුනු කෙළේ ද, අන්‍යශාස්තෲවක්හු උදෙසී ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් 'ලොකය ශාශ්වත යැ' යි ඇදූහී ද ... සත්ත්ව මරණින් මතු නො මැ වන්නේත් නො ද නො වන්නේත් වේ' යයි ඇදූහී ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10 ස. පු: බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් අන්‍යශාස්තෲවක්හු උදෙසී ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් අන්‍යශාස්තෲවක්හු උදෙසී'යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ඨ: ඉදින් 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් අන්‍යශාස්තෲවක්හු උදෙසී'යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: භවත, 'බෝසත් ඓශ්වර්‍ය්‍යකාමකාරිතා හෙතුවින් අන්‍යශාස්තෲවක්හු උදෙසී'යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා නිමි.

23. 4.

පතිරූප කථා

1 ස. පු: අත්ථි න රාගො රාගපතිරූපකොති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි න ඵස්සො ඵස්සපතිරූපකො, අත්ථි න වේදනා වේදනාපතිරූපකා, අත්ථි න සඤ්ඤා සඤ්ඤාපතිරූපකා, අත්ථි න චෙතනා චෙතනාපතිරූපකා, අත්ථි න චිත්තං චිත්තපතිරූපකං, අත්ථි න සද්ධා සද්ධාපතිරූපකා, අත්ථි න විරියං විරියපතිරූපකං, අත්ථි න සති සතිපතිරූපකා, අත්ථි න සමාධි සමාධිපතිරූපකො, අත්ථි න පඤ්ඤා පඤ්ඤාපතිරූපකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

2. ස. පු: අත්ථි න දොසො දොසපතිරූපකො -පෙ- අත්ථි න මොහො මොහපතිරූපකො -පෙ- අත්ථි න කිලෙසො කිලෙසපතිරූපකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අත්ථි න ඵස්සො ඵස්සපතිරූපකො -පෙ- අත්ථි න පඤ්ඤා පඤ්ඤාපතිරූපකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බේ -පෙ-

පතිරූප කථා නිට්ඨිතා.

23. 4

පතිරූප කථා

[මෛත්‍රී කරුණා මුදිතා සඳහා රාග නො වූ රාගප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැයි ද, ඊර්ෂ්‍යා මාත්සර්‍ය කෞකෘත්‍ය සඳහා ද්වේෂ නො වූ ද්වේෂප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැයි ද, හසිතොත්පාදය සඳහා මෝහ නො වූ මෝහප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැයි ද, දුර්මඞ්කු පුද්ගලයනට නිග්‍රහත්, ප්‍රියශීල භික්ෂූනට අනුග්‍රහත්, පාපගර්හාත්, කල්‍යාණප්‍රශංසාත්, ආයුෂ්මත් පිළින්දවච්ඡ තෙරණුවන්ගේ වසලවාදයත්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඡබලාසිකවාදයත් මොඝපුරිසවාදයත් සඳහා ක්ලේශ නො වූ ක්ලේශප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැයි ද අන්ධකනිකායවංසීන් සේයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'පතිරූප කථා' එයි.]

1. ස. පු: රාග නො වූ රාගප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශ නො වූ ස්පර්ශප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වේදනා නො වූ වේදනා ප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සංඥා නො වූ සංඥාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, චේතනා නො වූ චේතනාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, චිත්ත නො වූ චිත්තප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ශ්‍රද්ධා නො වූ ශ්‍රද්ධාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වීර්‍ය නො වූ වීර්‍යප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ස්මෘති නො වූ ස්මෘතිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සමාධි නො වූ සමාධිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ප්‍රඥා නො වූ ප්‍රඥාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: ද්වේෂ නො වූ ද්වේෂප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ... මෝහ නො වූ මෝහප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ... ක්ලේශ නො වූ ක්ලේශප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ස්පර්ශ නො වූ ස්පර්ශප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ... ප්‍රඥා නො වූ ප්‍රඥාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

පතිරූප කථා නිමි.

23. 5.

අපරිනිප්ඵන්න කථා

1. ස. පු: රූපං අපරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං න අනිච්චං, න සඞ්ඛතං, න පටිච්චසමුප්පන්නං, න ඛයධම්මං, න වයධම්මං, න විරාගධම්මං, න නිරොධධම්මං, න විපරිනාමධම්මන්ති.

ප. පටි න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු රූපං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිනාමධම්මන්ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි රූපං අනිච්චං සඞ්ඛතං -පෙ- විපරිනාමධම්මං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං අපරිනිප්ඵන්න"න්ති.

2 ස. පු: දුක්ඛසච්චං පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, රූපං අනිච්චන්ති.

ප. පටික්ඛෙ: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, රූපං අනිච්චං,

ස පා නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දුක්ඛසච්චං පරිනිප්ඵන්න"න්ති.

23 5.

අපරිනිප්ඵන්න කථා

[''දුක්ඛමෙව හි සම්භොති'' ආදි වචන නිසා දුඃඛය මැ පරිනිෂ්පන්න වෙයි. අවශෙෂ ස්කන්ධායතනධාතුන්ද්‍රිය ධර්මයෝ අපරිනිෂ්පන්න වෙතියි සමහර උත්තරාපථකයන් හා හෙතුවාද නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අපරිනිප්ඵන්න කථා' එයි.]

1. ස. පු: රූපය අපරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය අනිත්‍ය නො, සංස්කෘත නො, ප්‍රතීත්‍ය-සමුත්පන්න නො, ක්ෂයස්වභාව ඇත්තේ නො, ව්‍යයස්වභාව ඇත්තේ නො, විරාගස්වභාව ඇත්තේ නො, නිරොධස්වභාව ඇත්තේ නො විපරිනාමස්වභාව ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රූපය අනිත්‍ය, සංස්කෘත, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පන්න නො? ක්ෂයස්වභාව, ව්‍යයස්වභාව, විරාගස්වභාව, නිරොධස්වභාව විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් රූපය අනිත්‍ය, සංස්කෘත ... විපරිණාම-ස්වභාව ඇත්තේ වී නම්,

ස. පා: හවත, 'රූපය අපරිනිෂ්පන්න වෙති'යි නො කියැ-යුතු මැ යැ.

2. ස. පු: දුඃඛය මැ පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'යමක් අනිත්‍ය වී නම් ඒ දුඃඛ යැ'යි වදාරනලද නො? රූපය අනිත්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් ''යමක් අනිත්‍ය වී නම් ඒ දුඃඛ වේ''යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වී නම්, රූපය අනිත්‍ය වී නම්,

ස. පා: හවත, දුඃඛය මැ පරිනිෂ්පන්න වෙතියි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඞ්ඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං -පෙ- චක්ඛායතනං -පෙ- ධම්මායතනං -පෙ- චක්ඛුධාතු -පෙ- ධම්මධාතු -පෙ- චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අපරිනිප්ඵන්නන්ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න අනිච්චං -පෙ- න විපරිනාමධම්ම'න්ති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අනිච්චං සඞ්ඛතං -පෙ- විපරිනාමධම්මන්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස ඨ: හඤ්චි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අනිච්චං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරොධධම්මං විපරිනාමධම්මං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අපරිනිප්ඵන්න"න්ති.

4 ස. පු: දුක්ඛඤ්ඤෙව පරිනිප්ඵන්නන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස අනු: නනු "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අනිච්ච'න්ති.

ප පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ඨ: හඤ්චි "යදනිච්චං තං දුක්ඛං" වුත්තං භගවතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අනිච්චං,

ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "දුක්ඛඤ්ඤෙව පරිනිප්ඵන්න"න්ති

අපරිනිප්ඵන්න කථා නිට්ඨිතා.

තෙවීසතිමො වග්ගො නිට්ඨිතො.

3. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංස්කාරයෝ ... විඥානය ... චක්ෂුරායතන ... ධර්මායතන ... චක්ෂුර්ධාතු ... ධර්මධාතු ... චක්ෂුරින්ද්‍රිය ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අපරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනිත්‍ය නො වේ ද ... විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ නො වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනිත්‍ය, සංස්කෘත ... විපරිණාමස්වභාව ඇත්තේ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනිත්‍ය, සංස්කෘත, ප්‍රතීත්‍ය සමුත්පන්න, ක්ෂයධර්ම, ව්‍යයධර්ම, විරාගධර්ම, නිරෝධ ධර්ම, විපරිණාමධර්ම වී නම්,

ස. පා: භවත, 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය, අපරිනිෂ්පන්න වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ස. පු: දුඃඛය මැ පරිනිෂ්පන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'යමක් අනිත්‍ය වී නම් ඒ දුඃඛ වේ' යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො? අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනිත්‍ය නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඨ: ඉදින් 'යමක් අනිත්‍ය වී නම් ඒ දුඃඛ වේ' යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වී නම්, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනිත්‍ය වී නම්,

ස. පා: භවත, 'දුඃඛය මැ පරිනිෂ්පන්න වෙති'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

අපරිනිප්ඵන්න කථා නිමි.

තෙවීසතිම වග නිමි.

තස්ස උද්දානං:

එකාධිප්පායෙන මෙථුනො ධම්මො පටිසෙවිතබ්බො,
අරහන්තානං වණ්ණෙන අමනුස්සා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවන්ති.
බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගච්ඡති,
ගබ්භසෙය්‍යං ඔක්කමති දුක්කරකාරිකං අකාසී අපරන්තපං අකාසි
අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසි අත්ථි න රාගො රාගපතිරූපකො,
අත්ථි න දොසො දොසපතිරූපකො අත්ථි න මොහො මොහපතිරූපකො,
අත්ථි න කිලෙසො කිලෙසපතිරූපකො.
රූපං අපරිනිප්ඵන්නං අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අපරිනිප්ඵන්නන්ති.

(1) “මහා නියාමො අනුසයා නිග්ගහො බුද්ධකපඤ්චමො
පරප්පවාදමද්දනො සුත්තමූලසමාහිතා උජ්ජොතනා සත්ථුසමයෙ”ති.

කථාවත්ථුප්පකරණෙ පඤ්චතිංසභාණවාරං නිට්ඨිතං

කථාවත්ථුප්පකරණං සමත්තං

එහි උද්දානය:

එකාධිප්පාය කථා යැ අරහන්තවණ්ණ කථා යැ ඉස්සරියකාමකාරිකා කථා යැ පතිරූප කථා යැ අපරිනිප්ඵන්න කථා යි.

(1) "(මහත් කථාවස්තු ඇතුළත් කළ වගී ඇතියෙන්) මහාපණ්ණාසක යැ, (නියාම කථායෙන් ආරබ්ධ වගී ඇතියෙන් දෙවැනි) නියාම පණ්ණාසක යැ, (අනුසය කථායෙන් ආරබ්ධ වගී ඇතියෙන් තෙවෙනි) අනුසය පණ්ණාසක යැ, (නිග්ගහ කථායෙන් ආරබ්ධ වගී ඇතියෙන් සිවුවැනි) නිග්ගහ පණ්ණාසක යැ, ('සාසනකථා' ආදි ක්ෂුද්‍ර කථා ඇතුළත් කොළෙන්) පස්වැනි වැ සිටුනා ඛුද්දක කාණ්ඩ යැ, යන මේහැම (එකෙන් එකෙන් වෙන වෙන) පරවාද මඩනේ වෙයි. (මොහු හැම සාධක වශයෙන්) සූත්‍රමූල ඇති වැ ශාස්තෘසමයෙහි බැබැළුම් ඇත්තාහුයැ".

කථාවස්තුප්‍රකරණයෙහි පන්තිස් බණවර නිමි.

කථාවස්තුප්‍රකරණය සමාප්ත යි.

කථාවත්ථුප්පකරණං

තතියො භාගො

අනුක්කමණිකා

I ආගමසුත්තනාමානුක්කමණිකා

II සද්දනාමානුක්කමණිකා

III ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා

IV විසෙසපදානුක්කමණිකා

I

ආහටසුත්තන්තානුක්කමණිකා

පිට්ඨඞ්කානි

අ

අජ්ඣත්තිකඤ්චෙව ආවුසො චක්ඛුං -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය - මහාහත්ථිපදොපම සුත්ත) ... 498

අජ්ඣත්තිකො චෙ ආවුසො කායො -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය - මහාහත්ථිපදොපම සුත්ත) ... 500

අත්ථුපාලි සඞ්ඝභෙදකො -පෙ-
(චුල්ලවග්ගපාළි - සඞ්ඝභෙදකක්ඛන්ධක) ... 422

අදින්නාදානං භික්ඛවෙ ආසෙවිතං -පෙ-
(අට්ඨකඞ්ගුත්තර - දුච්චරිතවිපාක සුත්ත) ... 492

අද්දසං ඛො අහං භික්ඛවෙ බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක-අරියපරියෙසන සුත්ත) ... 416

අභිඤ්ඤායාහං භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි -පෙ-
(තිකඞ්ගුත්තර - භරණ්ඩුවග්ග) ... 328

අහං ඛො නිගණ්ඨා -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය-චූළදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්ත)... 42

ආ

ආපායිකො නෙරයිකො -පෙ-
දසකඞ්ගුත්තර - පඨම ආනන්දසුත්ත) ... 92, 424

ඉ

ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චන්ති -පෙ-
(මහාවග්ගසංයුත්ත -ධම්මචක්කප්පවත්තනසුත්ත) ... 448

ඉධ පුණ්ණ එකච්චො සබ්‍යාපජ්ඣම්පි -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය, මජ්ඣිමපණ්ණාස - කුක්කුරවතියසුත්ත) ... 224

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සමන්නාගතො හොති
එකන්තකාළකෙහි අකුසලෙහි ධම්මෙහි -පෙ-
(සත්තකඞ්ගුත්තර - උදකූපම සුත්ත)... 406

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො -පෙ-
(සත්තකඞ්ගුත්තර-උදකූපමසුත්ත) ... 404, 408

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක මහාගොපාලකසුත්ත) ... 54

එ

එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං උක්කට්ඨායං -පෙ-
(දීඝනිකාය, මහාවග්ග - මහාපදානසුත්ත) ... 324

එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං උරුවෙලායං -පෙ-
(අඞ්ගුත්තරනිකාය, උරුවෙලවග්ග-පඨමඋරුවෙලසුත්ත) ... 324

කම්මුනා වත්තති ලොකො -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය, සුත්තනිපාත - වාසෙට්ඨසුත්ත) ... 286

ච

චතස්සො ඛො ඉමා ආනන්ද දක්ඛිණාවිසුද්ධියො -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය – දක්ඛිණා විභඞ්ගසුත්ත) ... 320

චතුන්නං භික්ඛවෙ ධම්මානං -පෙ-
(චතුක්කඞ්ගුත්තර – පාටිභොගසුත්ත) ... 38

චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සුවිදූරවිදූරා -පෙ-
(චතුක්කඞ්ගුත්තර, රොහිතස්ස වග්ග) 104, 108, 122, 374

ත

තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය – දෙවදූතසුත්ත) ... 432, 434

තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො -පෙ-
(දීඝනිකාය – සාමඤ්ඤඵලසුත්ත) ... 108

ති

තීණිමානි භික්ඛවෙ කථාවත්ථූනි -පෙ-
(තිකඞ්ගුත්තර – මහාවග්ග ... 194, 196

නා

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං -පෙ-
(දසකඞ්ගුත්තර - පඨමසඤ්චෙතනිකසුත්ත) ... 60

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං -පෙ-
(දසකඞ්ගුත්තර-කරජකායසුත්ත) ... 282

පා

පාණාතිපාතො භික්ඛවෙ -පෙ-
(අට්ඨකඞ්ගුත්තර – දුච්චරිතවිපාකසුත්ත) ... 492

පඨමං කලලං හොති -පෙ-
(සංයුත්තනිකාය, සක්කසංයුත්ත-ඉන්දකසුත්ත) ... 140

පු

පුබ්බෙව ඛො පනස්ස කායකම්මං -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය මහාසළායතනිකසුත්ත) ... 444

ම

මග්ගානට්ඨඞ්ගිකො සෙට්ඨො -පෙ- (ධම්මපද) ... 440

මි

මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස ඛො අහං, පුණ්ණ -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය – කුක්කුරවතියසුත්ත) ... 174

මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස -පෙ-
(එකකඞ්ගුත්තර – එකධම්මපාළි) ... 114

මිච්ඡාදිට්ඨි ඛො වච්ඡ -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය – මහාවච්ඡගොත්තසුත්ත) ... 17

ය — පිට්ඨඞ්කානි

යජමානානං මනුස්සානං -පෙ- (සංයුත්තනිකාය -සක්කසංයුත්ත) 310

යස්මිං ඛො සුභද්ද, ධම්මවිනයෙ -පෙ-
(දීඝනිකාය – මහාපරිනිබ්බානසුත්ත) ... 444

යස්ස කස්සචි ආනන්ද -පෙ- (දීඝනිකාය – මහාපරිනිබ්බානසුත්ත,
ඉද්ධිපාදසංයුත්ත, චාපාලවග්ග – චෙතියසුත්ත) ... 38

යා

යා'යං තණ්හා පොනොභවිකා -පෙ-
(දීඝනිකාය – මහාසතිපට්ඨානසුත්ත) ... 122, 128

වි

විඤ්ඤාණපච්චයා භික්ඛවෙ නාමරූපං -පෙ-
(දීඝනිකාය – මහානිදානසුත්ත) ... 188

ස

සඞ්ඛිත්තෙනපි ඛො අහං සාරිපුත්ත ධම්මං දෙසෙය්‍යං -පෙ-
(තිකඞ්ගුත්තර – දෙවදූතවග්ග) ... 326

සඞ්ඝෙ ගොතමි දෙහි -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය - දක්ඛිණාවිභඞ්ගසුත්ත) ... 308

සස්සතො ලොකො'ති ඛො වච්ඡ -පෙ- (සංයුත්තකාය,
අබ්‍යාකතසංයුත්ත–මොග්ගල්ලානසුත්තං සමන්නාහරිතබ්බං) 174

සු

සුඤ්ඤමිදං භික්ඛවෙ, සඞ්ඛාරා -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක–ආනෙඤ්ජසප්පායසුත්ත) 380

සෙ

සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දො -පෙ-
(අට්ඨකඞ්ගුත්තර–මහාවග්ග) ... 82

සො

සො එවං අනුරොධවිරොධං සමාපන්නො -පෙ-
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක-මහාතණ්හාසඞ්ඛයසුත්ත) ... 116

සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා -පෙ- (දීඝනිකාය-ලක්ඛණසුත්ත) ... 64

II

සඤ්ඤානාමානුක්කමණිකා

පිට්ඨානි

අ

ආනන්ද 320

උ

උක්කට්ඨා 324
උපාලි 422
උරුවේලා 324

එ

එරාවණ 436

ක

කුසිනාරා 322

ච

චාපාලචේතිය 322

ප

පුණ්ණ 174, 224

බ

බාරාණසී 322
බෝධි 322

ර

රාජගහ 324

ල

ලුම්බිනී 322

ව

වජ්ජි 172, 174
වෙසාලි 324

සා

සාරිපුත්ත 326, 498, 500
සාවත්ථි 324

III

ගාථාදිපාදානුක්කමණිකා

අ (පඨමභාග-දුතියභාග-තතියභාග) පිට්ඨඞ්කානි

අත්තනාව කතං පාපං ... ... 3 - 228
අනුපුබ්බෙන මෙධාවී ... ... 1 - 558
අබ්‍යාසිකො හොති සතං සමාගමෙ ... ... 2 - 302
අහිංසෙතෙ අතීතංසෙ ... ... 1 - 300

ආ

ආපායිකො නෙරයිකො ... ... 3 - 92, 424
ආරභථ, නික්ඛමථ ... ... 1 - 518
ආරාමරෝපා වනරෝපා ... ... 2 - 302, 554
ආහුතිං ජිතවෙදෙව ... ... 3 - 298

ඉ

ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච ... ... 1 - 242
ඉති බුද්ධො අභිඤ්ඤාය ... ... 1 - 302

උ

උච්චාවචා හි පටිපදා ... ... 1 - 240
උත්තමෙ උදකං වුට්ඨං ... ... 2 - 308

එ

එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරන්තා ... ... 3 - 310
එතාදිසී ධම්මපකාසනෙත්ථ ... ... 1 - 476
එසො හි සබ්බො විපුලො මහග්ගතො ... 3 - 310

ඔ

ඔවාදකාරී භතපොසී ... ... 2 - 310

ක

කම්මුනා වත්තතී ලොකො ... ... 3 - 286
කම්මෙන කිත්තිං ලභතෙ පසංසං ... ... 3 - 286

කා

කාමරාගං විරාජෙත්වා ... ... 1 - 300

කි

කිත්තනු සන්තො'ති පවෙච්සි ... ... 1 - 180

කු

කුලවංසො චිරං තිට්ඨෙ ... ... 2 - 310

ඛ (පඨමභාග-දුතියභාග-තතියභාග) **පිට්ඨඞ්කානි**

ඛන්ධෙසු භිජ්ජමානෙසු ... ... 1 – 100

ච

චතුක්කණ්ණො චතුද්වාරො ... ... 3 – 434
චත්තාරො ච පටිපන්නා ... ... 3 – 310

චි

චිත්තං හිදං චෙතසිකා ච ධම්මා ... ... 2 – 223

ඨා

ඨානානෙතානි සම්පස්සං ... ... 2 – 310

ත

තස්ස සම්මා විමුත්තස්ස ... ... 1 – 242
තං සුඛෙන සුඛං පත්තං ... ... 1 – 540

තෙ

තෙසං සුදින්නං සුහුතං සුයිට්ඨං ... ... 3 – 310

දු

දුක්ඛමෙව හි සම්භොති ... ... 1 – 180

න

නභඤ්ච දූරෙ පඨවී ච දූරෙ ... ... 2 – 302
නයිමස්මිං ලොකෙ පරස්මිං වා පන ... 3 – 314
න වෙස්සභූ නො’පි ච පෙත්තිරාජා ... ... 3 – 432
න හි තත්ථ කසි අත්ථි ... ... 2 – 308

නා

නාහං සහිස්සාමි පමොචනාය ... ... 1 – 496

නි

නිරාමගන්ධො කරුණෙ ... ... 1 – 330

නෙ

නෙව පුබ්බනිවාසාය ... ... 2 – 76

ප

පඤ්චකාමගුණා ලොකෙ ... ... 2 – 358
පඤ්චඨානානි සම්පස්සං ... ... 2 – 308

භ

භරන්ති මාතාපිතරො ... ... 2 – 310

(පඨමභාග-දුතියභාග-තතියභාග) **පිට්ඨඞ්කානි**

ම

මග්ගානට්ඨඞ්ගිකො සෙට්ඨො ... ... 3 - 440
මංසචක්ඛුං දිබ්බචක්ඛුං ... ... 2 - 66

මා

මාදිසා වෙ ජිනා හොන්ති ... ... 2 - 158

ය

යජමානානං මනුස්සානං ... ... 3 - 310
යථා වාරිවහා පූරා ... ... 2 - 308
යථා හි අඞ්ගසම්භාරා ... ... 1 - 180
යදා ච ඤාණං උදපාදි ... ... 1 - 66
යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා ... ... 1 - 476

යා

යා කාචි කඞ්ඛා ඉධ වා හුරං වා ... ... 1 - 476

යෙ

යෙ කඞ්ඛා සමතික්කන්තා .. ... 1 - 474

යො

යො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ... ... 1 - 518

වී

වීත තණ්හො අනාදානො ... ... 1 - 140

ස

සඞ්කප්පරාගො පුරිසස්ස කාමො ... ... 2 - 366
සද්ධා විරියං කුසලං ච දානං ... ... 2 - 292
සබ්බාභිභූ සබ්බවිදූහමස්මි ... ... 2 - 156
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති ... ... 3 - 244
සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති ... .. 3 - 244
සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛාති .. ... 3 - 244
සහාවස්ස දස්සනසම්පදාය ... 1 - 288, 460, 474, 560

සී

සීලං සමාධි පඤ්ඤා ච ... ... 1 - 302

සු

සුඛා විරාගතා ලොකෙ ... .. 1 - 540
සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස .. ... 1 - 540
සුඤ්ඤතො ලොකං අවෙක්ඛස්සු .. .. 1 - 176

සෙ

සෙලො යථා එකඝනො .. .. 1 - 242

IV

විසෙසපදානුක්කමණිකා

අ	පිට්ඨඞ්කානි
අකාල මච්චු	280
අකුසලමූලං	130, 132, 134, 136
අගාරවො	80
අච්චන්තනියතො	400
අජෙළකං	84
අජ්ඣාචාරො	326
අතීතා	40
අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයො	62
අද්ධා	190, 192
අධම්මට්ඨො	92
අධිපති	178, 180, 182
අධිප්පාය ඉද්ධි	458, 460
අනත්තා	30
අනාගතං	40
අනාගාමිමග්ගං	100
අනිච්චං	30
අනිච්චතා	46
අනින්ද්‍රියබද්ධං	288, 290
අනුරොධවිරොධං	116
අනුසයා	2, 106
අන්තරාපයුත්තො	96, 98
අන්තරිකා	382, 384, 386, 390, 392, 394
අපචිනන්තො	476
අපරාපරියවෙදනීයං	476
අපරිනිප්ඵන්නං	512
අපරියාපන්නා	56, 58, 176
අපුහතත්තා	236
අපුඤ්ඤූපචයො	276
අප්පටිපුග්ගලො	312
අප්පටිභාගො	312
අප්පටිසමො	312
අප්පටිහාරියො	328
අප්පරජක්ඛො	416
අප්පායුකසංවත්තනිකො	492
අබ්බුදං	140
අබ්බොහාරියං	490
අබ්භන්තරගතං	370
අබ්‍යාකතං	118, 120, 122, 170
අභිදක්ඛිණං	488
අභිනිම්මිතො	326
අමනුස්සා	504

අ	පිට්ඨඞ්කානි
අරහත්තමග්ගං	100
අරහන්තඝාතකො	280, 400, 420
අරහා	24, 26, 84, 86, 278
අරියමග්ගා	292, 294
අරියරූපං	152
අරූපාවචරං	94
අරූපාවචරා	56, 58
අසඞ්ඛතා	382, 384, 386
අසඤ්ඤසත්තුපිකා	214, 216
අසමසමො	312
අසමො	312
අසංවරො	52, 54
අසාතරාගො	114
අස්සබන්ධා	438
අහිනින්ද්‍රියො	138
ආ	
ආචිනන්තො	479
ආනන්තරිකො	418, 420, 422, 424
ආනෙඤ්ජ	480, 482
ආපායිකො	92, 422
ආවට්ටනා	342, 344, 346, 348, 364, 366, 396, 398
ආසවා	198
ආහුතිං	298
ආහුනෙය්‍යො	316
ඉ	
ඉද්ධිපාද	38, 72
ඉද්ධිබලෙන	34, 36, 38
ඉද්ධිමා	92, 508
ඉන්ද්‍රියබද්ධං	288, 290
ඉන්ද්‍රියා	72
ඉස්සරියකාමකාරිතා	506, 508, 910
උ	
උච්චාරපස්සාවො	334
උච්ඡෙදදිට්ඨි	402, 404
උපපජ්ජවෙදනීයං	472
උපපත්තිසෙසියෙන	138, 162, 166, 268, 270, 272
උපහතත්තා	236
උස්සිනෙන්තො	476

එ — පිට්ඨඞ්කානි

එකචිත්තක්ඛණිකො 40, 498, 500
එකබීජී 78
එකාගාරිකං 502
එරාවණො 436

ඔ

ඔදනකුම්මාසං 334
ඔපධිකං 310

ක

කණ්ටකො 362
කණ්හසුක්කසප්පටිභාගා 374
කථාවත්ථූනි 194, 196
කප්පට්ඨො 90, 92, 94, 422
කප්පං 34, 38, 90, 92
කම්මකාරණා 430
කම්මවිපාකො 286
කම්මං 50, 56, 218, 222
කම්මූපචයො 218, 220, 222, 224
කරවීකභාණී 64
කලලං 140

කා

කාමරාගො 2, 8, 12, 154
කාරණිකා 430, 438
කාලකිරියා 212

කි

කිරියාබ්‍යාකතා 56, 184
කිලෙසෙ 370, 372

කු

කුක්කුටසූකරං 84
කුසලමූලං 132, 134, 136
කුසලාකුසලා 8

කූ

කූපං 22

කො

කොලංකොලො 76

ඛ

ඛණො 196
ඛයගාමී 402, 404

ග — පිට්ඨඞ්කානි

ගණ්ඩුප්පාද 436
ගන්ධකරණීයං 334
ගන්ධජාතෙ 334
ගන්ධභොජී 334
ගබ්භසෙය්‍යං 508

ගා

ගාමඝාතො 502

චා

චාතුම්මහාරාජිකෙ 464

චි

චිත්තවිප්පයුත්තං 160
චිත්තසන්තති 40, 42
චිත්තං 36

චෙ

චෙතනා 36, 56, 48
චෙතියං 92

ජ

ජරා 46, 48
ජරාධම්මා 36
ජරාමරණං 200, 202

ජා

ජාගරියානුයොගො 484
ජාතවෙද 298
ජාතිධම්මා 36, 38

ජී

ජීවිතින්ද්‍රියං 412, 414
ජීවිතෙ 34

ඣා

ඣාන්තිකත්ති 110, 112
ඣානන්තරිකා 352, 354, 356, 358
ඣානං 426

ඤා

ඤාණං 22, 32
ඤාණී 20

ත

තජ්ජො 498,500
තථතා 392, 394

තා	පිට්ඨඞ්කානි
තාවතිංසෙ	464
ති	
තික්ඛින්ද්‍රියෙ	416
තිත්තිරවට්ටකං	84
තිරච්ඡානගතා	436
තු	
තුසිතෙ	464
තෙ	
තෙධාතුකෙහි	454
ද	
දක්ඛිණා	296, 298, 300, 302
දක්ඛිණාවිසුද්ධියො	320
දක්ඛිණෙය්‍යා	316
දසසහස්සිලොකධාතු	328
දි	
දිට්ඨධම්මවෙදනීයං	470 472
දිට්ඨි	4, 156
දිට්ඨිගතං	170, 172, 176
දිට්ඨිසම්පන්නො	80, 82, 84, 86
දු	
දුක්ඛවෙදනීයො	62, 260, 262
දුක්ඛං	28, 30
දුක්ඛාභිනන්දිනො	114
දුග්ගති	88
දුවිඤ්ඤාපයෙ	416
දෙ	
දෙවො	38
ද්වා	
ද්වාකාරෙ	416
ධ	
ධම්මට්ඨිතතා	44
ධම්මතණ්හා	118, 120, 122, 124, 126, 128
ධම්මවිනයෙ	444
ධම්මස්සාමී	326
ධම්මාභිසමයො	484, 486

නි	පිට්ඨඞ්කානි
නික්කිලෙසො	20
නිගම්සාතො	502
නිබ්බානධාතු	396, 398
නිබ්බානං	22, 176, 198, 204, 382, 392
නිමිත්තග්ගාහී	54
නිමුග්ගො	406, 408
නිම්මාණරතියා	464
නියතො	100
නියාමං	100
නිය්‍යාණිකො	402, 404
නිරයපාලා	430, 432, 434
නිරොධො	28
නිල්ලොපං	488, 502, 504
නිවුතො	102, 104
නෙ	
නෙරයිකො	422
ප	
පච්චත්තං	228
පච්චයතා	178
පඤ්ඤා	22, 24, 26
පඤ්ඤින්ද්‍රියං	410, 412, 414
පටඞ්ගා	436
පටිඝං	4, 154
පටිඝානුසයො	14
පටිච්චසමුප්පන්නො	376
පටුප්පන්නානං	356
පතිගාධප්පත්තො	408
පත්ති	386, 388, 390
පමොක්ඛො	312
පරදාරො	502
පරනිම්මිතවසවත්තියා	464
පරප්පවාදා	444
පරිනිප්ඵන්නා	46, 48, 190, 196, 514, 516
පරියුට්ඨානං	160
පා	
පාටිභොගො	38
පාහුනෙය්‍යො	316
පි	
පිතුඝාතකො	400

පු	පිට්ඨඞ්කානි
පුඤ්ඤාභිසඞ්ඛාරං	476
පුඤ්ඤූපචයො	276, 278
පුථුජ්ජනො	18, 176
පුබ්බරත්තාපරරත්තං	484
පුරිසයුගා	296, 316
පෙ	
පෙත්තිරාජා	432
පො	
පොනොබ්භවිකානි	38
ඵ	
ඵලං	176, 198, 204
ඵස්සො	64, 66, 68
ඵෙ	
ඵෙණුද්දෙහකං	434
බ	
බලා	72
බො	
බොජ්ඣඞ්ගා	72
බොධගාමී	402
බොධිසත්තො	100, 506, 508, 510
බ්‍ර	
බ්‍රහ්මලොකො	464
බ්‍රහ්මස්සරො	64
බ්‍රා	
බ්‍රාහ්මණො	38
භ	
භත්තකාරකො	438
භවරාගො	6, 156,, 158
ම	
මකසා	436
මක්ඛිකා	436
මග්ගො	28, 30, 176, 198, 204, 302, 306
මනින්ද්‍රියං	410, 412
මනොවිඤ්ඤාණසම්බන්ධී	360
මරණධම්මා	38
මරණං	46, 48
මහප්ඵලං	308, 310

ම	පිට්ඨඞ්කානි
මහා කරුණාසමාපත්ති	332
මහාභූතා	152
මා	
මාතුකුච්ඡිගතො	140
මානො	4, 154, 156
මාරො	38
මි	
මිච්ඡත්තනියතො	100, 466. 468, 470, 472
මිච්ඡත්තනියාමං	96
මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස	174
මු	
මුදින්ද්‍රියෙ	416
මුහුත්තං	196
මෙ	
මෙදිනී	298
මො	
මොරකපිඤ්ජලං	84
ය	
යඤ්ඤං	310
යමො	432
යා	
යාමො	464
යාවසිකා	438
ර	
රත්තින්දිවානි	42
රා	
රාගො	18, 512
රු	
රුහිරුප්පාදකො	400
රූ	
රූපරාගො	268
රූපං	32, 36, 48, 254, 256
රූපාවචරං	94, 264, 266
රූපාවචරා	56, 58
ල	
ලයො	196

ලො — පිට්ඨඞ්කානි

ලොකාත්ථචරො 330, 332
ලොකියං 202, 204
ලොකුත්තරං 94, 202, 204,
ලොහිතුප්පාදකො 422

ව

වට්ටූපච්ඡෙදෙ 44
වවත්ථිතා 178

වි

විචිකිච්ඡා 6, 456
විච්ඡිකා 436
විඤ්ඤාණං 30, 32, 48
විනිපාතං 506
විපාකාබ්‍යාකතා 56, 58
විපාකො 62, 260
විරියින්ද්‍රියං 410
විසිනෙනෙතා 476

වී

වීතරාගො 20

වෙ

වෙදජාතා 310
වෙදනා 32, 36, 48, 512
වෙදනාක්ඛන්ධො 12, 14, 16, 22, 24
වෙස්සභූ 432
වෙස්සවණො 432

ව්‍යා

ව්‍යාබ්ධමෙමා 38

ස

සකදාගාමිමග්ගං 100
සක්කායදිට්ඨි 456, 474
සගාරවො 80
සඞ්කිලෙසිකානි 38
සඞ්ඛතො 376
සඞ්ඛාරක්ඛන්ධො 12, 14, 16, 22, 24
සඞ්ඛාරා 32, 48, 186, 188, 292, 380
සඞ්ඝභෙදකො 92
සඤ්ඤා 32, 36, 38
සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං 208, 210, 212, 214 218

ස — පිට්ඨඞ්කානි

සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති 204, 206, 214, 218
සතපදී 436
සති 36
සතින්ද්‍රියං 410, 412
සතිපට්ඨානා 72
සත්තක්ඛත්තුපරමො 70,72, 74
සත්තමභවිකො 88
සද්ධා 62
සද්ධින්ද්‍රියං 410, 412
සප්පච්චයං 252, 254
සබ්බඤ්ඤු 326
සබ්බදස්සාවී 326
සමණො 38
සමාධි 36, 40, 42
සමාධින්ද්‍රියං 410, 412
සමාපත්තෙසියො 162, 164, 166 168, 270
සමාපන්නො 110, 112, 360, 362
සමුදයො 28
සමොධානං 374
සම්මත්තනියතො 100, 466, 468, 470, 472
සම්මත්තනියාමං 96, 98
සම්මප්පධානා 72
සම්මුඛීභූතො 106, 108
සවිපාකං 56, 58, 60
සස්සතදිට්ඨි 402, 404
සස්සතො ලොකො 174
සහෙතුකං 250
සළායතනං 68, 138

සං

සංවරො 50, 54

සා

සාමඤ්ඤඵලානි 340, 382, 384
සාරම්මණං 256
සාවජ්ජානවජ්ජා 374

සී

සීලබ්බතපරාමාසො 456

සු	පිට්ඨඞ්කානි
සුඛවෙදනීයො	62, 260
සුඛාභිනන්දිනො	114
සුවිසුද්ධූපයෙ	416
සුවිදූරවිදූරානි	104, 108, 112, 374

සො	
සොතවිඤ්ඤාණසමඞ්ගී	360
සොතාපත්තිමග්ගං	100
සොමනස්සින්ද්‍රියං	412
සොමො	432

ස්වා	පිට්ඨඞ්කානි
ස්වාකාරෙ	416

හ	
හත්ථිගවාස්සවළවා	84
හත්ථිබන්ධා	438

හී	
හීනප්පණීතා	374

හෙ	
හෙතු	246